Voicu Bugariu

MOZART ȘI MOARTEA

LiterNet

coperta: Anca Şerban
Fotografii: Emil Schildt, web site http://www.98981010.dk/emil/
Text: 2003 Voicu Bugariu
2003 Editura LiterNet

ISBN: 973-8475-29-5

CUPRINS:

Rolex
Se numeşte Mizeria
Amor senil
Vasilide & Pisilide
Adevărul este ciudat şi incomod
În nacelă
Mozart şi Moartea
Întâlnire cu Floria
Ultimele trei minute ale Universului
Pe bulevard
Cvartet
Ucigaşul melcilor
Timiditate
Fulgerul mental
Noapte bună, Sophie
O amintire
În preajma nopţii
Autostop
Înaintând spre Piaţa Victoriei
În gară la Alba
O renunţare
Fetiţa şi Bobiţă
Noaptea măturătorului

Rolex

Neînsemnata aventură a lui Ion Coman începe într-o dimineaţă din toamna anului 1998, în Bucureşti. Coman este un ins la 60 de ani, fără statut social clar. Nu este nici angajat, nici pensionar, nici şomer. Locuieşte într-o garsonieră modestă, dar decentă. Şi-a înstrăinat aproape toate bunurile, inclusiv cărţile. Vânzând şi dăruind, a dat curs unei curioase tentaţii a lichidării, a golirii. În locuinţa lui au mai rămas doar patul, o masă şi un scaun.

Trăiesc din expediente intelectuale, aşa declară. Face traduceri. Mai publică, ocazional, câte o cronică plastică. Îşi plasează destul de greu textele. Concurenţa este mare. Traducerile, evident, nu apar sub numele meu. Am un patron, mafiot literar. El scoate vreo 50 de traduceri pe an, cărţi. Inclusiv sub pseudonim. Sunt negrul lui. Mă plăteşte prost, dar am ce să mănânc. Ce-am avut şi ce-am pierdut... În definitiv...

„Imaginea” lui a început să se deterioreze. N-are bani pentru haine noi, iar cele vechi arată tot mai rău. Chestiunea nu mă deranjează. Ăsta este avantajul oraşului mare. Nu întâlneşti nici un cunoscut. Sunt un nimeni. Nu contez. Starea de anonimat îi place, deşi cândva a făcut eforturi pentru a ieşi din ea.

Pe marile bulevarde nu se prea aventurează. N-ar putea spune cu exactitate din ce motiv. Poate fiindcă aglomeraţia îmi dă un mic sentiment de nesiguranţă. Îmi trezeşte un complex de inferioritate bine ascuns, inclusiv faţă de mine însumi? Când apare în Centru, o face într-un mod oarecum ostentativ. Pentru a-mi dovedi că sunt în stare. Că, în fond, sunt un om ca oricare altul. De fiecare dată, Centrul îi pare un loc ciudat, străin. Vitrinele îl fascinează. Nu râvneşte la nimic în mod special. Miile de lucruri inaccesibile îl lasă rece. Nu-i invidiază pe cei cu bani. N-ar dori să aibă o servietă cu cifru şi nici un sacou de culoare roşie – două dintre emblemele reuşitei în afaceri.

Se uită la o vitrină mai deosebită. Ceasuri elveţiene. Unele costă 15 milioane. Şi nu sunt cele mai scumpe. Făcând socoteala în dolari, constată că preţul este mai degrabă modic, pentru un ins din clasa de mijloc. 1600 de dolari nu este cine ştie ce. Un ceas mai costisitor nu-ţi cumperi în fiecare zi. Îl iei pe viaţă, în principiu. Îşi aminteşte de Nicu Ceauşescu, fiul dictatorului detronat în 1989. Avea un ceas scump, 8000 de dolari. Ce marcă era oare? Da. Rolex. S-ar părea că este cea mai scumpă. Să umbli cu un asemenea ceas la mână! Absurd! Eşti jefuit, uneori în plină zi, pentru mult mai puţin. Totuşi... Ceva îl sâcâie. N-ar putea spune ce. Intră în magazin. Nişte fete foarte elegante şi plăcut mirositoare. Se uită la el cu indiferenţă. Ce-o fi căutând ăsta aici? Privirile lor reci.

— Bună ziua, spune. V-aş ruga foarte frumos să-mi arătaţi un catalog cu ceasuri Rolex.

Fetele au o ezitare, dar apoi reflexele profesionale ies învingătoare. Cine ştie? În fond, există şi milionari – în dolari – care umblă îmbrăcaţi prost. La derută.

Coman se uită atent în catalog. Da. Ceasurile Rolex par a fi cele mai scumpe. Este şi unul de damă, cu diamante. 80.000 de dolari.

Fetele îl privesc cu un început de curiozitate. Ar vrea o explicaţie, poate, gândeşte Coman. Să găsesc ceva plauzibil. Ce?

— Pare mai greu de crezut, spune el, dar fiul meu îşi doreşte un Rolex. M-a trimis să mă interesez. Ştiţi, adaugă oarecum stânjenit, mă descurc în limbi străine şi...

Fetele nu par convinse. Aşteaptă.

— Fiul meu este om de afaceri. Eu sunt din alte vremuri, cum să vă spun. Nu mă mai interesează prea mult cum arăt. Dacă l-aţi vedea pe el...

Reuşeşte să obţină intonaţia potrivită. Un ins puţin ramolit, dar simpatic, la urma urmelor, decid fetele.

— Ştiţi, spune una amabil, Rolex-ul nu are reprezentanţă în România.

— Şi atunci? Cum...?

— Pot fi contactaţi, dacă este vorba de ceva serios. Coman găseşte o ieşite onorabilă:

— O să vorbesc cu fiul meu. Eventual, voi reveni, pentru un catalog. Vă mulţumesc foarte mult.

— Cu multă plăcere, spun fetele, la unison.

Femeile de vârsta lor, cugetă Coman, capătă o simpatie interesantă pentru bărbaţii în vârstă. Poate că esenţa acesteia ţine de o gerontofilie embrionară. Înfăţişarea mea modestă le-a inculcat niscaiva sentimente de tip matern. Uite ce bătrânel cumsecade. Băiatul lui vrea Rolex, dar îl lasă pe taică-său să umble cu asemenea haine uzate. Ce oameni! Da, asemenea gânduri sunt posibile. Un soi de compasiune, uitată peste câteva secunde. Confortabilă.

Umblând pe Magheru, încet, Coman se gândeşte la ceasuri. Să ai un Rolex! Sigur, ar fi un act de snobism. Totuşi... Să ştii că porţi la mână un obiect mai valoros decât o maşină Tico. Este o chestie. Poate simţi un flux vital. Ceva regenerator. Hm! M-am ţicnit? Ce treabă am eu cu ceasurile Rolex? Este ca şi cum mi-aş dori să fac o excursie la New Orleans. Pentru festivalul de jazz. Totalmente utopic. Mai bine mă gândesc ce-mi cumpăr de mâncare. Sau la găsirea unei soluţii pentru îmbrăcăminte. Că boss-ul îmi tot micşorează tarifele, în ciuda inflaţiei. Nu sunteţi obligat să colaboraţi cu mine. Că este foarte politicos de felul lui. Fără reproş. Masca perfectă a agresivităţii este politeţea excesivă. Se ştie. Uite cazul asiaticilor, cu ritualurile lor de politeţe şi cu modul întortocheat de a vorbi. Cine este agresiv în vorbire nu trece la fapte. Vorba aia... Câinele care... De ce-mi taie din bani? Simplu. Pentru că a observat ce

lipsit sunt. Vezi că unul o ia la vale? Fă-i vânt! Ajută-l să se prăbuşească mai repede. Regula succesului în viaţă.

Totuşi. Am nevoie de ceva spectaculos. Pentru mine însumi. Să-mi dovedesc că sunt viu. Că n-am ajuns încă o mortăciune. Chestia este tipică pentru unii bărbaţi ajunşi la andropauză. Se aruncă în hiperactivitate şi mor, elegant, de infarct. Optim.

Ce-aş putea să fac? Sinuciderea ar fi cea mai la îndemână. Ca un samurai. Cândva am teoretizat sinuciderea. Am conchis că actul respectiv nu este nici o probă de curaj şi nici una de laşitate. Este ceva neînsemnat, nemeritând a fi discutat. Atunci? Rămâne să-mi cumpăr un ceas Rolex. Pur şi simplu. În ciuda destinului. Dar de unde opt mii de dolari? O singură posibilitate. Îmi vând garsoniera. Pot să obţin suma aceasta. Eventual, ceva mai mult. Unde o să locuiesc? Nu ştiu. Vine iarna. Să mor de frig, în stilul boschetarilor? Aş avea câteva cunoştinţe. Poate m-ar lăsa să dorm în vreun ungher. Până la primăvară. Napoleon a spus că în război şi în dragoste nu trebuie să priveşti prea departe. L-aş imita. Doar provizoratul durează. Problema este să ard corăbiile, să nu mai am nici un spaţiu de retragere. Să fiu liber, în sfârşit. Când n-ai nimic, n-ai nici îngrijorări. Cerşetor? Cine ştie? Îmi voi păstra doar maşina de scris şi câteva dicţionare – uneltele mele de producţie. O să-i spun patronului că am pierdut locuinţa în urma unei ipoteci nenorocite. L-am girat pe un bun prieten, iar el a plecat în Spania. Dus a fost. Mi-au răpit micul meu cuib de intelectual, cu linoleum de culoarea cafelei cu lapte. Am rămas pe stradă. Poate va reacţiona pozitiv. O dată m-a luat în pivniţă, să-l ajut la nu ştiu ce. Atunci – premoniţie? – am estimat că încăperea de beton netencuit ar putea fi locuită de cineva, la rigoare. Că doar vechiturile sunt puţine. Ar încăpea un pat pliant, fără probleme. Oare m-ar îngădui acolo? Iarna ar fi un spaţiu providenţial. De ce? Fiindcă trec nişte ţevi de apă caldă. Un om cumsecade ar aţipi acolo. Doar geamul ar trebui înlocuit. Aur.

Coman este un om decis. Începe căutările. Se adresează unor agenţii imobiliare. Primeşte vizitele unor tinere cu priviri avide. Suntem plătite în funcţie de tranzacţiile realizate. Nu-i prea dificil? Îmi imaginez că de multe ori daţi greş. Oamenii se hotărăsc greu. Corect, dar cu atât mai mare este satisfacţia etc. Până la urmă, după nici două săptămâni, se iveşte o cumpărătoare foarte serioasă. Este dispusă să-i dea 8.300 de dolari americani. I-a lăsat din preţ. Ceruse 8.500. În fond, garsoniera este la etajul întâi, lângă Magazinul Obor. Nu este deloc rea. Nu se aude zgomotul străzii. Vecini liniştiţi. Altele asemenea. Într-o clipă de sinceritate, după ce totul a fost convenit în principiu, cumpărătoarea (a învăţat după ureche limba chineză, deci este genială în felul ei) îi spune că are de gând să revândă garsoniera, pentru a câştiga vreo mie de dolari. Coman o felicită sincer. Foarte bine, foarte bine, aşa şi trebuie. Să obţinem profituri. Cumpărătoarea plăteşte taxele legate de tranzacţie, conform legii. Coman n-are decât să ia dolăreii – expresia lui – şi să

semneze. Noua proprietară, cuprinsă de satisfacţie, face un gest frumos. Îl duce cu maşina la o bancă. Un cont de 8000 de dolari nu este chiar de colo. Sigur, nu se compară cu... Dar orişicât. Funcţionarii îl tratează cu maximă consideraţie.

Patronul i-a aprobat aranjamentul cu pivniţa. Pentru prima oară de când îl cunoaşte i-a spus „mă”, dar cu nişte intonaţii de-a dreptul filiale. Coman, nea Coman, n-a crâcnit. De acum înainte trebuie să uit că există aşa-numitul orgoliu, îşi spune. Comisionul firmei a fost de doi la sută, adică 160 de dolari. I-au mai rămas 140, o avere. Îşi cumpără un pat pliant, de ocazie. Stăpâna patului, o femeie la vreo cincizeci, îl priveşte cu milă şi-i oferă, gratis, nişte pături şi cearşafuri. Plec în America, la fiica mea. Definitiv. Portland, Oregon. Nu ştiu de ce, dar am impresia că dumitale o să-ţi prindă bine. Eu oricum nu mai am ce face cu ele. Sărut mâna, doamnă! Bogdaproste, vă zic! Dumnezeu să vă dea sănătate! Aşa, bătrâne! Foarte bine! Intră cât mai repede în noua ta condiţie! Fii umil! Ar trebui probabil să-i spui şi patronului „Sărut mâna”. Ar da oare rău? Probabil că nu. Un traducător se exprimă aşa? De ce nu? Doar sunt un negru. Oricând poate să mă dea afară şi să-mi taie orice colaborare.

Etapa următoare este a schimbării dolarilor în lei şi a comandării ceasului. Dacă-mi fac probleme, le arăt extrasul de cont. Corect.

Nu-i fac probleme. Femeile au intuiţie. Vor obţine ceasul dorit, cel ales din catalog. Nici măcar nu este 8.000. Îmi mai rămân vreo câteva zeci de parai. Bună treabă!

Fetele de la prăvălie au început să-l respecte. Este şi normal, nu în fiecare zi faci o asemenea vânzare. Este totuşi vorba despre multe milioane. De lei. Orişicât.

Câteva zile rumegă planul. Principalul este să nu ştie nimeni că el are un asemenea obiect. Şi nici că schimbă în lei o sumă atât de mare. Să treacă neobservat. Cum este mai bine? Să rămână cum este? Sau să-şi compună un nou look, mai potrivit cu situaţia? N-are rost să-mi cumpăr haine, raţionează Coman. Ar fi o tâmpenie, ce fac după aia cu ele? Nu mi le mai cumpără nici dracu'. Să umblu în costum şi să mă culc în pivniţă? Absurd. În fine, ideea corectă. Închiriere! Sigur că da! Există nişte magazine specializate. Dacă se închiriază rochii de mireasă, logic este să fie disponibile şi costume de mire. Nu se înşeală. Prăvălia cu pricina este pe Calea Griviţei. Nişte oameni realmente cumsecade. Mergi la nuntă, tataie? Da, băiatule! Se însoară fiul meu. Ai buletin? Am. Ce folos, îşi spune în sinea lui, adresa a devenit fictivă. Merge. Oricum, o să le aduc înapoi costumul. Am nevoie de buletin. Deşi... Hopa! Buletinul nu se lasă în gaj.

Nu le spune nimic băieţilor. Nu cumva să se supere şi să-mi dea un picior în cur. Se duce la frizer. Alege unul mai bătrân şi îi spune povestea cu nunta.

Purtând costumul într-o pungă de plastic, pleacă acasă. Se spală la chiuveta din pivniţă, până la brâu, cu mult săpun. Tremură, şi se roagă lui

Dumnezeu să nu răcească. Se şterge cu propriul lui prosop. Bună treabă! Cămaşă albă, cravată. Costumul. Pantofii, de asemenea închiriaţi. Are noroc, este o zi călduroasă.

A ochit o casă de schimb mai puţin frecventată. Baftă. Fiindcă este după-amiază, oamenii au la dispoziţie suma cu pricina. Printr-o şansă unică, sunt în măsură să-ţi dea bancnote cu valoarea maximă. Pune banii în servieta împrumutată de la un alt negru al patronului şi pleacă. Este un alt om. Acum, îşi spune, trebuie să mai am nişte noroace. Ia un taxi. Coboară la vreo sută de metri de prăvălie. Porneşte agale. Admiră, în trecere, frunzele îngălbenite ale copacilor. Oraşul ăsta este de-a dreptul frumos!

Fetele nu-l recunosc decât după ce începe să vorbească. Sunt puţin emoţionate, s-ar zice.

— Am venit după ceas, declară Coman, implacabil.

— Da, vă rog, spune cea mai în vârstă dintre vânzătoare, toată numai solicitudine.

În magazin, nici un cumpărător. Un noroc în plus.

Numai cutia costă vreun milion, cugetă Coman, luând obiectul, după ce a stivuit pachetele cu bancnote la casă.

Pune Rolex-ul în buzunarul interior al hainei. Încheie nasturele. Pleacă urmărit de privirile lărgite ale fetelor. Un episod încheiat. Pe stradă, nimic suspect. Se pare că nu l-a urmărit nimeni. Există nişte „canale albe”, îţi aminteşte Coman. Este improbabil să le nimereşti, dar nu imposibil. O teorie. Am citit cândva despre ea. Succesul în viaţă, cel adevărat, presupune dibuirea unui asemenea traseu îngust. Există şi meandre. Nu este suficient să începi bine. Trebuie să ştii şi când să coteşti. Fiindcă altfel eşuezi.

Coman are un mic zâmbet interior. Ia să vedem, s-a petrecut ceva în mine? Mi s-a schimbat starea de spirit? Femeile mă privesc altfel? Sau tot ca pe

o mortăciune ambulantă? În fond, unii bărbaţi vârstnici îşi îngăduie tot felul de nebunii erotice. De exemplu, unul de 67 a murit în biroul lui, în timp ce făcea amor cu o tânără viguroasă. Un sfârşit onorabil, chiar apoteotic, aş putea spune. Dacă omului i-a plăcut chestia aia? Ce poţi să-i faci?!

Mersul i s-a schimbat, întrucâtva. Păşesc mai fălos, calc mai apăsat. Normal. Este ca şi cum mi-aş fi cumpărat o maşină nouă, străină. Atât de mică, încât îmi încape în buzunar. Ha, ha!

Aşteaptă să treacă duminica. Apoi îşi modifică ţinuta în sens invers. Îşi recuperează buletinul de identitate. Cum a fost la nuntă, tataie? Bine. Am o noră minunată.

Iese din magazin. Este cel de dinainte. Barba a început să-i crească. Din vechea înfăţişare i-a rămas tunsura proaspătă şi, într-o oarecare măsură, mersul mai ţanţoş. Nu se desparte de ceas. Îl poartă pe sub cămaşă, într-o punguliţă foarte solidă. Le-a rugat pe fetele de la magazin să-i dea brăţara separat. A ascuns-o în pivniţă. Fără brăţară, ceasul nu ocupă un loc mare. Nu se observă nici-o umflătură în dreptul plexului său solar. Cutia a aruncat-o.

Treaba merge strună, reflectează Coman. Probabil că mai am ceva energie vitală, din moment ce am reuşit o asemenea manevră. Acum pot să mă ocup liniştit de traduceri. Mă simt chiar bine, de când am scăpat de garsonieră. Mă apăsa, cumva. Desigur, optim ar fi să cerşesc, precum Zacharias Lichter, cel din cartea lui Matei Călinescu. Doar astfel aş obţine libertatea integrală. Dar nu mă simt în stare, cel puţin deocamdată. Să vedem cum o să meargă treaba cu patronul. Nu şi-a dat seama, deşi m-a privit lung după vreo câteva zile de la operaţiune şi mi-a spus măi, Comane, parcă s-a petrecut ceva cu tine. Ai, aşa, o lucire în ochi... Poate te-ai îndrăgostit. A, nici vorbă, domnule Cutare. Bine, mă, bine. Când îmi dai textul? În câteva zile, domnule Cutare.

Lucrurile merg repede, după o anumită vârstă. Cei în cauză nu o recunosc, simulează că totul este în ordine, dar ştiu foarte bine că mint. Într-un fel, şi eu mă încadrez în categoria asta, meditează Coman, întins pe patul său pliant, alături de lada pe care se află maşina de scris. Chestia cu ceasul a fost un gest magic, de oprire a timpului. De încetinire a lui, mai bine zis. Cu ocazia asta i-am înţeles pe cei bogaţi, cu mania lor pentru schimbare. Nevastă, casă, maşină – totul trebuie primenit. O dată la cinci ani. Aşa spun statisticile. Eu am luat ceasul ăsta. Am trăit o secvenţă de om bogat. M-am opus timpului, tiraniei lui. Puteam s-o întind multă vreme. Să tot fi cumpărat diferite obiecte, chiar să-mi plătesc o amantă. Ar fi fost acelaşi lucru, dar făcut cu laşitate. Tot scăparea de angoasă aş fi căutat-o. Aşa, cel puţin, mi-am administrat un remediu drastic, din cele capabile să te şi ucidă, dacă greşeşti dozajul. În primele zile m-am uitat destul de des la ceas. Aici în pivniţă, după ce am anulat toate crăpăturile din uşă cu hârtie lipită. Un obiect nenorocit, acolo. Un şoarece viu este nesfârşit mai important decât el. Rolex! Căcat! Sigur, m-ar bate Dumnezeu, dacă n-aş recunoaşte nişte adevăruri. Un obiect valoros. În el este

înglobată multă muncă. Absolut. Dar mie nu-mi mai spune nimic. Mi-ar trebui mai degrabă o pisică. Un motan.

De ceas o să scap, o simt. Îl voi face probabil cadou unei persoane umile, incapabilă să-şi dea seama ce ţine în mână. Vreunei bătrâne care cerşeşte pe stradă şi începe să lăcrimeze când îi dai o bancnotă nenorocită. Ea să se tot uite la el, iar un băiat al străzii să i-l fure şi să-l vândă pe nimic. Să ajungă, în cele din urmă, pe mâna unui buticar, care să-l considere un fals bine realizat. Să treacă timpul şi să nu ştie nimeni că un Rolex veritabil, de 8.000 de dolari, circulă prin Bucureşti, ticăindu-şi plictiseala impersonală, cosmică.

Se numeşte Mizeria

Taică-meu îmi trimite bani de pe lumea cealaltă. Da, numai asta poate să fie. Mi-a apărut în vis şi mi-a spus un preţ: 318.000. Din aceste cifre voi deriva mai multe numere şi voi câştiga la Loto. Mizeria se va retrage. Mizeria, o femeie hidoasă, în zdrenţe, puţind, fără dinţi, nespălată de ani.

În ultima vreme, tot vrea să intre la mine. Sună la interfon. Nu-i deschid şi totuşi ajunge până la uşa mea. Mă vrea. M-a ales. Deocamdată n-o las în locuinţă. Clatină din capul ei neţesălat, rânjeşte în câţiva dinţi cafenii, pleacă. Îndreptându-se spre lift, îmi mai aruncă o privire. Are o grimasă. Voi reveni în curând. Asta vrea să-mi comunice. Stai liniştit, mai vinde câte ceva de prin casă. Aşteaptă-mă! Dispare. Suspin. Închid uşa cu mare grijă.

Uneori mă atrage. Mă excită? Să coabitezi cu o asemenea femeie! S-o ai în pat! Sub bulendrele ei o fi un corp uman. Capabilă de tandreţe? De solidaritate? Senzuală! Să mă las în voia ei! O relaxare mare, ca o moarte. Lupta pentru salvarea aparenţelor, istovitoare. Să-i pun astfel capăt. În braţele Mizeriei! Pe faţă!

Cu duhorile te obişnuieşti, aşa cred. Cuplurile din apartamentele cu un singur veceu îşi adulmecă fecalele vreme de decenii. Reciproc. Asta nu înseamnă că divorţează. Este ceva fatal, în locuinţele obişnuite. Mirosul Mizeriei, iată secretul. Să nu ţi se mai pară fetid. Ce dacă sinistra aia va dormi cu tine în pat? Omul se obişnuieşte cu toate. Până la urmă, cine ştie...

Lupta mi se pare inegală. Ea are timp să aştepte, eu nu prea mai am. Iată diferenţa. Aparenţele ar fi salvate, la urma urmelor. Este oarecum şic să fii lipsit. Nu sărac, lipsit. A dus-o bine, dar acum treburile nu mai merg. Mai ciuguleşte câte ceva, evident. Dar umblă cu pantofii de acum cinci ani. Meschin. Cum să vorbeşti despre încălţăminte? Un intelectual nu pomeneşte de aşa ceva. Are alte chestii în cap. Orgoliul... Doctoratul... Dar când plouă, apa îi musteşte în încălţări. Pleosc-pleosc! Şi ce-i cu asta? Mărunţişuri. Are alte preocupări. Condiţia umană, spre-o pildă.

Este atât de simplu! Mai întâi, economiseşti banii pentru deodorant. Te speli, evident, săpun ai. De două ori pe zi, de trei ori. Duşuri. După aia o laşi mai moale. Te speli o singură dată pe zi, că doar nu suferi de ablutomanie. Începi să miroşi a transpiraţie. Ce să-i faci? În definitiv, şi alţii... Lenjeria, aşternutul mai rar. Detergentul este scump. Merge şi aşa. Apoi şi mai rar. Că doar nu mai primeşti vizite. Oamenii au fler, te cam ocolesc. De femei nici nu mai spun. Ai putea să bei ceva, din când în când. Ai căpăta niscaiva amici de pahar. Nu poţi să-ţi permiţi. Nici nu fumezi. În special femeile te-au citit. Chiar şi prin telefon. Ştiu cine-ţi dă târcoale. Te lasă-n plata Domnului. Un avantaj, la urma urmelor. Lucrurile se simplifică şi mai mult.

Unul a scris că traiul prost este o otravă cu acţiune lentă. Aiurea! Basme! Este un tranchilizant, asta este. Când nu prea mănânci luni de-a rândul, începi

să pluteşti, cumva. Oasele tale parcă au aer în ele, ca ale păsărilor. Capeţi ceva de zburătoare obosită. Păşeşti încet, nu mai cunoşti graba. Unde să te zoreşti? Într-adevăr, nu mai ai nici-un prilej. Pavajul este moale, ca şi genunchii tăi. Înaintezi fără vlagă. Mersul pe stradă, un coşmar. Destul de blând, orice s-ar spune.

Femeile. Nu le mai admiri, le ignori de-a dreptul. Nici măcar nu faci efortul de-a te uita la ele. La ce bun? Măcar nişte priviri de poftă senilă, neputincioase, zadarnice. Nici atât. Nimic. Femeile sunt nişte fantome înalte, frumoase. Trec pe lângă tine, pentru ele eşti invizibil. Întotdeauna se grăbesc. Numai Dumnezeu ştie de ce se zoresc şi unde se duc. Câtă vreme hainele tale mai au o oarecare decenţă, se întâmplă ca o fată sau o femeie tânără să te întrebe o adresă. Unde este Cecul, domnule? Am înţeles că este pe-aici. Îi arăţi cu degetul direcţia şi pleci încet, cu paşii tăi moi.

Ai avut o iubită. Te-a părăsit exact când a început flirtul tău cu Mizeria. N-a zăbovit nici-o clipă în plus. Din când în când îţi dă telefon. În vocea ei este ceva special. Aşa te adresezi unui muribund. Mi-a trebuie ceva timp până să-mi dau seama că prudenţa ei, modul prevenitor de-a vorbi sunt potrivite într-un salon de spital, unde agonizează o rudă. De ce mă sună? Analizez destul de încet, acuz o anumită vâscozitate a intelecţiei. Până la urmă găsesc totuşi răspunsul. O face dintr-o curiozitate morbidă. Aşteaptă cu răbdare ziua când o voce îi va spune doamnă, dar nu ştiţi?, domnul cutare a murit. Sigur că da, l-au îngropat acum două săptămâni, la Străuleşti doi. A scris la mica publicitate. Iată mesajul care îi trebuie, pentru a se linişti. Îmi dă telefon, o ştiu, într-o anumită conjunctură. Când bea o cafea şi trage o ţigară. Formează un număr. Ce Dumnezeu, cât mai vorbeşte omul ăsta? Repetă. La fel. Hai să-l sun pe amărâtul ăla. Acolo precis n-o să sune ocupat. O face la câteva săptămâni o dată. Mai există o cauză. Este cumva şic să „te telefonezi” cu un „intelectual”, chiar decăzut. Nu? Ba da.

A fi curvă nu înseamnă să te culci cu mai mulţi bărbaţi pentru avantaje materiale, ci să n-ai inimă. Să ţi se rupă de ceilalţi. Şi să nu ştii ce-i mila. Să ai cruzimea indiferenţei. Cum? mi-ar striga cu indignare. N-am eu milă? Strâng toate pisicile de pe stradă. Plâng pentru câinii loviţi. Da, da. Bineînţeles. Eşti foarte sufletistă.

Încă un amănunt. Curva te izbeşte fără greş în punctul tău sensibil. Îţi refuză exact ce ai nevoie. Ai murit? Ai apucat între timp s-o iei de nevastă? Asta este cu totul altceva. Atunci să te ţii! Va cheltui multe milioane cu înmormântarea. Poate nici nu te-a înşelat, fizic. N-a făcut decât să te bage în groapă. Prin mii de lovituri mici, subtile, aplicate în mod sistematic. De pe lumea cealaltă, o vei admira cum se duce săptămânal la mormântul tău. Face pomeni, parastase, dar figura ei devine tot mai cruntă, tot mai răzbunătoare. De fapt, nu te-a iertat. Cum ai putut s-o laşi de izbelişte? Aici este paradoxul. Făcea totul ca să te bage în groapă, dar beneficia de serviciile tale. Locuinţă,

maşină, restul. Era nemiloasă, dar pe de altă parte te considera un animal util în casă, chiar foarte necesar.

Visul suprem al soţiei este să-şi vadă soţul îngropat. Kafka a spus-o, dacă nu mă înşel. Doar atunci se socoteşte ea împlinită. Pe deplin realizată ca femeie. Atunci intră în adevărata vacanţă, dorită poate chiar din clipa nunţii, undeva în străfundurile conştiinţei.

Divagaţii suspecte. În definitiv, omul tot ar fi murit, poate.

Soneria. Sfioasă apăsare! Aşa sună doar cine are ceva de cerut. Nu de revendicat. Mizeria, femeia urduroasă şi murdară, o face mai apăsat, ba chiar şi bate de câteva ori în uşă, nu se jenează. Mă întreb uneori dacă vecinii de palier o văd sau totul este o halucinaţie. În privirile lor văd compasiune unită cu repulsie incipientă. De ce oare? Fiindcă au zărit-o pe ea sau pentru că au băgat de seamă uzura hainelor mele şi faptul că mă tund tot mai rar? Nu ştiu ce să zic.

Bineînţeles, nu este ea. Un tânăr, vrea să-mi vândă niscaiva produse cu preţ promoţional. Îi arăt că nu mai am decât patul. Pleacă speriat. A intuit că sărăcia este molipsitoare, ca râia. Banalizata revelaţie. Nenorocită meserie şi-a găsit, sărmanul! Câte sonerii, câte uşi închise! Sunt plătiţi la bucată, iau comision. Nu vinzi nimic, iei o laie, cum vine vorba.

Am televizorul. Este alb-negru. Sonorul – aproape compromis. Scoate un sunet de fond foarte neplăcut. Un hârâit permanent. Dar sunt în contact cu lumea! Este un mic triumf, în definitiv.

Ce scriu eu aici? Hm? Vreun roman proustian despre mirosul şi ţoalele Mizeriei? Despre gura ei cu dinţi puţini şi cafenii, cu buze putrezite de fumatul unor chiştoace luate de pe jos, că sunt destule, slavă Domnului? Nu demult am văzut o scenă interesantă. Pe stradă, un bărbat din categoria disperaţilor ultradecenţi. Era îmbrăcat în haine foarte uzate, nişte relicve, dar curate şi bine călcate. Un ins eroic. Lupta pentru salvarea aparenţelor, până la ultimul cartuş. Ei bine, omul cel curăţel, n-avea patruzeci, a luat de jos un chiştoc de ţigară şi apoi m-a privit în ochi. De fapt, s-a uitat prin mine, fiindcă oamenii din categoria lui nu-şi mai văd semenii decât într-un mod foarte superficial. Fapt curios, femeile cu adevărat elegante, vizibile în Centru, unde fac câţiva paşi pe jos, de moft, pentru a intra într-o prăvălie, au aceeaşi privire. Nici ele nu par a-şi vedea concetăţenii. Extremele se aseamănă.

La televizor, filme americane. Un sfat-laitmotiv. Cu orice preţ, nu-ţi plânge de milă! Nici nu-mi plâng. Eu scriu aici un roman de amor. Nu există numai iubiri roz, de tip Sandra Brown, sau roşii, asezonate cu beţii şi înjunghieri. Nu există doar amoruri discordante, absurde, aiurite, false, imaginate, inexistente. Întâlnim, iată, şi un „sortiment” mai special. Relaţia intervine între un „intelectual”

Oarecum „conservat” şi o mizerabilă vagaboandă fără vârstă, trecută şi răstrecută prin viciile ieftine, prin toate mârşăviile imaginabile, ajunsă acolo de unde mai jos nu este decât groapa.

Pe Mizeria, cum am spus, o văd destul de des. Dar n-am invitat-o înăuntru. Discut cu ea, din uşă. Vecina mă vede prin vizorul ei special, cu oglindă? Nu ştiu. Îi spun:

— Ce vrei, femeie? Ce tot vii aici? Nu ţi-am spus că n-am nimic să-ţi dau?

Mă priveşte parşiv şi schiţează un zâmbet sinistru. Gura ei pungită se destinde şi i se văd cei câţiva colţi galben-cafeniu. Îmi întinde într-o doară mâna aflată dincolo de murdărie, cu unghii rupte. Roase? Nu este gestul cererii. Ar vrea să mă atingă, dar nu îndrăzneşte. Eu aşa simt. Nu vrea niscaiva bani sau mâncare. Mă vrea pe mine, ca bărbat. Vrea să coabiteze cu mine. Este posibil? Că doar locuiesc în Centru. Instinct? Fler? Cum de m-a dibăcit?

Lumea nu ştie câţi muritori de foame locuiesc în Centru. Vorbesc singuri pe stradă. Sunt slabi. N-au servicii. N-au nici-un venit stabil. Dumnezeu ştie dacă îi aşteaptă cineva acasă când revin din rătăcirile lor prin faţa vitrinelor.

De ce nu s-a dus Mizeria undeva mai spre marginea oraşului, să-şi caute un concubin? Mister. Ba nu. A simţit că la mine este terenul slab, că voi ceda mai repede decât şi-ar putea imagina cineva. Cândva, pe stradă, ni s-au încrucişat privirile. Atunci, într-o fracţiune de secundă, m-a priceput, mi-a intuit pasiunea secretă pentru decădere, pentru scufundare în mâlul călduţ al pierderii de sine, al decrepitudinii speciale, adusă de îmbătrânirea sufletului. M-a urmărit şi a aflat unde stau. Simte, ca un animal. Va avea succes, dacă perseverează. Aşa s-a întâmplat, cred.

O bătrânică energică din comitetul de bloc mi-a sunat la uşă într-o zi şi m-a interpelat cu oarecare iritare:

— Ce caută cerşetoarea aceea la dumneata? Am avut plângeri. Pe scara aceasta stau numai oameni serioşi.

Am privit-o fără indignare, ba chiar cu o urmă se simpatie. Din când în când mai face unele „demonstraţii” de femeie tânără, reuşind să mă înveselească.

— La mine nu intră nici-o cerşetoare, stimată doamnă. Vine din când în când una. Când mă apelează la interfon, nu-i deschid. Nu ştiu cine îi dă drumul. Îmi sună la uşă, îi spun să plece. Ce pot să fac mai mult?

— Anunţaţi poliţia! Asta să faceţi!

M-am trezit spunându-i următoarele cuvinte. Cu maximă „amenitate”:

— Selbstverständlich, gnädige Frau! Naturlich! În viaţa mea n-am văzut o fiinţă mai descumpănită.

— Vă rog să nu mă jigniţi! mi-a spus, cu vocea ei de zile mari, de doamnă din top, menită de un destin viclean să aibă parte de tot felul de inşi suspecţi, socialmente lamentabili.

— Vai de mine, stimată doamnă! Dar nici vorbă să...

Ei, bravo! îmi spun, după ce am închis uşa. Ce-am avut şi ce-am pierdut! Ăştia merită să mă încurc de-a binelea cu Mizeria. S-o vadă zilnic, s-o miroasă. Ce dacă este murdară, de fapt infectă? O cetăţeană a patriei. N-are buletin? Carte de identitate sclipicioasă, cu poză color? Se mai întâmplă. Unii n-are acte, ar putea să spună ea însăşi, şi trăieşte. Futu-le muma-n cur de îmbuibaţi! Chiar aşa, mămico, să-i ţin eu isonul. Nişte hoţi.

Acum trebuie să mă întind. Aşternutul este gri şi are un miros de criptă. Nu contează. Aşa o să-mi treacă ameţeala asta nenorocită. Văd negru, literalmente. Ceva neplăcut. Să nu fac, naibii, vreo lipotimie. Am glicemia scăzută, de nemâncare. Aşa. Chestia cu hipotensiunea, urâtă. Ăştia cu tensiunea scăzută sunt mai idioţi decât hipertensivii. De ce oare? Fiindcă le vine mai puţin sânge în creier. Probabil din cauza tensiunii scăzute am ajuns aici. Penibilă scuză, orice s-ar spune. Hopa! Iar am început să vorbesc de unul singur. Uneori nu-mi dau seama.

Numai să nu fac vreo fibrilaţie. Este tot ce-mi doresc. Să nu înceapă ritualul cel păcătos. Telefon, Salvarea, medicul blazat şi discret dispreţuitor din momentul când îşi dă seama de situaţia mea materială, îngrijorarea lui totuşi umană ivită atunci când îmi ia pulsul. Ridicaţi-vă încet, foarte încet. Vă internăm. Puteţi să mergeţi până la lift? Da. Pot. Aşa, încet, uşor. Drumul spre spital. Sirena maşinii. Hurducările, clătinările, bălăbănirile la câte o frână bruscă. Asistenta este o femeie cumsecade, în fond. Îmi aruncă din când în când câte o privire amestecată. Compasiune, dar şi o rugăminte mută. Vă rog, semi-bătrâne domn, nu-mi muriţi acum! Aşteptaţi până la spital! Încerc să-i zâmbesc, fac o glumă. Trebuie să salvez aparenţele. O dată în plus. Să-mi scund teroarea. Să arăt că nu-mi este frică de moarte. Şi aşa mai departe. La spital, în camera de gardă, acelaşi algoritm. Mai întâi, ostilitate difuză, abia perceptibilă. Apoi, îngrijorare. La Terapie Intensivă, imediat. Pe vremuri, respectivei secţii i se spunea Reanimare. Au recurs la un eufemism elegant. Realitatea trebuie fardată, aşa se cuvine. Cei de la T. I. nu sunt oameni cu un picior în groapă, ci nişte bolnavi obişnuiţi. Sigur că da. Numai că, întins, cu acul perfuziei în venă, văd în ochii medicilor adevărul. Ştiu că mă aflu din nou la una dintre răspântii, ca în „Grădina potecilor ce se bifurcă” de Borges. În orice clipă o pot lua în una dintre cele două direcţii. Odată, o doctoriţă cinică mi-a spus că tulburările de ritm produc mai multe decese decât infarcturile. Când sunt în criză, îmi aduc aminte mutra ei ostilă, trăsăturile ascuţite, îmbătrânite, lipsa ei fundamentală se simpatie pentru bolnavi, coafura ei căruntă, „â la garconne”, ridicolă.

Termină cu prostiile, bătrâne! Eşti cam ameţit, asta este tot. O să-ţi treacă. Termin, de acord, dar ultima dată când am fost internat am aflat că n-am dreptul la spitalizare gratuită. Nu sunt nici pensionar şi nici în „câmpul muncii”. Lucraţi undeva? m-a întrebat o doctoriţă foarte amabilă. Nu. În schimb, sunt membru al unei „uniuni de creaţie”. Bineînţeles, nu este nici-o

problemă, trebuie doar o adeverinţă, cum că respectiva uniune plăteşte asigurări sociale. Desigur, o să aduc. Numai că „respectiva uniune” nu plăteşte asigurări decât pentru angajaţii ei. Asta-i situaţia. Cumva o să se rezolve, n-am nici-o îndoială. Cel mai bine era să nu fac nici-o criză şi să nu ajung la spital. Optim. Păi, vezi? Lucrurile se aranjează. Are dreptate. Pot să mă duc la Asigurările Sociale şi să-mi plătesc singur cotele. Atunci beneficiez de spitalizare gratuită. Problema este cum. Bani? De unde?

În fine, mai bine mă gândesc la Mizeria, mai ales că ameţeala mi-a trecut. Poziţia orizontală a rezolvat dificultatea. Totul este foarte simplu, la urma urmelor. Să mă încurc cu femeia cea hidoasă? Pe bune? Ca experiment? Pentru a dovedi că sunt deasupra convenienţelor? Deasupra claselor sociale? S-o aduc la mine? Să-i „fac buletin”? S-o învăţ să se spele? Cred că un duş cu mult săpun ar ucide-o. Am auzit despre un caz. O ţigancă a păţit nu ştiu ce şi a ajuns la spital. Cei de acolo au spălat-o minuţios, cu apă şi săpun. Se pare că era prima acţiune de acest fel din cariera ei. Ce s-a întâmplat? Pacienta a făcut o eczemă rebelă. S-a îmbolnăvit de-a binelea. Fiindcă la suprafaţa pielii se formează un strat protector. Acţiunea de degresare îl îndepărtează. Chestia cu spălatul rămâne deci în suspensie. Poţi să ai un caracter frumos şi dacă eşti jegos. Câinii se spală? Mă refer la maidanezi şi nu la fiinţele privilegiate, care mănâncă hrană din import, din conserve sterile. Nu se spală, maidanezii. Şi cât de devotaţi sunt! Poate că femeia fără dinţi este sufletul meu pereche. Ideea lui Platon... Niciodată nu poţi să ştii. Poate că în ea zace o anima de bărbat, iar în mine, una de femeie. Fiindcă doar astfel s-ar putea explica de ce mă simt flatat de atenţia ei. În definitiv, la mine telefonul nu sună niciodată. Ea, Mizeria, nu mă caută decât personal. Cred că manevra de a da un telefon o depăşeşte. Mai ales acum, când se folosesc cartele magnetice. N-o văd întrebuinţând o cartelă, iată adevărul. De altfel, cea mai ieftină costă zeci de mii.

Ce-aş mai putea să spun/scriu/gândesc? Se pare că naratorul/pacientul meu, deţinătorul „vocii auctoriale”, are o fire depresivă, accentuată de vârstă. Este elementar. Ar putea să afle totul dintr-un tratat de sexologie. Suferă, după toate aparenţele, de nişte tulburări neurovegetative şi psihice datorate andropauzei. Acuză nervozitate, irascibilitate, insomnii. Poate că simte şi valuri de căldură, transpiraţii, parestezii, cefalee, palpitaţii, extremităţi reci, dureri anginoase. Nu vrea să-mi spună. Pot presupune că tulburările lui psihice sunt aproximativ următoarele: scăderea memoriei, a puterii de concentrare, a simţului de răspundere (!). Probabil că mai acuză stări de melancolie, labilitate afectivă, tendinţe depresive relativ accentuate. Este, „mai mult ca sigur”, susceptibil, capricios şi anxios.

Totul este clar, mon Dieu! Omul suferă de o boală numită bătrâneţe incipientă. Problemele lui n-au nici-o legătură cu ambianţa socială. Nimeni nu este de vină în ceea ce-l priveşte. El singur şi-a făcut-o. Cu mâna lui, ca să zic aşa. Trebuia să aibă mai multă grijă de viitor. Să nu rămână fără serviciu. Sau, dacă era dat afară de unde a lucrat, să plătească taxele pentru asigurări sociale. Totul ar fi fost OK. De asemenea, era indicat să nu mai fie atât de orgolios. Să facă nişte acte de vasalitate faţă de unul sau mai mulţi puternici ai zilei. Ar fi obţinut, cu siguranţă, un oscior. Aşa, cu metoda lui maximalistă, a ajuns în marginea societăţii. Degeaba una dintre cărţile lui se află în bibliografia şcolară (clasa a XII-a), iar nu ştiu ce proze i-au fost traduse în nişte ţări. I-am spus că între persoana lui fizică şi numele lui, scris pe multe coperţi de carte, nu există nici-o legătură. M-a privit pieziş şi mi-a spus că psihiatrii fabulează la fel de bine ca scriitorii.

Amor senil

În pivniţa unde lucrează şi doarme, Ion Coman, 60, traduce un roman de Roberto R. Grant. Titirit nume! Italo-american! Chintă la două capete! Al dracului! Acum, nu că textul ar fi cine ştie ce... Sefeurile astea sunt nişte tâmpenii, la urma urmelor. Criticii serioşi nici nu le deschid, necum să le recenzeze... Ce pot să fac? Dacă asta mi s-a oferit? Trebuie să trăiesc şi eu din ceva, că pensia este ridicolă. Se va spune că nu sunt un traducător serios? Ei, bravo! Că-mi şi pasă!

Ia să vedem! Vine acum o scenă destul de interesantă. Unul de vârsta mea se duce într-un club unde se oferă trăiri fictive. Intrare în virtual, asta este expresia tehnică. Ia să vedem!

Bătrâna face o plecăciune cu mişcări elastice. Aplecându-se, nu-şi ia ochii de la Santoy, de parcă ar vrea să-l hipnotizeze. ***Ce forţă are hârca asta! Acum treizeci de ani... Bună a mai fost!***

— Fiţi binevenit, domnule Santoy! Îi spune ea în româneşte. Povestea este mai reală decât realitatea, domnule Santoy! Vocea ei melodioasă îi aminteşte miliardarului de o japoneză adorabilă, cunoscută cândva.

Aşezat în fotoliul cunoscut, Santoy îl urmăreşte pe Ram Bakro cum deschide cufărul său din metal argintiu şi scoate o sticlă şi nişte pahare. O asistentă a Mirelei aduce o tavă şi apoi toarnă în pahare, aplecându-se suficient de mult pentru a i se vedea bine de tot sânii grei, de culoarea abanosului.

Apoi se repetă ritualul aflat cu două săptămâni înainte. Tehnicieni extrem de politicoşi îi fixează lui Santoy mai mulţi electrozi. Pe feţele lor se citeşte un fel de evlavie. ***De parcă aş fi Baxt în persoană.***

Lumea unde pătrunde soţul Renatei este un Bukry – sau mai degrabă un Bucureşti – stilizat. Au dispărut multe privelişti atroce pentru cei obişnuiţi cu Occidentul civilizat. Santoy nu ştie că a intrat în virtual. A fost dorinţa lui. Să nu-mi dau seama ce se întâmplă, aşa a spus. Nu-mi plac situaţiile ambigue. Desigur, domnule Santoy, cum doriţi.

Ştie că este în vizită. A venit în România din nostalgie. Este mai sentimental decât în realitatea-realitate. N-o cunoaşte pe Renata, este un bărbat divorţat, aflat la o vârstă când maturitatea şi bătrâneţea se amestecă precum apele unui fluviu cu acelea ale oceanului.

Mă simt mulţumitor, îşi face curaj, în definitiv şaizeci nu este ceva catastrofal, viaţa mai păstrează şi pentru mine surprize plăcute, sunt bogat, pot să obţin una sau mai multe clone, sunt destule posibilităţi pentru a trişa vremea.

Este însoţit de aceiaşi oameni din realitatea anului 2058. Tanaka, cele două gorile, Nelu. Chiar şi Ram Bakro este prezent, cu zâmbetele lui de proxenet stilat. Domnule Santoy, spune ***bulibasha,*** sunteţi un mare prieten al nostru. Apreciem mult. Un gest de plictiseală. Mâna miliardarului este

puternică, dar iremediabil ridată. Nimic de făcut în privinţa ei. Faţa se mai aranjează, dar mâinile...

La urma urmelor este oarecum şic să fii un bătrân puternic etc.

— Vă propunem un loc special, spune ***bulibasha,*** făcând cu ochiul, ca între bărbaţi. Credem că o să vă placă.

— Lasă-mă să ghicesc, spune Santoy, încă destul de prost dispus, incapabil să-şi învingă, o dată în plus, depresia. Toţi zâmbesc. Ram Bakro face semnul încuviinţării, înclinându-se ca un japonez.

— La o casă de toleranţă, mă! La un cuplărai! Asta este! Nu văd altceva. Că doar n-o să mă duceţi la un muzeu sau la concertul Filarmonicii din Bukry.

Bulibasha cel smolit zâmbeşte încântat şi începe să-şi frece mâinile a maximă satisfacţie:

— Aşa este! Sunteţi foarte pătrunzător. Numai că este ceva cu totul special. Nimic vulgar. Profesioniste de înaltă clasă. Fiecare dintre ele se pricepe la magie şi la ghicirea viitorului. Mai ştiu fetele şi multe altele.

În Tchishmy Park, unde se află grupul lui Santoy, nu se vede nici-un vizitator. Din loc în loc, cupluri de gardieni publici – sau ce-or fi – se plimbă agale, fără să schimbe măcar o replică. Când cei şase se pun în mişcare, începe să răsune o muzică blândă, ieşită parcă dintr-un film despre Viena începutului de secol douăzeci. Un vals! Santoy face ochii mari şi îl priveşte întrebător pe Ram Bakro:

— Aveţi orchestră aici? Cum naiba?

— Dar bineînţeles, spune bulibasha cu un zâmbet onctuos. Mă mir că n-aţi mai auzit-o până acum. – Are o ezitare teatrală -. Adevărul este că am constituit orchestra pentru dumneavoastră. Ştiţi, noi suntem un popor muzical, nu ne-a fost greu.

— Bravo, mă! Sunteţi nemaipomeniţi! – Ochii lui Santoy sunt holbaţi -. Futu-vă-n cur să vă fut! Mi-aţi plăcut. – Se întunecă -. De unde aţi ştiut că îmi place muzica asta?

Îl priveşte cu o grimasă de iritate pe Nelu. Acesta zâmbeşte enigmatic:

— Aţi uitat că ne-am permis să. Cu tot respectul, desigur.

— Să te fut, spune Santoy, dintr-o dată amuzat. Bine. Hai să mergem!

Casa căutată este un imobil rămas de pe vremuri. În realitatea-realitate asemenea clădiri nu mai există în Bukry. A trecut vremea când oamenii bogaţi locuiau în asemenea construcţii cochete. Acum ei trăiesc în apartamente blindate, aflate în blocuri sigure, antiseismice, păzite zi şi noapte de profesionişti. Făloasele vile de altădată au fost jefuite până la ultima bucăţică de lemn. Din ele au rămas ruine bântuite de şobolani, lilieci şi câini vagabonzi. Cele năruite la marele cutremur din 2019 sunt nişte grămezi anonime, acoperite de o vegetaţie ameninţător de vitală.

Înăuntru, Santoy şi oamenii săi sunt întâmpinaţi de o femeie grasă şi încă apetisantă pentru cunoscători. Ea îşi poartă sânii monstruos de mari cu

mândrie, ca pe un trofeu nepreţuit. Fumează, folosind un ţigaret lung, în stilul vampelor de pe la 1920. Pensionarele casei sunt numeroase. Nici una nu seamănă cu alta. Cine le-a ales s-a gândit să satisfacă toate gusturile. Un sadic va găsi o fiinţă pseudo-eterică, cu ochii mari şi îndureraţi, flămândă de suferinţă. Masochistul este aşteptat de o damă dură, cu nas mare şi buze subţiri. Un rictus de cruzime îi înţepeneşte trăsăturile, altfel agreabile. Îmbrăcată în negru, cu lanţuri brăzdându-i pieptul plat, cu tresări nervoase de furie abia stăpânită. Printre fete se află şi curva tradiţională, etalonul, arhetipul. O femeie la treizeci şi cinci de ani, cu păr platinat, buze răsfrânte, închipuind un al doilea sex, sâni grei, unghii lungi, privire rece şi zâmbet profesional, de fotomodel blazat. Viciul este scris pe faţa ei uşor fanată, machiată cu minuţiozitate. La extrema cealaltă se află o persoană având aerul unei eleve de pension select. Subţirică şi înaltă. Păr castaniu, natural, priviri curate de copil cuminte, mâini cu unghiile tăiate scurt. Pe faţa ei nu se vede nici-o urmă de machiaj. Ar putea să pară de optsprezece ani. Un cunoscător, uitându-se la nişte amănunte mai greu de observat, ar spune că se apropie de treizeci, iar aerul de adolescentă sfioasă este jucat cu artă. ***Fata asta mi se pare cunoscută.***

— Ai fost în State? o întreabă Santoy.

— Niciodată, spune fata, foarte serioasă, ocolindu-i cu sfială privirea.

Românul american se încruntă, ca şi cum s-ar strădui să-şi amintească un episod petrecut cu ani în urmă. ***Fata asta mă face să mă simt o hoaşcă. Ce curu'meu, sunt încă în formă! Atunci de unde moleşeala asta căcăcioasă?***

Fata se numeşte Renata şi a ajuns în România în urma unui amor nefericit. A fost victima unui seducător. Povestea ei în stil retro pare scoasă dintr-un roman prost.

— Mi-a plăcut aici, continuă Renata, oamenii mai au sentimente şi trăiri, nu sunt robotizaţi ca în Occident.

Au ajuns amândoi, parcă printr-un act de magie, într-o încăpere mică şi austeră. Santoy stă pe un scaun simplu, iar Renata pe marginea patului îngust, cu saltea subţire şi tare, bună pentru o călugăriţă penitentă.

Fata se poartă ca şi cum vizitatorul i-ar fi unchi, nicidecum un posibil client. Santoy se simte stânjenit de propriile sale pofte năvalnice. ***Fata asta mă complexează! N-am mai simţit aşa ceva nu mai ţin minte de când. Cum naiba să fac sex cu un copil? Atât de pură! De nevinovată!***

— Ia spune, Renata, cum de-ai ajuns aici? Că doar ai avut şi alte posibilităţi. Frumoasă cum eşti...

— Unde-am ajuns? Îi răspunde fata, ridicându-şi sprâncenele subţiri a mirare. La doamna Luiza? – Izbucneşte într-un râs copilăresc, dar excitant -. Înţeleg la ce vă gândiţi! Credeţi că aici este o instituţie.

Santoy se simte nesigur de sine. Ştie că se află într-o casă de toleranţă şi totuşi vorbele fetei i se par mai reale şi mai credibile decât faptele. ***Absurd! Ce se întâmplă cu mine?Sunt încă un dur. Ce-i aia bătrâneţe?***

— O casă cu... dame, continuă Renata, foarte amuzată. S-au mai înşelat şi alţii.

Asta este ca atunci când am păţit chestia aia ciudată. Femeia cu puteri magice. Cât am implorat-o... Până la urmă a acceptat să se dezbrace, dar numai după ce i-am promis solemn că nu „atentez la pudoarea ei”... M-am trezit, gol, lângă ea, în aşternut. Aşteptasem atât de mult, încât tremuram, devenisem neajutorat. Îndrăgostit? Posibil. După scurt timp, totuşi, m-am urcat pe ea, am pătruns-o. Parcă visam. Am început să dau din cur. Ea s-a încălzit. Ne-am futut în toată regula. La urmă, când căzusem pe spate, demenţial de satisfăcut, i-am văzut faţa de om înfuriat, apropiată de a mea. N-ai vrut, nu? mi-a spus. Jură că n-ai vrut! Am crezut că glumeşte, dar nu era aşa. Părea absolut serioasă. Jur, am spus. S-a calmat. După zece secunde a coborât din pat. Părea nemaipomenit de vioaie. Asta n-a avut orgasm, nenorocita, mi-a trecut prin minte. Am auzit apoi zgomotul duşului. S-a spălat anormal de mult, de parcă ar fi vrut să se cureţe nu numai de sudoare, ci şi de cine ştie ce păcate ascunse. Îi pare rău? Este scârbită? După aceea n-am mai prins-o niciodată neînsoţită. Îmi vorbea ca şi cum momentele petrecute de noi în pat n-ar fi existat. După un timp, eu însumi am început să mă îndoiesc de cele întâmplate. Nu cumva am visat? mă întrebam. Asta înseamnă să fii o curvă de mare clasă. Sau să ai un suflet de fecioară? Nu ştiu.

Diabolic, programul îl introduce pe bătrân într-o situaţie asemănătoare celei din amintirile lui. Renata începe să vorbească, intrată parcă în transă:

— Ştiu că nu ai abuza de mine. O să stau goală lângă tine şi nimic nu se va întâmpla. – Are vocea unei fetiţe care vorbeşte în somn

-. Discutăm şi noi. Despre una, despre alta.

Vocea ei îl excită cumplit pe Santoy. ***Asta este o vrăjitoare. N-am mai trăit aşa ceva în viaţa mea. Are dreptate, mi-ar fi imposibil să mă culc cu ea.*** Renata, în timp ce spune că are toată încrederea în bărbatul din faţa ei (bătrânul, cugetă Santoy), se dezgoleşte cu artă. Faţa ei este inocentă, dar corpul are limbajul lui propriu, iar sânii sunt frumoşi şi mai mari decât s-ar fi crezut. Mânat de automatisme ieşite din el precum nişte reflexe, Santoy se dezbracă la rândul lui. Are privirile rătăcite ale unui drogat. Când a rămas aproape goală, Renata strigă indignată:

— Nu m-am dezbrăcat nici în faţa mamei mele. Nu se poate aşa ceva. Îndobitocit de dorinţă, bătrânul îngaimă:

— O să mă leg la ochi.

Caută cu mâini tremurătoare în haină şi scoate o batistă albă. O împătureşte şi îşi acoperă ochii. În întuneric, simte o ciudată resemnare. ***Acum poate să şi plece. Parcă văd că se îmbracă şi după aia aud uşa trântindu-se. Se*** îndreaptă spre ea cu mâinile întinse, şovăitor. Nu aude nici-un zgomot. Se loveşte uşor de marginea patului, mâna lui dreaptă întâlneşte un sân ferm, distrugător de elastic. ***Infarct. Asta o să fac. Santoy, marele căcat... Şi ridicol, pe deasupra.*** Intră tremurând lângă fată. O mângâie cu timiditate, ca un adolescent neiniţiat. Renata – nici-un cuvânt, nici-un gest de încurajare. Redus la instincte, ca un căţelandru aflat pentru prima oară călare pe o căţea, o acoperă încet, cu mişcări ezitante. ***În orice clipă, fata asta este în stare să mă arunce de pe ea şi să-mi dea câţiva pumni. Plus înjurăturile. Porc bătrân, aşa ne-a fost vorba? Parcă am discutat să stai liniştit şi să nu te atingi de mine.*** Nu se întâmplă aşa ceva. Renata este liniştită, o statuie caldă. Îl lasă să intre în ea, îl ajută atât de discret, încât el nici nu-şi dă seama. Înnebunit de plăcere, bătrânul repetă cu glas plângăcios:

— Ce bine este, ce bine este, Doamne!

După un timp, când lucrurile se apropie de sfârşit, Renata dă nişte vagi semne de plăcere, aproape iluzorii, parcă imaginate de mintea rănită a lui Santoy. ***Îmi răspunde! Îi place şi ei!*** Ejaculând mai abundent decât a făcut-o vreodată în anii de când este un bărbat-aproape-bătrân, Santoy pare că va începe să plângă. Scânceşte sonor, spasmele lui par a nu se mai sfârşi. Renata se eliberează cu delicateţe de apăsarea trupului lui. Întoarsă asupra lui, îi spune cu severitate:

— Jigodie bătrână! Ai noroc că eşti în vârstă, că altfel.

Americanului îi trece prin minte că ar fi dispus să moară atunci, pe loc. Priveşte inert faţa mânioasă a fetei. Şopteşte:

— Scuză-mă, Renata! Te rog!

Îşi aminteşte ce-a păţit cândva şi adaugă:

— N-am vrut, draga mea, a fost peste voinţa mea. Renata, încrâncenată:

— Juri?

— Jur.

Zgomotul duşului, prelungit. Santoy începe să se îndoiască de cele întâmplate. Acest sentiment i se amplifică treptat, ca o panică.

În virtual, repede trece timpul. Când se întoarce peste două săptămâni, Renata este o străină. Santoy ştie că a posedat-o, că a ejaculat în vaginul ei dulce, dar în acelaşi timp îşi spune că totul s-a petrecut în imaginaţia lui bolnavă, de om bătrân. ***Fantasme sexuale, aceasta este expresia. Am auzit-o de la un belfer. Atunci când te regulezi cu o femeie numai în mintea ta. Îţi închipui tot felul de poziţii şi alte alea.***

Chestia asta îmi aminteşte de ce-am păţit eu nu prea de mult. Doamna M. de la mister. Imbecil bătrân! Mi-a luat atât de multă vreme până să pricep

că făcea parte din categoria cochetelor, astăzi dispărută. Mai pe scurt, era o persoană cu mii de ezitări atunci când era vorba să facă amor cu propriul ei amant. În romanul ăsta... Nea Roberto mi se pare că n-a prea priceput cum stă treaba. Personajul lui, mai bine zis. Santoy se tot cruceşte, este stupefiat. Este posibil aşa ceva? se tot întreabă. Adică să se culce cu o femeie şi apoi aceasta, deşi n-a fost violată şi nici constrânsă prin cine ştie ce mijloace machiavelice, să se indigneze. Relaţia să pornească de fiecare dată de la zero, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat!

De fapt, dacă sunt mai exact, situaţia nu este a lui Santoy, ci a mea. Întâlnirea personajului cu femeia reală şi apoi cu aceea din lumea virtuală se petrece după un tipic anume. Femeia îl face să creadă pe „bunul bătrân” că actul lor sexual n-a fost real! O performanţă!

Doamna M. era, este o mare diplomată. Şi chiar o filozoafă a amorului. Şi-a făcut mâna cu soţul ei, dacă mă pot exprima aşa. Nu-i prea plăcea de el. Dar asta este ceva mai degrabă uzual. După un timp, ea a realizat, de fapt a intuit că relaţia lor se va destrăma destul de repede, dacă nu întreprinde ceva. Cum? Simplu. Soţul se va sătura de frigiditatea ei bine ascunsă (cu un talent actoricesc remarcabil, ar spune un jurnalist). Pe măsură ce vor realiza acte sexuale falsificate, asemănătoare cu alimentele făcute din ţiţei, desigur ultrarafinat, în el se va dezvolta un anume dezgust. Mai pe scurt, va simţi nevoia să o părăsească. Acum intervine intuiţia genială. Ia să-mi negociez la sânge amorurile. Ia să începem prin a dormi în paturi separate. Ia să-l refuz tot mai mult, că motive se găsesc destule, nu este o problemă. Ia să-l descurajez, cum vine vorba. Zis şi făcut. Într-un an, lucrurile au fost modificate în aşa fel, de parcă nopţile lor de amor din luna de miere ar fi fost de domeniul ficţiunii. Soţul s-a pomenit în postura unui milog. Soţia lui se culca atât de rar cu el, încât respectivele evenimente au devenit nişte sărbători. Omul nu mai avea timp să constate că femeia lui nu face decât să repete zvârcolirile şi gemetele văzute la televizor. Era înnebunit să ejaculeze, nenorocitul!

L-am cunoscut pe acest om supraponderal, bântuit de o tristeţe misterioasă. Îşi privea soţia cu o adoraţie contrariată. Ea, în schimb, sub masca de martiră a muncilor casnice, combinate cu un serviciu nu tocmai generos, triumfa. Era stăpână pe situaţie! Soţul ei, frustrat, din ce în ce mai frustrat, era/este nesigur şi complexat în faţa ei.

De aici şi până la extinderea metodei n-a fost „decât un pas”. De ce să nu mă comport la fel cu amantul? Cu amanţii? De ce să n-am un mic detaşament de oameni frustraţi, care să aştepte telefoanele mele ca pe nişte mesaje divine?

Apărea încă un avantaj. Putea să întreţină relaţii ilicite cu un număr relativ mare de bărbaţi. Din moment ce oamenii ştiau că le vine rândul la două luni o dată, în cel mai bun caz, nu era nici-o problemă. Practic, era o cochetă

din secolul al XVIII-lea. În salonul ei imaginar veneau mulţi bărbaţi şi toţi îi erau, într-un fel, amanţi! Mă repet. O performanţă!

Vasilide & Pisilide

Pe domnul Vasilide, Raul Popescu îl cunoscu într-un fel non-standard. Într-o după-amiază de duminică, la uşa garsonierei sale se auziră nişte bătăi ezitante. Un bătrân, îl ştia din vedere, vecin de coridor. Îi cunoştea şi numele: Vasilide.

Vizitatorul avea o haină de casă foarte uzată, de culoarea vişinatei, făcută dintr-un material lucios. Părul rărit, dar nu prea încărunţit, era pieptănat spre spate şi lipit de ţeastă. Ţinea în braţe un animal cu blană nisipie, străbătută de dungi ceva mai închise la culoare. Un motan, mărimea capului nu lăsa loc nici unui dubiu.

Raul aşteptă ca bătrânul să salute sau să zâmbească măcar, dar acesta rămase nemişcat, fără glas. Torsul motanului se auzi distinct. În sfârşit, bătrânul îşi eliberă mâna dreaptă şi arătă înspre interiorul garsonierei, peste umărul lui Raul. Acesta realiză cu oarecare întârziere: Vasilide dorea să fie invitat înăuntru.

Ajunşi în cameră, Vasilide arătă înspre motan şi zise:

— Pisilide.

Ca şi cum ar fi auzit un ordin, motanul sări pe covor. Apoi îl privi ţintă pe Raul şi scoase un miorlăit scurt, parcă întrebător.

— Ce-o fi vrând? întrebă Raul.

— Cine mai ştie? Că afară nu vrea. Vocea lui Vasilide era cavernoasă, de bas profund.

— De unde ştii?

— Păi, ştiu... Că doar şi eu stau la parter, ca şi dumneata. Motanul sări pe dormeză. Cei doi rămaseră în picioare, unul în faţa celuilalt.

— Şi..., cum de..., domnu' Vasilide?

Următorul cuvânt Raul îl pronunţă ca şi cum l-ar fi lovit pe neaşteptate o mâhnire:

— Pisilide?

— Pisilide? răspunse celălalt printr-o întrebare.

— Da, Pisilide! aproape se răsti Raul.

— Ce-i cu Pisilide?

— Pisilide! Da, domnu' Vasilide!

— Ce-i cu Pisilide, dom'le? păru supărat, dar numai pentru o clipă, bătrânul. Că de ce s-a urcat pe pat?

— A, nu, de ce?, nu mă deranjează chiar deloc. Îmi plac foarte mult pisicile. Motanii, mai ales. Dar am simţit nevoia să repet: Vasilide – Pisilide. Te rog să mă ierţi!

— Mi-am dat seama că-ţi plac. De-aia am şi venit...

— Cum de ţi-ai dat seama?

— Ei, cum... Te-am auzit de vreo câteva ori când te ţistuiai prin faţa blocului...

— Ce făceam? Mă ţistuiam? Asta ce-o mai fi?

— Ei, ce... Ziceai pis-pis... Odată te-am auzit cum ziceai pisulică...

— Păi, de la dumneata m-am molipsit. Că tot umbli prin spatele blocului şi zici ba pisulica lu' tătica, ba pisulicu lu' tătica... Pe faţa lui Vasilide nu se vedea decât îngrijorare şi dorinţă de-a depăşi o dilemă sâcâitoare.

Erau tot în picioare, unul în faţa celuilalt, în dreptul unui raft cu cărţi înalt până în tavan. Bătrânul păru oarecum neliniştit.

— Nu cade, spuse Raul, este fixat bine.

Drept răspuns, Vasilide îşi flutură palma dreaptă, sugerând că nu stabilitatea raftului este problema lui. Arătă cu degetul în stânga motanului apoi spre pieptul propriu.

— Ia loc, zise Raul. Vrei o cafea?

Bătrânul se aşează, fără să răspundă la întrebare. Motanul se ridică doar pe picioarele de dinainte, întinzându-le mult pe cele din spate.

— Asta este asana cobrei, zise Raul.

Motanul miorlăi slab, privindu-l ţintă. Raul îl luă în braţe. Vasilide îl privi binevoitor.

— Nu-i aşa că-i blând?

Raul depuse animalul pe dormeză. Vocea lui exprimă nerăbdarea:

— Da, domnu' Vasilide! S-auzim!

— Uite, vecine, cum stă socoteala. Am venit, aşa, peste dumneata, numai fiindcă n-am avut încotro... Raul dădu din cap încurajator.

-... ce era să fac?! Aşa m-am gândit eu, că numai dumneata ai putea să mă ajuţi...

— Cu ce să te ajut?

— Cu Pisilide.

— Cum?

— Să-l preiei.

Raul începu să zâmbească, dar faţa aproape tragică a bătrânului îl determină să redevină serios:

— Da' de ce, domnu' Vasilide? Pleci undeva?

— La fiul meu. Mă mut la el. Aşa s-a gândit... Până la urmă, i-am dat dreptate. Ce să fac?

— Şi nu poţi să-l iei cu dumneata?

— Nu, că stă la etaj şi nici nu-i plac pisicile. Nora mea... Nu-i plac... E normal, casa ei... Ce pot să fac?

— Şi când pleci?

— Mâine, poimâine. Asta este.

Raul se ridică de pe scaun şi începu să se plimbe prin încăpere, de parcă ar fi fost singur. Apoi zise cu glasul unuia care-şi calcă pe inimă:

— Da, domnu' Vasilide. Numai să vrea să stea la mine.

— Stă el, se învioră bătrânul. Camerele noastre sunt la fel. Se obişnuieşte el, o să vezi. – Zâmbi, pentru prima oară -. Să ştii, este foarte curat. N-o să ai nici-o problemă cu el.

— Mi-l laşi acum?

— Ba nu, avu Vasilide o tresărire de lăcomie. Îl mai ţin vreo zi-două. – Se ridică anevoie -. Aş vrea să te rog să vii până la mine... Dacă ai puţin timp.

— Am, dar de ce?

— Te rog eu! Vreau să-ţi arăt ceva. – Păru că luptă cu o sfiiciune apărută pe neaşteptate -. Vreau să-ţi fac şi un mic cadou. Ceva neînsemnat. Te rog să nu mă refuzi!

Ieşiră împreună. Raul nu-şi mai încuie uşa. Porniră pe coridorul bine luminat de razele piezişe ale soarelui ce începea să asfinţească. Linoleumul sclipea verzui. Motanul îi urma, ca un câine.

Garsoniera lui Vasilide era aproape goală, mobilată doar cu un pat şi un scaun. Pe spătarul scaunului, un stetoscop. Bătrânul îl luă cu ambele mâini şi îl mişcă de câteva ori în sus şi în jos, de parcă i-ar fi estimat greutatea. Apoi ridică privirile către Raul şi zise:

— Ăsta aş vrea să ţi-l fac cadou. Să ai şi dumneata o amintire de la mine...

— Dar unde sunt lucrurile dumitale? – Raul îşi ascunse stânjeneala -. Hm?

— Le-a luat, mi le-au dus dincolo. Fiul... O să am o cameră numai a mea... Bunicică... Hai, ia-l, o să-ţi folosească!

— Dar ce să fac cu el, domnu' Vasilide?

Faţa bătrânului căpătă brusc ceva din expresia unui conspirator de operetă.

— Eşti bun să-l pui, un pic? L-am curăţat, fii fără grijă!

Raul, docil, se conformă. Pe dată începu să audă nişte fâşâituri slabe, amintind zgomotul de fond al unui receptor radio. Vasilide îi făcu semn să se apropie de peretele din stânga.

— Hai, ascultă! îl îndemnă.

În garsoniera de alături se vorbea, dialogau un bărbat şi o femeie. Deşi vocile se auzeau distinct, nici un cuvânt nu era inteligibil, ca şi cum s-ar fi vorbit într-o limbă străină, cu totul necunoscută. Se mai auzeau zgomote provocate de vase lovite între ele.

— Parcă sunt sunete venite dintr-o altă lume, paralelă cu a noastră, zise Raul, întorcându-se spre Vasilide.

— Nu-i aşa? întrebă bătrânul, triumfător. Vezi ce interesant este? Când o să mai îmbătrâneşti şi dumneata, o să vezi ce bine te distrezi. Eu ascult ore în şir. Nu mă plictisesc. Nu înţeleg ce spun, este adevărat. Deşi, uneori – Vasilide avu o privire inspirată -, am impresia că pricep, totuşi. Sau poate doar mi se pare şi inventez eu nişte vorbe cu înţeles?

— De fapt, nici nu prea contează ce spun, zise Raul, mai mult pentru sine.

De la mutarea lui Vasilide au trecut câteva luni – sau poate câţiva ani? -. Motanul Pisilide este sănătos, s-a adaptat bine în garsoniera lui Raul Popescu. Noul lui stăpân – sau custode, cum îi place să spună – scrie o povestire despre Vasilide şi motanul său. Tocmai când scrie cuvântul Pisilide, motanul îşi face apariţia pe pervazul logiei, izbind tabla şi făcând-o să vibreze scurt. E iarnă,

motanul este enorm, prosper. Raul se ridică de la masă şi se duce să-i deschidă fereastra.

Domnul Vasilide n-a mai dat nici-un semn de viaţă de când a plecat, deşi a promis. Raul este oarecum îngrijorat. Se teme să nu fi păţit ceva. Ezită să se intereseze de soarta lui.

Stetoscopul stă atârnat de-un cui bătut în raftul de cărţi. Când lucrează, Raul îl are sub ochi. Nu l-a folosit niciodată, deşi uneori, în câte-o zi de duminică mai ales, simte nevoia s-o facă.

Adevărul este ciudat şi incomod

Altă cale nu văd. Trebuie să îmbătrânesc rapid, pentru ca orice suspiciune să dispară. Numai astfel voi putea intra mai des în casa lor. Nimănui nu-i va trece prin minte ce se află sub aceste vizite de bătrânel zâmbitor şi lovit de amnezie parţială. Chiar şi de un Parkinson incipient. Ba nu! Alzheimer este maladia potrivită. Sigur că da. O demenţă senilă lent progresivă, cuminte, de-a dreptul înduioşătoare uneori. O dublă infirmitate! Perfect! Prima, bătrâneţea, înfrângerea naturală, cum ai denumit-o tu, cândva, pe când lucrurile mergeau parcă mai bine. A doua, boala mintală. Blânda demenţă senilă, cuprinzându-te cu sfială feciorelnică, dar căpătând treptat curaj. Bietul de el! Ce om inteligent a fost! Şi acum mai are unele momente când uiţi că este bolnav. Oricum, nu face gafe penibile. Nu te obligă să nu-i deschizi, atunci când sună la uşă. Şi înfăţişarea, Dumnezeule! Modul cum arată! Pare de şaptezeci, cel puţin. Ce e viaţa! Până mai ieri era un bărbat în puterea vârstei! Un bărbat, pur şi simplu. Şi acum, uite! Oricum, ceva din purtarea lui îl face simpatic. Este un fel de bunic. Unul în plus. Aduce cadouri, a rămas un om simţit. Dar asta, bineînţeles, nu contează. Blândeţea lui, în schimb, este reconfortanta. Un bătrân plăcut. Chiar mai agreabil decât înainte, când lăsa impresia unui om foarte energic, totdeauna grăbit, pe fugă. Acum stă mai mult, dar niciodată nu depăşeşte măsura. Vine mai des, dar nu ne deranjează. Atât de curat îmbrăcat, întotdeauna! Hotărât lucru, boala lui evoluează într-un chip foarte... Cum să spun? Uman. Da. Acesta este cuvântul.

Ea nu-şi va da seama că totul este o farsă ciudată, un truc inversat, o bufonerie tragică. Mă va trata ca pe un unchi uşor ramolit, dar simpatic. Stilul ei de fecioară perpetuă (sau de curvă?) va fi foarte potrivit pentru noua situaţie. Mă va săruta pe obraz de fiecare dată, iar când vom merge în oraş împreună, spre a cumpăra nu ştiu ce, mă va ţine de braţ, pentru a mă sprijini discret. Nu cumva să se împiedice unchiuleţul meu cel bătrân şi să cadă. Da. Va fi o adopţiune, ceva în acest gen. O rudă bătrână în plus. Ea este o fecioară generoasă, psihic vorbind, deşi a născut şi este o mamă bună. Simpatia clasică a fecioarelor pentru bătrâni. Nici urmă de gerontofilie. Pur şi simplu, bătrânii stârnesc în fecioare o compasiune autentică. Ele au înclinaţia să-i protejeze. Poate că este vorba despre o manifestare incipientă a instinctului matern. De altfel, aceeaşi simpatie se manifestă şi în privinţa femeilor bătrâne. Şi pe ele le protejează fecioarele.

Relaţia ta cu ea s-a stricat în clipa când n-ai mai fost în stare să te stăpâneşti şi i-ai spus că o vrei. Ca femeie. N-ai fost ridicol. Eşti într-adevăr un bărbat „la cincizeci”, dar în ochii femeilor vezi că eşti luat în serios. Cum a spus poetul, bătrâneţea soseşte pe neaşteptate, într-o noapte. Te culci bărbat şi te trezeşti moş. În cazul tău, această noapte n-a venit. Pur şi simplu. N-ai

probleme nici cu înfăţişarea, nici cu creierul, nici cu nimic. Nu este cazul să intrăm în amănunte.

Ea vedea o prietenie fraternă. Sau cam aşa ceva. Nu vă desparte o generaţie. Nu caută în tine un al doilea tată, mai tânăr. Nici-o „conotaţie" erotică! Nici una! Iubire platonică? Posibil. Dar niciodată să nu rămâneţi singuri într-o încăpere. Pe stradă, plimbări, sărutări pe obraz în public, bizare, aducătoare de sminteală pentru tine, distrugătoare, castratoare, ucigătoare. Când, printr-un miracol, aţi rămas singuri, rezervă, politeţe. Hai să facem o plimbare! Uite ce timp splendid este. Da, sigur, bineînţeles. Parcul, ce frumos! În lumina soarelui de toamnă, mici mărturisiri. Nu-mi iubesc soţul, dar îl respect. Tu, îndobitocit, absolut, bineînţeles, respectul este baza unei căsătorii. Cel mai rezistent. Beton armat, realmente. Într-un timp era foarte gelos. Mă tot duceam la o prietenă. I-a trecut prin minte chiar că aş putea fi lesbiană. Închipuie-ţi! Cu timpul am reuşit să-i câştig încrederea. Nu se mai îndoieşte de mine. Lovituri de măciucă pentru tine, în cap, în oase, unde doare cel mai tare. Nu-l iubesc, dar îmi îndeplinesc îndatoririle de nevastă. Croşeu la ficat, aplicat de un profesionist. Te-a străfulgerat intuiţia că niciodată nu te vei apropia de ea, niciodată. Vei fi silit să aştepţi noaptea marii transformări, din bărbat în moş, doar imaginându-ţi cum ar fi s-o ai. Şi, din când în când, cu mare metodă, la câteva luni o dată, să-i vizitezi. Merge şi câte un telefon, să zicem o dată pe lună. Mai des, bate la ochi. Blocat, obsedat ca un adolescent, incapabil de relaţii intime cu altă femeie, afişând o falsă seninătate de filozof. Lipsa de probleme a unui înţelept, pentru care frământările cărnii au rămas mult în urmă, într-un trecut îndepărtat, devenit vis. Plimbări solitare, faţă destinsă, spate drept, paşi molcomi. Un domn mai degrabă bătrân, împăcat cu sine, fericit ins! Dar din când în când, în ochii câte unei femei vezi că eşti „citit". Trecătoarea intuieşte că eşti turbat de dorinţă. Nu eşti lipsit de „femei", o, nu! Ai dori să iubeşti o ***anumită*** femeie, inaccesibilă. Privirile vi se încrucişează. O clipă este suficient de lungă, pentru trecătoarea cea pătrunzătoare. Te compătimeşte şi apoi te uită. Tu ştii că ea ţi-a privit în suflet, datorită hazardului. Ei şi? Ridici uşor din umeri şi îţi continui limbarea, îţi reiei exerciţiul de seninătate. Viaţa trebuie să meargă înainte. Nu eşti genul sinucigaş. Îţi vei continua munca, vei trăi, în fiecare dimineaţă te vei bucura că n-ai murit peste noapte şi ai privilegiul de a mai vedea o dată lumina soarelui. Seara, nu ştiu ce foste amante te caută la telefon, spre a-ţi propune întâlniri. Le refuzi cu multă politeţe. Poanta cu starea de sănătate este cea mai simplă. Când aud de boală, dau repede înapoi. Citadinii nu suportă boala. O consideră o formă de eşec. Or, se ştie, eşecul este molipsitor. Se poate lua chiar şi prin telefon. Hipnoză!?

Într-o bună dimineaţă, intră în frizeria din buricul Bucureştilor. Da, vă rog, cu ce să vă servim? Aş vrea să-mi vopsesc părul şi barba. Frizerul are o scurtă ezitare. Clientul este doar puţin încărunţit. Omul în halat alb nu se miră. Bineînţeles, ce culoare doriţi? Şi, fără să aştepte răspunsul, scoate la iveală un

album foarte dichisit. Aveţi aici vreo patruzeci de nuanţe. Puteţi să alegeţi. Avem cele mai bune materiale. Este o chestiune... Care, vă rog? Am spus că vreau să mă vopsesc, dar de fapt aş dori să încărunţesc. Cu totul. Frizerul, oricât de centro-bucureştean ar fi el, rămâne o clipă cu gura deschisă. Dar... Îşi revine repede. Zâmbeşte complice. Sunteţi actor şi nu doriţi să folosiţi perucă. Exact, ai ghicit bine. Asta este. După câtă vreme încep să se vadă rădăcinile? Păi, cam o săptămână. Dar puteţi să treceţi pe aici şi vă aranjăm. Să nu se vadă. Eu, acasă, n-aş putea s-o fac? Ba da, cum să nu. Este foarte simplu. Dar sprâncenele? întreabă frizerul. Le facem şi pe ele? Bineînţeles. Tot. Numai să fie un alb realist. Este foarte important. Vai de mine, domnu'! O să fiţi mulţumit. O să vă uitaţi în oglindă şi o să credeţi că-l vedeţi pe un om în vârstă, care seamănă mult cu dumneavoastră.

Frizerul a avut dreptate. Schimbarea este covârşitoare. Nu neapărat în rău. Un bătrân viguros. S-a mai văzut aşa ceva.

Pe stradă, trecând prin mulţimea indiferentă, bagă de seamă prima schimbare. A devenit invizibil pentru femeile mai tinere de şaizeci. Efectiv. Bună treabă! Acum trebuie să-mi ajustez mersul, alura. O mică gârbovire, pentru început. Apoi picioarele. Genunchii rămân puţin îndoiţi după fiecare pas. Se merge încet, cu precauţie. Ca şi cum trotuarul ar ascunde niscaiva ameninţări. Aşa. Acum privirea. Mai ştearsă. Carenţă de energie. Preocupare. Gândul la o pensie prea mică sau ceva asemănător. În nici-un caz genul bunic jovial, care doreşte şi reuşeşte să se facă util. Nu. Tipul singuratic, eventual văduv, melancolic, resemnat, uzat, sătul de lupta istovitoare pentru salvarea aparenţelor.

Nu trebuie nici exagerat. Ramolisment, da, dar până la o limită. Antrenamentul este de abia la început. Zâmbeşte discret. Ăsta mi se pare că este un rol de compoziţie. Aşa se cheamă. Tot m-a făcut actor, frizerul...

Va trece un timp până când vei putea merge la ea, la ei. Trebuie să te obişnuieşti cu rolul. Să dai telefoane, folosind un ton oarecum plângăcios. Sau nu, mai degrabă să vorbeşti ca un om obosit. Vestea că ai încărunţit peste noapte trebuie să ajungă la ei pe căi ocolite. Nu merge să te prezinţi, pur şi simplu, cu noua înfăţişare. Şi modul de a te îmbrăca trebuie regândit. În filmele americane apar moşnegi în costume de cowboy, la noi, nu prea. S-a terminat cu alura „tinerească”. Cu umblatul fără fular. Se cere altceva.

Se cunosc cazuri de încărunţiri abrupte. Domnule, s-a culcat şaten şi s-a trezit complet încărunţit. Să vezi şi să nu crezi! Altă variantă este cea a spaimei extraordinare. Un ins intră în moarte aparentă şi este depus la morgă. Noaptea se trezeşte printre cadavre. Este o morgă demodată, morţii stau pe mese de beton şi nu în sertare frigorifice, precum în filme. Insul se sperie straşnic şi încărunţeşte. Alţii albesc la moartea bruscă a unei fiinţe iubite sau, de ce nu?, atunci când sunt concediaţi pe neaşteptate, deşi totul prevestea o promovare într-un post de conducere.

Trebuie să găseşti o poveste, bătrâne, să lansezi o istorisire plauzibilă. Va fi crezută de toată lumea. Nimeni nu se va îndoi, fiindcă nimeni nu mai este realmente interesat de tine. După câteva luni, când totul va fi banalizat, vei apărea în prima vizită. Cât de amabili vor fi! Ea, în special! Vei obţine un sărut deasupra bărbii tale albe şi-ţi vei ascunde cu măiestrie fiorul crâncen. Un mic şoc va fi, totuşi. Scurt. Va începe o conversaţie deosebită de cele de dinainte. Banalităţi. Ştiri despre succesele şcolare ale juniorului. Mergem săptămâna viitoare la ţară. Vii cu noi? Nu cred, nu prea mă simt bine. Nu-i nimic, poate altădată.

O vei privi cu ochi spălăciţi şi-ţi vei continua lupta pentru mortificare, pentru transformarea într-o legumă. Providenţialele banalităţi! Le vei produce, fiind atent să nu vorbeşti prea mult. În compania celor tineri, bătrânii mai mult tac. Asta, bineînţeles, dacă nu vor să li se închidă gura printr-o semi-mojicie sau să li se taie vorba prin întreruperi dificil de suportat. În toate societăţile moderne, bătrânii sunt nişte toleraţi. Cu excepţia situaţiei când sunt bogaţi. Sau celebri. Nu este cazul tău.

O vei privi, vei asculta „cu atenţie” spusele interminabile ale soţului ei, un om demn de respect, vei gândi că niciodată nu vei putea să-i vorbeşti despre aşa-numita ***theworm-hole,*** „gaura de vierme” concepută de astrofizicieni. Dacă o navă cosmică descoperă o astfel de structură paradoxală, spaţiul se micşorează în mod miraculos, iar timpul se dilată la nesfârşit. Trecând prin ***theworm-hole,*** ajungi într-o altă galaxie, Universul îţi este la îndemână. Orgasmul unor parteneri care se iubesc este ceva asemănător. Într-adevăr,

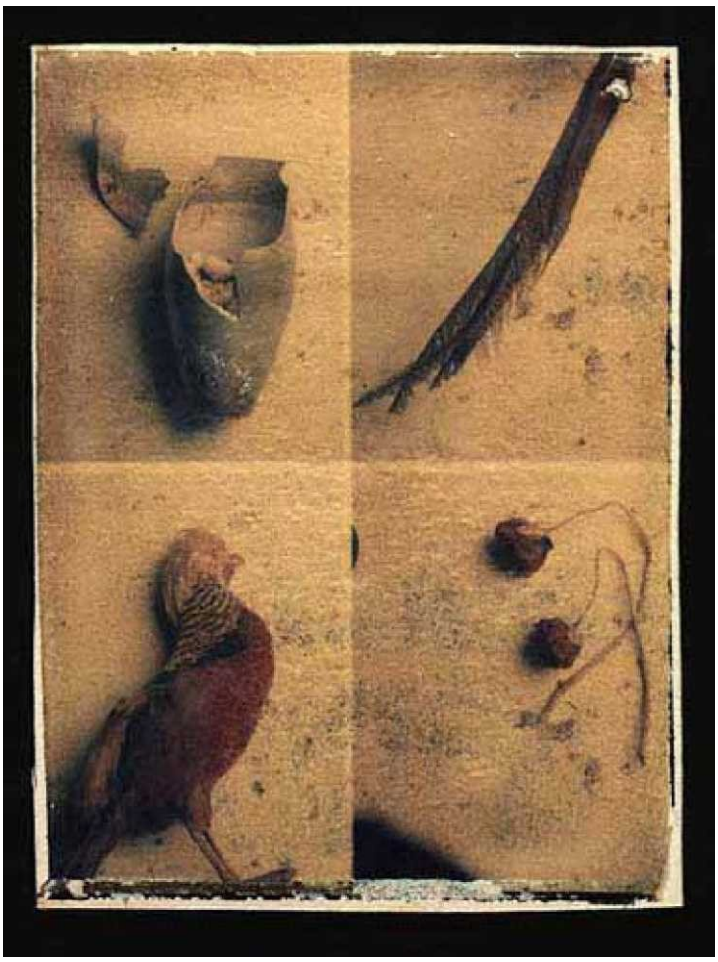

expresia „gaură de vierme” sună licenţios, porcos. Simplă coincidenţă. Îi spui, în mintea ta, că poate nici n-ar fi necesar orgasmul. Ar trebui doar să staţi alături, îmbrăţişaţi, un timp, o vreme, o oră, un sfert de oră, un minut. Fără pericolul ca uşa să se deschidă sau telefonul să sune. ***Carezza***este ceva în acest gen. O invenţie europeană ce poate rivaliza cu ritualurile tantrice. Un diavol ironic, apărut în gândul tău, îţi spune că „scurtătura” miraculoasă este la îndemâna oricărui cuplu. Fără iubire. De unde atâta iubire? râde spiritul rău. Zâmbeşti vag. Te înşeli, diavole. Orgasmul adevărat este un miracol. Mai ales pentru femeie. Aşa a lăsat Dumnezeu. Fericirea bărbatului vine din el, în primul rând. Faimoasa ejaculare poate să fie sau să nu fie. Orgasmul adevărat este al ei.

Între timp s-a vorbit despre nu ştiu ce proiecte de extindere. Te uiţi discret la ceas. Acum vă las, dragii mei. Ne mai vedem. Sărutarea ei indiferentă. Rezişti. Pleci.

În nacelă

Mă aflu în apartamentul mamei mele. Trăiesc în alt oraş, dar de câteva veri încoace vin aici să-mi consum concediile.

Încerc să scriu un roman. Mama stă mai mult pe la bucătărie sau în cea de a doua cameră, căutând să nu mă deranjeze.

Zilele trec repede, paginile scrise nu se prea adună. De vină nu este decât neputinţa mea. Aş putea să găsesc scuze. Cea mai serioasă ar fi zgomotul grozav făcut de copiii din faţa blocului. Larma lor începe la nouă dimineaţa şi durează circa douăsprezece ore. Or, eu m-am obişnuit să lucrez doar ziua.

Deşi îmi strică planurile, îi ascult cu simpatie pe copii, recunoscându-le superioritatea: ei trăiesc, eu fac literatură. Cele mai multe dintre glasurile lor sunt frumoase, dulci, inventate de Natură spre a-i înduioşa pe adulţi.

Printre copii se află şi o fetiţă a cărei voce m-a enervat cel mai mult. Apoi a început să-mi placă. Auzirea ei îmi stârneşte acum o emoţie mică şi curată. Parcă aş asculta o melodie simplă şi naivă, interpretată la celesta. Fetiţa strigă: Mămicaaa, mamiii! Nu o dată, nici de zece ori, ci fără întrerupere, de dimineaţa până seara, la intervale de cinci minute sau poate chiar mai scurte. Nişte strigăte melodioase, moderat de puternice, nesemnificând dorinţa de comunicare. Strigăte albe, formate din câteva note muzicale, precum ciripitul lansat de păsări pentru a-şi semnala prezenţa într-un anumit loc şi a-i stopa pe intruşi.

Ascult, fără să mă supăr, fără să mă enervez, scârţâitul de metal frecat pe metal, scos de leagănul copiilor.

Mai vine câte-o ploaie. În liniştea ce-mi pare nefirească, mă străduiesc să recuperez. Nu prea reuşesc.

Nu-mi rămâne decât să încerc a-l înţelege pe omul din balcon.

Blocul lui, paralel cu al nostru, e la vreo treizeci de metri distanţă. Este un bărbat de vreo patruzeci şi cinci de ani. Cea mai mare parte a timpului liber şi-o petrece, zilnic, pe balcon. Stă răzimat cu coatele de balustradă, fumează, priveşte. Se uită la copii. Să fie interesat şi de ceea ce se petrece în apartamentele din faţa lui? Oricum ar fi, lungile şederi nu-l plictisesc.

Mai ales după ce se înserează, ne ferim de privirile lui. După aprinderea lămpilor, perdelele nu mai sunt suficiente, trebuie camuflaj.

Cum este posibil ca un adult să-şi piardă timpul stând la nesfârşit pe balcon? De ce nu citeşte o carte? De ce nu lucrează ceva prin casă? Suspectându-l de curiozitate bolnăvicioasă, am fost tentat să-l dispreţuiesc. Totuşi, faţa lui cu linii dure, de om obişnuit cu efortul fizic, refuza să intre în imaginea unui suferind de nevroză. Atunci?

După un timp, mi-am spus: Nu dispreţ merită, ci mai degrabă milă. Un om terminat, un înfrânt, aşteptând resemnat bătrâneţea şi moartea, fără nici-o

zvârcolire, un cal domesticit, a cărui ură s-a transformat în renunţare, apoi în devotament şi chiar în iubire.

Un biet perdant. Da. Dar de ce pe faţa lui se citeşte euforia? Aşa ceva nu se potriveşte unui înfrânt.

În cele din urmă, m-am gândit la un experiment. Să ies în balcon, în chip de rege-marionetă. Mi-am făcut apariţia într-un moment când mişcările şi strigătele copiilor păreau în mod primejdios apropiate de graniţele demenţei. M-am rezemat cu coatele de balustradă. Mi-am sprijinit bărbia în mâna dreaptă, aşa cum am văzut că face el întotdeauna. M-am uitat în jos şi apoi în toate părţile, rotindu-mi încet, tacticos, privirile.

Am intuit de ce stă ore în şir pe balcon. Toate speculaţiile mele fuseseră greşite. Omul nu era demn nici de dispreţ şi nici de milă. Şi nici nu era un curios. Nu voia să umple un gol catastrofal de preocupări şi nici nu era un înfrânt.

I-ar plăcea să zboare, simte o dorinţă de plutire peste spaţii vaste. Iată de ce stă pe balcon. E ca şi cum ar fi într-un aeroplan sau, mai degrabă, într-o nacelă de aerostat, suspendată în văzduh, îngăduindu-i să vadă lumea cu ochi de vultur. Peisajul nu se schimbă, dar mişcarea haotică a copiilor îi dă o ameţeală uşoară. Atât de plăcută. El stă pe loc, dar ei se agită tot timpul. Iluzia se naşte, persistă. Călătoreşte, se simte luat pe sus de o forţă mare. Se lasă în voia ei.

Dacă ar şti să folosească mai bine vorbele şi ar pune vreun preţ pe autoanaliză, ar spune: Şederea pe balcon este marea bucurie a vieţii mele.

Mozart şi Moartea

S-a întâmplat într-o zi de aprilie friguros, când Raul Popescu se afla în garsoniera lui cu linoleum, la parterul unui bloc de tip hotel.

Se auzi soneria de la uşă, sunete capricioase şi ezitante precum bătăile de inimă ale unui muribund. Cândva, butonul şi carcasa soneriei dispăruseră. Acum, cine voia să-şi anunţe sosirea trebuia să provoace contactul între două mănunchiuri formate din fire subţiri de cupru. Această manevră explica sunetul tremurat.

Era o bătrână lentă. Glasul ei putea fi auzit vara în micul spaţiu verde din spatele blocului, vizibil prin cele două ferestre ale lui Popescu. Vocea uşor răguşită dădea o impresie de răzgâiere, părând a fi a unui copil răsfăţat. Raul o admirase cum se sileşte să fie spirituală, să nu plictisească pe nimeni cu plângeri de om bătrân. Inflexiunile aparte o ajutau şi să-şi creeze o iluzie de tinereţe şi de vivacitate.

Acum avea o voce obişnuită, fapt ce-i confirmă observaţiile. O actriţă jucându-şi uneori propria tinereţe.

— Vecinul... Nu vă supăraţi... Vă roagă să veniţi...

— Unde să vin? se interesă el cu rece politeţe.

Îmbrăcat într-un trening negru, nu tocmai curat, cu părul des şi neîncărunţit lăsat cam prea lung, Raul putea să pară încă un om destul de tânăr. O privea prevenitor pe vizitatoarea sa. Până în acel moment nu vorbise niciodată cu ea. Bătrâna arătă, printr-o mişcare înceată a capului, înspre stânga:

— Vă cheamă, nu vă supăraţi... Vă rog să nu vă supăraţi... Noi ştim că dumneavoastră... Să nu vă supăraţi pentru că v-am deranjat...

— Dar nu mă supăr, replică Raul cu o voce întrucâtva încălzită. Dar de ce să vin? De ce nu vine dânsul la mine?

Bătrâna clătină din cap, închizând pentru o clipă ochii, ca şi când ar fi simţit o scurtă ameţeală. Colţurile gurii i se lăsară, angrenând o reţea de riduri adânci. Apoi, aţintindu-l cu o privire ştearsă:

— Vrea să vă vadă, se sfii bătrâna, de parcă ar fi spus ceva ce nu se cuvenea. Are să vă... comunice...

Rostind cu o anume nesiguranţă ultimul cuvânt, bătrâna păru că doreşte să atingă un nivel de elocinţă mai deosebit.

— Acum să vin?

— Da, eu aşa zic. Că nu ştiu dacă...

Raul îl ştia pe vecinul lui de perete. Un om la şaptezeci şi cinci-optzeci. Rătăcirile lui prin culoarul parterului şi holul de la intrarea blocului, prin faţa cutiilor metalice de scrisori şi a avizierelor unde asociaţiile locatarilor afişează listele de plată ale cotelor de întreţinere, îl iritaseră ani de-a rândul. Nu-l salutase niciodată. Un obicei urât. Îl regreta adesea, dar din motive obscure nu

reuşea cu nici un chip să-l depăşească. Neras, trăgând fără convingere din câte-o ţigară ieftină, încălţat în pâslari de culoare gălbuie, adesea descheiaţi, cu un fular în jurul gâtului, îl scotea numai în timpul caniculei, vecinul lui îl privise chiorâş la început. Urmase o etapă numită de Raul a sfidării. Bătrânul îşi întorcea capul de oricâte ori trecea el. Până la urmă se fixase la cea mai normală dintre atitudini: ignorarea. Nu se mai arăta nici supărat şi nici sfidător, nu se mai arăta nicicum. Se uita la el ca şi cum l-ar fi văzut pentru prima oară în holul unui hotel. Ei, aşa da, bătrâne, îşi spunea Raul, a cărui filozofie de celibatar între două vârste includea şi o anumită dorinţă de anonimitate.

Bătrâna stătea liniştită în faţa lui. Nu mai spunea nimic. Dădea încet din cap, în stânga şi în dreapta, schiţând un gest de vagă reprobare neputincioasă. Din când în când pendularea se transforma în gestul palid, devitalizat, al negării. Raul recunoscu. Aşa cum privea prin el, pierdută, căpătase un aer de demnitate, neaşteptat, puternic contrastant faţă de politeţea aproape miloagă de la început.

— Hai să mergem! Hai, ia-o dumneata înainte, te rog! Bătrâna se conformă.

N-aveau de făcut decât câţiva paşi. Sub adidaşii lui Raul linoleumul holului scârţâi enervant. Bătrâna, păşind neauzit, suspină. Garsoniera bătrânului era la fel cu a lui Popescu, dar aşa cum sunt gemene mâna stângă şi cea dreaptă. Baia şi chicineta erau amplasate în partea opusă.

Un spaţiu aproape gol. Lui Raul i se păru c-a mai văzut încăperea într-un vis. Singurele mobile erau patul şi o etajeră scundă din lemn de brad prost geluit, cu vreo zece cărţi şi un teanc gros de ziare. Deasupra etajerei, un cuier cu nişte haine în culori închise. Pe jos, flacoane şi mici pungi cu medicamente, la îndemâna celui întins pe pat. Printre ele, un pahar cu două degete de apă. Verdele deschis al linoleumului strălucea de curat ce era.

Vecinul nu se mai răsese de săptămâni. Îi crescuse o barbă albă, deasă, ce-i subţia faţa. Părul rar, puţin încărunţit, era lipsit de luciu şi părea friabil. Sprânceana dreaptă era ridicată, exprimând o mirare fosilizată şi producând un ciudat desen al frunţii: ridurile din dreapta erau îndesite, iar cele din stânga se prăbuşiseră, devenind aproape verticale.

Lenjeria de pat era curată. Nici pijamaua n-arăta rău. Bătrânele de la parter, erau cel puţin cinci, îşi făcuseră pomană cu el. Privind mai cu atenţie, Raul îşi stăpâni o tresărire. Vedea o canapea extensibilă, geamănă, inclusiv prin culoare, celei folosire de el însuşi în ultimii douăzeci de ani.

La apariţia lui Raul bolnavul schiţă un zâmbet, dar poziţia asimetrică a sprâncenelor rămase neschimbată. Glasul slăbit era baritonal:

— Te rog să nu te superi, vecine! Ştiu că nu-ţi place de mine...

Raul făcu un gest de negare uşor exagerat, mişcându-şi ambele palme ridicate la înălţimea pieptului, de parcă ar fi şters o fereastră imaginară aflată în faţa sa.

-... dar acum nu mai contează.

Raul simţi cum bătrâna se îndepărtează. Imediat se auzi uşa de la intrarea garsonierei.

— Vezi că este un scăunel în bucătărie, continuă bătrânul. Stai jos puţin, dacă eşti bun!

Raul se conformă. Bucătăria, mai potrivit era să-i zici chicinetă, acuza aceeaşi goliciune îngheţată. Reşoul de aragaz stătea pe o lădiţă de tip aprozar, nu mai înaltă de zece centimetri. Mai puteau fi văzute, jos, pe linoleumul strălucitor, proaspăt spălat, un ibric, o cratiţă înnegrită, două farfurii de tablă, un borcan cu zahăr, o linguriţă. Scaunul arăta ca şi cum ar fi fost făcut de un tâmplar amator.

Se instală cu grijă, nu cumva să atingă cu piciorul medicamentele. Bolnavul îşi păstrase poziţia de la început. Respiraţiile lui, i se păru lui Raul, erau parcă prea scurte.

— Domnule, am o rugăminte. Dacă nu te superi...

— Nu mă supăr. Şi să ştii, aş vrea să-ţi spun, regret mult. Îmi pare rău că nu te-am salutat... atâţia ani... Chiar îmi pare rău, crede-mă!

Bătrânul avu un zâmbet misterios, de iniţiat.

— Nu face nimic. La început nu prea mi-a picat bine, dar cu timpul m-am obişnuit. Mi-am dat seama că eşti un om cumsecade şi n-am de ce să-ţi port pică. Te-a înveninat şi pe dumneata singurătatea, asta-i tot. Şi te-a înrăit, un pic... Ce să-i faci?!

Popescu se mişcă, făcând scaunul să scârţâie. De afară se auzi scurta cascadă de sunete metalice produsă de un cocoş. O pasăre prosperă, Raul o număra printre colocatarii săi. Un cocoş pitic, turcesc, frumos în felul lui, penajul său pestriţ avea multe nuanţe de maro şi galben, pe fond alb. Îşi ţinea întotdeauna aripile lăsate, precum un vrăbioi în călduri. Aproape în fiecare zi putea fi văzut în preajma blocului împreună cu perechea sa, o găinuşă neagră, cu două mărgele roşii, de-o parte şi de alta a ciocului. Stăpâna celor două păsări, una dintre multele bătrâne ale blocului, era o fiinţă înaltă şi slabă; privirile ei păreau oarbe. Cocoşul şi găina erau oarecum dresaţi.

— Dar să-ţi spun..., urmă bolnavul. Să ştii, de când am căzut la pat, de vreo două luni... Se poticni, părând stânjenit. Raul îl încurajă, mişcând din cap a încuviinţare.

— La început mi s-a părut ceva... Nu ştiu cum să-ţi spun. În viaţa mea nu mi-a plăcut aşa ceva.

— Ce nu ţi-a plăcut?

— Muzica.

Cum Raul nu pricepea, bătrânul continuă:

— Muzica pe care o tot asculţi dumneata. Se aude şi la mine. Mai ales dimineaţa, când e linişte în bloc.

Raul zâmbi patern:

— Şi?

— Da, se ruşină bolnavul. Îmi place foarte mult. Din ce în ce mai mult.

Îi dăduseră lacrimile, bărbia îi tremura. Popescu se ridică de pe scaun şi se duse la fereastră. Se auzi iarăşi cântatul triumfător, brusc retezat, al cocoşului. Apoi, la fel de distinct, un miorlăit languros, repede acoperit de zgomotul brutal al unui camion de mare tonaj. Bătrânul se linişti. De această dată, fără să-i ceară voie, Raul se aşeză pe marginea patului, mai spre picioare, împingând puţin plapuma.

— Cred şi eu că ţi-a plăcut, spuse. Şi mie îmi place. Chiar mult, mult de tot. Fără Mozart poate că...

— Toată este făcută de acelaşi om, nu? Mie aşa mi s-a părut.

— Da, zise serios Raul, ţi s-a părut bine.

Bătrânul întinse mâna către medicamente. Reuşi să găsească pe pipăite flaconul dorit. Popescu aduse apă proaspătă.

— Şi?

— Să nu te superi... Aş vrea să te rog şi eu ceva. Este o bucată care-mi place cel mai mult... Ştiu că nu se cade. Dar nu am ce să fac. Te-aş ruga să mi-o pui. S-o mai aud o dată...

— Ţi-o pun, spuse repede Raul. Dar nu ştiu care-ţi place dumitale. Şi nici nu văd cum... Bătrânul precizează şovăitor:

— Este o parte dintr-o bucată mai lungă. Am băgat de seamă, sunt nişte întreruperi, după aia vine altfel. Asta care-mi place mie este la mijloc. După ce se termină, vine ceva mai repede.

Raul se gândi, privind pe fereastră înspre copacii bătuţi de vânt. Zise:

— Cred că nu putem să ghicim. Mai bine mă duc până la mine şi aduc aici toată povestea. Ce zici?

Nu mai aşteptă nici-un răspuns. Se ridică şi ieşi. Pe culoar, răzimată alături de uşă, se afla bătrânica, cea care îl chemase. Trecu pe lângă ea, dar apoi se-ntoarse şi-o întrebă:

— De ce are casa atât de goală? Doar este pensionar, nu?

— Da, are o pensie destul de bună.

— Şi-atunci? Cum de...?

— Nu mai are pe nimeni. Nici măcar un neam mai îndepărtat. A dat tot. Pe aici, prin bloc, de pomană. Mi-a dat şi mie. Ce era să fac? Am primit.

— Cum de n-are pe nimeni? Se poate aşa ceva?

— Se poate.

— Cum?

— A fost copil găsit. A crescut la o casă de copii.

Raul tăcu. Bătrâna privea înspre capătul îndepărtat al lungului culoar. Raul o imită. Sărăcăciosul peisaj vizibil prin uşa de sticlă i se păru frumos. Apoi intră în garsoniera sa. Puse casetele, toate, într-o sacoşă. Luă şi casetofonul. Ieşi. Bătrâna dispăruse. Exista o priză chiar lângă patul bolnavului.

Raul n-avea decât muzică de Mozart. Visul lui era să aibă toate cele şase sute de opusuri inventariate în catalogul Kochel. Deşi încă departe de o asemenea performanţă, colecţia sa putea fi considerată bogată.

— Ei, gata! exclamă. Ce ascultăm?

Bătrânul zâmbi chinuit:

— Asta e, că nu ştiu cum să-ţi spun...

— Atunci nu ne rămâne decât pe încercate... Să ştii, eu nu mă grăbesc. Dacă vrei pot să-ţi las toate astea. O învăţ pe vecina cum să umble cu ele şi...

— Nu, nu, te rog... Stai puţin cu mine! Doar dumneata poţi să găseşti repede.

— Cred c-ar fi o pistă, zise Raul. Dumneata ai zis de trei bucăţi mai mici, care fac una singură. Asta înseamnă că era un concert. Nu? Cam aşa ar fi. Trebuie să vedem doar ce instrument... Ia spune, se auzea, aşa, din când în când, o vioară cântând singură? Hm?

— Nu. Le ştiu şi pe cele când cântă vioara. Nu este aşa ceva.

— Atunci un pian? Bătrânul păru nedumerit.

— Era aşa, ca şi cum ar fi fost nişte picături, una după alta? Plăcute la auzit, ce se legau una de alta tot timpul? Nişte lanţuri de picături ce cădeau în urechile dumitale?

— Da, da, se ilumină bătrânul. Aşa este! Nişte picături! Frumoase!

Raul intui: Avem amândoi aceeaşi preferinţă. Numai aşa poate fi. Se ridică de pe pat şi alese, cu mişcări încetinite de somnambul, o casetă de culoare galbenă. Două concerte pentru pian. Da, prietenului lui îi plăcea cel mai mult andantele din concertul numărul douăzeci şi unu, cu numărul de catalog patru sute şaizeci şi şapte. La fel ca şi lui. Puse caseta cu gesturi lente. O parte din bandă trebuia derulată.

Cocoşul nu se mai auzea. Apăru bătrâna. Păşea atât de uşor!

— Îi dăm drumul? se căzni Raul să pară vesel.

Privind faţa bolnavului, îşi curmă surâsul. Bătrânul, nici nu-i ştia numele, era grav.

Muzica începu. Raul nu se înşelase. Ascultară toţi trei. Bătrânul închisese ochii, zâmbetul lui era extatic. După un timp, când andantele trecuse mult de jumătate şi se apropia de sfârşit, Raul îi apucă încet mâna noduroasă, deformată, galbenă, cu pete maronii. Bătrânul îi răspunse printr-o strângere slabă. În timpul ultimelor măsuri, Raul simţi o apăsare mai puternică, iar apoi bătrânul se destinse, parcă lungindu-se. Îi lăsă mâna şi se ridică. Bătrâna se apropie de pat.

Raul luă ce era de luat şi ieşi fără să mai spună ceva. Ajuns la el, se apucă, maşinal, să-şi facă o cafea. Manevrând ibricul, observă că mâinile îi tremură.

Întâlnire cu Floria

Scosesem la iveală un roman poliţist, obţinând astfel o înfăţişare de pasager standard. Vecinii mei de compartiment erau oameni între două vârste. Când mai rămăseseră vreo două-trei minute până la plecarea trenului şi-a făcut apariţia o fiinţă, alt cuvânt mai potrivit nu găsesc. Blondă, maladiv de subţire, de-a binelea înaltă, neavând totuşi statura nesăbuită a unei baschetbaliste. Vreun metru şi optzeci, cam aşa. Lângă mine era un loc neocupat. M-a întrebat dacă poate să se aşeze. Abia stăpânindu-mi ardoarea servilă, i-am spus da, firește, bineînţeles. N-am apucat să-i iau din mână sacoşa, spre a o aşeza sus, fiindcă unul dintre bărbaţii din compartiment a sărit cu o agilitate de lăcustă (de altfel era îmbrăcat într-un costum de culoare verde) şi mi-a luat-o înainte. Figura lui exprima un amestec obţinut din extaz plus dorinţă vie de-a se face util.

Bun, până aici hai să zicem că lucrurile au decurs într-un mod aproximativ normal. În fond, poate omul nu era decât foarte politicos. Dar domnul de pe culoar, un bărbat uzat, cam de vreo cincizeci şi cinci de ani, ale cărui buze moi, de cal bătrân, închipuiau o hieroglifă a renunţării? La treizeci de secunde după ce intrase în compartiment, fata s-a ridicat brusc, făcând să se mişte înspre mine o masă de aer ce purta parfumul ei aţâţător, amărui. Apoi a ieşit pe culoar, unde şi-a înălţat lungile, subţirile, fantasticele braţe spre a deschide o fereastră. Domnul cu buze de cal bătrân, care fuma la vreun metru şi jumătate distanţă, a intervenit cu o repeziciune la fel de surprinzătoare precum zvâcnetul unui peşte în aparenţă mort şi a manevrat decis fereastra. Apoi a intrat în vorbă. Din locul favorabil unde mă aflam, am reuşit să-i urmăresc în voie mimica şi să-mi dau seama că se înviorase.

Spunea probabil banalităţi, dar pe figura lui se răspândise o bucurie proaspătă.

După un timp, fata a revenit în compartiment. Domnul de pe culoar a dat semne că ar vrea s-o urmeze. Ceva impresionant, fără îndoială, din moment ce nu mai era nici un loc liber. El a făcut un pas în compartiment, apoi, parcă trezindu-se dintr-o transă hipnotică „şi-a luat seama”, repliindu-se pe culoar, cu un zâmbet prea puţin stânjenit.

La Ploieşti au coborât două persoane. Domnul a intrat imediat, aducându-şi şi bagajul. A început să facă o oarecare conversaţie. Nu prea se pricepea, bietul de el! Dar, orişicât, nu era el din acelaşi oraş cu ea? Ba era. Aveau anumite cunoştinţe comune.

— Te cheamă Floria, nu-i aşa? am intrat eu în vorbă.

— Da.

N-a părut deloc surprinsă.

— Nu mă mai ţii minte? Tu ai o memorie bună.

Un „nu” precedat de-o privire rapidă şi binevoitoare, datorată, zic, familiarităţii mele. Oamenii de succes îţi spun pe nume de la bun început. Ca în filmele americane. Am luat astfel un avans faţă de domnul-cal, a cărui conversaţie se tot împleticea printre formulele politeţii transilvane.

— Ne-am cunoscut. Am avut chiar şi o întâlnire, dar tu n-ai venit.

— N-am venit? Cum se poate?

— Uite, s-a putut. De altfel, de la întâlnirea noastră au trecut cincisprezece ani.

— Atât de mulţi? s-a mirat ea, fără nici-un accent de nostalgie. Ia stai, înseamnă că aveam şaptesprezece ani. Nu?

— Cam aşa ceva. Dar acum eşti mult mai frumoasă ca atunci.

Asta era o pură minciună. Un unchi de-al meu m-a învăţat: Atunci când minţi o femeie, trebuie s-o faci în modul cel mai exagerat cu putinţă. Nu-i zice doar că arată bine, spune-i că este cea mai frumoasă din lume. Umblă la superlative, vei fi crezut.

Pe figura rasată a Floriei nu s-a văzut nimic deosebit. Am dedus că în materie de flaterii nu mai putea fi surprinsă.

Apoi Floria ne-a povestit câteva peripeţii de-ale ei, vorbind în simpaticul stil al repeziciunii, la modă acum câţiva ani. Studii medii. Îi ştie bine de tot pe mulţi dintre actorii români vizibili la TV. A lucrat în turism, pe litoral, unde a cunoscut mulţi oameni interesanţi. Odată a păţit ceva nemaipomenit de amuzant.

— Ştii, mie nu prea-mi place în Bucureşti. Puteam să mă mut în Bucureşti când aş fi vrut, îţi dai seama... Dar nu mă interesează. Braşovul îmi place mie. Dar să vezi... Odată am luat un autobuz în direcţia greşită, invers. M-am tot dus, m-am tot dus. Am aşteptat să apară locurile cunoscute. Am ajuns la capătul liniei. Ce să fac?

— N-aţi luat maşina îndărăt? s-a interesat rivalul meu.

— N-am putut. Şoferul a zis că s-a stricat. Se duce la garaj.

Floria a scos din poşetă un pachet de „Marlboro” şi i-a întrebat din priviri pe cei din compartiment dacă au ceva împotrivă. Toţi, inclusiv cele două femei la patruzeci, au înclinat din capete a aprobare. Ăsta era un semn clar. Râca dintre femei încetează numai atunci când una dintre ele este cu adevărat frumoasă. În asemenea situaţii intervine un armistiţiu. Femeia autentic frumoasă este recunoscută drept un fel de zeitate, presupun.

— M-am apucat să dau nişte telefoane, a continuat Floria. L-am găsit pe Paul şi i-am spus unde sunt. A zis că vine imediat. Prin apropiere era o cofetărie. O să intru şi-o să-l aştept acolo. A zis că bine. Mie mi-a plăcut în cofetărie. Era curat. Vânzătoarea, foarte politicoasă, mi-a adus un pahar cu apă, deşi n-am consumat nimic. Paul întârzia, l-am sunat pe Florin. Ştiam că nu e în ţară, dar am încercat. L-am găsit. Am avut noroc. A zis că porneşte imediat spre mine. Unul din doi trebuia să ajungă, nu?

Punând această întrebate întregului compartiment, Floria n-a fost ironică.

— Am aşteptat. Eram nervoasă, nu mai aveam ţigări. Nu pica nici unul. Să înnebunesc. Ce să fac? M-am apucat şi-am mai dat trei telefoane. Ia stai... Pe care i-am sunat? Aşa. Primul era Costi, îl ştii... (de unde naiba să-l ştiu?; era, cu siguranţă, un om notoriu, Costi pentru intimii săi). Al doilea... nu-mi aduc aminte. Nici n-are vreo importanţă... Dar erau doi cetăţeni cunoscuţi.

— Şi până la urmă au venit cu toţii, nu? am întrebat eu, făcând pe nevinovatul.

— De unde ştii? a avut Floria o palidă, microscopică mirare. Adică, bineînţeles, s-a vorbit, s-a aflat. Da, au venit. Imediat după ce-am terminat de dat cele trei telefoane. Am dat eu mai multe, bineînţeles, dar doar pe trei i-am găsit. A picat mai întâi Paul. Întârziase din cauza circulaţiei. N-am plecat imediat. Paul a zis să mâncăm câte-o prăjitură. Eu n-am vrut. El a mâncat două. Au picat şi ceilalţi, foarte repede. Toţi patru.

— Se cunoşteau între ei, presupun.

— Evident. Cum să nu se cunoască?!

— Şi-apoi?

— Nimic special. M-au dus în oraş, a încheiat ea foarte serioasă.

Floria n-a socotit că întâmplarea ar fi fost amuzantă. Nici ceilalţi din compartimentul nostru n-au găsit nimic de râs.

Floria ne-a mai povestit câte ceva. Cum a lucrat la o discotecă de pe litoral şi un ziarist impertinent a criticat-o, fără să stea mai întâi de vorbă cu ea. Relatând episodul, şi-a arătat nedumerirea, mărindu-şi ochii (miopia le dădea o excitantă expresie de rătăcire) şi coborându-şi colţurile gurii ei descumpănitoare. Ne-a mai spus despre nişte pretendenţi ai ei din diferite ţări europene. Nu credeţi? Şi-a înşfăcat geanta cu degetele ei lungi de chirurg (brahmsiene?) şi a scos un teanc de scrisori.

— Pe care vreţi să v-o arăt? ne-a întrebat placidă.

— Arată-ne una din Elveţia! am zis.

— Din Elveţia? Stai să văd dacă am vreuna la mine.

Şi-a început să umble la teancul de scrisori. Gesturile ei sigure mi-au stârnit gândul absurd c-ar fi lucrat cândva într-o mare bibliotecă.

— Da, am.

Mi-a întins un plic lunguieţ, verzui.

— Pot să mă uit ce scrie? am întrebat-o.

— Bineînţeles. Uită-te. Dacă vrei, îţi traduc.

— Să vedem, poate reuşesc şi eu.

Scrisoarea era redactată în franceză de un ins nu prea cultivat. O cerea de nevastă.

— Are dreptate, le-am comunicat celor din compartiment. Şi tu ce ai de gând să faci? m-am interesat.

— Dragă, eu nu plec din ţară. N-am chef de-aşa ceva.

Cei de faţă mi-au părut oarecum dezamăgiţi. Ce haz avea toată treaba, dacă fata nu...? Ăştia sunt oamenii.

Vremea a trecut repede. Trenul a ajuns la Sinaia. Ne-am împuţinat. A coborât şi bărbatul în costum verde, cu detentă de lăcustă. În compartiment, în afară de mine, au mai rămas Floria, domnul-cal şi un cetăţean sfios, tăcut şi zâmbăreţ.

Să nu uit, a venit vorba şi de filme. Şi de televiziune. Cum să nu, avusese destule invitaţii, nu puţini regizori şi producători (Floria i-a enumerat folosindu-le numele de botez) îi făcuseră propuneri. Dar n-a vrut, i s-a părut prea obositor.

— Ia spune, cum de nu te-ai măritat până acum? Am întrebat-o după ce discuţia despre cinematografie şi televiziune s-a stins. Sau ai fost măritată?

— N-am fost.

— Şi cum? De ce?

— Nu ştiu ce să-ţi răspund.

— N-ai fost niciodată mulţumită de pretendenţi. Nu? Nici-un răspuns.

— Ţie ţi-ar trebui un om cu totul deosebit, am continuat. Un parlamentar, un mare patron, un diplomat, ceva. Ce zici?

— O prietenă de-a mea mi-a spus tot aşa. Dar ce să fac?

Adevărul întreg îl ştiam numai eu, nu şi prietena ei. Floria făcea parte dintre femeile atât de frumoase încât numai cu greutate găsesc bărbaţi dispuşi să le ia de neveste. Nu este un paradox ieftin. Pur şi simplu, bărbaţii nu îndrăznesc să se angajeze a sta pe viaţă lângă femei absolute. Trebuie să ai un mare curaj pentru asta, îţi sunt necesari nervii unui toreador. Perfecţiunea este crudă, nu oricine rezistă în preajma ei.

Dar nu era cazul să-i comunic Floriei asemenea speculaţii. I-am spus:

— Simt eu, o să dai marea lovitură. E imposibil să nu dai. Dar fii şi tu mai atentă! Nu mai lăsa să-ţi scape ocaziile!

— Ai dreptate, mi-a spus. M-am gândit şi eu la treburile astea.

Apoi, pe negândite, de unde până atunci se purtase faţă de mine ca o camaradă, a început să cocheteze. Spun drept, i-am simţit din plin colosala forţă de seducţie. Credeţi cumva c-a început să-mi pună, ca din întâmplare, mâna pe genunchi? Nu, nici vorbă de-un asemenea procedeu primitiv. Altfel a făcut. Ochii ei au întârziat asupra mea, căpătând nişte sclipiri speciale, obţinute prim mărirea bruscă a spaţiului dintre pleoape. În plus, a început să realizeze nişte mici zâmbete ciudate, foarte picante, exprimând incipientă complicitate şi veridică sfială feciorelnică. Mai era ceva, să nu uit. Nişte mişcări neaşteptate ale trupului, smucituri elegante, ceva în genul zvâcnirilor care cutremură trupurile sugarilor şi ale iezilor.

— Dar tu cu ce te ocupi? m-a întrebat ea, punctând astfel începutul unei secvenţe de sine stătătoare.

— Să vezi, Floria, am ezitat, atins de-o jenă explicabilă, eu scriu.

— Aaa, a făcut ea, cu o mică admiraţie parazitată de decepţie. Reacţie tipică. Profesia de scriitor nu este bănoasă, în general.

-...şi ce scrii?

— Am scris şi câteva romane poliţiste, m-am grăbit să precizez.

Ce-a mai urmat? Întrebări previzibile ale Floriei. Ce cărţi ai scris? Care a fost ultima? Şi acum la ce lucrezi? Dar îmi dai şi mie o carte cu autograf? Sigur, scumpo, sigur că-ţi dau.

Ajunşi în preajma Braşovului, am ieşit pe culoar.

Normal ar fi fost să schimbăm numere de telefon. Dar eu, cuprins de laşitate, tăcusem chitic, deşi Floria a mai avut vreo două zvâcnituri de natură să-mi ridice tensiunea arterială.

În fine, am coborât. Cum păşea Floria? Ca o regină blazată.

Ne-am despărţit în mod expeditiv. S-a îndepărtat împreună cu bătrânul ei admirator. Am privit-o cum dispare în mulţime, precum o şansă ivită o dată la zece ani şi ratată nu din inconştienţă sau din inabilitate, ci fiindcă timpul ţi-a tocit pofta de-a câştiga.

Ultimele trei minute ale Universului

Te îndrepţi spre sora ta, o femeie cumsecade. Prezenţa ei îţi face bine. Este duminică, ziua când mica ta angoasă iese sfioasă la iveală şi te îndeamnă să-ţi părăseşti locuinţa. Da, la sora ta este cel mai nimerit să te duci. La bătrâna ta soră, cu cincisprezece ani mai în vârstă decât tine, un fel de mamă apărută în locul celei dispărute de multă vreme. Nu este o nelinişte de vârstă, eşti un bărbat tânăr, din fericire, n-ai decât treizeci şi trei, dar duminicile nu-ţi priesc.

Şi mai este plăcerea independentă de a-ţi întâlni cumnatul, de a-i asculta teoriile bizare. Este în stare să le producă pornind de la te miri ce vorbă rostită de tine sau de altcineva. De fapt, îşi spui cu un zâmbet interior, teoriile lui nu sunt chiar atât de multe, toate cresc, ca să zic aşa, din câteva obsesii. Nu, nu patologice, mai degrabă filozofice. În ultimul timp ţi-a tot vorbit despre sfârşitul Universului. Acesta va începe, da, începutul sfârşitului, când se va încheia actuala perioadă de expansiune. I-ai făcut plăcerea să-i ceri amănunte şi apoi l-ai ascultat cum se lasă cuprins de-o înflăcărare rece, dacă ţi se permite să te exprimi astfel. Ţi-a spus excitat: Am făcut o descoperire. N-am citit nicăieri ideea, absolut nicăieri. Ar trebui s-o public, dar nu prea am unde. Este ceva ce nu ţine tocmai de ştiinţă. O ipoteză indemonstrabilă, dat atât de atrăgătoare...

Treci printr-un parc, agale. Acum, având un scop foarte precis, ai dat şi telefon, poţi să vii, cum să nu?!, te-ai liniştit, aşa-zisa angoasă a dispărut undeva în adâncimile subconştientului tău, precum un şarpe de mare, văzut timp de câteva secunde şi curând considerat a fi fost doar o halucinaţie. Este o oră paşnică, ai avea îndreptăţirea să te exprimi astfel. Seara de vară nu s-a lăsat încă, băncile sunt pline, trecând încet, te-nchipui tată tânăr.

Ce tot spunea cumnatul, astronomul, ciudatul om trecut cu vreo trei sau patru ani de cincizeci, dar comportându-se, fără a fi ridicol, ca şi cum viitorul i-ar rezerva tot felul de surprize agreabile în materie de creativitate proprie? Va veni o clipă când mişcarea de expansiune a Universului se va încheia şi atunci va urma, logic, o mişcare de contractare, colosal de lungă, de ordinul a miliarde de ani, ceva greu de gândit. Clipa, ciudata clipă a echilibrului dintre expansiune şi contracţie se află undeva foarte departe în timp. Cum ar urma să se petreacă lucrurile? l-ai întrebat. Simplu, totul se va întoarce asupra lui însuşi, precum bizarele jucării ce pot fi, puteau fi cumpărate la moşi. Copilul suflă într-o ţeavă, aerul învinge rezistenţa unui resort, ascuns într-o teacă de hârtie viu colorată, se produce o derulare rapidă, iar obiectul, precum o limbă de cameleon ţintind o insectă, se alungeşte brusc, cu un mic plesnet uscat, pentru ca imediat, o dată cu încetarea suflatului, să se ruleze rapid asupra lui însuşi, recăpătându-şi forma iniţială de sul. O, imaginea aceasta este nemaipomenit de săracă, chiar ridicol de săracă! Dar, suspinase astronomul, de parcă şi-ar fi amintit o iubire

de tinereţe, mă întreb dacă un mare poet n-ar fi la fel de neputincios ca şi mine în materie de comparaţii.

Ai intervenit, ai propus imaginea unei explozii. Ţi-ai adus aminte de secvenţe văzute prin filme. Explozii filmate cu încetinitorul, cele mai spectaculoase dintre toate. Bolovani uriaşi urcând înspre cer, rotindu-se lent, paradoxal, frumos, în cele din urmă. Şi-apoi, după o clipă de încremenire, parcă de ezitare, căderea inexorabilă precum o moarte, atingerea solului, încremenirea, dispariţia oricărei iluzii de depăşire prin zbor a condiţiei de mineral. Da, desigur, nu este rea imaginea, numai că, vezi tu, a zis bizarul cumnat, nu putem vorbi despre o explozie de felul celor vizibile pe Pământ, adică pornind de la un centru clar definit şi câştigând tot mai mult spaţiu, cotropind tot mai mult aerul din jur. Marea explozie a avut loc simultan peste tot, umplând de la început tot spaţiul. Fiecare particulă a fost proiectată departe de orice altă particulă. Dar, ai întrebat, ce va să zică „tot spaţiul”? Interlocutorul tău a oftat, părând atins de resemnare: Ar putea însemna fie orice univers infinit, fie orice univers finit, curbat înspre sine însuşi, ca suprafaţa unei sfere. Iar după o tăcere, brusc înviorat: Dacă prin absurd participai la explozia iniţială, ar fi fost ca şi cum te-ai fi găsit pe suprafaţa unui balon care se umflă foarte rapid, îndepărtându-se în egală măsură de un centru, dar şi de toate vecinătăţile tale...

Mergi agale prin parc, prin faţa unui şir de bănci ocupate. Iată însă un capriciu al întâmplării, un fel de ruptură în ordinea parcului. Pe-o bancă nu stă nimeni, pe următoarea doar o fată, o femeie, deocamdată nu vezi prea bine. Urmează o altă bancă liberă, ciudat lucru! Fata, ai stabilit, n-are mai mult de douăzeci şi cinci, stă într-o oază de singurătate, deşi se află într-un parc foarte populat. Ai o mică tresărire, un fel de compasiune te invadează. Naivule, crezi că toată lumea suferă de angoasa ta duminicală!?

Este o blondă subţire, ochii ei cafenii îţi prind privirea şi eşti curentat de o certitudine: Ea are nevoie tocmai de ajutorul tău, al trecătorului cu mers exprimând indecizia.

Ce fel de ajutor? De ce natură? Nu-ţi răspunzi, o mirare te străbate, o iei la dreapta, te aşezi foarte firesc pe bancă alături de ea, ca şi cum ai cunoaşte-o atât de bine încât până şi salutul ar fi de prisos. În privirea ei citeşti firescul situaţiei. Nici unul dintre voi nu surâde. Nici un zâmbet şăgalnic, nici seriozitatea fanatică atribuită de unii regizori de film participanţilor la asemenea scene. Nu, aşa ceva nici n-ai trăit şi nici n-ai văzut. Faceţi cunoştinţă, de fapt vă recunoaşteţi, rostind mai întâi vorbe aproape fără sens. Importante sunt acum doar glasurile. Îţi place foarte mult vocea, ai impresia c-ai aşteptat s-o auzi.

O întrebi dacă vrea să-i spui la ce te gândeai când ai zărit-o. Vrea. Îi vorbeşti despre cumnatul astronom, privirile ei încurajatoare te stimulează.

Şi, cum? Ce se petrece după clipa de echilibru, când Universul se află în nemişcare, contrazicându-se? Nimic altceva decât o derulare de-a-ndoaselea. De unde galaxiile se tot îndepărtau unele de altele, vor începe să se apropie. Toată istoria Universului se va derula invers, până la etapa finală, când materia va reveni la starea ei iniţială. Atunci, temperatura de o sută de mii de milioane de grade Celsius nu va permite decât existenţa particulelor elementare. Materia se va strânge în sine la densităţi de neimaginat şi va „aştepta” o nouă explozie.

— Şi-acum să vezi... Cumnatul meu este un tip, aşa, bătrâior. El pare la început un simplu agitat, dar destul de repede îţi dai seama, are forţă, calitatea cea mai rară şi cea mai importantă, esenţială.

Ochii ei cafenii te privesc cu interes, te alimentează cu energie. Un transfer care te uimeşte.

— Acum vine cu o teorie originală. Repetă: N-am citit-o nicăieri, crede-mă! Chiar simpatic! Zice, se întreabă retoric: De ce să situăm sfârşitul Universului peste mai multe miliarde de ani? Cine mă asigură pe mine că aşa va fi? De ce să nu survină clipa de echilibru chiar astăzi, acum, aici, în timp ce noi stăm de vorbă liniştiţi? Bine, zic, să admitem, clipa finală intervine acum. Viaţa mea s-ar modifica în vreun fel? Ce-mi pasă mie dacă galaxiile încep să se îndrepte spre un centru imposibil de stabilit şi nu mai merg înainte, în haos? Bătrâne, m-a privit el cu o tandră milă de părinte, în clipa de echilibru, mai bine zis după ea, săgeata timpului îşi schimbă brusc sensul, nu mai arată spre viitor, ci spre trecut. Da, numai aşa este logic să evolueze faptele. Tocmai aici este nebunia, vieţile oamenilor încep, din acel moment, să se deruleze de-a-ndoaselea.

— Dar cum?

— Nici nu pot să mă gândesc prea mult la aşa ceva, zicea, fiindcă mă apucă ameţeala.

— Parcă este un basm... În loc să îmbătrânească, cineva începe să întinerească, devine copil şi apoi sugar.

— Nu prea se poate. Tot ce se petrece în corpul nostru depinde de săgetata timpului. Aceasta arată dinspre trecut înspre viitor. Mai este şi gândirea. Trăieşti invers, nu mai poţi gândi.

Vă ridicaţi de pe bancă, amândoi dintr-o dată, deşi nu s-a spus nici-o vorbă despre plecare. Între timp, paradoxala izolare a încetat, cele două bănci alăturate au fost ocupate. Mame tinere, cărucioarele lor stau cuminţi. Un buldog se apropie de malul betonat al lacului, parcă ar vrea să bea apă. Se apleacă prea mult, cade, începe să înoate. Aerul său de stupiditate. Vrea să iasă, nu reuşeşte. Este scos după un timp de stăpânul său, un tânăr pe a cărui faţă se vede un amestec de amuzament şi dispreţ.

Păşiţi alături. Nu vă ţineţi de mână, dar din când în când coatele vi se ating, o senzaţie mai mult decât plăcută. Daţi ocol lacului. Pot fi văzute câteva

hidrobiciclete, elicele acestora nu sunt prea eficace. Nu mai vorbiţi, nici nu vă mai priviţi unul pe celălalt. Este suficient s-o simţi alături. Ai putea să recunoşti: N-o privesc decât fugitiv, de parcă mi-ar fi teamă ca nu cumva să-i provoc dispariţia.

Ajungeţi încet aproape de locul unde ai cunoscut-o. Pe banca voastră se află o pereche de oameni în vârstă. Privirile lor resemnate şi senine sunt ultima ta impresie înainte de-a simţi cum o ameţeală adâncă, necunoscută, îţi străbate fiinţa ca un taifun secret. O imensă panică. Lumina după amiezii se stinge treptat, dar cu repeziciune. Aluneci, te duci, mori. Îţi spui, înainte de-a nu mai şti nimic de tine: A început contracţia Universului, negrăita mea panică a marcat clipa de echilibru, când săgeata timpului nu mai indică nimic.

Îţi revii după câteva minute. Eşti întins pe banca voastră. Ceafa ta se află pe pulpele ei subţiri. Cuplul de oameni în vârstă se uită la tine. Ai avut o lipotimie, zice bătrânul. Pulsul este bun. O fi medic.

Te ridici încet. Ai o senzaţie de fragilitate. Zâmbetul ei are exact nuanţa aşteptată de tine. Cei doi bătrâni se îndepărtează. Expansiunea Universului continuă.

Pe bulevard

Daniela Teodorian îşi începu ziua la cinci şi jumătate, printr-o şedinţă destul de lungă de gimnastică aerobică. Nu se temea că muzica putea deranja pe cineva. Soţul ei era un matinal, cei doi copii aveau camerele la celălalt capăt al apartamentului, iar vecinii nu dăduseră niciodată vreun semn de nemulţumire. Era unul dintre avantajele blocului lor ultracentral, generos conceput, capabil să întreţină în locatari impresia că trăiesc într-o casă de sine stătătoare.

Pe la şapte, Daniela apăru în bucătărie. Anumite mici semne îi arătară că metodicul, extrem de ordonatul său soţ mâncase. Începu să-şi prepare un ceai medicinal. Nu era bolnavă. Dar, după cum mărturisea cu amuzament uneori, îi plăcea ritualul şi, mai ales, miresmele ce se ridicau din diferitele infuzii. În ultimul an (dar despre asta nu vorbise cu nimeni), nutrea şi gândul că, dincolo de jocul preparării şi al olfacţiei, fiecare ceaşcă de ceai medicinal este o promisiune de sănătate.

De data aceasta urma la rând un ceai niciodată încercat. Îl cumpărase din întâmplare. În piaţă, îi plăcuse cum arăta materia devitalizată. Verdele închis, mineral, al frunzelor uscate stătea alături de albul gălbui al fostelor flori. O atrăsese şi numele ceaiului, poezia lui involuntară: urzică moartă.

Aşteptă în picioare, apoi stinse focul şi aruncă în apa clocotită florile şi frunzele. Privi cu atenţie recipientul din sticlă de Jena. Ba chiar se aplecă puţin, ca şi cum ar fi vrut să inhaleze aburii. Văzu cum urzica moartă îşi schimbă înfăţişarea, ca prin minune, frunzele se mişcă, înviind, florile se aranjează în ciorchini strălucitori. Miracolul dură câteva secunde, apoi frunzele şi florile umflate de apă îşi reluară culorile palide de mai înainte, se lăsară pe fundul vasului, începând să arate ca nişte alge. Deşi cunoştea fenomenul, Daniela trăi o emoţie. Mica metamorfoză îi stârnea o amintire vagă. Încercă în treacăt s-o clarifice. Nu reuşi, emoţia se stinse, lăsând în urmă un uşor şi absurd, total nemotivat, sentiment de vinovăţie. Gustul leşios, neplăcut al ceaiului stinse episodul, iar ea reintră în rolul de femeie energică.

Coborî pe la şapte şi jumătate. Strada Maria Rosetti era stăpânită de-o dimineaţă clară, surprinzător de călduroasă. Lumina riguroasă de toamnă îi şterse neînsemnata melancolie.

Daniela Teodorian avea patruzeci şi opt de ani. Se îndrepta spre judecătorie, era avocată. Îi plăcea lumina de toamnă. Pe la jumătatea fiecărui septembrie renunţa la maşină. Doar dimineaţa, fiindcă la întoarcere găsea întotdeauna vreun client sau coleg s-o aducă. Iar dacă, arareori, nu se ivea o asemenea posibilitate, telefona acasă şi, de regulă, avea cine să vină după ea. Toată lumea şofa în familia Teodorian.

Era o persoană mică de statură, cu umeri largi şi şolduri puternice, îmbrăcată sobru, în taior de stofă groasă, verzuie, şi bluză de mătase crem.

Părul şaten, aproape blond, îl avea strâns într-un coc. Firele albe se vedeau bine, dar nu făceau decât să contrasteze plăcut cu alura unei foste sportive de performanţă, care continuă să se antreneze pentru sănătate. Nu era deloc fardată. Sprâncenele subţiri, neatinse de pensetă, în secret fusese întotdeauna mândră de ele, aveau o curbură elegantă. Mergea cu paşi uşori. Pe vremuri, când nu avea decât douăzeci de ani, iubitul îi spunea: Ai mersul unui înger metamorfozat într-o muritoare.

Dimineaţa, ochii ei cenuşii-albaştri, reci, obrajii cu pometi proeminenţi, buzele subţiri exprimau maturitatea senină. Pe parcursul zilei, oboseala îi înmuia treptat trăsăturile. Obrajii se lăsau uşor, formând mici protuberanţe în stânga şi în dreapta bărbiei. Se ivea o expresie de îndârjire şi severitate, poate fără legătură cu starea ei reală de spirit.

În aceeaşi dimineaţă de noiembrie, pensionarul Vasile Blebea, 77, se află în camera sa de pe strada Negustori. S-a trezit la ora cinci, mai târziu decât de obicei. S-a silit să-şi încheie toaleta înainte de activarea grăbiţilor şi impulsivilor săi colocatari. În baia comună, foarte spaţioasă, ce-i aduce uneori aminte de locuinţele sale din prima şi a doua tinereţe, s-a bărbierit pe cât de bine i-a îngăduit tremurul uşor al mâinilor. După dispariţia aproape totală a bărbii încărunţite, figura lui prelungă arată încremenită, prinsă în riduri adânci, cele verticale fiind cele mai vizibile. O faţă înţepenită, cu trăsături alunecate în pielea mototolită de sub bărbie, îngheţată. Ochii de un albastru uşor decolorat sugerează înstrăinarea. Din când în când, ei exprimă şi hotărârea, mai degrabă fantasma unei hotărâri. Părul rărit, de culoarea cenuşii, mat, părând o perucă deteriorată de timp, este destul de lung. Dacă figura sa ar acuza mai multă moliciune şi mai mult umor, pletele ar putea trimite cu gândul la o profesie artistică.

Un vag zâmbet de satisfacţie, ce trece pe faţa lui, salută poate faptul că n-a întâlnit pe nimeni în holul comun.

Camera lui Blebea n-arată prea bine. Aşternuturile sunt cam murdare, parchetul n-a mai fost curăţat de decenii, în drepturilor geamurilor nespălate atârnă nişte perdele cândva alb-gălbui, acum parcă afumate. În cameră se află, în afara patului cazon, o masă de bucătărie din lemn de brad (picioarele şi părţile laterale au fost cândva vopsite în vernil) şi două scaune de acelaşi tip. Lângă pat, o comodă mică pare acoperită cu noroi uscat. Obiectul acesta este un Chippendale autentic, Vasile Blebea a reuşit să-l salveze din toate naufragiile sale sociale. În urmă cu mulţi ani a avut ideea să-i aplice stratul de falsă murdărie – compoziţia a discutat-o îndelung cu un om de meserie -, pentru a-l proteja de poftele vizitatorilor întâmplători. Tot atunci, dând dovada unei anumite îndemânări de ebenist, a trucat şi picioarele, a căror graţie iniţială, vădită sub orice strat de murdărie, ar fi continuat să bată la ochi. Le-a învelit mai întâi în moletierele purtate de el însuşi în timpul războiului, a anulat curburile cu ipsos şi apoi a fixat carcase de şipci subţiri, date bine la rindea. A

umplut spaţiile rămase tot cu ipsos, încheind întreaga operaţie printr-o vopsire. S-au ivit astfel nişte stâlpi anonimi. Blebea îi priveşte, îi privea, ca un clarvăzător capabil să observe sub cărnurile corupte ale unei sexagenare contururile perfecte, muzicale, ale adolescentei de cândva. Curăţată, comoda ar putea fi vândută la un preţ foarte bun.

Dar Blebea, papa Blebea, cum îi spun vecinii lui de perete, o pereche de tineri intelectuali, atunci când sunt în toane bune, fiindcă altfel cam trec pe lângă el, uitând să-l mai salute de grăbiţi ce sunt, bineînţeles că el nu se supără, aşteptând cu răbdare secvenţele când ei revin, nu se ştie din ce pricini, amabili, dar papa Blebea n-are de gând s-o înstrăineze. Cei doi prieteni ai lui (împreună cu ei se mai plimbă prin Cişmigiu şi chibiţează zile lumină la partide de şah jucate acolo) ştiu că nu se va despărţi niciodată de comodă, într-un anumit sens aceasta fiind „puterea” lui. Blebea le-a povestit de multe ori, mai rar în anii din urmă, cum a ajuns la el, cum a cumpărat-o cândva împreună cu o fată, cu o femeie, iubita lui. Ceea ce nu ştiu cei doi bătrâni prieteni şi nu ştie nimeni este că în sertarul de sus, încuiat şi acoperit de murdăria trucată şi îmbogăţită de jegul autentic al celor trei decenii, se află o bucăţică de hârtie, o jumătate dintr-o coală de caiet. Pe ea sunt aşternute, cu litere mari şi rotunde, naive, uşor înclinate spre dreapta, scris de copil bun, cuvintele „A fost frumos.” Cum de la operaţia urâţirii n-a mai deschis niciodată sertarul, poate Vasile Blebea a şi uitat de bilet.

În vecinătatea comodei se află un cuier de prost gust, din plastic ce imită coarnele de cerb. Pe el atârnă nişte haine foarte uzate; culorile lor alterate le fac să arate ca şi cum n-ar mai avea nici-o legătură cu trupurile unor oameni vii. În cuier sunt agăţate şi două cămăşi. Blebea îmbracă una dintre ele, destul de bine spălată, dar necălcată. Apoi îşi pune o cravată tocită, cu nodul făcut, având desenul modificat prin apariţia urzelii. Îmbracă un costum vechi, recent curăţat. Peste cămaşă şi-a pus un jerseu gros, împletit în ochiuri mari. În timp ce-şi încheie haina, scoate un mic icnet de satisfacţie. În fine, îmbracă un trenci verde deschis, mai puţin vechi -costumul pare să aibă cel puţin treizeci de ani -, oricum foarte ponosit. Poartă pălărie cu boruri mari şi bocanci ieftini, bine curăţaţi.

Iese în hol şi bate la o uşă. După ce i se răspunde, intră şi apoi iese imediat, purtând un snop de crizanteme necopilite, flori mai modeste decât crizantemele obişnuite, dar având tocmai ce le lipseşte acestora: frumuseţea frustă. Tijele florilor se află într-o pungă de plastic. Iese în stradă pe la ora şapte şi un sfert. Florile le ţine la piept cu mâna stângă. Nu-i este greu, nu sunt prea multe. În dreapta duce o găleată de plastic.

Florile sunt ale unei vecine care nu prea mai poate umbla. O femeie de vârsta lui, cumsecade. Uneori îl mai invită la câte-o ciorbă de zarzavat şi, lucru foarte plăcut, are din când în când bunăvoinţa să-şi amintească de vremurile trecute, când el, Blebea... A acceptat să-i vândă florile, de ce s-ar jena?

Păşeşte încet, nu cumva să se împiedice, să cadă şi să facă vreo fractură de col femural, fatală pentru mulţi bătrâni. În urma unui asemenea accident a murit recent un prieten al lui.

Daniela ajunse în bulevard şi-o luă la stânga. Înainta nepăsătoare, uitând pe dată figurile văzute. Profesia ei, precum şi aproape cele trei decenii petrecute în Bucureşti îi tociseră interesul pentru stradă. Curiozitatea instinctivă pentru figura umană, ce-o determina cândva să-i acorde o fulgerătoare atenţie aproape fiecărui trecător, se estompase şi apoi dispăruse. De slaba, dar persistenta excitaţie, cândva trăită pe bulevardele centrale, nici nu-şi mai amintea. Cu cincisprezece ani, poate numai cu un deceniu în urmă, încă se mai apropia de bulevard cu o plăcere secretă. Nu-i mai rămăsese decât sentimentul vag că strada îi influenţează în bine cenestezia de dimineaţă.

Vasile Blebea trece pe bulevardul Republicii. Merge încet, atent la denivelările trotuarului şi la trecători. Adolescenţii şi oamenii tineri îi inculcă o nelinişte slabă, legată de sentimentul propriei fragilităţi, tot mai accentuat în vremea din urmă. Îşi închipuie drumul către piaţa Amzei şi apoi taraba de beton unde-şi va aşeza găleata, după ce-o va fi umplut pe jumătate cu apă. Speră, pe faţă îi trece un zâmbet slab, că şi de data aceasta va reuşi să-şi vândă marfa. Prima oară când s-a ivit în piaţă, nişte florărese l-au cam luat peste picior, deşi cu blândeţe. Repede au apărut două doamne – nişte tinere, le zice în gând, dar aşa sunt pentru el şi femeile de cincizeci – şi au cumpărat toate crizantemele lui, fără să se tocmească, ba chiar zâmbindu-i cu simpatie filială şi făcându-l să se gudure, în sinea lui, precum un câine bătrân.

A trecut de Piaţa Rosetti, se apropie încet-încet de Piaţa Universităţii. În dreptul staţiei de troleibuz se opreşte, ca şi cum ar aştepta un vehicul. Lasă jos găleata, schimbă florile în cealaltă mână, se reazemă cu spatele de zidul cenuşiu. Se odihneşte vreo două-trei minute. Nimeni nu-i dă vreo atenţie. Pleacă mai departe.

În dreptul sălii Dalles reuşi să-i atragă atenţia un bătrân. Figura distinsă a acestuia exprima un amestec ciudat de neputinţă şi hotărâre. Ducea nişte crizanteme învelite într-o pungă de plastic şi-o găleată goală. Daniela îl recunoscu doar când ajunse la vreo câţiva metri în faţa ei, dar nu tresări, nici măcar interior. Simţi, doar uimire, tristeţe, apoi o violentă, deşi scurtă, angoasă de vârstă. Regretă, poate pentru prima oară cu mare intensitate, tinereţea dusă.

Blebea trece pe lângă pereţii de sticlă ai unei expoziţii. Cum se numeşte? Ah, da! Sala Dalles. I se pare cunoscut mersul plutitor al unei doamne elegante. Îşi încetineşte paşii, uitându-se la ea fără nici-o reţinere. (A simţit în ultimii ani: Niciodată nu va mai fi considerat insolent de vreo trecătoare tânără, rămânându-i să se ferească doar de furiile unor femei în vârstă). O uitată înteţire a energiei vitale îl străbate pe neaşteptate, în clipa când o recunoaşte. Este ca şi cum, pentru el, lumina dimineţii s-ar fi mărit brusc, iar în trupul şi

mintea lui o sârmă ruginită ar fi redevenit arc de oţel. Nu ştie dacă se bucură mai mult de întâlnire sau de starea ce l-a atins.

Da, se reîntâlneau după douăzeci şi opt de ani. Incapabil să se mai apropie de vreo femeie după plecarea ei, simţindu-se prins pentru tot restul vieţii într-o plasă de moleşeală invincibilă, Blebea decăzuse repede, ilustrând parcă soarta unei rachete purtătoare ce-şi îndeplineşte misiunea şi apoi îşi risipeşte în ocean resturile carbonizate. Daniela, în schimb, miraculos fortificată, reuşise în toate, ca şi cum Blebea i-ar fi transmis, pe căi oculte, întreaga lui forţă vitală.

Tristeţea îi dispăru brusc, ştearsă de privirile lui însufleţite, tandre, protectoare, energice, ce-o vindecaseră pe vremuri de neîncrederea în sine. Blebea arăta ca atunci când ea îl iubea. Retrăi iubirea pentru el, intens, de parcă ar fi fost în preajma morţii sale. Repede mirajul dispăru, ea se trezi ca dintr-o hipnoză.

Energia ce-o simte trepidând atât timp cât o priveşte îl scoate din el însuşi şi-l aruncă în trecut. Femeia matură redevine aproape-adolescenta cunoscută şi iubită. Retrăieşte imposibila lor iubire. O clipă, doar o clipă. Apoi redevine cel de dinainte, iar în privirile sale înstrăinate mai licăreşte o urmă de bunăvoinţă.

Trecură unul pe lângă celălalt fără o vorbă, îndepărtându-se în mulţimea bulevardului.

Cvartet

lui Adrian Caşaş

Început de iulie, se apucă să însăileze o povestire sau, mai modest spus, un text. Scrisul la maşină poate fi reconfortant. Bietul de el, a trecut de patruzeci, se află totuşi la o distanţă convenabilă de cincizeci. Găseşte în scris ceva liniştitor, un anestezic?! Drog?! „Foaie verde, lemn de soc, n-am în dragoste noroc” – iată ce-aude el la radio, în timp ce-şi face curaj pentru a începe; tocmai a citit o carte, de fapt vreo sută de pagini din ea, o carte de tipul „spune tot ce ştii, nimeni nu te va citi”; oare eu nu pot să fac ceva asemănător?, s-a întrebat el, naivul. Ce va (de)scrie singuraticul aflat în pustia, goala, sinistra duminică? Va povesti ceva ce i s-a întâmplat lui însuşi? Nu, va recurge la una dintre sutele, dintre miile de fişe nefolosite, scrise sau doar memorate, în vederea unui viitor ce nu mai vrea să vină, când el, în fine, va depăşi postura tristă, întristătoare de articler (cândva a zis, cu trufie prostească, derizorie: am publicat până acum o mie de articole; şi ce dacă ai publicat, s-a grăbit să se-ntrebe, cu autodispreţ). Nu, nu despre ceva trăit de el însuşi, mai are nişte reticenţe, n-a ajuns încă în postura celui gata la orice pentru a vedea încă o filă scrisă la maşină (procesată la calculator?), bună de dat la tipar, nu şi-a vândut sufletul diavolului, nu simte c-ar fi în stare să omoare pe oricine, prin telepatie, numai pentru a reuşi astfel să umple o nouă pagină. Aşadar va relata o întâmplare aflată de la un văr al său, Dan numit. Inginerul, bărbatul la patruzeci de ani. Ăsta n-a făcut decât ce i-a plăcut în viaţa lui. Şi ce i-a plăcut vărului Dan? Nu cine ştie ce multe lucruri. Mai întâi, să poată pătrunde în restaurante însoţit de nişte prieteni simpatici, băieţi fără ifose de intelectuali, şi să bea ceva tare, mai ales ceva tare, dar nici vinul şi nici berea n-au fost lăsate la o parte. Apoi, asta-i viaţa, nişte fete simpatice, fără fasoane, nişte fete indiferent de ce condiţie socială, dar parcă mai bune, mai potrivite au fost totuşi cele, din întâmplare, absolvente de filologie, profesoare. Naveta le-a dat o anumită blazare agreabilă, ca să nu spună excitantă; da, profesoare de limbi străine, franceză, engleză, chiar germană, nişte fete nu foarte tinere, din moment ce se apropie sau chiar trec de treizeci. Dar, domnule, ştiu să se poarte, au făcut facultatea la Bucureşti sau la Cluj, au conversat „pe parcurs” cu oameni foarte interesanţi, mai poartă corespondenţă şi-acum cu nişte tipi din Canada sau cine mai ştie de unde, da, cu asemenea fete degajate şi întrucâtva lipsite de iluzii i-a plăcut vărului Dan să intre în restaurante; „localuri” de primă mână, bineînţeles, dar nici în nişte birturi nu este prea rău, din moment ce acolo, miracol, se găseşte uneori un vin ce poate fi băut fără riscul unor accidente de tipul arsuri stomacale, gastrite, ulcer perforat şi altele de-astea. Ce i-a mai plăcut lui Dan, simpaticul inginer, sportivul, brunetul, plăcut mirositorul (niciodată n-a făcut economie pe seama cosmeticelor

indispensabile unui „bărbat care se respectă” şi mai vrea, în plus, să aibă acces la profesoare de limbi străine, aruncate doar de-o ciudată, nefericită, inexplicabilă întâmplare, deturnate de la ruta Bucureşti – Paris pe una întrucâtva mai modestă, Bucureşti – Şimleu Silvaniei; dar, în fond, vacanţele nu sunt scurte, mai sunt posibile tot felul de aranjamente pentru ca respectivele profesoare să-şi petreacă un timp destul de lung în oraşele lor preferate; iată, de exemplu, Braşovul, este oare el de lepădat, cu restaurantele de tradiţie, cu chelneri păstrând, nu se ştie cum, ceva din „arhaicul” fel de a fi prevenitor, chiar onctuos?); ce i-a mai plăcut, spunea, da, i-au plăcut cabanele, intimele, inocentele, „pitoreştile”, miraculos ospitalierele cabane. Pe şefii lor îi cunoaşte bine. Acum, sigur, toate astea sunt nişte banalităţi. Zece mii de ingineri seamănă cu al lui. Zece mii de profesoare seamănă cu acelea amintite de el, în lamentabilul stil al improvizaţiei, cultivat în speranţa de-a obţine o oarecare iluzie de autenticitate în mintea cititorului. Să revină, îşi zice, la ce i-a povestit inginerul Dan, superbul (cuvântul este potrivit, fiindcă, într-adevăr, este un bărbat foarte reuşit, chiar şarmant, există mai multe mărturii în acest sens).

O întâmplare foarte „bună” din punct de vedere literar (curioasă, contestabilă denumire a unei întâmplări!). Unde s-a petrecut? Unde s-a consumat? La mare, pe litoral, cum altfel? Să ne închipuim, mormăie pentru sine autorul nostru, să ne imaginăm o pereche de tineri ingineri, doi ingineri, mai bine zis, pentru că atunci când zicem „o pereche”, ne gândim, nu-i aşa, la un cuplu. Totul se derulează la începutul carierei lui Dan, pe când acesta are vreo douăzeci şi cinci de ani, este proaspăt în branşă, ca să zică aşa, n-a intrat încă în toate meandrele vieţii de slujbaş, de înger păzitor al subalternilor săi, şi nici nu-şi închipuie că peste nu mai mult de trei sau patru ani nu va mai fi un simplu inginer, va deveni un şef, un şef de-adevăratelea, va fi salutat cu să trăiţi de către sute de oameni, se va obişnui să le spună pe numele mic unor inşi de două ori mai bătrâni decât el, le va spune tu la toţi, pe scurt, va deveni un fel de tată al unei familii, nu i se va mai părea ciudat şi nici nu-l va mai stânjeni în vreun fel apelativul dumneavoastră rostit de tot felul de persoane. Va răspunde cu sute, mii de tu, rostiţi cu nonşalanţă, dar fără nici-o urmă de dispreţ, exact tonul potrivit. Instinctul lui se va dovedi foarte bun, perfect de bun. Nenumăraţii tu destinaţi subordonaţilor săi se vor dovedi foarte adecvaţi. Auzindu-l pe inginer tratându-i ca pe nişte copii cuminţi sau temporar zvăpăiaţi, se vor simţi în siguranţă, vor avea un sentiment de confort, de normalitate confortabilă; de altfel, va povesti inginerul la câte-un pahar, eu am băgat de seamă, dacă le spui dumneata, te cred un timid şi-un papă lapte, spune-le dumneata sau, şi mai rău, dumneavoastră, nu peste multă vreme vor începe să-şi bată joc de tine, te vor socoti un impotent, un amărât de intelectual nimerit din greşeală printre ei. Acum, sigur, mediul era special. Inginerul urma să se descurce foarte bine printre tăietorii de lemne. În mod cu totul accidental,

fireşte, unii dintre aceştia dădeau curs înclinaţiei ciudate de-a bea spirt medicinal filtrat prin pâine.

Dar întâmplarea intervenită în vieţile celor doi ingineri în vârstă de douăzeci şi cinci de ani se petrece mai înainte, în vremea când dura tocire a obişnuinţelor deprinse în anii de facultate n-a început încă, pe când inginerul Dan este încă un tânăr subţirel şi de-a dreptul frumos, doar o oarecare scurtime a picioarelor împiedicându-l să fie realmente un adonis (dar, bineînţeles, nu este vorba despre o scurtime catastrofală, ea este abia vizibilă; se poate spune chiar că doar torsul este un pic prea lung).

Ceva despre al doilea inginer. Este posesorul unui Trabant, cândva considerat o maşină foarte bună, la noi. Înalt, fără burta dătătoare de aplomb social ce-avea să-l deformeze după câtva timp, fără chelia de mai târziu; un tânăr simpatic, aproape frumos, dând o impresie de virilitate cu câteva diviziuni mai slabă decât a prietenului său. Drept compensaţie, el stă mai bine în materie de tupeu. Nu este puţin lucru. Dacă l-ar fi egalat în această privinţă, Dan putea să fie un dur – „pe bune” -, un bărbat irezistibil, să facă victime printre adolescente şi tinere, dar şi chiar printre femeile coapte, ca să nu mai spună de femeile stas (după toate aparenţele acest cuvânt s-a demodat), adică femeile aflate în perioada de apogeu, pe un platou ce durează vreun deceniu, fiind urmat de un coborâş, o pantă lină sau, pentru persoanele mai puţin norocoase, prăpăstioasă.

Deci: doi ingineri mândri de maşinuţa lor. N-o consideră o „baniolă”. Conduce Cristian, cel aflat pe locul al doilea în probleme de virilitate (sau, în orice caz, de aparenţă a virilităţii). Ruta: se merge de la Constanţa spre Costineşti. „Ce timp frumos! Ce dimineaţă!” viteza este tentantă, dar parcă şi mai atrăgător este să rulezi încet, atât de lent încât unii să te claxoneze, în chip de înjurătură mecanică; dar ei să nu, să se facă a nu auzi şi să-i dea înainte cu treizeci la oră, privind cu ochi ultratineri spre plantaţiile de piersici. Îngăduinţă totală – iată sentimentul lor dominant! Sunt nişte băieţi îngăduitori, chiar iertători. Iată ce-ar constata cine ar putea să li se uite în creiere. Nu se supără pe nimeni. Sunt străini de orice invidie, de orice dorinţă irealizabilă. Să oprească, pentru a lua niscaiva autostopişti plantaţi la marginea şoselei? Da, aşa s-ar cam cădea, fiindcă până mai ieri, nu-i aşa... Dar inerţia este ceva puternic, de ce să opreşti când te simţi atât de bine? Băieţii sunt simpatici, fără îndoială, iar fetele, nu se ştie de ce organizate în formaţii de câte trei, sunt chiar mai mult decât atât, sunt apetisante, zice Dan, cu o mică mândrie de-a fi posesorul unui cuvânt atât de. Dar nu, nu opresc, nu iau pe nimeni. Au şi-un alt motiv. În maşinuţa lor se află o aşa-zisă sculă, un ceva pentru muzică, venit „din îndepărtata Japonie”, cum ar scrie un jurnalist necomplexat, ceea ce nu este cazul autorului nostru. Scula este costisitoare şi tentantă şi-atunci de ce să? De ce? Niciodată nu poţi să ştii peste cine dai; litoralul este populat nu numai de fiinţe vesele, de studenţi vioi, ci şi de băieţi răi...

Trabantul înaintează, „cerul este de un albastru absolut impecabil, fără măcar un mic norişor”, cauciucurile fâşâie agreabil. Se apropie punctul unde maşinuţa o va lua la stânga, spre a-i duce pe cei doi spre Costineşti, loc al tuturor posibilităţilor. În fond, ei se simt încă nişte studenţi, nu? Tot la Costineşti trag. Peste vreo zece-cinsprezece ani, când va fi deja de mult timp inginer şef, Dan va resimţi o netă lipsă de atracţie pentru Costineşti, numai atunci, împreună cu reuşita, inteligenta, puternica, dominatoarea, dar şi supusa lui soţie (doar cine este în stare să domine înţelege ce este adevărata supunere). Iată curba respectivă. La vreo treizeci de metri de ea se află două fete, aşa văd ei la început. Nu le vor lua. Dar când trec pe lângă ele, făcând nişte gesturi comice de neputinţă, îşi dau seama: Cele două nu sunt nişte fete, nu par a fi studente, ci sunt nişte doamne, oricum nişte persoane mai altfel, fac autostopul dintr-un capriciu. Inginerii îşi dau pe loc seama că faza este mai... Indiferenţa lor de mai înainte, superbia lor, ar putea spune, este cu totul alături. După ce le-au depăşit cu vreo patru sau cinci lungimi de maşină, opresc, iar Dan, aflat la dreapta şoferului, deschide portiera şi zâmbeşte în urmă cu dentiţia sa electrizantă, cele două riduri verticale de lângă gură, incipiente, dar vizibile, dându-i un aer convingător de mascul aflat acolo de unde mai sus nu se poate urca. Cele două apropiindu-se, nu fugind, dar nici mergând prea încet, cum ar păşi nişte mironosiţe, nişte simulante de nobleţe, înaintând cu mersul potrivit situaţiei, aşa le trece prin minte celor doi, simultan, printr-o coincidenţă remarcabilă, de parcă ar fi gemeni univitelini. „Fetele” sunt două persoane de vârste diferite, dar nu se ştie bine ce anume din atitudinea lor te face să te gândeşti: Numărul anilor, în anumite condiţii, devine ceva secundar.

Una, foc de rasată, chiar aşa, îmbrăcată într-un costum de baie cu dragoni, provenit din Hong Kong (Dan, curios din naivitate, va cere respectiva informaţie), iar peste costum o bluză fluturătoare, dintr-un material foarte subţire, una, deci, are vreo treizeci şi cinci, este „specială”, pe faţa ei senzualitatea apare atât de purificată printr-un filtru de fineţe, încât inginerii sunt atacaţi de-o emoţie amestecată cu un mic şoc de timiditate, o mixtură mai dificil de obţinut la contemplarea iubitelor lor provenite din medii studenţeşti, doamna intrând în trăbănţelul lor are ceva cu totul, nici ei n-ar şti cum să zică. Cât priveşte proporţiile corpului, nimic de reproşat. La început cei doi nu reuşesc să estimeze vârsta doamnei, doar pe măsură ce se apropie încep să facă unele aproximări şi asta nu fiindcă ar fi vizibile anumite degradări de tipul celulită, nici pomeneală despre aşa ceva, ci datorită zâmbetului de fiinţă iniţiată şi stăpânit pofticioasă, făcând parte dintr-o confrerie selectă. Cei doi, cu nişte intuiţii la fel de rapide precum sclipirile unor bliţuri: Niciodată nu vom intra în mafia ei. S-ar putea spune, desigur: Respectiva doamnă deţine zâmbetul enigmatic al maturităţii. Ea ştie şi, deocamdată, poate.

Cea de a doua persoană, mai tânără cu vreo zece ani, face parte din aceeaşi categorie de femei inaccesibile celor doi ingineri în anii lor victorioşi de până atunci. O fată de vreo douăzeci şi cinci, atât de fină, de rafinată şi în acelaşi timp de naturală în microscopica ei timiditate ironică (chiar prea naturală, ar putea să-şi zică Dan, dacă n-ar fi îmbăiat de-o tulburare dată parcă de un drog pentru prima oară prizat). Îmbrăcată aproximativ la fel cu prima, fără moliciunea abia perceptibilă ce poate fi totuşi întrevăzută la cealaltă, blondă, triumfătoare în ea însăşi, cu sânii părând a vorbi o limbă a lor, independenţi, miraculoşi, cu mers apăsat de favorită ale cărei coapse valorează un imperiu.

Să le ia şi pe ele până la Costineşti. Da, bineînţeles, dar cum de fac autostopul? Întrebare lansată de Dan, cu zâmbetul său viril, dătător de speranţă în toate sensurile, zâmbetul fără replică, atât de penetrant, încât, dacă n-ar fi ezitat într-un moment-cheie al vieţii sale, l-ar fi propulsat, el, zâmbetul, undeva destul de foarte sus pe scara socială. Urmează secvenţa cu mutarea casetofonului în portbagaj. Cele două fete-femei privesc scula în treacăt, nu dau nici-un semn de admiraţie. Inginerii bagă de seamă, nu din vreun snobism se comportă ele aşa, ci fiindcă, după toate aparenţele, asemenea produse au mai văzut ele, ba chiar multe altele şi mai şi.

Şi atunci, Dan, idee genială; de fapt, mai corect ar fi să zică vorbă genială, fiindcă peste timiditatea sa admirativă, Dan se trezeşte vorbind: Ce-ar fi să mergem într-un loc mai liniştit, să facem nişte plajă? Şi cele două, mai întâi cea de treizeci şi cinci, ce-ar fi, chiar, unde? Păi este un loc dincoace de Costineşti, nu prea e nisip, dar nici lume. Sigur, să meargă, pe unde se poate ajunge acolo? Aşa, se ajunge uşor, numai să lase maşina undeva mai la o parte, nu se ştie niciodată ce se poate întâmpla. S-o lase, de pildă, în dreapta şoselei, într-un lan, stricând nişte porumb, ce să-i faci, necesităţile mascării; iar una dintre femei, şăgalnic şi nu prea, să-i atragă atenţia lui Cristian: Prăpădeşti munca oamenilor! Iar Cristian să nu găsească replica potrivită şi să se mulţumească a zâmbi, sigur, ca şi Dan pe dentiţia sa perfectă, aproape perfectă fiindcă un premolar îi lipseşte în chip vizibil. (Şi sârguinciosul autor, moralmente împleticindu-se în pustia duminică, să se uite în dicţionarul enciclopedic, pentru a nu greşi cumva atunci când foloseşte cuvântul premolar, să dea peste o ilustraţie reprezentând-o pe Venus de Willendorf, cu ţâţele şi burţile ei gigantice, să înghită în sec, amintindu-şi de-o iubită a lui. Nu arăta chiar aşa, dar nici prea diferită nu era).

Se merge în grup prin porumb, cu atenţie, frunzele sunt tăioase şi doamnele nu-şi pot permite să apară cu zgârieturi, sunt ele nişte sportive, dar... Noroc cu inginerii, merg înainte, ca nişte exploratori ai junglei, ca nişte livingstoni, le deschid calea celor două minunate. (Se foloseşte o asemenea expresie?, da, fiindcă jurnalistul, autorul, amărâtul, îşi aminteşte, o prietenă a lui, fiinţă la curent cu subtilităţile centrobucureştene, zice despre cutare este o

minunată). Până la urmă ajung cu toţii la marginea mării, briza abia se simte, în fond se poate face plajă şi fără nisip, vor sta pe stânci, precum nişte reptile. (Aşa zice Dan, simţind cum devine din ce în ce mai deştept, datorită simplului fapt a de a se afla în preajma celor două fiinţe speciale, da, speciale). Cearşafurile parcă nici n-ar mai fi necesare, din moment ce nisipul este absent şi, nu-i aşa, cele două doamne nu sunt expuse pericolului de-a contracta, cine ştie cum, printr-o întâmplare nefericită, vreo boală nepotrivită, cu totul de neînţeles pentru nişte persoane... Săli monumentale de baie, spumante ultra, şampoane de serie mică, cum să te mai gândeşti la un trichomonas, modest, fără îndoială, dar atât de rezistent, de tenace?! Totuşi, o adevărată doamnă se gândeşte, şi încă cum!, nu se aşează la întâmplare pe nisipul imund, deşi în aparenţă incoruptibil, al unei plaje deschisă tuturor cetăţenilor. Pe stâncă însă...

Se intră în apă, în grup, inginerii, în special Dan, au prilejul să-şi probeze calităţile de înotători, delfin este stilul cel mai spectaculos, deşi cam obositor. Curios lucru, cele două doamne înoată cel puţin la fel de bine, schimbă şi ele cu nonşalanţă stilurile, nu prea ai cu ce să le uimeşti în materie de înot. În orele următoare cei doi au de altfel prilejul să constate că, în general, nu le este în nici-un fel la îndemână să le stârnească vreo mirare, în afară, fireşte, de micile uimiri politicoase; în absenţa lor, o conversaţie, fie ea dusă sub forma polilogului, nu poate să progreseze şi ajunge la o mică şi apoi la o mare sufocare. Ce să le spună? Cum au făcut ei practica de producţie? Cum Cristian s-a apucat cândva de scrimă, dar a trebuit să abandoneze... Cum Dan ar fi putut să apară într-un film, un rolişor destul de..., regizorul zicea..., iar actorul cutare spunea..., dar până la urmă a apărut în rândurile figuraţiei, în chip de soldat roman, ce-i drept cu coif şi scut, ba chiar şi cu o lance de toată frumuseţea? Zâmbetele doamnelor, fără reproş, nici un pic de ironie nu se poate citi în ele; dar inginerii simt, cu nu se ştie ce intuiţii misterioase ale lor: Prea mic este calibrul relatărilor aruncate de noi în focul conversaţiei, în chip de vreascuri aproape simbolice, incapabile să ridice o flacără cât de cât strălucitoare.

Dar ele? Cu ce se ocupă? La primele întrebări ale inginerilor, directe, dezinvolte, mult asemănătoare celor ale dansatorilor în timpul unei seri de discotecă, ele răspund: N-are nici-o importanţă, ce sens are să discutăm asemenea amănunte când ne simţim atât de bine împreună?

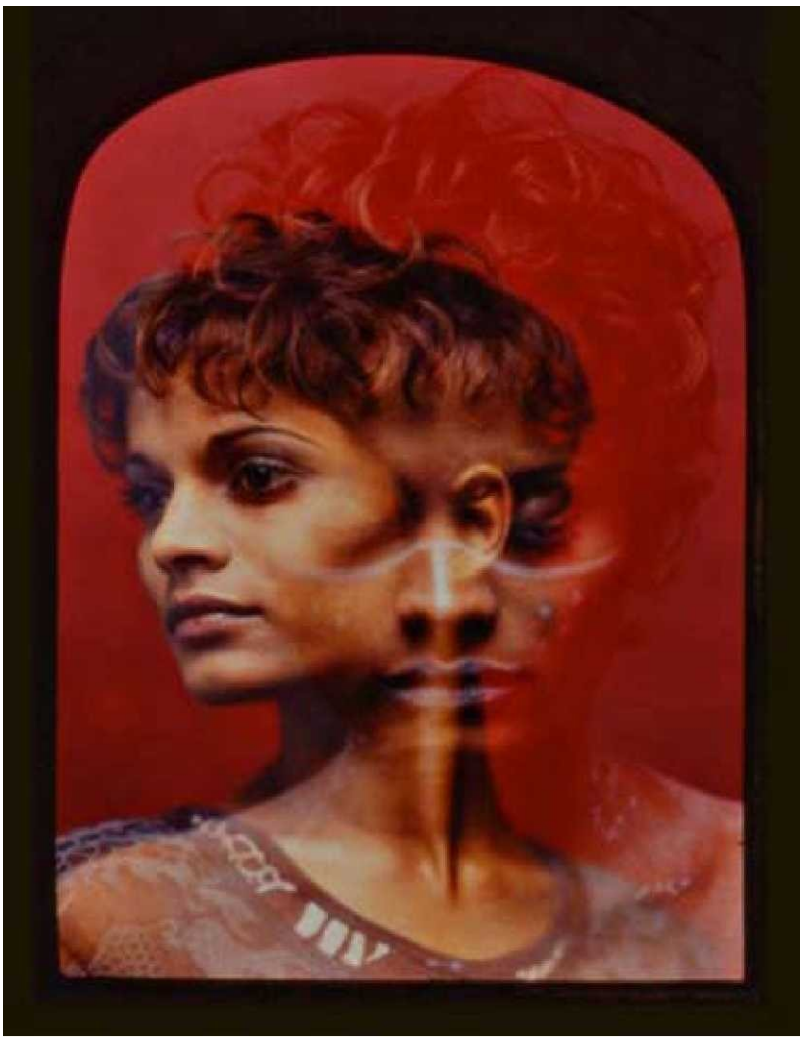

Trece timpul, au loc intrări în mare urmare de ieşiri inconştient spectaculoase. Soarele trece de zenit şi începe, cu blândeţe, să... Ele, cele două, nu snoabe precum unele dintre fetele cunoscute de ei cândva şi apoi altcândva, nici animalice, graţios-animalice, nici vorbă, dar nu mult mai mult decât atât şi, în fine, nici măcar incipient materne, casnice, blânde, blânde, gata oricând să se facă utile. Nu, ele sunt doar suav-naturale, nişte iepe de rasă, cu muşchi subţiri, perfecţi. Şi ochi foarte inteligenţi. Nici măcar nu-şi pot închipui cum este atunci când o practicare fatală, cu totul nedorită, dar de neocolit, a modestiei materiale poate să ducă, ba chiar duce la o anumită meschinărie sau meschinătate, cum vrei să-i zici. Ce Trabant, care Trabant? Ce casetofon, fie el şi japonez? Care rol, mai mic, dar orişicât, într-un film cu subiect istoric? Nimicuri. Ele se află la alt nivel, sunt plasate pe un platou despre care bravii ingineri sunt informaţi exclusiv din auzite, ca nişte alpinişti sârguincioşi, chiar talentaţi, exercitându-se cu multă aplicaţie în Bucegi, eventual în aşa numita „fisură albastră”, dar neavând prilejul să ajungă în Alpi şi cu atât mai puţin în Himalaya. Nu se grăbesc, fetele, doamnele, să dea relaţii despre felul lor de viaţă, dar lucrurile devin din ce în ce mai clare, iar inginerii, de la un moment dat, nici nu mai par interesaţi. Ce mai contează amănuntele? Până la urmă, totuşi: Suntem măritate, avem nişte soţi foarte ocupaţi, suntem

singure la mare, posibil să vină şi ei sâmbătă seara sau duminică dimineaţa, locuim la Neptun. Şi tot atunci: Să nu căutăm nici unul să aflăm date despre ceilalţi, să nu schimbăm numere de telefon, adrese, da? Inginerii sunt de acord.

Totuşi, îşi zice modestul, realizatorul imbatabil al unor articole de ziar scoase din mânecă, silindu-se să brodeze povestea cvartetului, partida este egală, cele două doamne sunt într-adevăr situate pe un palier social foarte, extrem de, dar inginerii sunt tineri, frumoşi, virili, n-ai ce să le reproşezi, n-ai de unde să-i apuci, spre a-i trânti într-o postură de inferioritate, pieile lor, epidermele lor, mai bine zis, „tegumentul” lor, cum ar spune poetul, sunt netede, impecabile, elastice, la fel inimile. Aşa că doamnele, mai ales cea aflată la treizeci şi cinci, în ciuda..., nu...

La plajă nu prea este loc pentru conversaţii pretenţioase, lumea se blegeşte. O moleşeală ciudată, contradictorie. Pe de-o parte, minţile se înceţoşează, muşchii par a se muia, dar undeva, între viscerele ferite, printre altele, de epidermele atât de frumos bronzate, se petrece un proces, se tinde, în mod confuz fără îndoială, spre ceva aflat tocmai la antipodul relaxării şi al indolenţei. Inginerii -absolut fără reproş, nişte domni, efectiv. Se ajunge, din aproape în aproape, la nudism, dar cei doi se comportă urban, ca să zică aşa, găsesc replicile potrivite, uneori de-a dreptul spirituale, îşi amintesc nişte bancuri unde Bulă nu este libidinos şi nici scârnav, ci doar simpatic de idiot, se folosesc, gesturi măsurate, de tubul lor cu unguent al doamnelor, provenit din Londra, pentru a le unge pe spinări, nu întârzie cu degetele pe epidermele lor încinse, nu riscă nimic, se simt, dintr-o dată, iarăşi ca doi înduioşători gemeni, paralizaţi de-un fel de religiozitate tâmpă, adolescentină, imposibil de lepădat pe moment, au anumite gesturi de sfială, eventual de tandreţe incipientă, care se pierd în aerul cald precum fumul ţigărilor furnizate de doamne şi provenite, coincidenţă, tot din Londra, au replici tot mai supravegheate, simt tot mai acut, în ciuda căldurii, a zăpuşelii, aşa, o poftă de-a bea câte o tărie. În taşca uneia dintre doamne (un obiect atât de naiv executat, suspect de reuşit, în felul lui!) se află anumite cantităţi de alimente, sandvişuri minuscule, fireşte, vreo zece dintre ele sunt preparate cu icre negre, da, cu nişte bobiţe mici, a căror culoare bate parcă spre albăstrui. Cum de s-au încumetat să le poarte cu ele pe o asemenea căldură, alterarea, nu-i aşa... S-au hazardat fiindcă sandvişurile se află într-o cutie specială, un recipient, mai bine zis, frigorific; dar există şi unele atât de mici?; bine, dar noi nu ştiam că este posibil. În glasurile inginerilor se simte o ofuscare de breaslă, cum adică ei să nu... Da, ei, ingineri şi să nu. În mod providenţial, de data asta chiar aşa, cei doi posedă în maşină nişte sticle de bere nemţească, făcută în România, evident, vreo zece, trofeul lor inestimabil. Cristian se repede după ele şi revine triumfător, ca soldatul de la Marathon, dar un ostaş care, din fericire pentru cea mai tânără dintre doamne, nu moare. Sticlele nu pot fi răcite decât în apa mării, de asta se ocupă Dan. Este totul în ordine, numai pahare nu sunt; oare cele două doamne se vor sfii

să bea din sticlă? Nu, o vor face cu multă naturaleţe, iar apoi se vor şterge la guri cu antebraţele lor atât de frumos modelate de mama Natură. Totul este perfect, totul pare perfect, numai că de la un punct nu se mai înregistrează nici-un progres, aşa gândesc, la unison, cei doi ingineri. Ce progres, spre ce să conducă acest progres? Ei, spre ce... O discret supărătoare camaraderie începe să se instaleze în cvartetul de la malul mării, într-o dimineaţă de iulie, într-un an consumat pentru totdeauna, căzut pentru veşnicie în trecut. Este parcă un proces impus de o forţă exterioară, cei doi ingineri se supun cu docilitate, ca nişte ostaşi credincioşi. Nu-şi aruncă nici-o privire conspirativă, nu se retrag împreună în porumb, pentru a perfecta, măcar în linii mari, un plan comun de acţiune. Nu, amândoi se manifestă de parcă ar fi pătrunşi de nu se ştie ce radiaţie ciudată, cu efecte psihotrope. Unde este modul întreprinzător ilustrat atât de convingător cu numai două zile în urmă în compania unor fete atât de reuşite? Nu e, nu mai e.

Situaţia îl creează pe om, raţionează autorul nostru, chinuindu-se să-şi facă verosimile personajele, inginerii se simt obligaţi să se comporte ca şi cum n-ar mai fi ei înşişi, ca şi cum ar fi două dintre ficţiunile umane văzute în filme cu tineri blazaţi proveniţi din medii „suse”, nişte tineri care le cedează naivilor, rudimentarilor, scenele de efuziune sentimentală şi chiar pe cele de ardoare senzuală, ei mulţumindu-se să soarbă din nişte pahare înalte şi apoi să „avaleze” în linişte distilatele sau fermentatele lichide, vorbind despre tot felul de lucruri nu atât filozofice, cât spiritual-excitante, fatalmente interzise pentru lumea obişnuită. De pildă, mecanismele financiare internaţionale. Cum se produc, practic, împrumuturile externe, atât de mult comentate? Sau relaţiile cotidiene dintre diplomaţii acreditaţi într-o ţară anume. Ce fac diplomaţii atunci când nu participă la conferinţe sau tratative? Sau, totuşi, încă un exemplu: Ce face la ora actuală autorul „Cvartetului Alexandria”, dacă nu cumva a murit?

Da, situaţia îl face pe om. Mai sunt totuşi nişte amănunte, câteva afirmaţii lansate în treacăt, din pură distracţie, eventual din cauza căldurii năucitoare, de cele două doamne, ceva despre o ambasadă, unde una dintre ele a băut ceva special, apoi altceva despre o recepţie şi despre o întâlnire, la New York, cu un actor foarte cunoscut. Întâmplător, cei doi ingineri îl simpatizează foarte mult, îl admiră sau poate chiar, în conştiinţele lor tinere şi încă elastice, ca să zică aşa, îl consideră un idol (etalon?) de bărbăţie, de mod dur, dar curat de a trăi. Doamnele sunt foarte pricepute în arta conversaţiei („mai mult ca sigur” şi în alte arte), repede îşi dau seama de asta. Respectivele informaţii inocente, rostite absolut în treacăt, au fost nişte mici gafe, de natură să-i cam complexeze pe cei doi adorabili ingineri. Drept urmare, o dreg, se mulţumesc să-i asculte pe cei doi simpatici şi să plaseze doar replici de încurajare ale vorbirilor lor (sau cum să le zică?). Dar, ce folos?, o stinghereală s-a instalat, inginerii nu mai reuşesc să se scuture de ea.

Dar, îşi zice autorul, putem presupune, cu multe şanse de-a nu ne înşela: Cele două femei nu fac parte din categoria persoanelor lacome, primitiv de apucătoare, nici una dintre ele n-a ajuns încă la vârsta critică şi nu simte, drept urmare, un fel de foame bolnăvicioasă, irepresibilă, manifestată, ştie şi asta, printr-un discret tremur al mâinilor, ivit atunci când vrea el, printr-o ciudată răguşeală, la fel de intempestivă. Se simte deci îndreptăţit să presupună: Modul calculat-rezervat al doamnelor face parte dintr-o strategie absolutamente consonantă cu felul lor general de-a fi. Îşi zic ele, aparte, după toate probabilităţile: Ce va să zică o aventură fără feeling? Nimic altceva decât un fel de sport, un fel de partidă de înot într-un râu. Ce-i drept, intri pentru prima oară în el, dar nu mult mai mult decât atât. Da, este foarte probabil, cele două femei, fără bineînţeles să fi făcut vreo convenţie prealabilă, se gândesc la acelaşi lucru. Le trece prin minţi: Ar fi păcat să-i consumăm, pur şi simplu, pe cei doi splendizi ingineri. Să lăsăm timpul să curgă liniştit, să nu forţăm evenimentele, ce va veni va veni mai bine dacă totul va avea aparenţa, ba chiar şi esenţa, unui proces natural, ceva precum creşterea unei plante dintr-un sol lipsit de orice îngrăşământ artificial. Şi poate, de asemenea, cei doi ingineri, persoane inteligente şi sensibile, dar lipsite de lustrul celor două, nimic altceva, poate şi ei, cu alte cuvinte, cu alte imagini, cu alte intuiţii, ajung la aceeaşi concluzie, tot în mod independent, fără vorbe.

Sunt două flirturi, fără îndoială, dar cât de lent demarează ele! Desuet de lent! Dar cât de savuros este să te simţi electrocutat atunci când cea mai în vârstă dintre doamne îţi plimbă în palmă degetul ei cărnos, bine format, de persoană senzuală, pentru a-ţi spune nişte pronosticuri foarte promiţătoare în legătură cu vitalitatea ta şi cu şansele tale în „lupta vieţii”!

Să nu uit a preciza componenţa perechilor, îşi zice autorul, necăjitul, vag învioratul, trăind, a câta oară?, iluzia unei reuşite literare. Da, există în toate situaţiile omeneşti nişte ierarhii, egalitatea desăvârşită este o utopie, un vis frumos, dar irealizabil. Iată de ce şeful bărbaţilor (sunt numai doi, dar tot se cheamă că formează un grup) o alege pe lidera femeilor (sau este ales de ea, dar asta nu mai contează), iar cei rămaşi, nu-i aşa... Poate Dan ar fi vrut-o pe magnifica Emanuela, blonda cu sânii de nedescris, dar cea de treizeci şi cinci (vârsta şi-a spus-o singură, cu o voce absolut normală, neincluzând nici măcar un singur atom de cochetărie, în cursul unei discuţii despre constelaţiile tutelare ale fiecărui om), doamna denumită Yvonne este atât de..., cum să zică?, totală, încât...

Sunt două flirturi, aşa stau lucrurile, numai că, după cum spunea, au cusurul de-a fi prea încete, atât de lente încât atunci când primele semne ale răcorii vesperale contractă epidermele, tegumentele, „lucrurile” se află undeva pe parcursul atât de întortocheat al preliminariilor, al tatonărilor, al privirilor, al vorbelor de-abia începând să devină îndrăzneţe, cât de cât tranşante.

Le vor duce la Neptun, ce altceva?! Soţii lor sunt persoane previzibile, dar şi potente, dacă acesta este cuvântul potrivit pentru nişte cetăţeni dispunând de maşini foarte rapide, capabile să „spulbere” distanţa dintre Bucureşti şi Constanţa. Se merge deci către Neptun. De data aceasta conduce Dan. Viteza nu este mare, o viteză normală. Nu se prea conversează, ca şi cum toţi ar fi extenuaţi. De fapt, într-un fel, extenuaţi şi sunt, dar este un fenomen subiectiv. Feţele celor doi ingineri sunt trase. Statul la soare este destul de obositor, totul se explică.

Nu se vor despărţi chiar în faţa hotelului, ci mai încolo, în dreptul unui pâlc de copaci. Îşi dau mâna, nu se sărută, n-au făcut-o nici pe plajă. Situaţia n-a permis ajungerea la asemenea gesturi. Femeile arată splendid, de parcă li s-ar fi aprins în capete nişte becuri magice.

Grupul lor mai rămâne constituit câteva minute; nu se despart încă, fiindcă ceva ar mai urma să fie spus. Doamnele au nişte priviri întrebătoare, nu oblic, de-a dreptul. Yvonne chiar spune, îl întreabă pe Dan când vor veni în dimineaţa următoare, pentru a merge împreună în acelaşi loc, unde a fost atât de... Noi plecăm la Braşov, spune Dan, privind-o în ochi pe Yvonne şi reuşind o intonaţie perfect albă. Când plecaţi?, întreabă Emanuela, apucându-l de mână pe Cristian cu un gest brusc şi părând o clipă că îl va îmbrăţişa, dar reţinându-se cu o abia vizibilă grimasă de durere. Astă seară, acum, precizează Dan, mâine trebuie să fim la...

Din direcţia de unde au venit ei apare un Mercedes ultimul tip şi trece pe lângă Trabant precum un tigru viu, leneş, pe lângă blana unui tigru; nu opreşte, dar dinăuntru apare o mână. Le face semne celor două doamne. Pe faţa Emanuelei apare o scurtă paloare, dându-i bronzului o nuanţă pământie. Pe faţa celeilalte femei, nimic vizibil. Cvartetul se destramă, la revedere, femeile se îndreaptă spre maşina oprită la vreo cincizeci de metri mai încolo, în faţa hotelului. Inginerii se urcă în maşinuţa lor şi se îndepărtează. Primul vorbeşte Cristian, după vreo zece minute, zice ceva de benzină.

Ucigaşul melcilor

Locuieşti în Kronstadt, un oraş din Transilvania. Eşti cetăţean român, etnic german. Te numeşti Wilhelm R.

Numele românesc al oraşului tău este altul. Îl accepţi, desigur, dar în corespondenţa cu persoane din Germania întrebuinţezi Kronstadt. Nu intri niciodată în discuţii despre raporturile etniei tale cu românii. Eşti mult prea orgolios pentru aşa ceva. Părinţii tăi nu sunt nişte oameni avuţi, dar tu, din motive obscure, te-ai simţit întotdeauna un Junker, un boier, un nobil. N-ai tribulaţii în legătură cu etnia ta. Saşii, spui, se deosebesc de unguri. Nu revendică aproape nimic de la români. Şi nici nu se simt oarecum inconfortabil în ţara de la Dunăre şi Carpaţi. Mulţi au emigrat în Germania. De ce? Dintr-o toană, nu fiindcă le-ar fi fost imposibil să reziste. Eu, de exemplu, n-am dorit niciodată să plec.

Trufia ta este atât de mare, încât seamănă cu modestia exagerată. Da, Wilhelm, eşti cumplit de orgolios, de parcă ai fi de-a dreptul un Graf. Or, tu n-ai nici măcar un von înaintea numelui. Aşa ţi-a spus un român oarecum inteligent, nimerit la o petrecere dată de voi. Nu te-ai supărat. Sau, cel puţin, n-ai arătat-o. Ai zâmbit politicos. Valahul ăsta vorbeşte şi el. Habar n-are cum stau lucrurile. Dar este un om acceptabil, în definitiv. Ştie să mânuiască tacâmurile, nu vorbeşte cu gura plină, nu se uită lung la soţia ta, ca şi cum ar dori să-i vadă sânii şi şoldurile prin haine. Are şi umor. Tu nu prea ai aşa ceva, fiindcă eşti prea confortabil instalat în tine însuţi. Umorul presupune disperarea bine ascunsă. Este politeţea deznădejdii, a spus Schiller. Tu, dimpotrivă, în seara petrecerii te simţi bine, ai doar patruzeci şi cinci, eşti sănătos. Fetiţa voastră este reuşită. Câştigaţi amândoi destul de bine. Ce să-i faci? În România, treburile merg cum merg, dar asta nu înseamnă prea mult, omul se obişnuieşte.

Da, Valahul, înfăţişarea lui de intelectual atipic, forţa lui iritantă, neclară, ţinând de sexualitate. Dacă nu ţi-ai controla până şi gândurile, nu cumva să-ţi scape vreunul vulgar, ţi-ai fi spus, atunci, ăsta este pur şi simplu potent şi îi place mult să se fută. Femeile simt asta. Iată de ce mă calcă pe nervi.

După câţiva ani, individul a devenit amantul soţiei tale. Ea, o doamnă, realmente, nu pregeta să-l viziteze în garsoniera lui modestă, situată cam departe de Centru. Ai aflat destul de repede. Coborât pentru o clipă din trufia ta, ai intuit că ea se simte foarte bine, că are un timp bun, cum ar spune un american. Şi chiar avea. Ochelaristul cel suspect o servea bine. Veşnicul secret.

Dar astea s-au petrecut mai demult, în Bukarest, bătrâne Wilhelm. Acum ţi se poate spune aşa. Ai făcut şi tu vreo cincizeci şi cinci. Este o vârstă, oricum ai suci-o. Nu mai ţii cont de infidelităţi, nu te mai gândeşti la revanşe. Ai divorţat, te-ai mutat în Kronstadt.

Este o seară de primăvară târzie. Soarele stă să dispară. Pe pervazul ferestrei tale se iveşte un melc. Ezitant, totuşi decis, paradox!, mişcându-şi tentaculele, alunecând încet, abia perceptibil, ca într-un vis. Aşa ceva nu se poate, îţi spui. Cum să urce un melc la etaj? Absurd. Şi totuşi. Melcul este real, n-ai o halucinaţie.

Când ajunge la marginea pervazului, melcul nu se opreşte. Se strânge în cochilie, îşi dă drumul. Cade pe masă cu un zgomot sec, o vagă trozniturăă. Şi-a spart casa? Va muri? Nu. După un timp, când balansul cochiliei s-a încheiat, începe să se arate, la fel de lent, întruchipare a prudenţei şi a lipsei asiatice de grabă. Gasteropode. La râpa Uvedenrode / Ce multe gasteropode! Un vers al lui Ion Barbu, cel căsătorit cu o germană sadea. Suprasexuale / Supramuzicale. Alt vers, din aceeaşi poezie ciudată.

Te uiţi atent la manevrele melcului. Traversează masa din nuc masiv, sclipitoare. În urma lui rămâne o dâră ca de scuipat, scârboasă.

Doi alţi melci au apărut pe pervaz şi repetă manevra. Cad şi ei pe masă. Primul se opreşte şi pare că-i aşteaptă. Sunt trei, în mişcare ultraîncetinită, minunat de lentă, îţi trece prin minte. Îi admiri, deşi sunt murdari. Şi atât de curaţi! Fără mucus n-ar putea să înainteze. Îi scuzi, la început. Totuşi, aici este locuinţa mea, iar ăştia sunt nişte intruşi. N-au dreptul să intre nepoftiţi. Dacă ai avea umor, ai începe să râzi de acest gând. Nu. Rămâi serios, sever, singur, impecabil în halatul tău de casă. Eşti proaspăt tuns. Te razi de două ori pe zi, deşi eşti cam spân de felul tău. Bărbieritul te liniştеşte şi te satisface.

Ajunşi la marginea mesei, cei trei ezită, îşi rotesc tentaculele, se întorc unul spre altul, de parcă ar comunica. Au luat o decizie. Merg înainte, alunecă. Tentaculele întinse la maximum. Ăştia presimt că nu vor păţi nimic. Covorul este gros. De unde ştiu asta? Intuiţia, bătrâne, intuiţia. Şi tu ai una: se vor lăsa să cadă, încă o dată.

Aşa se întâmplă. Cad fără zgomot. Îngenunchezi, te uiţi la ei. Nemişcaţi, deocamdată. Ies încet din cochilii, se întind, îşi recapătă înfăţişarea lor himerică. Nu reuşesc să înainteze, îi împiedică firele lungi ale covorului. Se vor zbate acolo toată noaptea? Pe covorul meu ţesut de mână? Moştenit de la bunici? Adus din Orient? Dacă nu cumva este o imitaţie reuşită?

Eşti un mare domn, nea Wilhelm, iată adevărul. Un ins mai vulgar i-ar ridica fără fasoane şi i-ar arunca pe fereastră, înspre acoperişul casei mai scunde de alături. Nu l-ar interesa ce s-ar întâmpla cu ei. S-ar auzi nişte troznete neplăcute? Şi ce dacă? După câteva secunde totul ar fi uitat. Altul, mai milos, ar putea să-i ducă în parc sau i-ar plasa într-o grădină de zarzavat, cărându-i într-o pungă de plastic. Tu, nu. Eziţi, îţi savurezi nehotărârea. Un nobil nu se murdăreşte cu aşa ceva. Într-o altă epocă, ai fi tras de un cordon mătăsos, s-ar fi ivit un slujitor imperturbabil. Melcii ar fi dispărut, ca şi cum n-ar fi fost. O slujnică ar fi curăţat apoi covorul. O pată umedă ţi-ar fi amintit, pentru puţină vreme, de straniul şi neplăcutul episod.

Lumina zilei s-a estompat. Cerul este purpuriu. A secetă, ar zice un ţăran. Culoarea unei hlamide imperiale, îţi spui tu. Ar trebui să simţi o pace interioară, bătrâne. În definitiv, viaţa este frumoasă. Iar melcii, în inocenţa lor, superbi. Dar nu, intruşii te scot din sărite. Tu, cel stăpânit, rezervat chiar şi atunci când eşti nedreptăţit în mod grosolan, eşti învins de vulgara furie. De parcă aş fi drogat. Încerci să-ţi recucereşti morga ta aristocratică. (Minciuna, nea Wilhelm, este mai isteric de expresivă decât adevărul. Acesta din urmă are un aer de modestie, chiar dacă este, să zicem, ucigător. Ifosele tale de Junker au fost întotdeauna exagerate, ce să mai discutăm. Iar calmul tău a fost şi este întrucâtva contrafăcut. Nu eşti prea sigur de tine, deşi n-o recunoşti. Nenorocitul ăla de testosteron! Îţi joacă feste urâte. În ultimii ani nu-ţi mai reuşeşte perfect decât furia presenilă. Asta-i situaţia. Nu admiţi aşa ceva, evident. Încă. Crezi că totul este OK cu psihicul tău.)

Melcii, cei trei ciudaţi, îţi stârnesc singura reacţie autentică disponibilă. Furia, da. Nu te-ai enervat în mod vizibil când ai fost „disponibilizat”. Nici când soţia ta, marea doamnă cu apetituri sănătoase de femeie din popor, te-a anunţat că divorţează. Te superi, în schimb, pe nişte melci inocenţi.

Stai înţepenit în fotoliu, încerci să te calmezi. Te-ai documentat, ştii că trebuie să ai o gândire pozitivă. Gândurile negative sunt dăunătoare. Cum să urăsc nişte melci? Este absurd! Tocmai eu! Respiri calm, adânc, rar. Un truc, pentru liniştire. Îl cunoşti şi pe-ăsta. Ştii şi multe altele, de altfel. Limba spaniolă, de pildă. Nimeni nu te-a verificat, ce-i drept. Te cred toţi, pe cuvânt. Oricum, germana este punctul tău forte. Hoch Deutsch, evident. N-ai scoate un cuvânt în dialectul săsesc nici dacă ai fi în faţa plutonului de execuţie. Te străduieşti şi cu accentul. Încerci să pronunţi mai gutural, dar nu-ţi prea iese pasienţa. Vorbeşti o germană corectă, dar întrucâtva desuetă. Vrând-nevrând,

nu ştii cum evoluează limba vorbită în Germania. Iar pronunţia „lată” a românilor te-a contaminat pentru totdeauna. Nimic de făcut în această privinţă.

Prostii, în definitiv, mărunţişuri. Ce contează pronunţia, accentul? Porcii ăştia mici mi-au invadat locuinţa. Uite, pe pervaz au mai apărut câţiva. Intru în Kafka, mein Gott! Nu se poate, nu se admite. Îi strâng şi-i duc. Într-un parc, într-o grădină. Le place salata. Cultivatorii se plâng de ei şi-i distrug. Nu ţin cont de înfăţişarea lor enigmatică şi nici de faptul că sunt unisexuaţi.

Când acela a intrat prima oară în casa noastră, a venit vorba despre melci. Era de-a dreptul erudit, nenorocitul! Dădea amănunte scabroase despre acuplarea melcilor. Pe cine interesau? În primul rând, pe femei, deşi nici-una nu cerea amănunte. Soţia mea avea nişte ochi rotunzi, uitase să mai fie ironică. Se uita ţintă la el. Doar acum îmi amintesc privirile ei de atunci. Curios lucru!

Specimenul venea cu detalii. Melcii sunt hermafroditi. Au o glandă sexuală comună, numită ovotostis, care produce ambele categorii de celule. Acestea au la început un drum comun, canalul hermafrodit. Ulterior, celulele masculine se separă prin spermiduct, canal deferent şi penis. Ovulele se opresc într-o cameră de fecundare şi apoi sunt evacuate prin oviduct şi vagină. Allosperma de la un individ este introdusă prin vagină şi depozitată vremelnic – acesta a fost cuvântul folosit de el – într-un rezervor, receptaculul seminal sau bursa copulatrix. De aici, printr-un şanţ special al oviductului, este condusă în camera de fecundare. Penisul melcilor este disproporţionat de mare, a încheiat omul, foarte serios.

Era nebun? Sau voia doar să ne epateze? Un bufon, mai degrabă. Nu i-am spus nimic, evident. Nu puteam să mă cobor la nivelul lui. Da, corect, te-ai mulţumit să-l priveşti serios, în timp de toţi ceilalţi (toate celelalte) se distrau. Inclusiv pe seama ta, presupui.

Îţi dai seama că îi făcea curte soţiei tale pe o cale întortocheată. Ce poate fi mai libidinos decât doi melci acuplaţi? Mucozităţi dezgustătoare, act sexual nesfârşit de lung. Penisul mare. Ca în bancul cu Bulă. Numele. Bulă. Prenumele. Bulă. Sexul. Enorm. Da, a spus acest banc tâmpit, în timp ce tu, cu memoria ta fenomenală cu tot, nu reuşeai să-i arunci vreo ironie mai acătării.

El simţise, ca un animal, că în soţia ta zăcea o femeie feroce de senzuală, dar şi o intelectuală cu gusturi rafinate. Mai intuise că ea nutrea un anume dispreţ pentru bărbaţi, ca sex. A atacat-o printr-un punct slab apărat. A excitat-o, vorbindu-i despre melci! Ce porcărie! Schweinerei! Rezultatele s-au văzut mai târziu, când ai început să-i apari, ei, tot mai nesărat. Erai impecabil, nici vorbă. Înalt, subţire, dantură bine întreţinută, chiar o prestaţie sexuală mulţumitoare. Dar lipsa umorului s-a dovedit fatală. Ea te ironiza tot timpul, la asta se pricepea. Iar tu, stereotip, te supărai. Pe când el, înlocuindu-te şi fiind ironizat de ea, se distra, pe seama lui însuşi. Pe el, bătrâne, nu-l interesau vorbele ei, îţi dai şi tu seama, poate, ci forţa pulpelor, teribilă, precum şi orgasmul cotropitor, de o rară sinceritate şi neruşinare, grohăitul ei final.

Simţea că a îndeplinit o cerinţă aflată, zice-se, în Coran: cel mai mare păcat este să nu satisfaci o femeie, la pat.

Dar amănuntele tehnice nu mai au nici-o importanţă. Lucrurile s-au schimbat. Nici ei nu mai sunt împreună. S-au străduit cu folos vreme de cinci ani şi apoi s-au despărţit. Aşa e viaţa. Cuprinsă de angoasă, fosta ta soţie a început să mănânce prea mult. S-a cam îngrăşat. Nu contează. După cincizeci, altfel se văd anumite activităţi. Se schimbă „priorităţile” şi „considerentele”. Melcii sunt problema ta. Îţi inculcă o furie plebeiană, cu totul nedorită, dar nu mai puţin irezistibilă. Îi vei culege şi-i vei duce undeva. Nu vei povesti nimănui despre ei. De altfel, nici n-ai fi crezut. Melcii de livadă nu pot escalada un zid, după câte ştii. Cum să ajungă la etajul întâi?

Te ridici încet din fotoliu. Nici-o mişcare bruscă! Regula ta de aur. Să fie alţii expansivi, eu sunt aparent flegmatic. Ca un britanic clasic? Sau chiar ca un samurai? Virtuţile de bază ale samuraiului sunt răbdarea şi stăpânirea de sine. Energia izbucneşte cu atât mai multă forţă.

Faci un pas către cei trei melci de pe covor. Îi striveşti. Trozniturі urmate de clefăituri slabe. S-a terminat. Îi execuţi şi pe cei doi apăruţi între timp pe masă. Cu podul palmei drepte. Zgomotul cochiliilor ce se sparg este altul, mai net. Te-ai rănit. Sângerezi uşor. Nu simţi scârbă, nici regret. N-am făcut decât ceea ce trebuia. Îţi dai seama, cu groază şi plăcere tulbure, că actul strivirii ţi-a procurat un rudiment de plăcere sexuală.

Aseară n-ai mai primit nici-o „vizită gasteropodică”. Ai găsit această expresie şi ţi-ai repetat-o cu voce scăzută. Ca să auzi cum sună în româneşte. În germană, formarea noului cuvânt a fost simplă, evident. Spiritul limbii este altul. Aglutinarea, nevoia de precizie absolută. Româna este altfel. Are imprecizii poetice. O ştii şi pe-asta. Citeşti mult. Un inginer trebuie să fie un om cultivat. Este cazul tău. Memoria ta aproape fotografică te ajută. N-ai probleme cu acumularea culturală.

Când Melcul – i-ai schimbat pe parcurs porecla, Valahul suna cumva şovin; or, tu eşti un perfect democrat – a început să vorbească despre un domeniu atât de bizar precum viaţa melcilor, te-ai simţit frustrat. Nu erai în stare să-l combaţi. Ţi-ai spus, sau îţi spui acum, în această dimineaţă cu lumină clară, că s-a pregătit special pentru a te pune într-o situaţie de inferioritate. S-a gândit cum să te reducă la tăcere şi ascultare. Atunci, îţi aminteşti bine, ai fost cât pe ce să te scuzi, să dispari de la petrecere o jumătate de oră şi să te uiţi într-o enciclopedie. Să afli repede amănunte despre viaţa melcilor, de fapt a melcului de livadă, Helix pomatia. Să-l înfunzi pe Melc cu un amănunt, să-l reduci la tăcere. N-ai făcut-o.

Ai un tabiet, dimineaţa. Ieşi din casă şi cumperi ziare. Apoi te plimbi puţin, dacă timpul este frumos.

Pe stradă, în faţa casei tale cu un etaj, recuperată de câţiva ani, te opreşti fără motiv. Priveşti pieziş înspre ferestrele chiriaşilor. Le-ai închiriat parterul. Din suma obţinută o duci destul de bine, la urma urmelor.

Câţiva melci pe trotuar. O invazie? Eleganţi, imperturbabili, având destinaţii misterioase. Te uiţi în jur. Nici-un trecător. Destul de ciudat. O clipă, simţi panică. Ţi-o reprimi imediat. Nu-ţi permiţi aşa ceva. Frica este pentru alţii. Totuşi. Rămâi nehotărât în faţa porţii uriaşe. Nimeni. Nici măcar un zvon de maşină.

Te duci repede înspre melci, îi striveşti cu pantoful tău elegant. Al treilea zgomot: melc ucis pe asfalt. Primul, pe covor, al doilea, pe masa de nuc masiv, incertă ca stil. (Îţi place să crezi că este Biedermeier.) Te-a văzut cineva? Se pare că nu.

Nu este elegant să omori o vietate. Şi totuşi. Nu pot să mă stăpânesc. Să merg la un psihiatru? Nu. Melcii sunt dăunători, în definitiv. Sigur, ar trebui stârpiţi în alte feluri. Ar putea fi chiar culeşi, sunt comestibili. O firmă. Export de melci vii. Sau congelaţi.

Porneşti înspre chioşcul de ziare. Alţi melci, vii, atât de frumoşi! Neverosimil de eleganţi! Tacticoşi! Răbdători ca nişte samurai. Ăştia savurează dinainte clipa împerecherii. Precis. Nu sunt conştienţi, evident. Trăiesc pentru copulaţia monstruos de lungă. Sclipitori! Atât de curaţi!

Îi striveşti cu gesturi precise. Ăsta este al doisprezecelea.

Pe peretele metalic al chioşcului de presă urcă un melc foarte mare. Ăsta o fi regele lor. Progresează. N-are ventuze, precum insectele, dar reuşeşte. Îşi neagă condiţia. Tentaculele lui sunt neverosimil de lungi. Cele mai mari poartă nişte puncte închise la culoare, ochii. Mucusul cel scârbos îi unge corpul. Este umed şi strălucitor. Piciorul lui musculos (mollusca) este parcă acoperit cu solzii metalici ai unei cămăşi de oştean medieval. Îl loveşti cu podul palmei drepte, bandajat cu un pansament adeziv. Dai greş prima oară. Cochilia crapă, dar nu cedează. Melcul se desprinde şi cade pe pavaj cu un zgomot ambiguu. Îl calci. L-ai lichidat. Simţi satisfacţia tulbure. Un impuls discret în pantalonii tăi impecabili, în chiloţii tăi scumpi, cumpăraţi într-o ţară occidentală, personal, de la un boutique unde preţurile erau de trei ori mai mari decât la magazinele obişnuite.

Vânzătoarea, o femeie având aerul uşor rătăcit al unei fete bătrâne, îţi dă ziarele. Plăteşti, spui mulţumesc, pleci. O bizară senzaţie de istovire. N-ai mai păţit aşa ceva, de când ai renunţat la relaţiile sexuale şi te-ai refugiat într-o singurătate orgolioasă, mai puţin inconfortabilă decât s-ar spune. Este o sfârşeală plăcută. Îţi aminteşti de nişte tehnici tantrice, ce recomandă aşa-zisa ejaculare interioară, menită să fortifice bărbatul şi să-l ducă treptat spre postura de supraom. Nu le-ai luat niciodată în serios. Dar acum, în faţa melcului cel mare, mort, îţi spui că ar putea să existe ceva real în toată povestea. Te gândeşti că senzaţia de sfârşeală nu este decât masca unui

triumf. Nu te-ai înşelat, de data asta. Ai brodit-o, nea Wilhelm. Nu trece nici-un minut şi începi să te simţi excelent. De parcă tocmai ai ieşit din mâinile unui maseur. Bună treabă!

Te întorci acasă, mergând încet, atent la ţinută. Drept, privirile înainte. Absolut. Doar aşa.

N-ai televizor. Din spirit de contradicţie? Sau pentru că, în opinia ta, este vulgar să te uiţi la aşa ceva? Ai, în schimb, un aparat de radio digital, ultima generaţie. O sculă mai scumpă decât s-ar crede. În România nici nu se găseşte aşa ceva, dacă nu cumva te înşeli. Blaupunkt. Îl deschizi. Nimic deosebit. Ai o toană. Ia să auzim un post local! Zâmbeşti îngăduitor. În fond, tinerii ăştia nici nu sunt răi. Fac şi ei ce pot. Sunt antrenanţi. Ia să auzim! Un buletin de ştiri. În Kronstadt a avut loc un grav accident. O scurgere de gaze urmată de o explozie. Au murit cinci persoane. Aseară.

Treci pe alt post. Asculţi valsuri vieneze. Frumos! Wunderbar! Muzica asta nu putea să apară decât într-o lume fericită, armonioasă. Înainte de marile războaie. Ai dreptate.

Asculţi liniştit. Eşti fericit, în aceste momente. Mintea şi sufletul îţi sunt curate şi vag sclipitoare, precum corpurile melcilor. Timpul nu mai curge trivial, cu zvâcnirile lui lipsite de graţie, s-a oprit. Pentru tine, nea Wilhelm! Cât de simple sunt toate, uneori!

Treptat, însă, ceva începe să te sâcâie. Valsul este perfect, dar nu-l poţi savura pe deplin. Îţi doreşti postul local, cu muzica lui modernă, idioată. Desigur, cu excepţia unor melodii, destul de rare, din păcate. Doreşti să auzi vocea precipitată a disc jockey-ului. Şi buletinul de ştiri locale. Nu cumva se va vorbi despre o invazie de melci? În fine. Într-un cartier mărginaş, un camion scăpat de sub control a măturat un refugiu unde oamenii aşteptau tramvaiul. Mai multe victime. Câţiva grav răniţi. Aş fi vrut ceva despre melci.

Invazia este asociată în minţile noastre, nicht wahr, nea Wilhelm?, cu ideea de agresiune rapidă. O năvală a lăcustelor – iată ceva de înţeles. O ocupare a unei ţări. Şi asta pare logic. Chiar un atac venit din Cosmos. Dar, de exemplu, cum ar ataca nişte broaşte ţestoase? Atât de lente, inexorabil de încete? Nu se poate. Melcii sunt invadatori doar într-un vis urât. Sunt mult prea înceţi. Ideea de agresivitate nu le poate fi asociată cu nici-un chip. Şi, în plus, sunt atât de defensivi! Prin excelenţă non-agresivi. La cea mai mică primejdie se strâng în cochiliile lor. Cum să cotropească un oraş? Este absurd.

Şi totuşi ai o presimţire... Simţi o nesiguranţă şi un tremur discret al fiinţei tale, bătrâne. Asta simţi. Orgoliul tău luptă eroic, te scoate de câteva ori la suprafaţă, unde luceşte soarele lucidităţii. Dar, imediat, eşti din nou tras spre adâncurile întunecoase ale sentimentelor confuze. Vor spune ceva despre melci. În curând. Aş putea să pun pariu. Sau am avut o halucinaţie? Ori sunt nebun, ori melcii sunt în oraş.

Cauţi un alt post local. Din nou, muzică. Rezişti, aştepţi. La ora unsprezece, în fine, ştirea. O voce oarecum ezitantă de femeie tânără spune că melcii de livadă au invadat oraşul. Primăria a luat măsuri. Melcii au apărut în timpul nopţii. Nu se ştie de unde vin, dinspre pădure, probabil. Că doar n-au fost paraşutaţi, glumeşte doamna de la radio.

Ieşi din locuinţă. Te îndrepţi spre Centru. Mă duc să văd melcii terciuiţi? Eu? Ce-ar putea fi mai vulgar? Cu toate acestea.

Strada ta este în pantă. În Kronstadt, cartierele selecte sunt pe dealuri. Blocurile, în schimb, se află pe locuri plate. Cobori, deci. Întâlneşti melci, îi striveşti în treacăt, fără să mai simţi ceva special. A intervenit rutina, îţi spui. În continuare, nici-un trecător.

Un grup de melci. Static. Îţi dai seama cu întârziere că sunt grupaţi câte doi. Ăştia fac dragoste! izbucneşti cu voce tare, încălcându-ţi propria interdicţie. Să nu vorbesc singur, orice s-ar întâmpla! De câte ori te simţi pe punctul de a bodogăni bătrâneşte, îţi repeţi această deviză. Îţi trec prin minte înjurături româneşti. Întotdeauna ţi s-au părut comice. Acum, mai puţin.

Ucizi melcii cei lubrici. Câte doi dintr-o dată. Satisfacţie! Ai o erecţie rapidă, mai puţin obişnuită la vârsta ta. Din penis îţi iese parcă un abur invizibil. Aproape un orgasm, nea Wilhelm! Poţi să te feliciţi. Eşti bun, ce să mai discutăm. Un bărbat în toată regula, în ciuda celor cincizeci şi cinci de ani, împliniţi anul trecut, în ziua de 4 iunie 2007. Soţia ta a greşit, când te-a părăsit. Absolut.

Din josul străzii se apropie o adolescentă. N-are mai mult de cincisprezece, deşi este înaltă. O ştii, locuieşte mai sus de tine. Sunteţi aproape vecini. Dacă aţi trăi într-un sat, te-ar saluta. Mersul ei este ciudat, în zig-zag. Asta fiindcă ocoleşte melcii. Ajunsă în dreptul tău, te priveşte întrebător. Faţa ei curată, neatinsă de timp, ochii ei verzi, limpezi, pielea ei luminoasă, aproape transparentă. Se opreşte, se uită la melcii zdrobiţi. Unii dintre ei mai mişcă. Se uită mustrător la tine? Ar putea să-mi fie fiică, ba chiar nepoată. În mintea ei este reproş ecologist, automat, deprins din filme şi articole de ziar. Să protejăm fauna! Să nu ucidem câinii vagabonzi! Să avem grijă de ultimii leoparzi ai planetei! Pădurile... Jungla Amazonului... Să nu le distrugem!

Se apropie trei bărbaţi şi o femeie. Au feţe răvăşite. Ăştia arată de parcă l-ar fi văzut pe diavolul, în persoană. Nu intri în vorbă cu necunoscuţi, din principiu, dar acum este loc pentru o excepţie. Ce s-a întâmplat, vă rog? întrebi politicos. O catastrofă. S-a prăbuşit un avion de călători, înainte de aterizare. Unde? Aici, la noi. Au murit toţi, aşa se spune. Când? Acum câteva minute. Tocmai vorbeam la telefon cu un coleg de la aeroport. În timp de ce discuta cu mine, a văzut totul. De unde ştiţi că nu sunt supravieţuitori? S-a produc o explozie mare. Este imposibil să scape cineva din asemenea flăcări.

Femeia începe să plângă. Lacrimile se scurg încet pe faţa ei împietrită. Avea pe cineva în avion, spune bărbatul.

Grupul pleacă. Fata a rămas pe loc şi te priveşte atent. Mai întâi, te simţi oarecum flatat. Sunt, totuşi, un bărbat, iar ea, o femeie. Apoi, realizezi că nici vorbă nu poate să fie de gerontofilie. Nu, fata te radiografiază, îţi priveşte în suflet, folosind un dar pierdut sau uitat de adulţi. Ce s-a întâmplat? o întrebi. Vă rog să mă scuzaţi, spune fata. Nu se cade să priveşti pe cineva. Vreau să spun, fix. Este nepoliticos. Da? Aşa ţi-a spus mămica ta? Fata ezită. Cred că trebuie să aflu de ce aţi călcat melcii în picioare. Asta-i bună, spui aproape amuzat. Sunt nişte animale dăunătoare. Poţi să-l întrebi pe orice grădinar. Dacă întâlneşti un gândac în bucătărie, nu-l striveşti? N-avem gândaci, spune fata în şoaptă, fără nici-o urmă de zâmbet.

Apoi pleacă încet, atentă la melcii de pe stradă. Te uiţi în urma ei, ridici din umeri. Adolescenţii sunt ciudaţi. Asta o ştie oricine. Şi eu am dreptul să fiu aşa, fiindcă, am citit, după cincizeci, oamenii trec printr-o etapă analoagă adolescenţei.

Te îndrepţi spre Centru. Melcii sunt tot mai mulţi, deşi ar trebui să fie invers. Mai distrugi câţiva, destui. Ai fi dispus să-i lichidezi pe toţi, dar n-ai timp suficient. Vrei să vezi ce se întâmplă.

Mii, poate zeci de mii. Melci de livadă. Calmi, maiestuoşi, navigând pe uscat înspre ţinte enigmatice. Trecători puţini. Oameni, adică. Nimeni nu ia vreo atitudine împotriva invadatorilor. Eşti singurul lichidator. Angajaţii Primăriei n-au apărut.

Inadmisibil! Câtă delăsare! N-ai nici-un resentiment faţă de români, dar în Germania aşa ceva n-ar fi fost posibil. Acolo s-ar fi intervenit imediat.

Melcii urcă pe zidurile clădirilor, parcurg geamurile vitrinelor, traversează panourile publicitare. Sunt mulţi şi pe strada principală, unde vehiculele n-au acces. Trecătorii, suspect de puţini, îi ocolesc cu grijă. Mergi fără să te fereşti, mai calci vreo câteva zeci. Troznetele cochiliilor ţi-au devenit familiare, nu le mai dai nici-o atenţie.

După o vreme, îţi dai seama că eşti singurul terminator. Cu excepţia câtorva accidente. Nişte oameni în vârstă au mai stâlcit câte un gasteropod. De fiecare dată, pe feţele respectivilor, regretul adânc. Isteric, îţi spui tu. Sunt atât de mulţi, încât nu contează dispariţia câtorva sute. Sau mii.

Gândeşti că eşti poate ales de Providenţă, pentru a curăţa oraşul de melci. Din moment ce nimeni nu intervine!? Cineva trebuie s-o facă. Acţionând metodic, ai obţine rezultate destul de bune. Eventual, Municipalitatea să constituie echipe de voluntari, coordonate de tine, omul de acţiune.

Un grup de oameni în faţa unei vitrine. Pe un ecran mare de televizor, ştirile locale. O fată cu ochi halucinant de strălucitori vorbeşte despre deraierea unui tren, în apropiere de Kronstadt. Numărul victimelor se pare că este de ordinul sutelor. Spectatorii vorbesc în şoaptă. Câteva femei plâng. Se aude un ţipăt. O ţărancă în vârstă. A avut un fiu în tren şi începe să-l bocească în surdină. Oamenii o privesc cu seriozitate. Ai putea să-i spui că marile dureri sunt mute. N-o faci. În mulţime, preferi să treci neobservat. Modul cum te îmbraci este o dovadă. Îţi plac griurile. Cravatele – ultradiscrete. Eşti un adevărat domn, nea Wilhelm, ce să mai discutăm!

Te îndepărtezi de grup. Mersul tău începe să fie „ca pişatul boului”, cum ar spune Melcul, dacă te-ar vedea. De departe, s-ar spune că eşti beat. Înaintezi în zig-zag, fiindcă ai început să-ţi iei rolul în serios. Ucizi cât mai mulţi melci cu putinţă. Plăcerea ta tulbure creşte cu fiecare troznet de cochilie. Încă puţin şi vei obţine un orgasm. Îţi flutură prin minte că eşti un sadic şi doar

acum o afli. Sadismul face parte din impulsia morţii, spune Freud. Memoria ta extraordinară te ajută încă o dată. Aşa este, bătrâne, din tentaţia morţii.

Nimeni nu te imită. Puţinii trecători continuă să ocolească melcii. Eşti singurul gâde al gasteropodelor.

Nu ştiu de ce Herr R. mi s-a părut atât de ciudat astăzi. Avea o privire de drogat. Era impecabil, not clean, but impeccable clean, ca întotdeauna, dar ceva nu mai funcţiona. Părinţii mei nu se salută cu el. Aşa că nici eu nu-i spun bună ziua. O colegă de-a mea mi-a spus că îi place de el, ca bărbat. Am râs, dar pe urmă l-am privit mai atent. Nu ştiu câţi ani are, probabil vreo patruzeci şi cinci. Cât tatăl meu. N-are burtă, nici chelie. Nu l-am văzut niciodată neras. Este atât de elegant! Poate că Hilde n-a spus o prostie atât de mare. Ce dacă nu este tânăr? Am văzut eu lucruri şi mai şi, prin filme.

De câteva ori am încercat să-l privesc „provocator”. N-a avut nici-o reacţie. S-a uitat întotdeauna la mine de parcă aş fi fost străvezie. Întotdeauna pare foarte preocupat. L-am întrebat odată pe tatăl meu ce învârteşte Herr R. Mi-a spus că a fost dat afară. Este inginer. Din ce trăieşte? Din chiria plătită de cei de la parter şi din banii trimişi de părinţii lui, din Germania.

Melcii ăştia! Herr R. Îi omoară. Mie îmi sunt simpatici. Îmi place încetineala lor. Mama mi-a povestit într-o zi ceva despre Zen. Asta este un fel de religie, fără o divinitate anume. Trebuie să-ţi anulezi toate dorinţele şi aşa atingi starea de iluminare. Am priceput foarte bine ce mi-a spus, deşi n-am decât cincisprezece ani. La şcoală ni s-au făcut teste de inteligenţă. IQ. Am ieşit prima, cu 195. Au repetat testul. La fel. Am avut după aia o perioadă destul de proastă. Colegii au început să mă cam ocolească. Până şi Hilde, prietena mea cea mai bună, a devenit distantă. Am ieşit în faţa clasei şi am început să-i înjur pe toţi. În româneşte. Le-am spus că n-am nici-o legătură cu propria mea minte şi că ea, mintea, este de capul ei. N-am nici-o treabă cu ea. Eu sunt independentă şi voi nu trebuie să mă segregaţi. Chiar aşa le-am spus. De ce să nu mă mai chemaţi la petreceri? Mă cac în inteligenţa mea. Aşa am încheiat. Au râs cu toţii şi după aia lucrurile au început să meargă mai bine. Deşi uneori am impresia că mă privesc, totuşi, ca pe un animal ciudat. Nepericulos, chiar simpatic, dar anormal. Acum prietenul meu este prostul clasei. Îmi place foarte mult de tine, Christine, zice el, foarte serios. De ce? Fiindcă eşti frumoasă, dar şi pentru că semeni cu mine. Nu te deranjează aşa-zisa mea inteligenţă? Nu. De fapt, eu cred că eşti cretină. Chestiile astea mă distrează atât de tare! Când cineva mă face proastă, mă simt excelent, iată adevărul. De altfel, el este un băiat frumos, musculos, chiar păros.

Intră şi în casă, văd. N-am nimic cu ei, îi las în pace. Nu fac nici-un rău. Murdăresc, poate. Dar totul se poate spăla, după cum spune maică-mea. Are şi ea textele ei.

La radio, ştiri despre deraierea trenului. Asta la câteva ore după prăbuşirea avionului! Urâtă coincidenţă! Povestea cu melcii... Accidentele...

Herr Wilhelm R. Lucruri fără nici-o legătură între ele. Totuşi, simt dorinţa de a le găsi un numitor comun. Poate vine sfârşitul lumii, cum mi-au spus nişte cetăţeni foarte politicoşi, pe stradă. I-am ascultat, deşi maică-mea mi-a spus că nu este bine să intru în vorbă cu necunoscuţi. Vor fi semne ciudate, ziceau. Catastrofe, semne cereşti, vestind apropierea momentului final. Apocalipsa. Bătălia finală între bine şi rău. Mi-au dat nişte broşuri, nu le-am citit.

Vin din toate părţile, tot mai mulţi. Închid geamurile. Să-i strâng? Să-i pun într-o pungă de plastic şi să-i duc afară? Nu mi-e scârbă de ei. Sunt atât de ciudaţi! Întotdeauna mi-au plăcut lucrurile bizare. M-au satisfăcut. Nu pot să vorbesc aşa ceva cu prietenii mei. Şi nici cu mama. Nici nu trebuie să spun cuiva, la urma urmelor. Îmi plac şi gata.

Înainte am văzut de multe ori rămăşiţele lor, pe asfalt. Uneori ies aiurea la plimbare din verdeaţă. Poate îşi caută partenerul. Sau partenera. Nu, sunt hermafroditi. Am citit undeva despre asta. Sunt animale perfecte? Se împreunează, totuşi. Şi pe aici, prin casă, am vreo trei cupluri. Nemişcaţi, satisfăcuţi. Eu sunt o fecioară inteligentă. Ce să fac? Nu mă deranjează prea mult chestia asta, deşi unele colege râd de mine şi spun că sunt de modă veche. Chestia cu sexul nu mi se pare atât de fascinantă. Tentantă, da. Dar vaginul meu nu este buricul Pământului. Şi nici clitorisul. Aşa cred.

Acum îl văd pe Herr R. Nu ştiu ce se întâmplă cu mine, dar pur şi simplu ştiu ce face în acest moment. Merge prin oraş şi omoară melci. Mai înainte a făcut-o cu oarecare sfială, ca şi cum i-ar fi fost ruşine. Acum nu se mai fereşte. Este singurul care omoară melci. Trecătorii se fac că nu-l observă. În el se petrece un lucru ciudat. Nu ştiu exact ce. Ceva confuz şi, cum să spun, tulbure. Ca o beţie. M-am îmbătat odată şi ştiu cum este. Când bei prea mult, vine mai întâi o veselie şi apoi o tristeţe. Ceva amestecat. El trăieşte aşa ceva.

Îi prind şi gândurile. Vrea să lichideze toţi melcii, să cureţe oraşul de ei. Îi omoară şi pe cei urcaţi pe pereţi, pe geamuri, pe vitrine. Îi loveşte scurt şi precis, ca un luptător de karate. S-a înroşit uşor la faţă, Herr R., se simte mai bine ca niciodată. Cum se poate aşa ceva? Un domn atât de elegant şi de civilizat! De neînţeles.

Mai am ceva de învăţat pentru azi, dar stau nemişcată, cu ochii închişi. Îl urmăresc pe Herr R. Simt că ar trebui oprit.

Nişte furnicături ciudate. De parcă aerul s-ar fi răcit brusc. Geamurile zăngăne uşor. Un zgomot înfundat, venit din Pământ. Un cutremur? Rămân pe loc, nu mi-e frică. Lustra începe să se balanseze încet. Casa noastră a fost construită de unul care se temea de cutremure. Asta o ştiu de la tata. Va rezista.

Cutremurul se înteţeşte. Mobilele se mişcă, scaunul de sub mine o ia razna. Mă duc la uşă şi mă ţin. Văd pe fereastră cum se dărâmă nişte clădiri din vale. Ţipete. Doar în mintea mea?

Emisiunea de la radio se întrerupe. Balansul casei este tot mai puternic. Aud strigăte din stradă. De data asta sunt sigură că nu vin doar din capul meu. Un sentiment de teroare. Suferinţă mare. Simţită de altcineva şi, în acelaşi timp, de mine. Herr R. nu s-a liniştit. În ciuda cutremurului, continuă să ucidă melci. Furios, aproape dement de mânie. Opreşte-l Christine! Este un ordin, venit de la nu ştiu cine. Îţi ordon să-l opreşti! O clipă doar, simt că voi începe să plâng. Îmi trece imediat. Îl vizualizez foarte clar pe Herr R. Intru în conştiinţa lui, mă confund cu el. Iritarea şi ura i se domolesc încet. Cutremurul continuă. Împreună cu Herr R. alerg pe străzi unde cad coşuri de case, tencuială, cărămizi. Ca într-un bombardament. Nu mai ucide melcii. Trecem pe lângă nişte blocuri dărâmate. Au căzut şi case cu mai puţine etaje. Este prăpăd. Ştiam că la noi nu este o zonă seismică. Nu-i aşa.

O casă se dărâmă dintr-o dată, ca printr-o scamatorie. Zidul dinspre stradă se prăbuşeşte peste noi. Wilhelm n-are timp să se ferească. În timp ce zidul cade, el este un melc. Moare strivit, fără să sufere. Asta fiindcă nu mai ştie ce înseamnă durere, frică, furie. În ultimele lui clipe de viaţă este o creatură primitivă, fără conştiinţă de sine. Aud un troznet, ca şi cum s-ar fi spart cochilia unui melc uriaş. Apoi, nimic. Linişte. Şi praf. Mult praf.

Mă regăsesc în uşa camerei mele. Cutremurul a trecut.

Timiditate

Trecuse vreun an de când Paul o întâlnea aproape în fiecare zi de coridoarele marii instituţii. li plăcuse mult, de cum o zărise prima oară, dar nu încercase s-o cunoască. ***Aştept să mi se coacă hotărârea. Nu pot să atac o femeie atât de frumoasă, dacă în mine nu există o dorinţă foarte puternică.***

Acum se simţea în stare.

Intră în biroul ei, pregătindu-şi un pretext. Avea noroc, era singură. li răspunse amabil la salut.

— Uitaţi, începu el, aş vrea să vă rog ceva.

— Rugaţi-mă, răspunse ea, privindu-l în ochi. Este ceva grav?

— Nu, dar poate deveni, dacă nu mă ajutaţi. Ea zâmbi încurajator.

— Iată ce-ar fi. Eu am un bun prieten în Franţa. L-am cunoscut la un congres, acum patru ani. Corespondăm. La noapte soseşte aici, împreună cu soţia lui. M-am gândit să-l invit mâine seară la restaurant. În scrisorile mele i-am descris-o pe logodnica mea, o femeie fenomenal de frumoasă. Ce-o fi fost în mintea mea... Cum merg la restaurant fără logodnică? Asta-i întrebarea.

— Şi vreţi să merg la restaurant pe post de logodnică. El dădu din cap, destul de obidit.

— Bine, dar ce-o să zică prietenul meu? râse ea. -O să-i explicaţi.

— Bine, merg, deşi nu-mi place să mint.

Paul se întristă şi puţin lipsi să renunţe, pe loc. Puseră la cale întâlnirea. El urma s-o ia de acasă.

A doua zi era duminică. Paul se luptă cu tentaţia de-a lăsa totul baltă. ***Rezistă, necăjitule!***

Pe la şapte seara făcu ultimele pregătiri. Se privi în oglindă. Era un bărbat arătos, nu-i lipsea a decât o oarecare destindere a trăsăturilor, pentru a fi cu adevărat seducător.

La opt fără cinci formă numărul. li răspunse imediat. Era gata.

La opt şi jumătate sună la uşa ei. Locuia într-un cartier de blocuri, împreună cu mama ei. Arăta foarte bine. Paul se simţi mândru, dar şi înfricoşat. Suntem un cuplu reuşit, îşi spuse, dar a apărut o oarecare tensiune, un fel de pândă reciprocă.

Amănuntele psihologice nu mai aveau importanţă. Rolurile asumate îi acaparaseră. Tot ce puteau face era să li se conformeze. Işi luară rămas bun de la bătrâna mamă. În ochii ei apoşi, Paul zări o urmă de maliţie.

— Ştiţi, spuse Paul în taxi, ar fi bine să ne spunem pe nume. Să nu li se pară suspect dacă suntem atât de ceremonioşi.

— N-am nimic împotrivă. Deşi, după câte ştiu eu, francezii îşi spun vous chiar când sunt intimi.

— Asta aşa este, dar unii dintre ei se mai şi tutuiesc. Să vedem cum îşi spun ei.

— Bine.

Atmosfera din restaurant este plăcută, constată Paul. Dacă tinereţea ar şti, dacă bătrâneţe ar putea. Noi doi ştim şi putem. Pe masa lor era un buchet de liliac alb. Chelnerul îi anunţă onctuos: A fost trimis de către domnul F. De altfel, o carte de vizită era pusă la vedere. Paul, mânat de aversiunea lui pentru improvizaţii, se gândise la toate.

— Mi s-a făcut o foame cumplită, spuse ea. Nu ştiu de ce. Seara nu prea mănânc.

— Restaurantele, se hazardă el, ne obligă să fim foarte reuşiţi şi foarte sănătoşi. Ceva curios. Acasă, n-am fi avut o asemenea poftă de mâncare... Suntem într-un mediu excitant. Aici fiecare om se simte aproape constrâns să fie grozav. Or, un om grozav mănâncă mult şi cu poftă, bea şi fumează. Efectele antrenului. Până nu demult i se făcea reclamă pe afişele restaurantelor. Dans şi antren, adică o atmosferă catalizatoare. Intrat în ea, îţi ieşi din piele, ca să zic aşa.

Vorbea cam repede, parcă scuzându-se pentru vorbele sale nepotrivite momentului.

— Să ştii, îl întrerupse ea cu seriozitate, nu mă deranjează dacă eşti lucid chiar atunci când, după cum bine spui, alţii spun bancuri sau bârfesc.

Observaţia ei îl învioră. Nu-şi putu reţine un mic suspin de uşurare, remarcat de ea printr-un oftat matern, ce dură doar o clipă.

— Iţi mulţumesc, zise el vădit recunoscător. Eu am un cusur. Nu pot să fiu la înălţime în situaţii convenţionale. Este o adevărată pacoste. Când dau peste cineva neinteresat de noutatea obiectivă a oricărei situaţii, peste un amator de stereotipii, sunt pierdut. Speculaţiile mele cad în gol şi totul se duce de râpă foarte repede. După ce vin francezii, nu mai fac filozofie, promit.

Ea îl privi lung. Ii ceru o ţigară.

— Parcă nu fumai, remarcă Paul.

— Nu fumez, dat uite, resimt antrenul...

Nici unul dintre ei nu mai zise nimic vreme de câteva minute. Fumau fără să se uite unul la celălalt, aruncând priviri absente asupra sălii mari a restaurantului. Se făcuse nouă şi jumătate.

— De la cine ai cartea de vizită? îl întrebă ea cu un glas mic. În vocea ei intimitatea se amesteca, în mod curios, cu tristeţea. El nu răspunse, îi mângâie doar mâna, abia atingându-i-o. O privi senin.

Dintr-o dată începuse să se simtă exagerat de liniştit.

Reapăru chelnerul, un om gras, incapabil de mirare.

Mâncară în tăcere, privindu-se din când în când cu un rudiment de uimire. Unde dispăruse blazarea lor veselă de intelectuali bucureşteni? Ceva se modifica. Un mecanism misterios se pornise şi îi împingea într-o situaţie

neclară. Se priveau în ochi, ea se lăsa contaminată de un patetism ciudat. El începu să-i adreseze fraze aproape incoerente, reuşind să-i transmită, s-o facă mai degrabă să simtă decât să înţeleagă o singură idee: li este devotat, cumplit de devotat.

— De ce faci o tragedie dintr-o seară atât de plăcută? îl întrebă ea după un timp. Eu cred tot ce spui, dar mi se pare că exagerezi puţin. Parcă nici nu te-ai bucura fiindcă suntem aici.

— Ai dreptate, încuviinţă el imediat. Dar mi-e imposibil să mă abţin. Situaţia mea din această seară mă face fericit, dar şi nefericit. Nu ştiu cum să-ţi explic, dar aşa este. Pur şi simplu, simt nevoia să mă lamentez.

— Nu prea te-nţeleg. În orice caz, nu mă deranjează dacă gândeşti cu glas tare în prezenţa mea. – Rămase o clipă pe gânduri -. De fapt, ştiu.

— Ce ştii?

— Eşti timid, băiete, eşti foarte timid. Ai făcut şi tu o dată un act de curaj şi acum parcă te scuzi. În loc să fii satisfăcut, ca orice seducător...

— Este adevărat, sunt cam timid, dar asta nu înseamnă nimic. Omul nu este timid pe viaţă. Iar eu sunt aşa din conservatorism. Când intru în situaţie, ca acum, nu mai sunt timid.

— Din păcate, zise ea, lăsându-şi pentru o clipă genele în jos, îmi place cum vorbeşti. De tine nu-mi place cine ştie ce, dar îmi place vocea ta. Şi mania ta pentru speculaţii intelectuale.

El îi sărută mâna, cu gesturi ceremonioase.

— Mă simt foarte flatat. Femeia intră în inima bărbatului prin ochi, bărbatul în inima femeii prin urechi. Proverb indian.

Se simţeau din ce în ce mai bine împreună. În fiecare dintre ei se trezise ştiinţa sau intuiţia de-a face ceea ce aştepta celălalt de la el. Dansară, dovedind energii nebănuite. Ea se înroşise uşor la faţă, ochii îi străluceau într-un fel numit de el periculos. Vitalitatea ieşea din ea ca un fum parfumat, ce se risipea cu greu. Buzele i se umflaseră, mâinile ei îl apucau tot mai decis. A început să facă o demonstraţie de forţă sau de poftă, gândi Paul, incapabil să se contopească pe deplin cu dansul. Nu neapărat dorinţă sexuală, ci mai degrabă poftă de putere, de grandoare, de opulenţă. Sâni glorioşi, umeri laţi, coapse perfecte! Bărbaţii se uită la ea cu aviditate şi în acelaşi timp oarecum indispuşi. Fiindcă este mai frumoasă decât femeile lor? O iapă de rasă. Dezlănţuită.

După un timp Paul reuşi să-şi depăşească dedublarea. Se transformă şi el într-o unealtă fără conştiinţă de sine. Muzica îi izbea timpanele într-un mod plăcut de dureros. Un pumn în stomac, o scurtă greaţă, fulgerător-trecătoare. Improvizaţie, pândă, zvâcnire. O trecătoare clipă de luciditate: Ca o broască decapitată, angrenată de impulsuri electrice. Pot dansa la nesfârşit, dacă o am pe ea în faţa ochilor.

Când muzica se opri, constatară că multe perechi renunţaseră de mai înainte. În jurul lor dansatorii rămaşi realizau nişte îmbrăţişări dezarticulate, un fel de prăbuşiri umoristice, de epuizare. Paul, din spirit de contradicţie, sărută ceremonios mâna partenerei sale.

Chelnerul le oferi şampanie. În privirea lui lustruită de politeţe lui Paul i se păru că zăreşte ceva în plus. A văzut-o dansând.

— Eşti nemaipomenită, zise el în chip de toast. Ai energia unei hidrocentrale.

— De ce nu o termocentrală?

— Intr-adevăr. Dar ce-ai zice, schimbă el vorba, de un dans mai lent?

Paul avu o premoniţie: Va spune da, dar nu prin vorbe, ci doar înclinând uşor din cap şi privindu-mă în ochi. Nu se înşelă. Chelnerul plecă să negocieze cu orchestra. Se întoarse foarte repede, anunţând:

— Băieţii vor cânta în cinstea doamnei, nu vor nimic pentru asta.

Urmă un tango, o odihnă după gimnastica violentă de mai înainte. Rochia răcoroasă, sfâşietor de plăcută la pipăit, pulpele tari, mâna apăsându-l pe umăr cu fermitate... Nu era o femeie vaporoasă, asta era clar.

La sfârşitul dansului, ea le mulţumi instrumentiştilor printr-un zâmbet. Indreptându-se spre masă, Paul o apucă de mână. Un gest reflex. Ea îi răspunse printr-o strângere fermă.

În curând plecară. Şoferul taxiului era un om în vârstă. Nu se grăbea, nu făcea nici-un gest de nerăbdare. După ce se instalară, ea îl apucă de mână şi îi

spuse încet, atingându-i urechea cu buzele şi făcându-l să se cutremure de plăcere:

— Spune-i unde să ne ducă!

Maşina porni încet şi rulă tot timpul cu viteză scăzută, de parcă bătrânul şofer ar fi ştiut că ei savurează peisajul slab luminat al străzilor pustii.

Fulgerul mental

Într-o dimineaţă de aprilie, ziaristul Raul Popescu se îndreptă către cabinetul unui psihiatru la modă. Vârsta sa de mijloc nu-l împiedica să se îmbrace tinereşte şi să poarte părul cam prea lung. Tălpile lui plate îl obligau să meargă oarecum nefiresc. Gimnastica medicală, făcută zilnic cu disperare, nu reuşea decât să-i atenueze acest neajuns.

Clădirea policlinicii era un bloc făcut din prefabricate. Avea două etaje şi ferestre mari. La intrare, o copertină şi nişte trepte. Raul Popescu ajunse repede la etajul întâi, într-un hol limitat de mai multe uşi. Acolo se aflau două bănci lungi, tapiţate cu un material plastic de culoare maro. lnainte de a se aşeza, Raul întrebă:

— Cine este ultimul, vă rog, la doctorul Ambrozie?

— Eu sunt, zise o femeie la vreo patruzeci de ani.

Era o persoană destul de elegant îmbrăcată, foarte grasă, cu mâini mici. De călugăriţă, îşi aminti jurnalistul o expresie dintr-un roman.

Privindu-le, Raul avu una dintre ideile lui literare neconcretizate: să facă un personaj feminin cu mâini firave, neputincioase şi picioare de dinozaur, ultramusculoase, aproape înfricoşătoare, dar fascinante.

Femeia avea părul negru, strălucitor, despărţit printr-o cărare trasată pe mijlocul ţestei. Privirea ei era fixă, întrucâtva înfricoşătoare. Desigur, din cauza acestui zâmbet îngheţat. O grimasă, de fapt.

Singurul loc liber se afla tocmai lângă ciudata fiinţă. Banca – foarte comodă. Jurnalistul îşi reprimă un uşor suspin de satisfacţie.

Gândindu-se cum să răspundă la întrebările psihiatrului, Raul îşi propuse să aducă vorba despre condiţia celibatarului trecut de o anumită vârstă.

Trecu un timp. Femeia de el se ridică şi intră în cabinet. Când ieşise pacientul aflat înăuntru?

Peste puţină vreme, femeia reapăru. Raul aruncă o privire întrebătoare către ceilalţi pacienţi, aşteptând o eventuală contestaţie, apoi intră.

Doctorul Silviu Ambrozie avea vreo cincizeci şi cinci de ani. Era un bărbat arătos, cu un zâmbet, aprecie Raul, atrăgător. Părul, pe jumătate încărunţit, dar des, era pieptănat înspre spate şi lăsat suficient de lung pentru a oferi o oarecare impresie de nepăsare romantică.

— Mi s-a spus că aveţi o problemă mai deosebită şi nu propriu-zis o suferinţă, spuse medicul. Amicul dumneavoastră mi-a spus. Aşa este?

Raul se mulţumi să încline aprobator din cap, aruncând aproape în acelaşi timp o privire ambiguă înspre asistenta pahidermică, aşezată în stânga medicului. Aceasta, implantată la capătul biroului, scria ceva. La intrarea lui Raul nu-şi ridicase privirile.

Medicul pricepu că pacientul său se sfiieşte să vorbească în prezenţa unei terţe persoane şi făcu un gest discret, îndemnându-l pe jurnalist să aibă

răbdare. Situaţia, sugerau privirile lui amabile, urma să se amelioreze de la sine.

Intr-adevăr, ca şi cum ar fi fost sugestionată, asistenta se ridică anevoie şi, fără să spună vreun cuvânt, ieşi din cabinet.

— Ar trebui să vă fac o fişă, spuse medicul. Dar poate nu este cazul. Nu?

— Nu ştiu, ezită Raul. Intr-adevăr, din moment ce nu...

— N-o să vă fac, admise celălalt. O să purtăm numai o discuţie şi nimic altceva. Bine?

— Da. Deşi poate n-o să mai ziceţi aşa, după ce-o să mă ascultaţi...

— Ei, nu, de ce? He, he, unii ar dori, aşa, dintr-un snobism mai special, să sufere de o afecţiune psihică, dar nu le este dat. Sunt condamnaţi, pur şi simplu, la normalitate...

— Condamnaţi?

— Păi, nu? Dacă nu reuşesc să scape cu nici-un chip din cercul propriei lor normalităţi psihice? Nu sunt condamnaţi? Dezinvoltura prietenoasă a medicului îi binedispuse pe Raul. Intr-adevăr, îşi zise, este aşa cum l-a descris cunoscutul meu.

Comunicativ, deloc arogant.

— Nu sunt adeptul unor metode fixe de investigaţie, zise Ambrozie. Când am în faţă un pacient nou, încerc să mă comport şi să vorbesc după inspiraţia momentului. Majoritatea colegilor mei mă socotesc un diletant. Ce-i drept, unul destul de norocos...

Raul surâse cu simpatie.

-... drept urmare, n-o să vă întreb de bolile mai importante ale ascendenţilor dumneavoastră. Mă mulţumesc cu nişte întrebări simple. Aşa cum se discută în tren.

— Şi care ar fi prima?

— Previzibilă. Sunteţi căsătorit?

— Nu, spuse Raul cu un mic surâs stânjenit, de parcă s-ar fi jenat că nu poate să dea un răspuns stenic de tipul bineînţeles, am doi copii mari.

— Şi câţi ani aveţi?

— Patruzeci şi şase. La vară.

— Şi cum vă simţiţi? Vă prieşte celibatul? Medicul părea în continuare amuzat.

— Păi, cum?! Mulţumitor.

Raul privi cercetător. Dorea oare doctorul Ambrozie să audă una dintre teoriile lui? I se păru că da. Continuă:

— Importantă nu este atât umplerea unei existenţe, cât realizarea unei forme de viaţă. Familia este instituţia ideală, s-ar zice. Dar oamenii singuri? La ei apare un paradox. Ei sunt liberi să-şi construiască o formă de viaţă, dar sunt de regulă victimele unei angoase, dată de presiunea posibilului. Altfel spus, omului i se atenuează capacitatea de-a opta. Pentru ceilalţi optează

împrejurările. Dacă reuşeşti să reduci sau chiar să anihilezi angoasa, lucrurile se normalizează. Totuşi, este greu aşa ceva. Societatea nu-i încurajează pe celibatari. De altfel, am venit aici dintr-un motiv legat de celibat.

Se opri, ca şi când ar fi aşteptat o întrebare. Continuă:

— Problema mea este... Nu reuşesc să-mi păstrez actuala formă de viaţă.

Raul îşi răsuci palma dreaptă într-un gest de îndoială. Un fel de semi-renunţare.

— În ce fel? întrebă medicul.

— Forma mea de viaţă a fost scrisul. Lucrez la un ziar, scriu articole. Pentru un jurnalist realizat ca familist, meseria poate să rămână ceva secundar. Aşa se şi întâmplă în cele mai multe cazuri. Respectivul nu se lasă cu toată greutatea, ca să zic aşa, pe meserie. Pe când eu... De pildă, dumneavoastră... Aş putea paria, aveţi copii mari, reuşiţi. Probabil doi. Mă înşel? Nu. La mine forma de viaţă s-a sprijinit doar pe profesie, dar într-un fel mai special. Ca şi alţi jurnalişti, am cochetat cu literatura. Am publicat o carte de reportaje şi câteva fragmente de roman, prin revistele literare. În ultimii cincisprezece ani m-am sprijinit foarte serios pe o schemă mentală. „Gestez" un roman, într-o bună zi mă voi apuca foarte serios de lucru, voi reuşi ceva deosebit.

În privirile medicului, sclipiri de complicitate intelectuală. Raul continuă:

— Am făcut mari eforturi. Am fişe, planuri, am scris nişte fragmente pasabile. Degeaba. Ceva s-a deteriorat. Sau n-a existat niciodată? Treaba nu merge. Am citit mult, ştiu dacă un text sună bine sau este o făcătură tristă. Proza mea este jurnalistică şi banală. Asta-i situaţia. Până acum vreun an, iluzia mea era intactă. Sunt în stare să scriu un roman adevărat, îmi trebuie pentru asta doar un concediu lung. Azi nu mai am nici-o iluzie. Ce fac? Iată de ce am venit aici.

Vreme de un minut nu se auzi decât ciripitul unor vrăbii în copacul înverzit din faţa ferestrei. Medicul zise:

— Aveţi o problemă filozofică şi nu una medicală. Aşa cred. Vreţi să aflaţi cum să vă măriţi forţa creativă. Desigur, altfel decât prin psihotrope şi neurotonice.

Raul, jenat, încuviinţă prin gesturi.

— Stimulentele nu sunt rele, totuşi, spuse medicul. Balzac bea multă cafea. Ştiţi asta.

— Nu m-ajută, spuse jurnalistul cu o notă de exasperare în glas. Am o condiţie fizică destul de bună. Trăiesc foarte ordonat. Laşitate clasică de celibatar, nu? Nu fumez, nu beau. Nici cafea nu consum. Degeaba. Orice scriu iese jurnalistic, bombastic, fără nici-un haz.

— Poate sunteţi subiectiv.

— Posibil. Din păcate, de la o vârstă încolo nimeni nu-ţi mai spune că scrii prost. Practic, singur trebuie să decid. Nu cred că mă înşel. Proza mea este realmente slabă. Ce să mai...

— Nu prea ştiu ce să vă spun. Poate încrederea în forţele proprii... Trebuie fortificată.

— Am încercat. Nu merge. Este o tocire obiectivă a sensibilităţii. – Medicul schiţă un zâmbet -. Mai aveţi timp?

— Am. Mă interesează chestiunea. Este ceva original. Cunosc mulţi scriitori, dar n-am mai avut un asemenea caz. Aţi vorbit despre un proces obiectiv. Cum îl resimţiţi?

— Locuiesc la parter. În faţa ferestrei mele se află un copac, cu un cuib de turturică. Zilele trecute a bătut un vânt foarte rece. Cuibul este foarte şubred. M-am temut pentru pasăre. Tipic pentru un temperament melancolic, nu? Ei bine, crengile şi chiar trunchiul se îndoiau, dar pasărea nu se mişca, de parcă ar fi fost legată. Admirând-o, mi-am dat seama: S-a dus prospeţimea trăirilor, nu mai reuşesc să mă pasionez. Ştiu destule despre literatură, despre viaţă, dar liantul emoţional nu-l mai am. Mi-am pierdut şi plăcerea de a mă exprima.

— Aţi căpătat, în schimb, capacitatea de a conceptualiza.

— Aşa pare a fi. Bine ar fi să le am pe amândouă, simultan.

— Faust, murmură medicul, parcă numai pentru sine. De fapt, reveni el repede la modul său obişnuit de a vorbi, ar exista ceva. Aţi auzit despre hipnoza regresivă? Se pot reînvia trăiri vechi ale subiectului. Mă întreb dacă v-ar folosi. – Deveni uşor nostalgic -. Am trăit şi eu ceva asemănător. Am descoperit că omul îşi păstrează sub formă de aluviuni toate vârstele anterioare, psihologic vorbind. Memoria seamănă cu o structură geologică. Nu am o imagine pentru a vă sugera simultaneitatea. Da, eu însumi am trăit uneori cu intensitatea unor vârste trecute sau, dacă vreţi, la lungimea lor de undă. Probabil ar trebui să luptaţi pentru a retrăi un asemenea moment. Marii artişti reuşesc aşa ceva şi la bătrâneţe. Poate că fiecare deţinem acest mecanism.

În sala de aşteptare nu mai era nici un pacient.

Popescu o luă încet spre ieşire. În timp ce cobora scara, îşi privi ceasul şi avu o clipă de panică. Trecuse atât de mult timp?

Se îndreptă spre staţia de autobuz. Un vehicul îl depăşi. Îşi învinse tentaţia de-a alerga după el. Nu, de această dată se afla într-o stare de spirit specială, nu se grăbea.

Îi plăcea locul unde se afla. În dreptul staţiei era un bloc decorat cu semnele zodiacale. Se uită lung la cele duble. Ceva în genul lor îl interesa. Voia să obţină un dublet de vârstă, o călătorie spre sine însuşi, dar aflat într-un alt timp. Mai întâi ceţoasă, ca o fantomă, apoi deodată clarificată, în minte i se ivi o expresie; unde o auzise sau o citise? Fulgerul mental. Îşi aduse aminte de

unde-o ştia. Pentru a se naşte, fulgerul are nevoie de două sarcini electrice deosebite. Aşa ceva i-ar trebui şi lui. Între capacitatea de-a conceptualiza şi darul de-a avea trăiri, să se ivească un fulger, o iluminare destul de lungă pentru a-i permite să-şi scrie romanul.

Privi înspre stradă. Autobuzul sosi, roşu, vâjâitor. Înghesuiala nu conta. Şi nici hoţii de buzunare.

În biroul său nu era nimeni. Colegii plecaseră în documentare sau se retrăseseră în vreo încăpere unde nu suna atât de des telefonul, să scrie nişte texte „foarte urgente”.

Se aşeză. Ora unu şi jumătate. Minute în şir telefonul rămase mut, fapt neobişnuit. Ridică receptorul. Nu cumva aparatul era deranjat. Nu.

Uşa se deschise lent, apăru o fată cu părul tăiat scurt, înaltă, blondă, subţire. Filiformă, s-ar fi spus. De fapt, perfect de bine făcută. Slăbiciunea era aparentă.

— Bună ziua, zise tânăra cu glas plăcut, cu unele accente adolescentine, adorabile. Cu cine aş putea să vorbesc?

Popescu îi răspunse la salut, rămânând aşezat. Fata continuă:

— Am scris ceva şi aş vrea să aflu...

Rămasă lângă uşă, scotoci în geanta ei largă şi scoase nişte hârtii împăturite.

— Ce este? se interesă Popescu. Un articol?

— Nu este articol.

— Atunci? Dar, se mobiliză Raul, de ce stai acolo? Vino mai aproape, te rog. Ieşi din spatele biroului şi se apropie de ea, zâmbind amabil.

— Parcă ai fi un manechin, spuse el prietenos. Vino, te rog, ia loc!

Aduse un scaun şi îl aşeză în faţa biroului. Fata se aşeză cu o mişcare natural-graţioasă şi el îşi reluă locul.

— Ia să vedem!

Fata îi întinse foile. Popescu le despături. Erau scrise de mână. Majuscule exagerate, semn de vitalitate şi de orgoliu. Unele trasee erau bizare. O privi mai atent. Frapa scurtimea buzei de sus. La orice zâmbet, dinţii maxilarului superior se dezgoleau în întregime. Când râdea, apăreau şi gingiile trandafirii. Curios lucru, constată Raul, acest defect de conformaţie naşte o impresie de originalitate, de rasă.

Fata adusese o proză. Raul o estimă: dacă textul ar fi dactilografiat la două rânduri, s-ar obţine vreo trei file, nu mai mult. Îşi spuse: Sunt victima unei ironii a soartei, o debutantă vine cu proză la mine, la unul rămas în stadiul de promisiune. O clipă simţi tentaţia de a i se confesa. Fata îl privea cu o politeţe ce includea certitudinea: orice „schemă” amoroasă este exclusă.

Proza nu era rea. Doar prea sinceră. Fata luase o întâmplare din viaţa ei sentimentală şi o transpusese în ficţiune. Descria angoasa adusă de

crepusculul unei iubiri. În fine, semnătura, scrisă conştiincios, şcolăreşte: Jeanine Lupescu.

— De ce ai venit aici? Noi nu publicăm proză. Te-a sfătuit cineva?

— Nu publicaţi proză? păru uluită fata, înroşindu-se. Înseamnă că am greşit adresa. Eu am vrut să merg la... Şi rosti numele unei cunoscute reviste literare.

Raul, înviorat fără nici-un motiv, îi spuse numele ziarului său. O publicaţie fără nici-o legătură cu literatura. Fata nu părea grăbită. Raul o întrebă:

— Cu ce te ocupi? Eşti cumva studentă?

— Am terminat filologia. Anul trecut. Acum fac naveta.

Spuse numele unei localităţi din apropierea Capitalei.

În birou intrară doi colegi ai lui Raul. Fata se ridică. Jurnalistul îi ură succes. Se despărţiră. Fata îi făcu o ultimă bucurie: se înroşi feciorelnic încă o dată, fără motiv.

Trecură vreo două săptămâni. Într-o dimineaţă, pe când Raul se afla într-o staţie de autobuz din cartierul unde locuia, zări fata cu proza. O recunoscu imediat. După o scurtă ezitare, se îndreptă spre ea. Spuse, ca şi cum ar fi rostit cuvintele unui salut:

— Jeanine Lupescu!

— M-aţi recunoscut? spuse ea, înroşindu-se.

— Bineînţeles, cum aş fi putut să te uit?

Autobuzul lor apăru imediat. Urmă scena îmbarcării dificile. Conversară cu oarecare dificultate din pricina înghesuielii. Jeanine avea anumite probleme cu naveta ei. Să se întâlnească, nu? Schimbară numerele de telefon.

În aceeaşi seară, pe când se uita înspre cuibul turturelei, Raul revăzu, atât de clar de parcă ar fi fost o halucinaţie, cele două întâlniri cu Jeanine. Se simţi legat de vizitatoarea lui de la redacţie, ba chiar dependent de ea într-un fel nemaicunoscut.

Se îndreptă şovăitor către masa de lucru. Începu să scrie la maşină, mai întâi cu ezitări şi prudenţă, recitind fiecare frază, apoi tot mai repede. Telefonul sună, dar el îl auzi ca pe un sunet îndepărtat şi nu-i dădu nici-o atenţie. Continuă să scrie. Îşi aminti de unul dintre planurile sale de roman şi-l modifică „din mers”. N-avea nevoie de nici-o fişă, ci doar de el însuşi şi de fantasma fetei. Simţi că dinspre ea soseşte un nemăsurat jet de energie. Scrise cu o poftă bestială, cu mâinile tremurându-i de nerăbdare când trebuia să schimbe fila în maşina de scris, nu se ridică atunci când telefonul sună din nou şi nici când se auzi soneria de la intrare şi apoi bătăi în uşă. Nişte copii făceau zgomot în faţa ferestrei. Nu le dădu atenţie. Continuă să bată la maşină. Ştiu, de la un timp: Totul va merge bine, până la capăt. Simţi: Nu va interveni nici o sincopă, nu voi muri, soarta mea ironică nu-mi va trimite un infarct. Mâine dau un telefon la redacţie şi obţin o învoire de două zile.

Veni noaptea, el bătu în continuare la maşină. Se auziră lovituri în ţeava caloriferului, semne de exasperare ale vecinei de sus. Nu le dădu atenţie. Vecina încetă să mai bată. Se făcu dimineaţă. Se opri. Nu din oboseală. Se simţea foarte proaspăt. De parc-ar fi fost drogat. Îşi prepară o cafea. Se bărbieri, făcu duş. Numerotă paginile scrise: o sută patru. La ora opt formă numărul şefului său şi-l rugă să-l învoiască pentru două zile. Şeful acceptă. Raul mâncă. Apoi se reaşeză la masă, păstrând imaginea miraculoasă a Jeaninei, având-o în faţă, precum într-un film convenţional, unde soţul, creator, eventual compozitor de geniu, stă la pian, iar preaiubita lui soţie se află în apropiere, pe un fotoliu, brodând. Reintră într-o transă lucidă, suverană. Îşi domină creierul, inima, măduva spinării. Telefonul nu sună decât de vreo trei ori, fără insistenţă.

Altădată s-ar fi bucurat, văzând cum numărul paginilor scrise creşte peste orice aşteptări. Acum era dincolo de lăcomia trăită cândva. I se păru firesc ca la începutul nopţii, când se împlineau douăzeci şi patru de ore de la începutul acţiunii sale să ajungă în apropierea paginii două sute. Un profesionist al scrisului nu l-ar fi crezut dacă i-ar fi relatat performanţa. Cum, două sute de pagini în douăzeci şi patru de ore? Aşa ceva este imposibil. Poate dacă te droghezi şi apoi începi să scrii tot ceea ce-ţi trece prin cap. El ştia: Paginile sunt bune. Noaptea se înstăpâni, telefonul nu mai sună, nici soneria, vecina de sus nu mai bătu în calorifer, probabil uimită de sunetul nemaiîncheiat al maşinii de scris.

Veni dimineaţa. Raul îşi repetă ritualul: cafeaua, bărbieritul, duşul. Se reaşeză la masă şi scrise în continuare, fericit, plângând la o scenă de iubire, tremurând de milă când relată moartea unui personaj. Jeanine a lui, da, acum putea să-i spună aşa...

Nu-i trecu prin minte ideea că paginile înnegrite ar putea fi doar deşeuri, maculatură. Avu certitudinea: Reuşeşte, este romanul lui. Fulgerul mental a devenit realitate.

Ziua se încheie. Altă dimineaţă. Renunţă la cafea, bătu în continuare la maşină, auzind ca prin vis cum în faţa uşii lui, pe coridorul de tip hotel, se strângeau oameni. Nu ieşi, bătu în continuare la maşină.

Ziua trecu. Spre seară se apropie de final.

Scrise ultimele cuvinte ale romanului său chiar la miezul nopţii. Apoi, fără nici-o pauză, începu să recitească textul, să corecteze rarele greşeli de dactilografie şi puţinele poticneli stilistice. Da, era ceea ce dorise. Reuşise. Corectarea celor trei sute şi cincizeci de pagini îi luă vreo opt ore.

Încet, cam nesigur pe picioarele sale, de parcă ar merge pe un strat gros de vată, se mişcă indecis prin garsonieră. Textul trebuie predat unei edituri. Să dau din mână singurul exemplar existent? Dacă se pierde?

Se îmbrăcă încet, simţindu-se fragil, vulnerabil. Dacă pe bara ridicată a unui halterofil se aşază o vrabie, respectivul se prăbuşeşte. Ceva asemănător

era pe punctul de-a păţi el. Se stăpânea bine, ştia ce are de făcut, dar şi o mângâiere l-ar fi dărâmat.

Ieşi din bloc. Lumina soarelui îi răni ochii, trecătorii i se părură uriaşi şi ameninţători. Simţi că tremură. Ajunse, fără să atragă în vreun fel atenţia asupra sa, la un xerox. Ceva mai târziu se înfăţişă la o editură, unde depuse manuscrisul, având grijă să ceară număr de înregistrare.

Ieşind, simţi că leşină. Se lăsă să alunece pe lângă zidul editurii. Mă vor crede băut. Un trecător opri un taxi şi Raul reuşi să ajungă acasă. Şoferul se oferi să-l ducă la Spitalul de Urgenţă, dar Raul spuse: Nu sunt decât obosit, nu sufăr cu inima.

Se dezbrăcă foarte încet, auzind ca prin vis cum îi troznesc oasele. Adormi imediat. Se trezi peste vreo două ore şi jumătate, cuprins de-o panică repede disipată, apoi adormi din nou. Şi tot aşa, încă de vreo trei-patru ori. Trecură astfel după-amiaza şi seara. Pe la miezul nopţii se ridică din pat şi-şi făcu un ceai de tei. Se simţea obosit, dar era ceva nou, ciudat. Îşi aminti de-un accident avut cândva, în munţi. Se rostogolise vreo zece metri pe un grohotiş şi se umpluse de vânătăi. Câteva săptămâni îl duruse întreg trupul. Acum simţea ceva asemănător. Privindu-se în oglinda din baie, singura existentă în locuinţa sa, constată, fără să aibă puterea de-a se mira: încărunţise, o bună parte din părul lui castaniu închis şi des căpătase culoarea unei burţi de peşte. Vrând să ia pieptenele de pe poliţa de sticlă aflată în faţa oglinzii, constată că pe mâna sa apăruseră nişte pete maronii, iar pielea era uscată şi solzoasă, de parcă s-ar fi lărgit şi s-ar fi subţiat. Iarăşi nu se miră. Se gândi apoi să facă un duş. Propriul lui corp îi păru întrucâtva străin. Muşchii erau vizibil micşoraţi, iar pielea avea ceva nesănătos.

La redacţie, cei mai mulţi avură delicateţea sau indiferenţa de-a nu se mira de capul încărunţit al lui Popescu. Acesta îşi reluă îndeletnicirile. Era un alt om. Începu să uite. Durerile reumatice i se accentuară. Avu insomnii noapte de noapte. Părul continuă să-i încărunţească şi în scurtă vreme albi în întregime. Scăzu în greutate. Începu să mănânce tot mai puţin. Nu se grăbi să consulte un medic. Zilele îi treceau atât de repede încât nu reuşise să găsească timpul necesar.

După vreo două săptămâni de la scrierea romanului ajunse în faţa unui medic. Acesta îşi înălţă sprâncenele atunci când află că are doar patruzeci şi şase de ani. Îl consultă, îi recomandă nişte analize. La urmă, evitând să-i spună că starea corpului său este a unui om de şaptezeci şi cinci-optzeci de ani, îi dădu o reţetă pentru tonice şi vitamine.

Raul Popescu decedă în ziua când se împlineau trei săptămâni de la depunerea manuscrisului său la editură. Murise epuizat, de bătrâneţe.

Noapte bună, Sophie

Va apărea în curând, este ultima ei întârziere. Va coborî din maşină, scuturându-şi cu eleganţă pletele blonde, se va apropia de noi, prietenii ei, cu paşi prea mari pentru o femeie frumoasă, în stilul ei băieţesc, mai reuşit acum douăzeci de ani, dar care o prinde şi astăzi. Are instinct şi ştie întotdeauna să nu exagereze. Ne va zâmbi şi ne vom simţi cu toţii curentaţi. Ar fi putut să facă film cu zâmbetul de femeie absolută. În fond, nu frumoasă, înaltă, prea suplă, cu trăsături masculine, dar mâinile lungi şi subţiri, fine, te înfioară. Mâinile şi zâmbetul, iată tot ce are. A fost suficient pentru a trece drept o femeie fatală, să şi fie. Dintre cei mulţi, care au alergat după ea, a ales fiinţe deosebite, bărbaţi puternici sau sensibili, niciodată prea inteligenţi, întotdeauna, ciudat, puţin mai scunzi decât ea, bărbaţi decorativi, având profesii spectaculoase. Alături de ei a apărut, nonşalantă, serioasă, maternă, fără greş elegantă, în restaurante la modă. Niciodată meschină, ocolind în treacăt avantaje uşor de obţinut, nehotărâtă, versatilă nu din lipsă de caracter, ci din instinct, trecând prin ani în chip de învingătoare nedumerită, fermecătoare, ştiind să depăşească elegant succesele şi eşecurile, arzându-le pe toate cu zâmbetul ei inalterabil, ştiind să rămână neatinsă, să producă mari pasiuni şi mari decepţii, să mintă şi să spună adevărul, să promită şi să se ţină de cuvânt, sau să uite în clipa următoare, să fie generoasă şi să fie, brusc, zgârcită, nu cu banii, ci cu timpul, aprinzându-se şi apoi îndepărtându-se, fiinţă nemulţumită de prezent, oricât de bun ar fi fost acesta, roasă de dorinţa schimbării, privind cu aviditate înspre „altceva”, spre viitorul sacrificat de îndată ce s-a transformat în prezent. Pasionată mai ales pentru cauzele pierdute, dinainte pierdute, apărându-le cu o nebunească patimă, uitându-le brusc doar atunci când, nu arareori, reuşea în mod miraculos să le schimbe cursul firesc spre eşec.

I-a venit cândva, pe când era studentă, ideea să devină scriitoare. A reuşit foarte uşor, jucându-se. A scris romane, a avut succes, a luat premii, a călătorit, cărţile i-au fost traduse. A scris în trecere, între două complicaţii amoroase, între două călătorii, cărţi sacadate, nervoase, cu fraze scurte. N-a fost nevoită să inventeze, viaţa ei a fost un roman. A avut ani plini, s-a arătat o maestră a improvizaţiilor. A dovedit că pentru a face literatură nu trebuie să devii un ascet al scrisului, ci dimpotrivă, să înteţeşti goana senzaţiilor. A trişat? Acest cuvânt nu se potriveşte decât pentru jocuri, nu şi pentru viaţă. La joc trişezi şi eşti repudiat, în viaţă trişezi şi eşti admis. Nu voi spune deci: A fost prea avidă, s-a îmbibat, prin înşelăciune, de senzaţii. Romanele ei au un ce superficial. Nu voi repeta vorbele celor care n-o iubesc. Voi spune: Marea ei realizare a fost propria-i viaţă.

Viaţă ori literatură. Nu opoziţie, ci mai degrabă o relaţie de întrepătrundere, ca între două lichide insolubile unul în celălalt, aflate pentru totdeauna într-o agitată emulsie. Punctele lor de contact sunt locurile comune.

Viaţa, nu mai puţin decât literatura, se întemeiază pe acestea. Nici nu s-ar putea altfel. Este o naivitate să credem că viaţa este un flux absolut autentic. Întâmplările se repetă, emoţiile, triumfurile şi umilirile se repetă. Ea a intuit cu durere acest adevăr ignorat de cei mai mulţi. Iată de ce viaţa ei s-a desfăşurat în zvâcnete imprevizibile, imposibil de justificat pentru simţul comun. Fiind în permanenţă hărţuită de sentimentul unei scheme tiranice, a trăit într-o continuă, nesăbuită, patetică, zadarnică fugă din calea convenţiilor.

Ce se întâmplă atunci când cineva respinge locurile comune? O asemenea acţiune poate duce la dezastru. Boema, îndoielnica artă de-a contrazice convenţiile, a fost întotdeauna detestată, chiar dacă unii practicaţi ai ei au fost socotiţi geniali sau doar pitoreşti. Ceva boem i-a dominat viaţa. Esenţa existenţei ei a fost boemă, pe dedesubtul manevrelor conformiste la care s-a văzut uneori silită pentru a supravieţui. Pentru cine se interesează cu adevărat de ea, refuzând să rămână doar la câteva povestiri cu amoruri fulgerătoare, urmate de despărţiri neaşteptate, aceasta este o idee importantă. Sophie a avut întotdeauna o oarecare chemare spre corectarea (în sens estetic) a regulilor constituite ale convieţuirii sociale. Cam totul în viaţa ei cunoscută a fost cu susul în jos, făcut nu atât pentru a contrazice simţul comun, cât, mai degrabă, pentru a mulţumi în ea însăşi un gust pentru iregular, pentru rezolvările ciudate, neconcordante convenţiilor, pentru decizii şi trăiri bizare, nepotrivite, paradoxale. Femeile din categoria ei socială îşi aleg de obicei bărbaţi cu profesii intelectuale, fiinţe rutinate, laşe cu demnitate, rafinate, estetizate, neînsemnate fizic, cerebralizate, privind de sus plăcerile simple ale cenesteziei. Nu i se cunoaşte nici o asemenea relaţie.

Un iubit al ei a fost pilot de încercare, l-am cunoscut, era un musculos cu priviri curate de câine, devotat, gelos, contrariat ori de câte ori se afla în societatea unor intelectuali, bântuit din când în când de-o furie reţinută, o furie misterioasă, pe care am urmărit-o adesea cu mare atenţie, ca pe un lucru preţios, imposibil de văzut la intelectualii efeminaţi şi teatrali, un tip frumos, nici vorbă, legat de ea printr-o iubire de sclav revoltat, subjugat de inconsecvenţa ei magnifică, ce-l fascina şi-o ridica deasupra tuturor femeilor mai frumoase sau mai tinere întâlnite în viaţa lui de bărbat capabil de francheţe.

Un altul a fost actor de cinema, nu ştiu prea multe despre el, ca persoană, dar cunosc destul de bine categoria. Actorii ar trebui să aibă geniul lui Proteu, unii chiar îl au, să fie schimbători şi în vieţile lor private, chiar dacă anumiţi buni meşteşugari ai scenei şi ai ecranului afirmă despre ei înşişi, cu o mândrie de neînţeles: Suntem familişti tradiţionali, ce facem pe scenă n-are nici-o legătură cu vieţile noastre de zi cu zi. Eu zic, în ciuda moraliştilor de ocazie: În marii actori se află, vii, toate personajele pe care le-au interpretat. Nu se poate să fie altfel. Iubitul ei a făcut parte dintre aceşti oameni rari şi relaţia cu el a fost din acest motiv, paradoxal lucru, profundă. S-au iubit tocmai

fiindcă erau foarte schimbători şi nici un conflict n-avea cum să se fixeze. Putea fi bărbatul vieţii ei, dacă ea s-ar fi putut opri la cineva. În minte imaginile de pe ecrane i s-au învălmăşit, sunt sigur de asta, cu realitatea lui. Un caleidoscop cu multe feţe şi întâmplări. Ea a putut să aleagă, dând fiecărei zile şi fiecărei clipe o altă culoare, un alt sunet. Sau poate, totuşi, actorul era monoton şi n-a răspuns dorinţei ei nebuneşti de schimbare? Nu ştiu, nu l-am cunoscut, l-am văzut doar prin filme, o figură sugerând interiorizarea, incertă. Mi-a povestit odată, după ani: Mă simţeam divin de bine cu el, dar l-am părăsit fiindcă n-am mai rezistat fizic. Viaţa în dispreţul regulilor de supravieţuire comodă devine periculoasă. Am simţit că mă sufoc, mi-a spus. Am stat un an singură, n-am vrut să aud de nimeni. Am lucrat, am scris un roman, cel mai slab dintre toate, atât de prost încât l-am aruncat, să uit de el cât mai repede. Aveam timp destul, zile şi săptămâni nu m-a deranjat nimeni. N-a ieşit nimic, în viaţa mea n-am scris ceva mai prost. Tu trebuie să faci totul în trecere, Sophie, i-am spus, totul în trecere, altfel pieri. Îmi amintesc, o clipă m-a privit cu atenţie. Poate ai dreptate, a şoptit. Aveam. Astăzi, când anii au trecut, nu mă mai îndoiesc.

Au fost şi alţi bărbaţi, dar nu-i mai ştiu. Niciodată nu mi-a dat prin minte să mă interesez. Doar de la ea însăşi am aflat câte ceva. Nu confesiuni. Mi-a vorbit în trecere, pe fugă, grăbită, urma să plece în străinătate şi trebuia să se pregătească, trebuia să ajungă la televiziune, o aştepta o maşină, pleca într-o localitate îndepărtată, era mama ei bolnavă sau doar singură şi trebuia să se ducă repede la ea, avea o întâlnire în oraş, era pe punctul să întârzie, o conferinţă, o lansare de carte, o întâlnire cu cititorii. Orice, numai să nu rămână pe loc.

Va apărea, întârzierile ei au fost întotdeauna bine calculate. Trebuia poate să mă gândesc la o alocuţiune. Dar nu. Ce să spun? Să înşir vorbe meşteşugite, când totul este doar un vis, pătruns miraculos în viaţa prozaică? Cuvintele n-au rost astăzi, aici. O strângere de mână, un sărut fugar, pe obrazul fardat, aproape tragic în încremenirea lui. Apoi, priviri. O voi urmări cum îşi ia adio, cum dă mâna cu fiecare, stăpânindu-şi plânsul, cum le mângâie pe femei pe

păr, strângându-le o clipă lângă ea cu un gest matern, l-am văzut adesea, cum le zâmbeşte bărbaţilor, zâmbetul ei de cuceritoare, de amazoană evadată din trecut, cum urcă încet treptele clădirii întunecate – trebuie, poate, să aibă nişte culori mai vesele acest dom al ficţiunii -, cum se opreşte pe ultima treaptă şi se întoarce spre noi, zâmbindu-ne pentru ultima oară, regină ciudată, stăpâna unui regat vizibil numai pentru ea. Dispărând prin intrarea înaltă, de mausoleu, în ochi rămânându-mi doar o ultimă fluturare a veşmintelor sale. Şi-apoi, parcă trezit din somn, să privesc feţele din jurul meu, să simt o durere difuză în regiunea inimii, iar ochii să mă usture. Vom aştepta. Timpul va trece repede. Vom sta încremeniţi, tăcuţi, privind spre intrarea aflată sus, la capătul treptelor de marmură neagră. Va apărea, peste o oră sau peste zece minute, un bărbat cărunt, unul dintre bătrânii care i-au plăcut ei întotdeauna foarte mult, se va opri în capătul scărilor, îmbrăcat în halat alb, cu barbă albă, scurtă, lentilele ochelarilor săi vor sclipi în lumina piezişă a amurgului. Va sta o clipă nemişcat, cu mâinile pe lângă corp, iar apoi foarte încet, îşi va înclina capul într-un semn al afirmaţiei. Vom înţelege că hotarul a fost trecut. Femeile vor lăcrima, poate. Cei mai mulţi se vor îndepărta încet, de parcă ar părăsi un cimitir, iar noi, cei câţiva prieteni ai ei, vom urca treptele, dintr-o dată grăbiţi. Bătrânul ne va aştepta, o figură încremenită, priviri senine de ţăran bătrân. O vom vedea, ca moartă, cu ochii închişi pentru totdeauna, un zâmbet difuz îi va persista pe figura fără vârstă.

Am aflat primul de planul ei. Pe un coridor întunecos, am mers împreună câteva minute. Voi pleca, mi-a spus, pe scurt, în stilul ei grăbit, voi pleca pentru totdeauna. Nu te mira, ascultă. Am discutat cu un savant. Mi-a venit ideea. I-am spus. A rămas trăznit. I-am plăcut. A zis: O să mă gândesc. A trecut un an. M-a căutat şi mi-a spus: Totul este gata. Să scriu scenariul. Să aleg. Am ales. Pot să-l văd şi eu, am întrebat-o, mecanic, fără să ştiu despre ce scenariu este vorba. A rămas o clipă pierdută, privind înspre copacii înverziţi ce se vedeau de

la fereastra în faţa căreia ajunsesem. Nu-l va cunoaşte nimeni, a spus. Numai profesorul. El n-o să mă trădeze, sunt sigură. Se va afla după moartea mea. Sper să fii în viaţă atunci, a completat, zâmbind palid. Apoi, cu o voce neutră, mi-a dat câteva detalii tehnice. Totul era simplu, cumplit de simplu. Nu se întâmpla nimic deosebit, dar ea urma să trăiască în ficţiune. Corpul ei continua să funcţioneze, creierul îi era ghidat de impulsuri exterioare. Ceva asemănător cu hipnoza, parcă aşa mi-a spus. Hrănire artificială. Posibilitatea unei existenţe lungi, datorită minimului consum de energie. Un computer era programat pentru respectarea întocmai a scenariului.

Se pregătea deci pentru nopţi şi zile fictive, săptămâni, luni şi ani fictivi. M-a trecut un fior de groază, apoi m-am simţit tentat. Corpul urma să stea în parcul marii clinici a bătrânului ei, savantul. Urma să se construiască o clădire, un fel de monument, mai degrabă. A fost gustul ei: un mausoleu.

Fantastic sfârşit, dar potrivit pentru ea, parcă singurul cu putinţă. Probabil a selectat episoadele cele mai reuşite ale vieţii ei reale, le-a combinat din nou, în cine ştie ce variante. Atunci, când priveam împreună iarba strălucitoare, pe care un câine negru făcea tumbe interminabile, sub privirile unui bărbat elegant, nemişcat ca o statuie, am întrebat-o dacă nu-i este frică. Mi-e frică, a zis, simt un fel de greaţă când mă gândesc, ca în avion. Pot să te întreb ceva mai delicat, am zis. Da, bineînţeles că poţi. Nu ţi se pare că aventura asta are ceva derizoriu? De ce să pleci, Sophie? Tu eşti cea mai vie dintre noi. Ce vrei să faci tu este mai rău ca o moarte. Cuvinte prosteşti, le regret şi astăzi. Prietene, mi-a spus, ce ştii tu despre femei? Ai dreptate, sigur, dar eu am mai multă. Ce să-ţi spun? Că simt cum oboseala mă cotropeşte, cu fiecare dimineaţă mai mult, că simţurile mă trădează şi carnea mă trădează? Sunt obosită, dar nu vreau odihnă. Mă vreau pe mine, cea de acum douăzeci de ani, mă vreau. Vocea i s-a asprit, ca şi cum ar fi răguşit fără veste. Nu mai pot să mă târăsc de la o zi la alta şi să simulez la nesfârşit: Mă simt bine, mă simt perfect, sunt o femeie cu succese cândva, iar astăzi pot fi încă dorită. Sau măcar o doamnă spiritualizată. Vorbesc frumos şi scriu frumos, am văzut lumea şi-aşa mai departe. Îmi vreau trupul de-acum douăzeci de ani, vreau dimineţile proaspete de demult. Nu mai pot, înţelegi? Nu mai rezist în jocul vitaminelor, medicilor, dentiştilor, masajelor. Mi-e greu să mai scot zâmbetele de prosperitate cerute de legea succesului. Asta-i tot. Intri într-o aventură, Sophie, i-am spus. Da, ultima mea aventură, cea mai lungă. A zâmbit. Mi-ar fi plăcut să fiu cu tine, Sophie. Poate vei fi.

Am ameţit, de parcă m-aş fi aflat pe marginea unei prăpăstii sau într-un balcon de la etajul al cincisprezecelea, de unde priveşti în jos şi simţi în tine, mică, discretă, ca bătaia unui ceas de mână, dorinţa de moarte, dorinţa de zbor spre moarte. Ce rol îmi dăduse? Imaginea mea, asemenea unei umbre din Infern, îi va apărea în preajmă şi ea nu va şti că totul este o iluzie, va vorbi cu mine, îi voi spune istorisiri cu tâlc, poate nu în fugă, poate pentru întâia oară nu

în fugă, mă va asculta în tăcere, întinsă la marginea unei piscine, ca-n filme, bând sucuri răcoritoare de fructe? Am încercat să-mi imaginez viaţa ei din ficţiune. Va fi un vis, dar ce fel de vis, cât de reuşit, cât de dureros, cât de lung? Îşi va retrăi iubirile, poate şi copilăria parcursă cu atâta ură ciudată împotriva timpului ce nu trecea destul de repede? Mi-a povestit, a fost un copil retras. A devenit la un moment dat, brusc, războinică, băieţoasă, dispreţuind fetele şi dorind să fie băiat, eterna poveste explicată de Freud atât de bizar. Mi-a povestit, fragmentar, în întâlnirile noastre întâmplătoare, când aşteptam împreună pe cineva într-o staţie de autobuz, în foaierul unui teatru, mi-a povestit despre adolescenţa ei destul de nefericită, dar o adolescenţă, zic, cu greu poate fi nefericită, despre nişte rude, au persecutat-o, a scăpat de ele trăind poetic, aşa cum poate să trăiască o fată cu o imaginaţie atât de puternică, încât metaforele ei primitive şi vii nu sunt înţelese decât de puţini, o fată paradoxală, bolnavă de sensibilitate, rănită de orice, păşind totuşi printre oameni şi întâmplări cu o trufie de nobil scăpătat, încă arătată uneori, deşi anii i-au lustruit gesturile şi vorbele. Vor fi poate din nou întâmplările primei tinereţi, va fi ea însăşi, ciudată, amestec de dorinţe contradictorii şi îndepărtate unele de altele, tentaţia de-a sta printre cărţile zadarnicei înţelepciuni şi pofta furibundă de senzaţii, căreia îi ceda plângând de neputinţă şi de voluptate. Se vor întâlni toţi iubiţii ei, poate. Una dintre ciudăţeniile ei a fost întotdeauna generozitatea paradoxală a omului în stare să părăsească un oraş pentru totdeauna, doar pentru a nu se mai întâlni cu cineva, doar fiindcă nu este capabil să spună un simplu nu. Îi va revedea, va fi un film văzut a doua oară? Sau a refăcut totul, cu alte feţe şi cu alte întâmplări? De unde şi-a ales, în acest caz, personajele, dintre oamenii văzuţi în realitate sau dintre figurile celebre ale lumii? Nu. Va fi o reîntoarcere la vechi episoade, iubite şi părăsite cu fugitivă tandreţe. Da, trecutul ei va fi, retuşat de uitare şi de perfid-brutalele locuri comune.

O amintire

Am cunoscut-o pe doamna Elena H. Într-o seară de iarnă, în holul unei case vechi, propria ei casă, în apropierea Pieţei Rosetti. Într-adevăr, în materie de figuri umane memoria mea este o fototecă de prime imagini. Doar astfel reuşesc să-mi explic claritatea perfectă cu care revăd scena. O femeie frumoasă, la vreo treizeci de ani, sau nu, nu neapărat frumoasă, mai degrabă rasată, rafinată şi misterios erodată, având ceva de ogar neurastenic. Păşea ciudat, uşor tropăit, cu bustul puţin aplecat înainte, un mers neclar, dacă se poate spune aşa, de om indecis, oscilând între două posibilităţi simetrice. Gesticula exagerat. Avea mâini lungi şi descărnate, cu unghii acaju. O fiinţă subţire. Faţa maladiv de îngustă, o gură enormă, ce sugera cu violenţă senzualitatea, ochi banali, ascunşi cu subtilitate de breton, păr blond, scurt şi fluturător. Destul de înaltă, fragilă, sau nu, mai degrabă genul „fausse maigre”. Intens fardată. Parfumată, evident, cu „Madame Rochas”.

Ia să te văd, mi-a spus în loc de salut, ia să te văd. Să nu păstrezi toată seara figura asta serioasă, bine? Îmi promiţi? I-am promis. Am trecut printr-un al doilea hol, mai mare, întunecos, prin colţurile lui se vedeau contururile neclare ale unor obiecte voluminoase, am intrat într-o încăpere luminată slab. Se găseau acolo trei femei, precum şi soţul gazdei, un vag amic al meu, inginer. Îl întâlnisem câteva zile în urmă pe stradă şi mă invitase la un pahar de votcă. Mai stăm de vorbă, aşa mi-a zis, o s-o cunoşti pe nevastă-mea.

Curios lucru, pe cea de-a treia femeie dintre cele găsite acolo, sau pe cea de-a patra, dacă socotim şi gazda, am uitat-o cu desăvârşire. În memorie îmi stăruie numai o vagă siluetă cenuşie. În schimb, mi le aduc aminte pe celelalte două, deşi au trecut de atunci câţiva ani. Una dintre ele reprezenta genul blondei absolute, al secretarei implacabile, care-l determină pe şeful ei, aflat la vârsta critică, să divorţeze. M-a frapat la ea, de cum am văzut-o, un soi de dispreţ deplasat, inexplicabil, bineînţeles nu exprimat făţiş, ci strecurat pe sub pleoapele desenate cu verde şi pe jumătate coborâte. Nu prea vorbea. Se mulţumea să-şi lanseze dispreţui ei uşor, sau mai bine să-i zic milă, condescendenţă, nici nu ştiu ce să spun, pentru a fi mai exact. A doua femeie vorbea însă şi pentru ea. Dar ce zic eu vorbea, mai degrabă răcnea, zbiera, atât de tare încât de câteva ori am avut iluzia că zăngănesc geamurile. M-a fascinat, trebuie să recunosc. Toate trei erau profesoare. Ca şi gazda, de altfel. Se discuta despre şcoală. Întâmplări mărunte, interesante doar pentru ele.

Am ascultat cu maximă politeţe, am plasat câteva replici. În fond, eram şi eu profesor „la bază”. Mă întreb de ce discursul răcnit al acelei femei a putut să mă indispună atât de violent şi într-un timp atât de scurt.

Toate acestea sunt, în cele din urmă, aspecte lipsite de importanţă. Secundară mi se pare şi prezentarea soţului, tânăr frumos de-a binelea, înalt, având ceva tragic scris pe figură. Blonda şi mondena lui soţie îl oprima cu o

lipsă de cruţare, aş zice, instinctivă. Îl trimitea tot timpul la bucătărie, să aducă nu ştiu ce, la prăvălie, după băutură, apoi din nou, după ţigări, îi sărea pe negândite în spate, enervându-l vizibil, făcea gesturi deşănţate, ruinându-şi imaginea de pariziană rafinată întrevăzută de mine la venire, îl lua peste picior cu glume groase, nici vorbă de ironii subtile, strecura nişte aluzii umilitoare, cu subtext misterios (atingându-şi pe deplin ţinta, făcându-l să pălească şi să devină tăcut).

Ce dracu' se petrece acolo? O menajerie, pe cinstea mea! Blonda cu forme generoase era o pisică gălbuie, lipsită de orice imaginaţie şi animată doar de-un egoism elementar. Ţinea doar să se îmbrace cât mai bine, să aibă „smacurile” şi coafezele cele mai bune. Să nu uit ţigările. Dacă-i dai nişte haine bune, de firmă, nişte pantofi italieneşti, un pachet de kent şi un pahar de mai ştiu eu ce, hai să zicem „Johnnie Walker”, devine brusc împăcată cu sine. Dispreţul ei nu îmi era în mod special adresat, ci le viza pe toate fiinţele care cred că limbajul cuvintelor este ceva important şi îşi dau silinţa să combine vorbele în moduri cât mai nimerite. Este clar, aşa gândea. Vorbărie stearpă, ziceau privirile ei reci şi în acelaşi timp senzuale, dacă se poate imagina aşa ceva, dar eu zic că se poate, fiindcă tocmai aşa se uită pisicile. În ceea ce-o priveşte pe a doua profesoară, mi se pare evident, avea rolul modest al unui papagal, frumos colorata pasăre cu darul imitaţiei. Iar gazda, cu tot regretul trebuie s-o afirm, încălcând oarecum legile ospitalităţii, interpreta o maimuţă, un gibon suplu şi rasat, poate melancolic în sufletul lui, dar, până una alta, dedându-se la tot felul de manevre nu prea reuşite.

O să se spună că sunt un misogin. Pe nedrept, fiindcă realmente asta era situaţia. De altfel, precizez, reproşurile mele sunt strict amicale, sportive chiar. În definitiv, soţul acceptase de bunăvoie totul, iar eu tot nesilit de nimeni venisem în vizită. Deci, repetând figura retorică de mai sus, voi afirma: Prologul ar fi putut lipsi. Cu adevărat interesantă este doar doamna Elena H., dincolo de sadismul ei conjugal. De altfel, imaginea ei mă urmăreşte. Mi-o amintesc cum, în aceeaşi seară, a început, în cele din urmă, să discute şi despre altceva decât conflictele cu directoarea. O interesau ştiinţele oculte, ştia câte ceva, citise. Avea chiar câteva cărţi. S-a referit la ele în treacăt, vorbind foarte repede şi mişcându-şi în permanenţă mâinile ei expresive, care doar aşa arătau bine, atunci când se opreau scoţând la iveală vene puternic reliefate şi degete încovrigate, un soi de ghiare elegante. I-am cerut să-mi arate şi mie cartea cea mai interesantă. A scos o traducere engleză a „Cărţii schimbărilor” şi a răsfoit-o cu nervozitate. Am întrebat-o dacă a învăţat să ghicească.

Mi-a spus că da şi s-a apucat imediat să arunce cele trei monede. Repede mi-am dat seama, cunoştea foarte aproximativ regulile jocului grav al prezicerii viitorului. Dar nu i-am spus nimic, am lăsat-o să vorbească, urmărind fascinat cum i se contorsionau tendoanele gâtului slab, lăsând să apară o venă proeminentă, dezagreabil de privit.

În timpul jocului de-a ghicitul vorbăreaţa a mai tăcut. Imediat după ce pronosticul a fost rostit, a dat din nou drumul inocentelor ei banalităţi. N-am mai putut rezista mult. M-am scuzat cum am ştiut mai bine şi-am plecat, urmărit de ţipetele gazdei: Vaaai, dar de ce pleci, vaaai, dar mai stai!

Acestea au fost circumstanţele. Le-am înşirat pentru a motiva, ce-i drept, într-un fel paradoxal, câteva întâmplări ulterioare.

În ciuda vizitei eşuate, nu m-am astâmpărat. Ba chiar am simţit tentaţia de-a reveni. Acum, când a trecut o bună bucată de timp de-atunci, înţeleg cu destulă precizie motivul. Eram fascinat de combinaţia contradictorie exprimată de Elena H., iar vizita, de la distanţă însă, fără ţipetele femeii-papagal, mi se părea un întreg joc al demascării. Mai întâi, o fiinţă rasată, cu membre fine şi lungi, cu o figură â la Modigliani, apoi ruinarea vertiginoasă a primei impresii. Totuşi chiar ajuns în etapa dezamăgirii am întrevăzut nişte „lucruri pozitive”. Sau nu, de ce să nu fiu sincer până la capăt? Nu o curiozitate filozofică m-a îndemnat să revin, s-o caut. Femeia mi-a plăcut, asta este totul. Recunoscând în sinea mea că aşa stau lucrurile, am început să-mi zic: Îşi terorizează soţul, are nişte prietene enervante, n-a citit cu atenţie „Cartea schimbărilor”, vorbeşte cam prea tare şi-şi dă prea des în petic, lepădând brusc masca femeii de lume. Dar toate acestea nu contează, dacă este frumoasă. Şi era.

Iată ce-mi trecea prin minte într-o dimineaţă, în timp ce-i formam, cu un sentiment lamentabil de satisfacţie, numărul de telefon. Am găsit-o. Cât de plăcut surprinsă a fost, domnule! Ceva „de nemaipomenit”. S-ar fi zis că eram singura persoană de la care aştepta o veste. Să ne întâlnim, sigur, chiar atunci, să vin imediat la ea, este singură, doreşte în mod special să stăm de vorbă, să bem cafele, să fumăm „o ţigară bună”. Glasul ei de copil răzgâiat, nu lipsit de anumite modulaţii culte, avea o certă forţă hipnotică. Am ajuns acolo destul de repede. M-am fardat o oră întreagă, mi-a spus, pentru tine. Ştirea aceasta m-a flatat, nu văd de ce-aş nega, deşi femeile intens fardate îmi dau în genere impresia neplăcută că sunt deghizate. A făcut cafele şi apoi a început să fumeze cu aviditate, aprinzând ţigară de la ţigară, sugând fumul cu un mic zgomot de turbină. Avea, în schimb, darul de-a bea cafeaua în înghiţituri extrem de mici. Ducea ceaşca la gură de foarte multe ori, dar cafeaua nu se termina cu nici-un chip. În schimb, eu, fiinţă modestă, primitivă chiar, aş zice, în raport cu ea, am băut-o repede, fără să fumez, contrazicând ritualul. Am conversat. Avea în continuare marota cu ştiinţele oculte. Nu mai era însă vorba despre ghicirea viitorului, chestiunea i se părea depăşită, ci despre autohipnoză. Cum omul trebuie să-şi compună nişte sutre şi apoi să le repete, concentrându-se până când începe să-şi vadă aura. În final, este posibilă modificarea funcţiilor propriului corp. Interesant, nici vorbă. Tot ce-mi spunea, însă, era contrazis de aviditatea cu care fuma şi de ridicarea, maniacal de frecventă a ceştii de cafea spre gură. Îmi vorbea despre meditaţie şi concentrare, dar ea însăşi era imaginea dispersării şi a incontinenţei.

Formam un cuplu destul de interesant. Eu, imobil, politicos, căutând să-i pun din când în când câte o întrebare spre a-i dovedi că sunt atent, sărind să-i ofer foc, de la propria ei brichetă, ori de câte ori lua o nouă ţigară, ea, nervoasă fără motiv, totuşi zâmbind, schimbându-şi tot timpul poziţia în fotoliu, mişcându-şi mâinile, vorbind cu o patimă nejustificată de cuvintele rostite, cu tendoanele gâtului din nou îngroşate, cu vena zigzagată, ce-i ieşea de sub gulerul bluzei şi-i dispărea sub urechea dreaptă, stârnindu-mi un moderat sentiment de teroare. Este totuşi prea tânără pentru a mă teme de un accident vascular, mi-am zis. Într-un târziu, trecuse mai bine de-un ceas de la venirea mea, am întrerupt dialogul pe teme de ocultism şi parapsiholgie. Am început să-i vorbesc despre ea însăşi, căutând formulări ingenioase şi modulând seducător, zic eu, vorbele. I-am evocat pe presupuşii ei strămoşi din ţări străine, i-am spus că rafinamentul ei are ceva bizantin, sau alexandrin, nu mai ţin minte, i-am comparat frumuseţea cu o auroră (iniţial îmi venise în minte să spun crepuscul, dar mi-am muşcat limba), ca apoi să zic că figura ei nobilă ar câştiga privită în lumina de miere a unei toamne sudice, i-am descris inelele magice, meritate de mâinile ei, am imaginat o poveste despre o romantică bunică, moartă de tânără din iubire, cu ea semeni, am regretat retoric că nu sunt poet, am blestemat cuvintele neputincioase, am zis: Doar un pictor de geniu ar putea să fixeze fascinaţia ta de floare carnivoră. Am vorbit îndelung şi bine, zic, mi-am găsit cuvintele. Nu m-a întrerupt. Curios lucru, destul de ingenioasele elogii nu i-au atras atenţia asupra mea, ca persoană. M-a ascultat privind în altă parte, de parcă vorbele mele ar fi fost rostite de-o voce înregistrată pe un disc. La un moment dat, când m-am oprit să-mi trag răsuflarea, mi-a spus să zic mai departe. Vocea ei era impersonală, lipsită de orice semn de afectivitate. La urmă, să tot fi vorbit vreo jumătate de oră, m-a gratulat cu un soi de uimire nepoliticoasă. Din tonul ei rezulta că mă găseşte mai puţin cretin decât credea la început. Deşi nu-mi picaseră prea bine felicitările ei, am făcut un efort şi i-am luat mâna. Era atât de rece, încât exaltarea inculcată de propriile mele cuvinte mi-a dispărut pe loc. Şi-o dată cu ea mi-au ieşit din minte şi cuvintele, marile vorbe pe punctul de-a fi rostite. Am respirat adânc de câteva ori şi am reînnodat discuţia despre autohipnoză. Îmi făcusem la repezeală un plan. S-o las din nou să vorbească şi apoi, ca din întâmplare, să-mi privesc ceasul şi să spun: Trebuie să plec imediat la o întâlnire. Vechiul truc. S-a întâmplat însă ceva. În minutele când încercam să depăşesc amintirea cuvintelor irosite o dată cu fumul de ţigară în spaţiul încăperii, a intrat pe neaşteptate, cu un aer plângăreţ-mustrător, soţul, tânăr înalt şi chipeş, ros de conştiinţa unui rău cunoscut doar de el. M-a salutat fără să zâmbească. Vezi, Elena, vezi, i-a spus apoi soţiei sale cu amare reproşuri în glas. Vezi... Nu ştiu ce trebuia să vadă. Probabil pe mine, uitându-mă pe fereastră, pentru a face, chipurile, pe discretul, după ce încercasem, fără nici-un succes, să leg o conversaţie banală. Aveam însă „conştiinţa curată”.

Acest fapt m-a determinat să mă întorc cu mişcări degajate şi să-i caut privirea, soţului, vorbind despre nu mai ştiu ce. Asta l-a liniştit. A schiţat un zâmbet şi mi-a vorbit. În fine, după vreun sfert de oră, am anunţat: Plec. Spre surprinderea, dar nu şi spre neplăcerea mea, soţul mi-a propus să ieşim împreună. Se învoise de la uzină doar pentru trei ore. Am ieşit împreună. Orice încordare dispăruse dintre noi şi am simţit cum o spontană solidaritate începe să se lege. Văzându-l cu totul înmuiat, mi-am îngăduit să-i spun nişte cuvinte cam riscante. Uite, i-am spus, degeaba eşti gelos. Nevastă-ta îţi este fidelă, fii sigur de asta. Dar este cam rea, ăsta este defectul ei. Sau nu rea, mai degrabă colosal de indiferentă faţă de cei din jurul ei. La care el, în mod neaşteptat, mi-a propus să mergem o staţie pe jos. Am fost de acord. Staţia s-a transformat în două şi apoi în trei. Ne-am tot dus, părăsind încet Centrul şi apropiindu-ne de zona unde se afla uzina lui. Am vorbit aproape numai eu. I-am spus multe, căutând să construiesc un adevăr în primul rând pentru mine însumi. I-am spus: Elena nu este egoistă, în nici-un caz, ci indiferentă, dar nu din lipsă de sensibilitate şi de inteligenţă, ci din lipsă de slăbiciune. Îţi dai seama, mulţi oameni nu-şi prea permit luxul de a-şi contraria semenii, mai ales dacă au nevoie de ei. Sunt foarte numeroşi adepţii principiului iezuit. Să nu spui nimic rău despre nimeni. Oamenii sunt preţioşi sau mai degrabă utili, deştepţii nu se supără pe nimeni, păstrează câte un zâmbet pentru fiecare. Este un semn de slăbiciune? Nu te contrazic. Ea este bizar de puternică, în ciuda fragilităţii ei fizice. Îşi poate deci permite luxul de a-şi bate joc de tine în faţa musafirilor, după cum îşi poate îngădui să nu facă nici cel mai mic gest de cochetărie (simbolică) faţă de mine. Pe tine te îndepărtează într-un fel, pe mine într-altul. O asemenea atitudine are darul de a alunga lumea, sau, aici este buba, de-a reţine doar persoane de proastă calitate. Acestea admit să fie rău tratate, urmărind cine ştie ce scopuri josnice. Fiindcă, realmente, ce folos dacă cineva are, eventual, un suflet frumos şi se poartă tot timpul într-un mod enervant sau de-a dreptul jignitor? Pe de altă parte, soţia ta este o persoană foarte interesantă, tocmai fiindcă refuză jocul amabilităţii şi-al politeţii. Dacă ar fi proastă, atunci totul ar fi clar şi neinteresant. Dar nu este aşa. Este mai degrabă vorba de-o forţă reală, în stare să fascineze şi chiar să hipnotizeze pe cineva, să-l transforme în sclav. Eu sunt un fel de sclav, a spus inginerul cu seriozitate, dar nu voi mai fi multă vreme. Mai cunosc o persoană din categoria ei, am zis, o femeie extrem de frumoasă. A păţit numai necazuri în viaţă, de toate felurile. Este aproape comică. Spune numai despre ghinioane, neînţelegeri, conflicte. Niciodată n-a priceput un alt punct de vedere. În spatele ei se află brutalitate şi stângăcie. Trăieşte ca şi cum lumea ar fi populată de umbre neglijabile. Oamenii nu sunt umbre. Sunt încăpăţânaţi, nu vor să fie aserviţi, în nici un fel. Ripostează. În asemenea cazuri, cel mai adesea, dispar. Pleacă, lăsându-le să-şi aleagă alte victime.

Parc-aş fi cobit. După mai bine de un an, când i-am telefonat din nou, uitând de toate cele întâmplate şi dorind doar să mai schimb o vorbă, mi-a spus că a divorţat. Apoi, abrupt: Să mergem la filmul cutare. Să cumpăr eu bilete. A doua zi ne-am întâlnit. Era mai vaporoasă decât oricând. Am intrat într-o sală cam ciudată, peretele din stânga era vizibil convex. Ne-am aşezat. Filmul a început. După ce s-a foit câtva timp, mi-a spus: Să ne mutăm de-aici, neapărat. Cum să ieşim? Ne aflam chiar lângă perete, trebuia să deranjăm prea multă lume. Chiar în spatele nostru era intervalul transversal. Am încălecat spătarul scaunului şi apoi am ajutat-o şi pe ea să treacă. O clipă am ridicat-o în braţe. Cât de uşoară era, domnule! De necrezut.

Am mai vorbit la telefon. Apoi, să tot fi trecut vreo două luni, se apropia toamna, mi-a făcut o vizită. De cum a intrat a zis: Nu stau decât cinci minute. N-am avut nimic împotrivă. Sunt în vizită la un iubit al meu, sunteţi vecini. Altfel n-aş fi venit. Am fost din nou de acord. A intrat cu ţigara aprinsă în mână. A avut timp să mai aprindă una. A stat pe un scaun şi mi-a spus câteva vorbe condescendente, de tipul „da, bineînţeles, nu este prea rău aici”. S-a aplecat să ridice, cu falsă pedanterie, după ce în prealabil mă privise ironic, nişte scrum de ţigară de pe jos. În această mişcare i s-a dezgolit ceafa, scheletică, dar nu urâtă. Aproape fără voie, am întins mâna şi am mângâiat-o pe ceafă şi apoi pe spatele bronzat, cu vertebre ieşite în relief. Am simţit ceva, un obstacol. Am ridicat instinctiv palma, dezgolind şi mai mult spatele. Mi s-apărut că văd două fire de culoarea pielii, fiecare dintre ele format din mai multe şuviţe subţiri, în genul cablului electric. Ieşeau din nişte ţevi strâmte, foarte fine, ce se pierdeau în trup. Am tras mâna, ca ars. Totul n-a durat mai mult de trei secunde. Am simţit cum pe spate mi se rostogoleşte ceva rece şi umed. Am rămas stupefiat, cu ochii larg deschişi şi mâniile tremurătoare. Ea s-a ridicat şi s-a îndreptat spre ieşire. Am încercat s-o urmez, dar picioarele mi se muiaseră. M-am aşezat la loc, în timp ce prin minte îmi bubuia un singur cuvânt: robot. N-am mai văzut-o de-atunci.

Mi s-a părut, nici vorbă, a fost o halucinaţie. Originea ei se afla în unele dintre cărţile citite în acea vreme.

În preajma nopţii

Când ai douăzeci de ani timpul curge mult mai încet. Pentru mine curge cam de două ori şi jumătate mai repede. Ce-o fi vrut să zică? O asemenea vedere n-am mai primit niciodată. Ce-o fi zis maică-mea când a citit-o? Azi m-a privit cam ciudat, dar n-a zis nimic. Mi-a mai spus la telefon, între noi este o prăpastie, mentalităţile noastre au între ele un canion. Vorbeşte atât de curios! E foarte inteligent. Asta m-a atras la el. Uneori pare atât de slab! Parcă n-ar fi bărbat! Iar alteori, dimpotrivă, iese din el o forţă. Ca o explozie.

Să mă pregătesc, bine că nu sunt obosită. Bine era să fiu eu cea servită. Nu va fi aşa. Eu, pe alţii, da. Îi voi servi până spre dimineaţă. Şeful zicea că după ora două pot să mă schimb şi să devin o invitată. Aşa ceva nu pot să fac. Deşi pe mulţi îi cunosc, unii îmi sunt chiar prieteni. Cei mai tineri. O să fie şi doi foşti iubiţi ai mei. Ce să-i faci? Ce-a fost a trecut. Nu înseamnă că n-am rămas prieteni. N-o să mă schimb. Nici măcar n-o să-mi aduc hainele de-acasă. O să vin îmbrăcată cu costumul de Revelion. Şeful zicea că o să-l folosim şi la anul. Îmi place cum arăt îmbrăcată în el. Parcă aş fi o stewardesă. Numai că deocamdată sunt ospătăriţă. Nu-mi pare rău, nu-mi displace treaba asta. Sunt un fel de şefă, în timpul serviciului nu le zâmbesc decât clienţilor. Am trei subalterne, una este mai mare cu patru ani decât mine. Sunt mai serioasă decât ea, de-asta m-a numit.

Cum adică, timpul trece mai încet pentru mine decât pentru el? Nu înţeleg. Îmi amintesc, dar parcă văd toate scenele dintr-o dată. Când mi-a dat numărul lui de telefon, n-am prea priceput de ce. Iar la Bucureşti, mi-am spus că nu-i nimic dacă o să-l caut. Veneam să dau examen de admitere la facultate, dar ştiam precis că n-am

nici-o şansă. Era luxul meu, o fantezie. M-am dus şi fiindcă prietenii mei aveau să afle. Cumva, chiar picată, creşteam în ochii lor. A dat examen, n-a reuşit. Cum a fost, greu? Da, foarte greu, peste douăzeci pe un loc. Vă daţi seama. Când lumea o să mă vadă la serviciul meu, la restaurant, o să gândească: O fată ambiţioasă, n-a reuşit, dar poate că la anul. Treburile astea îmi fac bine, n-aş putea să spun de ce. Mă simt cumva acoperită.

Serviciul meu este bun, n-am ce zice. Câştig destul de bine. Nu mă simt deloc prost sau cine mai ştie ce. Cui îi pasă de mine? Cui îi place de mine nu ţine cont de meserie. Ştiu eu ce ştiu. În cinci ani ajung şefă de sală. Ştiu sigur că aşa va fi.

El zicea că trebuie să fiu absolut sigură că-mi place să fiu ospătăriţă. Dacă este aşa, atunci totul este ochei. N-are rost să-mi mai pierd timpul cu examene de admitere la facultate. Problema este că nu-mi pot da seama. Este şi aşa şi aşa. Uneori. El zice: Nu ştii ce vrei. Ce contează? Am timp, asta nu pricepe el. Spune că viaţa cuiva capătă un anumit stil de la început şi se tot continuă aşa. Nu cred. Sunt sigură că pot oricând să mă pregătesc şi să intru. Numai să vreau.

În ultimul timp a apărut pe la noi un bărbat care seamănă foarte mult cu el, de parcă ar fi fraţi. Cine-o fi? Văd că şeful îl cunoaşte foarte bine, se poartă prietenească cu el. Vine întotdeauna în raionul meu. Intră în vorbă. Şi vocile

seamănă. Are şi el vorbirea din piept, cu nişte vibraţii adânci. Mi-ar plăcea să fie el aici de Revelion, să-mi facă o surpriză. Să-l văd la masă deodată. Ca astă toamnă. Am simţit că mă înroşesc. Când i-am turnat ciorba în farfurie a zis ceva ce mi-a plăcut. La urmă a cerut o băutură răcoritoare, dar i-am spus să nu ia, era prea veche. N-a luat.

Am stat la el. Ştiu totul despre tine, aşa mi-a spus. Nu faptele, sufletul ţi-l cunosc foarte bine. Eu nu pot să dorm cu nimeni, nici cu soră-mea. Cu el am putut, din prima noapte, de parcă am fi fost căsătoriţi de nu ştiu câţi ani. Nu ştiu de ce, îmi venea tot timpul să stau lipită de el, parcă eram nebună. Dimineţile m-am trezit întotdeauna lipită de el. Am auzit, contează foarte mult mirosul. Îmi plăcea mirosul lui, mult de tot. Nu colonia, mirosul trupului. De asta mi-am dat seama nu atunci, ci la vreo două luni, mă întorsesem de multă vreme acasă. În autobuz, nu ştiu unde mergeam, un bărbat mirosea la fel, absolut la fel. Am simţit că mă cuprinde o căldură mare şi parcă nu mă mai pot ţine ca lumea pe picioare.

Mă simţisem atât de bine, dar ce se putea face? Între mine şi el? S-au mai văzut cazuri. Eu ştiu unul. Jucăria a mers mulţi ani. Nici nu-ţi vine să crezi că aşa ceva se poate. Dar eu am simţit că se poate. El zicea: Ce este viitorul? O abstracţiune. Nu ştim ce vom fi peste câţiva ani. Îmi aduc aminte, chiar aşa zicea. Nu ştim ce va interveni. Avem la dispoziţie doar prezentul şi poate viitorul apropiat. Poate că avea dreptate. Taică-meu are un unchi care s-a însurat pe la cincizeci şi cinci. A avut trei copii. Acum are optzeci şi se simte foarte bine. N-are treabă.

El n-a îndrăznit să-mi facă vreo propunere. Mi s-a părut chiar că ideea ca noi doi să fim împreună îl face să ameţească. Se uita la mine de parcă m-ar fi văzut pentru prima oară. Părea foarte uimit, dar şi fericit. Mai mult uimit, de idee, de posibilitate.

Acum o să plec. Îmi pun paltonul peste costum. Pantofii sunt acolo. O să merg în cizme. El se va distra în noaptea asta. La telefon zicea că ar fi absolut necesar să merg până la el, că nu mai este în stare de nimic, dacă nu se întâlneşte cu mine. Nu cred că aşa vorbeşte un bărbat adevărat. Să fie oare posibil ce mi-a spus? Are o lucrare importantă de predat. Nu poate lucra, oricât s-ar sforţa. Eu am serviciu, nu pot să merg la el. A venit aici de două ori, n-am putut să-l văd decât puţin, pe stradă. M-a condus spre serviciu. Zicea că exagerez, că este imposibil să nu mă pot învoi pentru două-trei ore. Aş fi putut, dar nu vreau să cer nimic de la şeful.

Uneori simt că el are un alt fel de-a trăi, de-a înţelege viaţa. Acum parcă-mi vine să cred că are nevoie de mine. Nu este nimic de făcut. Mâine voi dormi până seara. Ba nu, până poimâine dimineaţa. Celălalt îmi va telefona. O să-i spun să vină pe la noi, maică-mea este de acord. Zice că are o meserie bănoasă şi n-o să am probleme în viaţă, dacă mă mărit cu el.

Bine că nu este nimic în cutia de scrisori. Nu ştiu de ce, am avut presimţirea că voi găsi o vedere de la el. Parc-aş fi visat o vedere trimisă de el.

Autostop

lui Victor Guţu

Într-o după-amiază de aprilie, pe când juca table cu un recent prieten, inginerul Valentin Guţu auzi soneria. Se ridică şi deschise. Avea o recomandată. Semnă de primire, întrebându-l pe poştaş de ce nu i-a lăsat un aviz în cutia de scrisori. Acesta ridică din umeri.

Inginerul puse scrisoarea de-o parte pe masă şi continuă să joace. Era un plic lunguieţ, gri-verzui, cu o marcă frumoasă, mai mare decât cele obişnuite. Cine ştie ce femeie îmi mai scrie, păru să zică zâmbetul lui orgolios. Ichimescu, adversarul său, îi ceru voie să se uite la marcă. Inginerul n-avea nimic împotrivă, putea să se uite cât pofteşte, numai să dea şi cu zarul.

— Eu sunt puţin filatelist, se justifică Ichimescu, parcă scuzându-se.

— Să fii sănătos. Dacă vrei, ţi-l dau. Cu tot cu plic sau fără plic.

— Ştii ce, hai să ne oprim puţin! Tu citeşti scrisoarea şi eu mă uit la marca asta. Este foarte ciudată, n-am mai văzut aşa ceva. Ultimele cuvinte le spuse aproape în şoaptă.

Guţu îi luă plicul din mână şi îl deschise cu brutalitate.

— Fii atent, strigă Ichimescu, pălind. Să nu rupi marca.

— Ce te sperii aşa? îl întrebă inginerul cu un uşor dispreţ. Fii liniştit, o s-o ai.

Guţu începu să citească. Dacă n-ar fi fost absorbit de examinarea mărcii, Ichimescu ar fi putut să vadă cum fruntea şi apoi obrajii i se înroşesc de furie.

— Cine îşi permite, bolborosi el. Ce măgărie, domnule! Ia te uită, continuă mai calm, ce glumă tâmpită!

— Ce scrie? se interesă absent celălalt. Bineînţeles, dacă nu este ceva intim.

— Nici pomeneală, ce intim? Este o scrisoare de ameninţare, ca-n filme. Inginerul încercă să râdă, dar nu prea reuşi. Ichimescu îşi ridică privirea.

— Vrei să mi-o dai puţin?

Guţu i-o întinse, ridicând din umeri a nedumerire şi neputinţă.

Textul scrisorii era următorul: „Câine, vei da socoteală pentru toate mişeliile tale. Te vom pedepsi, după cum meriţi. Pedeapsa va cădea asupra capului tău când te vei aştepta mai puţin. Teme-te de noi!”. Cuvintele erau formate din semne tipografice neobişnuite, atât de simplificate încât unele dintre ele ar fi fost neinteligibile în absenţa contextului. Nu existau majuscule şi nici semne de punctuaţie. Distanţele dintre cuvinte erau mari şi inegale, mesajul părând, la prima vedere, trunchiat. Literele erau violete. Privite oblic deveneau aurii.

— Culorile astea, zise Ichimescu, le obţineam când eram copil, dizolvând în apă o mină de creion chimic. Asemenea caractere n-am mai văzut. Nu-mi amintesc de nimic. Ce spui?

Guţu încuviinţă. Luă înapoi scrisoarea şi începu să-i examineze hârtia, privind-o înspre lumină şi foşnind-o. Fâşâitul ei era neobişnuit, cumva metalic.

— Ce spui de marcă? întrebă el.

— Este ciudată. Uită-te şi tu! Un animal fabulos. Nu scrie nicăieri ţara şi valoarea. De fapt, nu este o marcă poştală, ci un fel de reproducere.

— Dar ştampilele?

— Sunt foarte neclare. Astea nu sunt ştampile. Tu n-ai primit, deci, o scrisoare prin poştă.

— Şi-atunci?

— Nu ştiu. O fi o farsă.

— Ce farsă? Se întrebă inginerul, schiţând violent gestul îndepărtării unei muşte supărătoare. Cine are timp de-aşa ceva?

— Ai dreptate. Dacă era o farsă, ai fi primit o scrisoare banală, scrisă cu mâna stângă, sau făcute din cuvinte decupate din ziare. Pe când aşa... Totul este exagerat. Hârtia, scrisul, marca, poştaşul. Textul nu-i prea misterios. Oricine îl poate compune. Întrebarea este dacă prietenii tăi au avut de unde să procure o asemenea hârtie şi, după aceea, au avut unde s-o imprime atât de bizar. Iar marca... Îţi dai seama? Asta este muncă de pictor. – Se uită de aproape la plic -. Asta nu-i făcută de mână. Unde-au tipărit-o? De fapt... O logică ar fi. Scrisoarea i-a fost trimisă unui inginer poligraf, priceput la hârtie, imprimare, litere şi-aşa mai departe. Ce părere ai?

Guţu nu răspunse şi încercă să rupă un colţ al scrisorii. Nu reuşi. Hârtia nici măcar nu se lăsa împăturită. Era elastică, se îndoia, dar îşi revenea imediat, după ce presiunea asupra ei înceta. Redevenea plană. Tot răsucind-o în mâini, inginerul se enervă brusc şi se ridică înjurând de la masă. Dispăru în încăperea alăturată, împingând uşa printr-o lovitură de picior. Se întoarse imediat. Era roşu la faţă şi gâfâia. În mână ţinea un pumnal. La precedenta partidă de table i-l lăudase lui Ichimescu. Este finlandez, autentic. Tata l-a adus din război. Inginerul avea o lucire primejdioasă în ochi. Ichimescu nu se sperie. Ştia că furia îl ţinea puţin. Îl privi calm cum se repede asupra hârtiei, având grijă mai întâi, cu toată furia, s-o aşeze asupra cărţii de telefon, şi-apoi o loveşte cu pumnalul. Oţelul scrâşni şi vibră, de parcă ar fi nimerit în piatră, fără să lase vreo urmă.

Brusc istovit, inginerul aruncă pumnalul pe jos, fără să se mai uite la el. Se aşează la masă cu mâinile la tâmple şi ochii închişi. – Eu aş zice, interveni şovăitor Ichimescu, să nu prea pui la inimă chestia sta. Este o hârtie foarte rezistentă. Foarte bine. Glorie inventatorului. Marca nu este autentică. Şi mai bine. Cineva se distrează.

Pe măsură ce vorbea, tonul devenea tot mai persuasiv, ajungând de-a dreptul avocaţial.

— Caracterele sunt ciudate, scandă el, încurajat de tăcerea celuilalt. Şi ce dacă? Cineva a avut acces la o sculă mai specială. A vrut să facă o glumă

deosebită. Poate îţi dă telefon chiar acum, peste câteva minute, să te întrebe cum ţi-a plăcut farsa. N-are rost să-ţi baţi capul. Din aceste motive, încheie el cu o veselie teatrală, ce transformă ultimele sunete ale cuvântului „motive” în ceva asemănător unui schelălăit scurt, propun să continuăm partida.

Reîncepură să joace, evitând să mai rostească expresiile inocent-stereotipe ale jucătorilor de table. (Aceste expresii fac parte dintr-o magie ce ţinteşte obţinerea unor numere favorabile.) Mult timp se auziră doar păcăniturile lemnoase ale pulurilor şi rostogolirea agasantă a zarurilor.

— Uite, Valentine, zise Ichimescu într-un târziu, când jocul încetă parcă de la sine, tablele astea. Par ceva foarte stupid. Idiot de-a binelea. Doi oameni serioşi aflaţi la dispoziţia unor zaruri. Nu este idiot? Cum adică? Eu, om cu familie, azi-mâine bunic, să depind de nişte bucăţele de os? În acelaşi timp, tablele îmi par un joc înţelept. De ce? Fiindcă este stăpânit de întâmplare. Toate jocurile, o să-mi spui, depind mai mult sau mai puţin de întâmplare. Tocmai asta este. Aici întâmplarea este un stăpân foarte brutal, aş zice. La alte jocuri, o acumulare de avantaje, dacă este suficient de mare, nu mai

poate fi răsturnată de întâmplare. La table, da. În orice moment poate să intervină ceva şi să te întoarcă pe dos. Aşa că vezi cum stă socoteala...

— Cum stă socoteala? întrebă Guţu, cu o privire înceţoşată, de parcă atunci s-ar fi trezit din somn.

— Păi, uite aşa. Tablele sunt un joc al pedepselor nemeritate, absurde. Stai bine, ai jucat cum trebuie, n-ai făcut greşeli şi, dintr-o dată, dai un zar

prost, iar adversarul unul bun şi totul se duce de râpă. Nu este asta o pedeapsă nemeritată?

— Prostii, zise Guţu plictisit. Dai cu zarul, câştigi sau pierzi.

— Bineînţeles, zise indispus Ichimescu, câştigi sau pierzi. Dar nu-ţi dai seama că uneori ar trebui să câştigi şi uneori un zar rău cade ca o pedeapsă asupra ta? Ce dracu', este simplu. Nu-ţi dă nimeni în cap şi nici nu te bagă la închisoare, evident. Este o pedeapsă simbolică. Te face să simţi, când ţi-e lumea mai dragă, că nu eşti prea grozav.

— Aşa o fi. Tu te pricepi mai bine la chestii de-astea. Ia stai! Nu-i aşa că poştaşul nu putea fi autentic?

— M-am gândit şi eu. În mod normal, nu putea fi. Să zicem că la poştă n-au observat marca. Unde sunt ştampilele? Sau cineva să-i fi băgat scrisoarea în tolbă, undeva la înghesuială. Recomandatele sunt numerotate şi înregistrate pe liste. Pe o asemenea listă ai semnat şi tu. Deci poştaşul era fals, asta este clar. – Se scărpină nervos în cap -. Altceva mă scoate pe mine din sărite. Un soi de contradicţie, sau cum să-i zic. De ce punerea în scenă este atât de stângace şi de grosolană? De ce să trimiţi un poştaş, cu tolbă şi alte alea?

— N-avea tolbă. Numai un fel de geantă, cum poartă femeile.

— De ce să-l trimiţi pentru a aduce un simulacru grosolan de scrisoare? De ce să lipeşti bucata aceea de hârtie colorată pe plic şi să imprimi pe ea ce trebuie? De ce să imiţi atât de prost ştampilele, în loc să le falsifici în mod credibil? Sau, pur şi simplu, să renunţi la ele? Este ceva nebunesc în toată povestea asta.

— De scrisoare nu spui nimic? întrebă Guţu posomorât.

— Ăsta este domeniul tău, nu mă bag. Am făcut şi eu câteva speculaţii de roman poliţist. Apropo, ai de gând să anunţi undeva că ai fost ameninţat?

— Nu. Mă fac de râs. Duc scrisoarea la laborator, să văd ce-i cu hârtia asta. Atât.

Se făcuse seară. Sună telefonul. Era soţia lui Ichimescu. Din receptor i se auzi vocea stridentă. Îl chema de urgenţă acasă. Pe faţa invitatului apăru o vie, paradoxală expresie de satisfacţie. Imaginea clasică a bărbatului ţinut sub papuc era ruinată de chipul lui luminat, de ochii sclipitori. Inginerul ar fi putut să spună: Iată un oprimat fericit.

Ichimescu închise telefonul şi anunţă fără nici-un regret că pleacă.

— Să nu distrugi marca, zise el la despărţire. Ce marcă o mai fi şi asta...

Rămas singur, Guţu se opri lângă masă şi se mai uită o dată la scrisoare şi la plic. Apoi le aruncă furios, înjurând în şoaptă. Se aşeză într-un fotoliu, cu picioarele ridicate pe un scaun. Urmări răbdător un film cu nobili. Când o subretă apăru cu o tavă pe care lucea o scrisoare, înjură din nou şi închise televizorul.

În perioada următoare, cei doi se mai văzură o singură dată. Guţu duse scrisoarea la laboratorul firmei unde lucra. Cei de-acolo nu reuşiră să-i spună

prea multe şi-i cerură voie s-o trimită la un alt laborator, mai bine utilat. Inginerul acceptă, gândindu-se că nu va fi nici-o pagubă dacă nu va mai auzi niciodată de ea. Ajunse destul de repede să râdă de toată întâmplarea şi apoi aproape s-o uite. Ritmul de viaţă al marelui oraş nu-i permitea să zăbovească prea mult cu gândul asupra unui lucru anume. Scrisoarea căzuse în trecut ca un bolovan într-o prăpastie sau ca gunoiul pe care-l arunca o dată la câteva zile pe toboganul blocului, privindu-l fugitiv şi uitându-l pentru totdeauna, plecând apoi absent, cu căldarea goală, urmărit câteva secunde de vuietul burlanului de tablă.

Veniră alte multe mici întâmplări, meciuri şi filme la televizor, femei, prieteni la un remi, nenumărate, interminabile partide de table, şcoala de şoferi, câte un film în oraş, telefoane date sau primite, un nepot de la ţară, care are nevoie de ajutor în nu ştiu ce problemă, femeia pentru curăţenie, coana Lenuţa, vorbeşte tot timpul singură, dar lucrează ca un robot, repararea casetofonului, o deplasare în provincie. Aşa trece viaţa. Scrisoarea rămăsese repede în trecut, un mic deşeu, o caraghioasă întâmplare fără sens. Cine are timp să-şi amintească toate nimicurile?

Ichimescu luase plicul după vreo două săptămâni. Într-o seară veni la Guţu să-i spună ce-a aflat. Dăduse în prealabil telefon şi întrebase cu glas complice dacă nu cumva deranjează. Inginerul îl aşteptă cu tablele aranjate.

— Ei, ia să vedem ce-ai mai învăţat, rosti el vesel prima dintre formulele jocului.

— Nu eşti curios ce este cu marca?

— Nu prea, răspunse Guţu, redevenind serios. Dacă nu te poţi abţine, spune. Jucăm şi-mi spui.

— Am fost la nişte specialişti, povesti Ichimescu. Filatelişti vechi, nu ca mine. S-au crucit. De fapt, nici nu mă aşteptam la cine ştie ce de la ei.

Vorbea pe două voci, ca un ventriloc. Glasul care relata despre filatelişti era vioi, aproape vesel, având intonaţii ironice. În schimb, comentariile rituale ale jocului erau rostite cu o voce impersonală, lipsită de orice inflexiune afectivă, ieşită parcă dintr-un aparat de vorbit. Formidabil, patru-unu, doi-doi, ce chestie, nemaipomenit, fac o poartă, extraordinar, şase-cinci, am plecat, ai scăpat, fără trei-trei. Asemenea cuvinte curgeau tot timpul de pe buzele lui, intercalându-se în relatarea despre marca falsă, fără s-o stânjenească, coexistând în mod straniu cu ea. Două fire de culori diferite răsucite la un loc.

— Au apărut tot felul de ipoteze, continuă Ichimescu. Ar fi o marcă fără partea de jos. Cineva a tăiat-o şi apoi a refăcut marginea. Aşa au dispărut numele ţării şi valoarea. Înainte de cel de-al doilea război mondial, un pictor francez, filatelist şi el, a lansat câteva serii-pirat. Erau realizate şi multiplicate cu mijloace rudimentare, dar eficace. Pentru a nu fi acuzat de fals, n-a scris nimic pe mărci. Au rezultat nişte hibrizi. Filatelistii serioşi i-au privit cu suspiciune şi chiar cu dispreţ. Un bătrân mi-a povestit. Zicea că are o

asemenea serie şi poate să mi-o arate, dacă vreau. Ne-am dus acasă la el. Am văzut seria. Erau nişte flori, şapte la număr. Nişte petice de hârtie frumos colorate. Bătrânul zicea că pictorul era obsedat de flori, animalele nu-l interesau.

— Asta-i tot? întrebă Guţu.

— Da. Nu-i destul?

— Este destul. Ia să mai şi jucăm!

— Jucăm, jucăm. Tu ce-ai făcut cu hârtia? Ai aflat ceva? Din ce este făcută?

— N-o mai am. Este la analiză. Ia mai dă-o naibii de hârtie!

— Ce dracu', bă Valentine, tu nu eşti puţin curios?

— Nu sunt dom'le, nu sunt curios.

Guţu părea că va face o criză de furie. Ichimescu nu mai insistă. Continuă să rostească doar formulele jocului. Guţu îl seconda. Vorbele lor nu se ciocneau între ele, erau ritmate de căderea zarurilor. Câte o perturbare se petrecea doar când comentau dintr-o dată unul şi acelaşi zar. Atunci ieşeau pentru câteva clipe din singurătatea lor ciudată, instituită de monologurile alternative, rostite cu voci slabe, monotone, părând vag surprinşi.

Jucară fără întrerupere ore în şir, ca nişte damnaţi. Din când în când suna telefonul, pus la îndemână, pe masă. Inginerul ridica receptorul cu mâna stângă, fără să se întrerupă din joc şi vorbea rapid, aproape ostil, răspunzând scurt, neîntrebând nimic, neîncurajator, absent, distant, grăbit. Cu vreo jumătate de ceas înainte de miezul nopţii Ichimescu se ridică brusc de pe scaun şi-şi luă precipitat la revedere.

Guţu închise uşa după el, o încuie cu grijă şi ce culcă. Adormi imediat.

A doua zi, pe la prânz, Ichimescu îi dădu telefon la serviciu. Află cu mirare că inginerul şi-a luat o săptămână de concediu fără plată şi a plecat din Bucureşti. Discută cu o femeie foarte binevoitoare. Aceasta vorbea despre Guţu ca şi cum i-ar fi fost soţie sau veche amantă, posesiv şi vag dispreţuitor, intrând în amănunte inutile, devenind, de la frază la frază, tot mai prietenoasă, mai intimă, nelăsându-l să intervină, dar nici să închidă, ajungând repede să-i spună tu şi să-i dea telefonul ei de acasă, el îl notă aiurit, potopindu-l sub vorbe alintate. Năucit, Ichimescu reuşi în cele din urmă să-i spună: Este o confuzie, mă luaţi drept altcineva. Ea: Ba nu, te cunosc foarte bine, Guţu mi-a vorbit despre tine. Reuşi să curme convorbirea doar după ce ea îi smulse, cu insistenţe inexplicabile, promisiunea c-o va căuta cât de curând la serviciu sau, mai bine, acasă. Ichimescu, închizând telefonul şi rămânând câteva clipe cu ochii pironiţi în gol şi faţa încreţită de nedumerire, cu bustul nemişcat, cu mâinile pipăind, parcă independent de voinţa lui, autonome, după pachetul de ţigări, gândi: Pentru discuţia sta stupidă, sau doar comică, este de vină doar vocea mea moale de introvertit, de om făcut să se supună şi să simtă plăcere supunându-se.

Spre seară avu surpriza să fie chemat la telefon de inginer. Era acasă. Plecase spre Braşov, dar se întorsese din drum, păţise ceva neobişnuit, un fel de accident. Îi vorbi scurt. Încheie, invitându-l la o tablă. Ichimescu acceptă şi porni imediat.

Ca de obicei, Guţu îl aştepta cu tablele aşezate. Arăta rău. Un bandaj îi acoperea fruntea şi obrazul drept. Părea foarte obosit. Mâinile îi erau zgâriate şi îngălbenite.

— Ţi-au dat cu tinctură de iod? întrebă vizitatorul.

Celălalt încuviinţă dând din cap. Apoi vorbi cu o voce destul de nesigură:

— Am sărit dintr-o maşină, în mers.

— Cum aşa?

— Da. Am plecat spre Braşov. Mi-a venit mie aşa. Cu autostopul, de la Băneasa. N-am mai făcut autostopul de când eram student. M-am dus la şosea. A oprit un tip cu o Dacie. Era singur. M-am urcat în faţă, lângă el. Am plecat. Mergea la Sibiu. După Ploieşti, am văzut că şoseaua se lasă treptat. Ce mai, maşina s-a ridicat la vreun metru şi jumătate şi a continuat să meargă aşa, ca un avion care decolează. Tipul de la volan era calm. Am simţit că înnebunesc. Am deschis portiera, am aruncat sacoşa şi-am sărit. Nu mi-am rupt nimic. Am avut noroc. Am apucat să văd maşina revenind destul de încet pe şosea, la vreo cincizeci de metri mai încolo. M-am întors. Poţi să-mi spui că sunt nebun.

— Valentine, zise Ichimescu înduioşat, niciodată n-ai vorbit atât de mult. Mi-a plăcut, nu te supăra pe mine. Bine că nu ţi-ai rupt ceva. Ai scăpat ieftin. Să ştii, eu cred că eşti perfect normal şi că maşina a zburat într-adevăr. Nu eşti tu omul care să aibă halucinaţii.

— Cum să zboare? zise jignit Guţu. Cum dracu' să zboare? M-am ţicnit eu, asta-i tot.

Ichimescu îşi îndreptă dintr-o dată bustul şi îşi ridică sprâncenele, aducând o clipă cu un câine în aret.

— Ia stai, zise el iluminat. Am o idee. Fenomenal, sigur, aşa este.

— Ce idee? întrebă trist inginerul.

— O idee măreaţă. Dar mai întâi dă-mi câteva amănunte! Cum era maşina? Avea ceva deosebit? Dar şoferul?

— Avea ceva deosebit, răspunse Guţu, vorbind cu greutate, parcă opintindu-se la articularea fiecărui cuvânt. N-avea decât două locuri. Canapeaua din spate fusese scoasă. Tipul era de la ţară. În spate se vedeau nişte frunze, parcă de salată. Avea vreo cincizeci de ani, conducea bine.

Ichimescu ascultă atent, absorbit. Când Guţu tăcu, rămase pe gânduri, privind în gol, imaginându-şi ciudata secvenţă. Mai întâi, silueta înaltă de fost voleibalist a inginerului, cu o sacoşă în mâna stângă, cu dreapta făcând semne imperioase, poruncitoare şi în acelaşi timp degajate. O siluetă profilată pe cerul albastru al câmpiei. Din când în când un avion de pasageri vine la aterizare din stânga şi depăşeşte rapid şoseaua, peşte zburător, uriaş, implacabil. Un bărbat

îmbrăcat într-o scurtă de piele descheiată, ce flutură decorativ în bătaia vântului. Trecerea neîntreruptă a maşinilor, mici şi mai mari, negre, roşii, galbene, verzi, gălbui, vâjâitoare, apărând şi trecând ca nişte şanse fără de întoarcere, ca nişte proiecte eşuate, maşini cu tot felul de oameni: bărbaţi singuri, între două vârste, serioşi, maşini sport, galbene, joase, lungi, cu roţi late, având la volan tineri impetuoşi şi, ciudat, în acelaşi timp blazaţi, însoţiţi de câte-o blondă cu profil superb, stând parcă hipnotizată în scaunul jos, tineri conducând cu nonşalanţă şi voluptate, parcă posedând şoseaua, maşini modeste, dar noi, sau bine spălate, cu perechi fericite, el conducând relativ încet şi fumând, cu cotul mâinii stângi sprijinit de geamul deschis, ea, în faţă, aproape cu totul întoarsă către el, picior peste picior, fumând cu gesturi largi, afectate, vorbind, maşini cu copii, cele mai reuşite dintre toate, una ducând o bătrână de la ţară, satisfăcută de succesul băiatului ei, dar şi descumpănită, temătoare, maşini cu două familii fără copii, oameni la patruzeci de ani, exagerat de veseli. După un timp, o maşină opreşte, paşii grăbiţi ai autostopistului, deschiderea portierei, instalarea, câteva cuvinte scurte, demararea. Cel dinăuntru, un bărbat cărunt, îmbrăcat sărăcăcios, cu dinţi de viplă, bine hrănit, puternic, roşu la faţă, cu mâini păroase şi unghii netăiate, ce poartă pământ de grădină, îngăduitor, tăcut, calm, sigur de el. Drumul fără nimic neobişnuit, maşini ce-i depăşesc, muzică populară, asurzitoare. În sfârşit, şoseaua lată, făcută din plăci mari de beton, ce se îmbină între ele prin nişte dungi subţiri de bitum, înaintarea monotonă a maşinii. Calmul constant al şoferului, n-are de ce să se grăbească, dom'le, eu nu depăşesc niciodată şaizeci la oră, cerul albastru, cu mici nori albi, verdeaţa copacilor şi a lanurilor. O uşoară senzaţie neplăcută, atunci când maşina se ridică deasupra şoselei, apoi stupefacţie, groază, ca o sufocare, ca o ghiară de înşfacă măruntaiele. Faţa şoferului: senină, imperturbabilă, un zâmbet al mulţumirii de sine, barba nerasă, cu multe fire albe, fălcile pătrate. Faţa pasagerului: palidă, îngrozită, ochii holbaţi, gura căscată uşor, buzele tremurătoare, părul ridicat măciucă, picături de sudoare pe tâmple. Mâna dibuind nesigură, deschiderea portierei, aruncarea sacoşei, saltul dezarticulat, trupul care cade şi se rostogoleşte. Maşina se îndepărtează lin, cu roţile rotindu-se în gol, neverosimilă fantomă, vis. Maşina recade pe şosea, fără violenţă, săltând de câteva ori şi apoi îndepărtându-se, anonimă, un vehicul oarecare pe-o şosea pustie. Cel căzut ridicându-se încet, pipăindu-şi şoldurile, legându-se la frunte cu o batistă, căutându-şi sacoşa şi traversând şoseaua chinuit, şchiopătând, gâfâind, aşezându-se apoi pe iarbă şi privind înainte pierdut, adânc ultragiat, umilit şi neputincios, începând de la un timp să înjure în şoaptă, fără convingere, pentru ca treptat să-şi revină, să iasă din frică şi să înjure tot mai tare, combinând măscările cu voluptate, ajungând să zbiere şi să ameninţe cu pumnul, observând că nu mai trece nici-o maşină şi neliniştindu-se din nou, văzând, în fine, silueta unui camion ivindu-se în depărtare, ieşind la marginea şoselei cu

mâna dreaptă ridicată, urcând şi mormăind o minciună oarecare despre rănile sale.

— Accidentul tău se află în legătură cu scrisoarea de ameninţare, spuse satisfăcut Ichimescu. Asta este ideea mea. Blazat, inginerul nu spuse nimic.

— Planarea maşinii, continuă celălalt, a fost însăşi pedeapsa amintită în scrisoare. O pedeapsă absurdă, dar nu lipsită de o estetică a ei. Îţi dai seama? Dacă nu te-ai fi speriat şi n-ai fi sărit, n-ai fi păţit absolut nimic, ai fi coborât lin pe şosea şi ai fi ajuns nevătămat la Braşov. Eu aşa zic. N-am dovezi, evident. Dar pot să-ţi spun, nici un laborator nu va reuşi să analizeze mulţumitor hârtia scrisorii, nimeni nu-ţi va putea spune unde se află instrumentul care a tipărit-o. Nici despre marcă nu vom afla nimic. O farsă nevinovată şi, cum să-i zic, artistică. Autorii ei au spirit şi umor. Mi-ar fi plăcut să fiu în locul tău. N-aş fi coborât din maşină, fii sigur. Explicaţiile..., continuă Ichimescu, devenit brusc melancolic, ca şi cum ar fi fost vorba despre ceva de mult pierdut, avem de unde alege. Extratereştrii ne testează psihologiile. O glumă nevinovată a unor fiinţe dintr-o lume paralelă. O festă bizară, jucată de-un călător venit din viitor. Multe altele sunt posibile. Dar ce rost ar avea? Pe tine, oricum, cuvintele mele, literatura vorbită nu te interesează, iar trecutul nu-l putem modifica. Cel mai bine pentru tine este să spui: A fost o halucinaţie. O dată în viaţă poate păţi aşa ceva şi cel mai sănătos om. Nu-i ruşine să ai o halucinaţie, mai ales dacă este atât de frumoasă...

Nu mai jucară table. Ichimescu vorbi la nesfârşit despre potrivirile inexplicabile ce se produc uneori, teoria probabilităţilor, şansa unora de-a străbate dincolo de pelicula aparenţelor, fără voia lor, târâţi de forţe întâmplător manifestate. Guţu îl ascultă cu atenţie, fără să-l întrerupă, fără să-i pună vreo întrebare, serios, pipăindu-şi din când în când zgârieturile de pe mâini.

Înaintând spre Piaţa Victoriei

În timp ce înaintează spre Piaţa Victoriei alături de Maria, fidela, aude ceva despre o doamnă supărată. De ce? Elevii ei nu-i mai fac curte. Ciuleşte urechea, asta da, pică pe-o idee de-a lui. Începe să asculte de-a binelea. Ce nu i-a convenit, zici? Răbdătoarea Maria: Doar ţi-am spus. Ţine nişte cursuri postuniversitare. Însuraţi, borţoşi, nu terminaţi, ca bărbaţi. Oameni serioşi, cu familii, având unele tentative... Materialul ea şi l-a luat dintre ei. În fiecare serie, nu mulţi, vreo trei-patru tot... Cum nici unul nu dă vreun semn, zice. Că doar nu arăt aşa de rău... El, un pic dezamăgit: Credeam că are nevoie să fie curtată doar de amorul artei, aşa, să se simtă ea bine, să se simtă mai femeie. Văd că nu tocmai... Maria, nimic, dar zâmbetul ei deodată misterios este molipsitor.

Nu-i mai bine să-ţi povestesc eu una c-o doamnă şi curtea făcută ei? Şi cu un soţ ciudat, care m-a demis? De unde te-a demis? Ei, de unde, întrebi şi tu... Stai c-ajungem şi-acolo. Vrei să-ţi povestesc? Maria, fidela, docilitatea

întruchipată, nu se opune. Păi, atunci să-ţi spun. Uite, să ştii, nu numai în Bucureşti se găsesc intelectuali. În ţară există şi alte oraşe, slavă Domnului! Iar când aterizezi într-unul dintre ele şi ai o minimă perseverenţă, vei ajunge, vei pica peste, vei contacta grupuri dintre cele mai. Aşa şi eu, oraşul nu vreau să-l numesc, nu cumva să supăr pe cineva. Povestioara mea să se transforme într-o parabolă, depăşind stadiul de bârfă, aşa este frumos. Deci cunosc eu într-un asemenea oraş o pereche de oameni fără copii, la patruzeci. El peste, ea sub, dar cam la fel... Bine, până aici. Intru eu în casa lor. Particip pentru început la o petrecere. Multă lume, băutură, muzică deosebită. Oamenii apelau la preclasici şi altele de-astea. Eu, printre ei, cu strădania de-a nu distona. În fond, asta este, nu cumva să contrariezi lumea, în rest totul merge

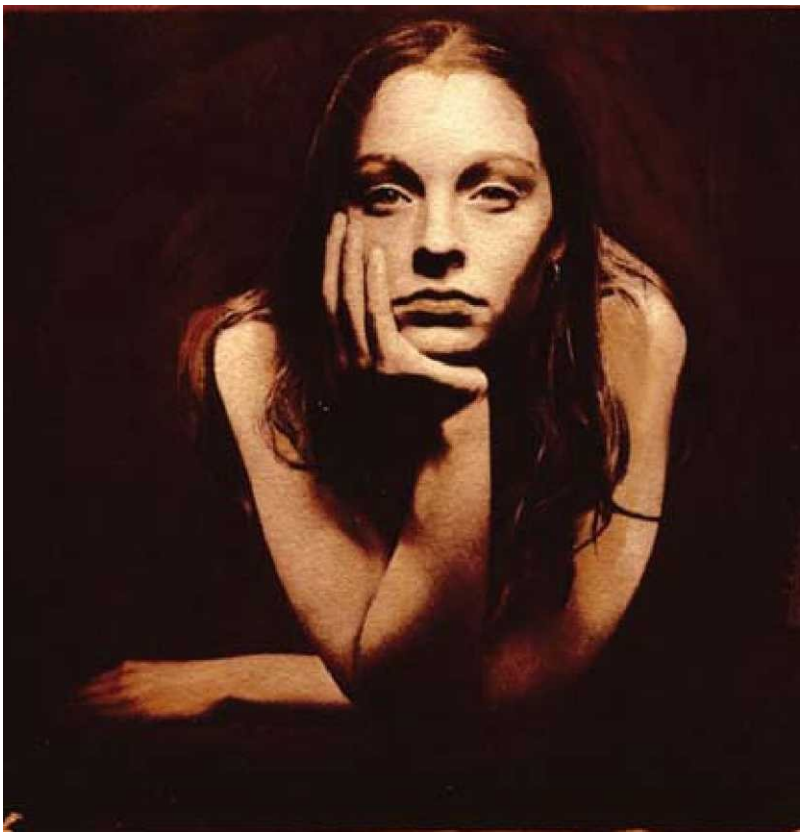

de la sine. O singură gafă, refuzul de-a dansa cu o blondă slăbuţă, părând suferindă, mondenitatea ei plurilingvă nu o salva de-o anume insignifianţă. Slăbuţa blondă mai-mai să mi se urce pe genunchi! Ei nu, asta nu! Nu eram destul de băut pentru aşa ceva. Nici nu prea beau, doar ştii, m-am retras din afaceri cu spirtoase, le las altora, stau deoparte şi-mi rumeg laşitatea, latru de pe margini, cum zice un amic. Ăsta m-a citit, ce să mai... Da, aceasta a fost secvenţa petrecerii. Deşi, dacă ar fi să mă lăbărţez în ciripiri dibace... Asta este o expresie a altui amic, Mihai, cel dat la fund, precum un batiscaf dărăpănat în fosa Marianelor şi nemaivoind, nemaiavând chef să se înalţe la suprafaţă, deşi acolo jos este întuneric şi frig... Ar mai fi ceva de spus, hai s-o lungesc... La petrecere era şi-o fiinţă dintr-o altă rasă decât prinţesa blondă – poanta cu sângele albastru voiau unii să mi-o vândă, de parcă prinţesele ar mişuna în neştire pe la petreceri consumate în modeste blocuri de provincie... O femeie

anti-subţirică, cu ochi mari, sacri de inexpresivi de erau, precum şi cearcăne desenate de nu se ştie ce excese misterioase. Şi-asta s-a pocnit de mine, ca să zic aşa, dar a fost un carambol numai intelectual. Voia să mă atragă într-o dispută elevată, tema am uitat-o.

Urmează alte câteva mici secvenţe. Mai întâi, un revelion petrecut undeva departe în munţi, într-o cabană forestieră. Băieţi simpatici, doamne admirabile, cu toţii balansând în jurul interesantei vârste de patruzeci. După această „etate” lucrurile încep să fie luminate de razele oblice, deşi admirabile, chiar sublime, ale crepusculului. Dibaci revelion, n-am ce zice! Dacă aveam şi eu o parteneră, mă întrebi? Cum n-aibă să n-am, parcă m-am putut abţine? În loc să apar precum un înţelept cinic din Capitală – eram singurul din această parte a lumii, a ţării, sau cum vrei să-i zici – m-am gândit să invit o doamnă foarte cumsecade, aflată, ferice de ea, cu vreo buni zece ani mai jos, sub vârsta nu fatală, dar având ceva dătător de mic vertij, fiind capabilă, atât de discret!, să te jeneze, precum un pantof nepurtat. Doamna asta a mea a făcut o figură reuşită. Nu pentru mine. Mie mi-a dres, mi-a şurubărit tot felul de farse bizare. Înghiţirea lor nu pot zice că mi-a fost foarte înlesnită. Dar, orişicât, orgoliul meu de mascul păgubos era oareşicum satisfăcut. Eram cel mai tânăr cuplu de acolo. N-aveam dreptul să fiu mulţumit? Ba îl aveai, amărâtule!, sunt acum în măsură să-mi răspund. Ceilalţi cetăţeni, reprezentanţii categoriei patruzeci, făceau aproape toţi parte din grupa inginerilor. Veselia şi tristeţea lor, ciudăţeniile, umorul, bizareriile, conformismele, alintările schimbate între ei aveau o tonalitate străină pentru mine. Încercam să fac glume, dar nu prea râdeau. Până la urmă, tot am reuşit câte ceva, apropiindu-mă cât de cât de codul lor de petrecere. De parcă aş fi nimerit între nişte vorbitori de păsărească, ştii, un fel al copiilor să tot adauge câte o silabă, nu-i greu. În cea de a doua zi eram un adaptat, cine mă mai scotea din sărite nefiind alta decât propria mea parteneră, în mod fatal ingineră şi ea... Dar, politeţea! Să nu uităm de politeţea cuvenită doamnelor, chiar şi atunci când păşim spre propria noastră execuţie! Este ceva la fel ca rasul şi spălatul pe dinţi. Drept urmare, am iertat-o pentru chestiile slabe, pe care mi le înşuruba în creier fără istov, am lăsat-o în pace, am uitat-o, cred că nici n-am mai schimbat vreo vorbă până la plecare. De altfel, s-a dus cu o altă maşină. Să fie sănătoasă, pe unde o fi acum! Că eu, din fericire, nu ştiu locul!

Încet-încet, ajungem şi la doamna domnului! Nu te grăbi, ne apropiem de sufletul şi de trupul ei subţire, oarecum înalt, cu proporţii bine nimerite. Părul ei lung, ambiţionând să fie negru, nereuşind decât într-un procent de vreo şaptezeci şi cinci la sută, altfel rămânând şaten. Şi, mai ales, ochii uimitori, exprimând o linişte supraomenească, cum n-am mai văzut la oameni reali, ci doar la statui-statuete reprezentându-l pe Buddha Shakyamuni şi, nimeni să nu se supere, la vacile sacre ale bunicii mele. În ochii semenilor vreau, am dorinţa prostească să zăresc sclipiri de complicitate intelectuală. La ea, nu! În cele trei

zile s-au spus bancuri, unele chiar grozave, pot să jur. Ba mai mult, un inginer a avut o criză de geniu. Din el a ieşit la iveală un mare comediant. Umorul lui era sinistru de bun, ba nu, mortal, da, aşa! Ăsta, inginerul de geniu, manifestat ca atare numai la munte, a dat un show fenomenal. Dacă îl filma şi apoi îl prezenta cine ştie unde, le-ar fi rupt gura la toţi. Dar asta este soarta geniului! Toată improvizaţia s-a evaporat, s-a dus în sus şi apoi afară din cabană, precum fumul ţigărilor „Snagov”, da, ce trist! Sau nu, de ce trist, de ce să voim a poseda frumosul şi să nu adoptăm cultul japonez al efemerităţii? Omul s-a produs şi apoi a coborât la loc, în condiţia inginerului grăsuţ, fără pretenţia de a acapara toate discuţiile şi, în plus, aspect poate şi mai important, renunţând să le mai corecteze unora pronunţiile în engleză! Nu oricine poate aşa ceva!

Însă era vorba despre privirile doamnei, misterioasele ochiri inexpresive, de natură să atace duios, tranchilizant, atmosfera petrecerii. De parcă nişte ochi ar putea fi echivalentul unui tampon de vată îmbibat cu vreun calmant, dacă nu chiar cu cloroform! Eu zic că aşa ceva este posibil, dacă este spus cu suficientă convingere, evident. Supărător pentru mine, acum, nu este cine ştie ce, numai faptul că am uitat cum îi arătau mâinile. Cum este posibil aşa ceva, una ca asta? Că doar mâinile sunt „oglinda sufletului”... Unde este ştiinţa subtilă a chiromanciei, practicată, evident, de cunoscători şi nu de diletanţi ghicindu-le viitorul unor vecine de compartiment? De tren? Le-am uitat, iată adevărul, la pura verita. Nu-mi aduc aminte de ele şi fiindcă ochii erau partea ei tare. Restul aproape nu mai conta, atunci când puteai să-i studiezi mai multă vreme, să încerci a smulge vreo semnificaţie luciului lor imperturbabil. Ochii, privirea goală, precum locuinţa vidată sârguincios de soţie – decisă să se mute la mama ei -, în timp ce tu te aflai la serviciu, echilibrat, calm, gândindu-te cu plăcere la mâncarea în curând aflată în faţa ta, pe masa din bucătărie. Ochii mari, este într-adevăr groaznic cum îmi vine tot timpul să le spun bovini, însă nu găsesc altceva.

Acum încep să mă dau mai aproape, încetinel, de problemă. Ce bine că nu te impacientezi! Îmi place! Chiar îţi place? Păi atunci să zic mai departe. Iată acum o mişcare de învăluire sau ceva asemănător şi capabil să ducă la o rocadă, la o schimbare-surpriză, de natură să răstoarne susul în jos. Tot admirând-o pe doamnă şi privirea ei de lac alpin, a început să-mi umble mintea cum că în spatele acestor ochi, în creierul aferent, în conştiinţă, cum vrei să-i zici, ar trebui să se afle ceva, este imposibil să fie doar un gol. Ideea asta m-a galvanizat, pe cinstea mea! Am început, pe tăcute, căutând să nu mă mai bag ca vita în toate discuţiile, să-mi aduc mintea în postura de-a făta o mică teorie în legătură cu felul de-a fi al misterioasei, poate doar pentru mine, doamne. Ia să dibăcim adevărul, mi-am făcut curaj, precum un cercetător dând peste un manuscris într-o limbă necunoscută. Ia să cugetăm puţin! Încet-încet, am început să ţes, la început doar pentru mine, apoi şi pentru alţii de-acolo – că doar se şi bârfea – o legendă, cea a profunzimii, a iniţierii fără de concept, a

apartenenţei inconştiente la o elită. Reieşea că ea, doamna, este o femeie cu totul ieşită din comun, fără s-o ştie, are o forţă, dacă s-ar decide, ar putea deveni aproape o tămăduitoare a spiritului, dacă nu şi a fizicului. Era destul doar să realizeze că deţine forţe ţinând de parapsihologie, ca din ea să izbucnească, precum o ciupercă atomică, posibilitatea de a-i face pe cei din jurul ei să înflorească, să scape de tot felul de necazuri, să se lăţească întru fericire şi prosperitate fizico-spirituală. De fapt, cu nişte cuvinte mult mai simple, poate, nu, sigur, mai îndreptăţite, în capul meu s-a copt rapid o idee: Ea este capabilă să-l facă fericit mai întâi pe propriul ei soţ. Fiindcă, am raţionat băbeşte, de ce să facă ea fericită o întreagă colectivitate, fie ea şi de ingineri, înainte de a-l eleva în toate sensurile pe propriul ei legitim? Just, un raţionament foarte corect. Şi de aici, îţi dai seama, până la ideea de ai face o curte aproape rituală, despuiată de orice... conotaţie ambiguă, „n-a fost decât un singur pas”. Nu, n-am încălzit la sân proiectul de-a o atinge, de a-i mângâia, spre electrizare, părul lung, poate puţin prea tinereşte purtat. Mi s-a părut, în încercarea de-a birui plictiseala întreruptă doar de geniala improvizaţie a inginerului grăsuţ, că am prilejul unei iniţieri. Am început să conversez cu ea, am întrebat-o nu ştiu ce. Mi-a răspuns prin cuvinte sută la sută previzibile, fapt ce mi s-a părut că pică excelent pe teoria mea, a iniţierii lipsite de conştientizare. Sigur că da, ea spune lucruri banale, un profet sau o vestală dintr-un templu nu sunt nici oratori şi nici sofişti. Ei nu sunt capabili să-ţi întoarcă vorba pe loc, cu uşurinţa suspect-dubioasă a unui scamator sau, şi mai bine, a unui jongler. O iniţiată – în ce? -nu dă din ea decât banalităţi, dar aerul ei, impresia de ansamblu sunt mai grăitoare decât ceea ce spune. Şi aşa mai departe.

Ei, revelionul a trecut. După o vreme am ajuns iar în oraşul lor. I-am vizitat. Vrei să ştii cum era norocosul, soţul, fericitul de el, posesor, ba nu... Ăsta era un cetăţean pe la patruzeci, comportament de tinerel. Se practică, se poartă, mai anul trecut un cetăţean de vreo cincizeci şi cinci mi-a spus: Am căpătat o bursă de tânăr artist. Şi asta cu cea mai mare seninătate posibilă. Care era drama soţului? Fiindcă, da, ceva în acest sens am băgat de seamă. Scumpă Maria, fidelo, el suferea de dorinţa nebunească, îngrozitoare precum o criză de pancreatită, de a părea altcineva decât este. Grea boală, domnule! Zici snobism, dar uiţi că nu-i uşor! O armură prea grea purtată de-o stârpitură! Omul scria, ba chiar publicase câte ceva. Dar, vai lui! Sau vai nouă, celor cu studii superioare! Nu făcuse vreo facultate şi rămăsese undeva între două etaje, într-un lift blocat de-o întrerupere întâmplătoare a curentului electric. Nici om cu patalama şi dreptul de-a rata în cele mai bune condiţii, nici unul cu o profesie modestă, pe faţă, nici, ceea ce este cu totul dureros, vreun geniu considerând studiile niscaiva marafeturi bune pentru nişte amărâţi impotenţi, că doar s-au văzut destul cazuri... El nu reuşea cu nici-un chip să se consolideze într-una dintre aceste categorii şi avea un statut social şi probabil

psihologic destul de incert. Sigur, nu trăia din scris, colabora la nu ştiu ce cooperativă (firmă), lucra acasă. Mă contrazici, când spun că lipsa unui statut este stresantă? Nu? Perfect. Dar ce contează? mi-am zis. Dacă omul n-are statut şi este încastrat, înţepenit într-o ratare mai complicată (ceva în genul coabitării cu propria ta soţie, după ce-ai divorţat de ea), dacă are lângă sine o femeie frumoasă, rasată, deţinând, sperăm, modul aprig al aparentelor placide, ba chiar, cu mult mai mult decât atât, capabilă să-ţi insufle ceva din forţa ei misterioasă, de care, minune!, ea însăşi nu-şi „dă cont”? Dar când m-am apucat să studiez un pic relaţiile dintre cei doi, parcă lucrurile nu mi s-au mai părut atât de translucide. Orice s-ar fi putut spune despre atitudinea lui faţă de ea, în afară de faptul că s-ar baza pe o anume idolatrie, pe o contemplare fericită, stârnită de un dar ceresc... Orice altceva. Dispreţ cu sistemă ascuns sub nişte gesturi de minimă politeţe, suportare adusă de primul frig de vârstă, rutină conjugală, ucigătoare de amor, dar instalatoare de comoditate, tristă, ajutătoare la supravieţuire. Şi încă altele de acestea. O spun cu tot regretul, nici-o asemănare cu idolatria şi nici cu iubirea.

Omul, soţul, se străduia. Nu prea avea replică, venea în schimb cu nişte chestii de mimică destul de atrăgătoare. Avea o barbă mare, lungă-lungă, neagră, aproape asiriană şi, în consecinţă, mimica lui suferea. Diversele grimase accesibile unei guri mobile rămâneau fatalmente în culisele perilor negri, amestecaţi, în mod nobil, şic, elegant, distins, cu niscaiva fire albe. Filozofice, nu? În schimb, îşi folosea ochii cât putea. Schema lui predilectă era holbarea. Da, holbarea, nu văd de ce te miri. Dacă în jurul irisului se arată un chenar rotund, de culoare alb-albăstrui, figura începe să devină expresivă, nu găseşti? Dacă deasupra ochilor se mai află şi nişte sprâncene stufoase, cu fire răzvrătite... Dacă, în fine, în timpul acestei pantomime, mâinile, destul de banale, comune, dar mâini, prind a se frământa, dacă, acum închei, omul este îmbrăcat cu o neglijenţă studiată? Nu cumva apare o impresie favorabilă? Ba da. Un intelectual frământat de marile probleme ale umanităţii. De altfel, omul a dat din el şi nişte replici interesante, poate întâmplătoare, poate nu. Să fie vorba despre o înnobilare retroactivă, aplicată de mine pentru a-l ridica la nivelul nevestei sale? Un cetăţean ciudat, asta este sigur. Pe mine m-a atras la el taman o incoerenţă fundamentală. Afirmaţiile lui scăpau parcă dintr-o maşină capabilă să amestece cuvintele între ele în mod mecanic, fără discernământ. Maimuţa care bate la maşină, ştii... Până la urmă scrie un sonet de Shakespeare. Omul dădea din el din când în când nişte chestii de te încremenea. De cele mai multe ori vorbea fără sens, dacă nu cumva spunea pure şi simple prostii. Uneori reuşea să mă fulgere cu câte o chestie nemaipomenită. Din moment ce am stabilit că soţia lui avea geniul ei, hai să zicem că el îl avea pe cel al alăturărilor întâmplătoare de concepte. Era un poet, ce să mai... Şi în asta era ajutat foarte mult de faptul că era cam semidoct de felul lui, nu ştiu dacă terminase măcar liceul. Avea o înclinare

către filozofare, asta era clar, ba chiar şi un talent de poet-filozof, nici nu ştiu cum să-i spun mai bine. Neştiind tocmai bine ce înseamnă cutare sau cutare cuvânt aflat din lecturile sale destul de puţine, dar probabil foarte excitate (intense), era simplu să le bulibăşească fără întrerupere şi uneori, este o chestiune de statistică, să le nimerească strălucit de bine, astfel încât unul de meserie, şi nu eu, ar fi putut să se supere în sinea lui, din motive de invidie profesională. Ăsta era omul.

Gata, hai că ajung şi la problema... Curtea făcută de mine doamnei, iluminatei sau cum vrei să-i spunem. Doar eşti feministă, ce să mai discutăm, preferi să convenim că doamna nu era stupidă, ci poseda o inteligenţă atât de subtilă încât se ferea de orice stridenţă, până şi de exprimarea propriilor idei. Bine, era o femeie strălucită, de-o mare subtilitate, sunt de acord. Deci. Tot mergând la ei şi realizând conversaţii dezlânate şi lipsite, de regulă, de orice haz, cu soţul, cu domnul-statut-social-psihologic-ambiguu, în timp ce doamna stătea ceva mai la o parte, pe un fotoliu, cu figura ei de înger bolnav de seninătate, şi se uita la noi, ne tot privea cu zâmbete caligrafice, strălucit şi totodată înmormântător de impersonale, am început să schimb replici cu ea. Vreau să zic, replici mai puţin referitoare la ce-a gătit şi dacă se găseşte vin alb, bun la peşte. De câteva ori era singură şi mai ales atunci am avut ocazia să mă apuc, numai dracul m-a pus, să-i fac unele complimente mai sofisticate, ca şi cum ar fi putut să le priceapă, contând, având certitudinea, că le merită şi în acelaşi timp le degustă, cu cât sunt mai meşteşugite, cu atât le savurează mai tare, cu atât îi sunt mai pe plac, ea fiind plasată extrem de sus pe scara subtilităţii omeneşti. Şi tot aşa. Într-un timp, să tot fi fost de ordinul lunilor, mi s-a părut că reuşesc să clintesc ceva la ea, ca un pescar tot uitându-se la un lac unde nimeni n-a prins vreun peşte vreodată şi având de la un timp impresia şi apoi că sub unde se văd umbre pulsatile lăsate de cozile unor crapi regali. Ca să vezi! Sigur, toată povestea nu era decât un joc mai special, jocul de-a însufleţirea statuii. O făceam şi eu pe pigmalionul venit din Capitală pentru a-şi arăta amărâta, de fapt inexistenta lui superioritate asupra celor din frumosul oraş. Între timp, alte discuţii cu domnul soţ, la fel de neproductive, dar suportabile, fiindcă, pentru a rămâne la chestia cu halucinaţia pescarului, mă aşteptam să pice ceva gras din moment în moment. Uneori mai pica, ce să zic. Dar din ce în ce mai rar. Cetăţeanul era totuşi din specia celor care-şi deşartă repede sacul. Doar dacă eşti tânăr, te poţi dispensa de cultură. Sau dacă eşti – iarăşi sacramentalul cuvânt! – vreun geniu... Zestrea lui de lecturi se subţiase grozav, era aproape în întregime aflată pe masa acoperită cu o muşama simpatică, având un model reuşit.

Iată acum unde au dus complimentele mele zadarnic de meşteşugite. Unde dai şi unde crapă! Iată cum s-a încheiat relaţia mea cu aceşti doi oameni, atât de asemănători între ei, dacă n-ai nimic împotrivă, printr-o anume inconsistenţă misterioasă, sub care eşti tot timpul tentat să bănuieşti că se

ascunde un tezaur, ceva în genul unui puţ, adânc, vag sclipitor în depărtare, a cărui apă nu poţi s-o guşti, pentru simplul motiv că n-ai cum s-o scoţi. Am primit, la Bucureşti, o scrisoare. Textul l-am reţinut. Era scris de mână, o grafie nu exagerat de evoluată, oricum pasabilă. Citez: „Domnule cutare, ieri ţi-am citit din nou scrisoarea. Cu această ocazie am recapitulat relaţiile dintre noi. Te rog să nu mă mai cauţi.” Urmează semnătura.

Ai să spui că tot n-am ajuns unde trebuia şi anume la plăcerea femeilor de-a li se face curte. Acum ajung, într-adevăr. După primirea scrisorii am cugetat că motivul unui asemenea gest nobiliar nu poate fi decât gelozia. Da, în opinia mea, lucrarea s-a întâmplat cam aşa. Doamna, profetesa mea fără concept, destinatara complimentelor bine găsite, ba chiar bine răsucite, avea mania, că altfel nu pot să-i zic, de-a relata totul propriului ei soţ. Probabil seara, înainte de culcare, ca pe un fel de super-desert. La început, omului, probabil, i s-a părut că treaba este cu totul inocentă. Ce să faci. Şi-o fi spus, este firesc ca un bărbat să-i spună unei femei frumoase că arată bine şi altele de-astea. Dar după un timp, datorită unei acumulări de complimente, probabil simpatica îngerească avea şi memoria fără greş dată unora de Natură, nu neapărat în chip de compensaţie. El şi-o fi ieşit din pepeni şi a luat decizia respectivă. Avantajul exista. Cum stătea el cam rău cu psihicul, şi-o fi zis că respectiva „demitere” nu poate fi decât înviorătoare, un fel de duş scoţian, moral însă, fără apă. Şi a practicat-o. Buba lui este o neînţelegere. N-a priceput. Femeilor le place să le faci curte, un bărbat intrat în casa ta greşeşte dacă nu-i face o oarecare curte nevestei tale, dacă o priveşte ca pe o mobilă neînsufleţită. Aici este clenciul. Trebuie priceput, dacă vrei să ai mulţi ani o femeie vioaie lângă tine. Este o chestie mai specială... Sper să fiu bine înţeles, nu cumva să crezi că umblu cu sofisme... Deci eu, cu lipsa mea absolut totală de intenţii practice în ceea ce-o privea pe femeie, eram, îndrăznesc să spun asta, o apariţie providenţială, de natură să învioreze relaţia lor obosită. Pe lumea asta nu merge fără conflict, nu merge, ascultă ce-ţi spun eu aici. Dacă unul îi face curte, nu fără o anumită ştiinţă diabolică, propriei sale soţii, soţul, legitimul, se vede silit la unele manevre de apărare. De exemplu, el nu mai apare în faţa soţiei sale şi chiar a musafirilor în nişte blugi rupţi în cur, asta doar pentru a dovedi o dată mai mult că este un intelectual de rasă. Încearcă, apoi, să-şi retuşeze dizgraţioasa burtă prin exerciţii gimnastice. Îşi taie unghiile cu multă atenţie şi regularitate, se tunde şi se spală săptămânal pe cap. Sunt nişte lucruri, observi? Dacă acela, să-i zicem pretendentul la postul de încheietor al unui triunghi conjugal, apare spilcuit, suplu, bine mirositor, tuns şi aşa mai departe, trebuie să i te opui şi, dacă este posibil, să-l învingi. Iar dacă acela, strict întâmplător, este şi un om cumsecade, care îi face curte nevestei fără a-i trece prin minte să obţină într-ascuns vreo întâlnire de trecere la fapte, atunci trebuie să te feliciţi pentru că l-ai obţinut, că l-ai „capacitat” pe unul capabil să-şi consume ceva timp cu familia ta.

Chiar aşa o fi fost? Chiar nu voiai tu nimic de la ea? Ţineai numai să-l înviorezi, indirect, pe soţ? Parcă este prea gogonată. Dacă nu mă crezi, te priveşte. În orice caz, ia şi epilogul, neamule! El este încă şi mai lamentabil. Ulterior am aflat că omul a devenit unui dintre bârfitorii mei cei mai consecvenţi. Vorbeşte despre mine, ca şi cum i-aş fi distrus în mod ireparabil existenţa, i-aş fi torpilat vasul, crucişătorul, distrugătorul, cuirasatul familiei. Ce aiureală, domnule, ce aiureală!

În gară la Alba

În dimineaţa zilei de şapte noiembrie, inginerul Roman Gornea se trezi din somn pe la patru şi jumătate. Afară, întuneric. Printre draperiile camerei de hotel zări în depărtare câteva luminiţe răzleţe. Blocurile de locuinţe, cu toate ferestrele întunecate, erau încă nişte mase neclare, siluete abia vizibile profilare pe cerul cenuşiu-negru.

Nu aprinse lumina, pentru a nu-şi deranja vecinul de cameră, un necunoscut venit noaptea târziu. Apariţia lui şi-o amintea de parcă ar fi visat-o. N-avea cum să-şi facă obişnuita gimnastică de înviorare. Regretă. Nu se mai bărbieri, lumina din baie era foarte slabă, iar apa caldă lipsea.

Două dintre procedeele sale obişnuite de ameliorare a propriei cenestezii nu puteau fi deci aplicate. Avea însă şi alte resurse. Mai întâi, automasajul. În faţa oglinzii, privindu-şi în treacăt figura de om aflat la o vârstă când certitudinile asupra propriei reuşite sau nereuşite în viaţă nu mai pot, în mod normal, să lipsească. I se păru că-şi zăreşte în ochi o lucire de panică. Asta-l enervă. Continuă cu furie masajul. Se opri doar când mâinile începură să nu-l mai asculte. Se spălă apoi până la brâu, cu meticulozitate. În timp ce se ştergea, avu, în sfârşit, senzaţia că lucrurile încep să se aranjeze.

Coborî cu liftul. Un lift fără reproş, într-adevăr.

La recepţie, nimeni. Bătu cu indexul îndoit al mâinii drepte în parapetul neted (cum se numeşte acest obiect?). Apăru o recepţioneră somnoroasă şi rău dispusă. N-avea bani potriviţi pentru rest.

În asemenea situaţii, Gornea repeta o formulă fără greş:

— Daţi-mi cât aveţi!

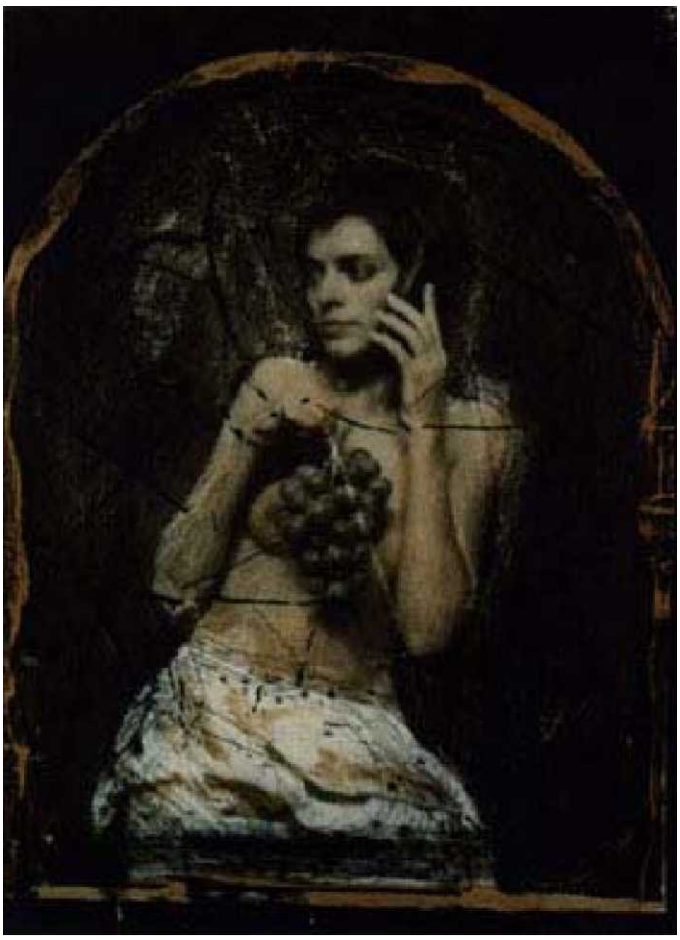

Recepţionera găsi o sumă mai mică decât cea necesară.

— La Bucureşti am păţit-o şi mai rău, zise Gornea în chip de la revedere.

Afară era o ceaţă deasă şi rece, ce-i aminti de drumeţiile montane făcute cândva, într-o vreme când se simţea mai bine în el însuşi decât în prezent.

Rapidul lui Gornea avea sosirea abia după vreo oră.

Da, totul mergea mulţumitor. Va ajunge la Bucureşti în jurul orei treisprezece, va merge acasă şi-şi va relua viaţa de om nu prea, nu tocmai, nu cine ştie ce... Va coborî în Gara de Nord, repetând mişcări devenite aproape automate, se va pierde în masa celor îndreptaţi spre ieşire (de ce se va pierde, doar nimeni nu-l va căuta?!), va ieşi printre coloanele groase, monumentale de la intrarea principală şi va aştepta un autobuz. Va ajunge în cartierul Drumul Taberei, unde-şi duce existenţa privată de lucrător într-un institut de proiectări. Recunoaşte: N-am reuşit să mă impun printre colegi, am rămas un fel de eternă promisiune, nu-i aşa, mai bine nu rămânea deloc. Nu-i mai bun un eşec clar decât o agonie interminabilă? Ba da, îşi spuse Gornea nostalgic şi dintr-o dată, ciudat lucru, înviorat.

În după-amiaza zilei precedente colegii lui mai tineri (făcea parte dintr-un grup de patru ingineri) plecaseră în oraş, promiţându-i că vor veni să-l ia de la hotel. Urma să meargă împreună la o mică petrecere. Îi invitase directorul firmei pentru care institutul lor proiectase un utilaj. Gornea îi aşteptase, dar

băieţii nu veniseră să-l ia. Ce-i rămânea de făcut? Să găsească singur locuinţa respectivă? S-o facă pe detectivul? Renunţase.

Singur în camera de hotel, se simţise atacat de-o tristeţe destul de intensă. Încercând s-o depăşească, făcuse o plimbare. Repede se înseninase. Era ceaţă, nu mersese prea departe de teamă să nu se rătăcească şi să fie nevoit să vorbească, pentru a afla drumul de întoarcere. Ştia, bruma lui de bună dispoziţie nu putea fi păstrată decât dacă tăcea. Înainte de-a adormi, se gândise, analizase trecerea sa bruscă de la tristeţe la seninătate. Înţelesese, motivul era o hotărâre nu imediat conştientizată. Sigur că da, va pleca. Se va întoarce singur la Bucureşti şi va găsi o minciună potrivită pentru şeful lui. Chiar în dimineaţa următoare va pleca. Cu primul tren. Îşi va relua modul său obişnuit de viaţă. Cu o ultimă pâlpâire de luciditate îşi adusese aminte de unele amănunte arhitecturale ale gării unde coborâse în dimineaţa acelei zile şi unde avea să ajungă din nou în ziua următoare, de dimineaţă, cât mai de dimineaţă posibil.

Se afla, în fine, tocmai în locul vizualizat în seara precedentă. Iată tunelul prost luminat. Prin el ieşise grupul lor la venirea în

Alba.

Intră în holul unde se aflau casele de bilete. Un loc asemănător se găseşte în multe gări din Transilvania. Deosebite erau doar unele porţiuni din decoraţia pereţilor. Gornea recunoscu câteva surprinzătoare motive orientale.

Se uită liniştit în jurul lui. Mulţi navetişti. Fumează mai toţi, cu o patimă ce-l fascinează. El s-a lăsat de fumat, din laşitate, dar îşi aminteşte foarte bine gustul extraordinar de bun al unei ţigări pe stomacul gol. Dar oamenii au mâncat, îşi corectează repede gândul. Bineînţeles, n-au plecat nemâncaţi la muncă. Dar chiar şi aşa, prima ţigară a unei zile sau, în orice caz, primele au un gust foarte...

Printre trupurile numeroşilor fumători se iveşte un grup interesant. Un om în vârstă şi două fete. Femei măritate? Corpolentul bătrân este îmbrăcat într-un fel care sugerează o profesie intelectuală (artistică). Poartă o pălărie albastru-azuriu, cu nişte garnituri destul de fistichii. O pălărie de pictor olandez contemporan, gândeşte Gornea. Pantaloni de catifea maro, pulover larg, purtat cu neglijenţă, de-un maro mai deschis. Păr alb, destul de lung. Mustaţă tuşinată, albă, ceva mai scurtă decât lungimea buzei.

A doua persoană din grup este o tânără de statură potrivită, destul de corpolentă. Figura ei comună exprimă mulţumirea de sine. Gornea remarcă şi expresia de naivă plenitudine apărută pe feţele unor proaspăt căsătorite. Încercând să-i estimeze vârsta, gândi: Pe măsură ce înaintează în vârstă, oamenii au despre tinereţe o imagine tot mai globală. Deosebirile sunt tot mai greu de făcut. O femeie de treizeci poate să-ţi pară de optsprezece.

La cealaltă fată îl şochează mai întâi mâinile expresive, cu degete lungi, dar destul de cărnoase pentru a nu da o impresie de cerebralitate

neputincioasă. O fiinţă subţire, destul de înaltă, cu faţa îngustă, rasată. Uşoara proeminenţă a buzei superioare aduce un aer de eleganţă. Părul şaten, cu şuviţe mai deschise la culoare, are o lungime de vreo zece centimetri şi aminteşte o frizură masculină ce dezgoleşte ceafa. Din când în când, la câte-o mişcare mai amplă, părul flutură graţios, iar apoi alunecă uşor pe frunte, precum aripa unei păsări obosite, obligând-o să-l rearanjeze cu o mişcare straniu de armonioasă a mâinii drepte. Un gest spontan, dar nici-o balerină nu s-ar ruşina de el.

În timp ce bătrânul stătea la rând, fata începu să se plimbe, atinsă parcă de-o bruscă nervozitate. Avea mersul unei balerine. Păşea uşor, la fiecare pas piciorul se îndrepta perfect, încă înainte de-a atinge pardoseala cenuşie. Un asemenea mers, raţionă Gornea, reuşeşte doar dacă vârfurile picioarelor sunt îndreptate în afară. Altfel nu se poate. Într-adevăr, fata aşa mergea. Picioarele ei mici, încălţate în nişte cizme comode, scurte, ascuţite, de un negru mat, aproape cenuşiu, se aruncau la fiecare pas într-un unghi de aproape patruzeci şi cinci de grade faţă de axa de înaintare. Se aruncau, sigur, este şi acesta un cuvânt. Dar cât de nesatisfăcător! Fiindcă fiecare pas începea realmente printr-o zvâcnitură energică, printr-o aruncare, dar cât de rafinate erau forţele care interveneau imediat, pentru a îndulci frânarea şi-a o transforma într-o aterizare lină, foarte plăcută la vedere! Era un mers dansant, cum Gornea mai văzuse în

Bucureşti, pe stradă, uitându-se pe urmele câte unei balerine. Gara din Alba îi oferea ceva nou. Fata cea rasată din preajma casei de bilete numărul doi avea o fluiditate extraordinară a tuturor mişcărilor şi ceva în plus, inefabil. Mersul ei dansant, fiinţa ei dansantă!

Era îmbrăcată în blugi. Un jerseu portocaliu îi urca pe gâtul subţire. Avea şi-o scurtă bleumarin. Haine nepretenţioase. Era însă de ajuns ca ea să facă o singură mişcare, pentru ca totul să devină elegant perfect.

Sesizase privirile insistente ale lui Gornea? Inginerul avu plăcerea să recepţioneze câteva ochiade. Sau era doar o iluzie?

După plăcerea adusă de mişcările ei, Gornea se simţi cuprins de o stare tranzitorie, impură. Nu mai reuşi să rămână în contemplare, râvni s-o cunoască şi să fie iubit de ea. Nu se putu stăpâni să n-o dorească. Constată, cu un soi de ciudă blazată, cum iese din sferele senine ale admiraţiei. Începu să combine în minte diferite posibilităţi de-a o acosta.

După încă un număr oarecare de minute, încă o modificare, dată de resimţirea unei slăbiciuni. Nu pot, nu sunt în stare. Este prea mult pentru mine, nu pot.

Reîncepu să se uite la ea de parcă ar fi văzut-o pe ecranul unul cinematograf sau al unui televizor. Se sili s-o vadă astfel. O privi intens, avu impresia că se îndepărtează de el, ca şi cum spaţiul gării ar fi început să se

dilate. Dulcea durere a renunţării îl străpunse ca un leşin de-o clipă, adus de-o extrasistolă.

Nu se făcea s-o fixeze chiar aşa, atât de insistent. El era un om politicos, de felul lui. Îşi mută încet privirile în dreapta. Văzu pentru prima oară, deşi se aflase tot timpul la câţiva metri de el, un chioşc de sticlă. În el afla o femeie încărunţită. O vânzătoare de lozuri. Croşeta liniştită. Pe chioşc era lipit un afiş. Gornea îl citi. Era lista unor câştigători la sistemele loto-pronosport din judeţul Alba şi din oraşul Alba Iulia. Unii obţinuseră autoturisme. Alţii, bani.

Se uită pierdut la listă. Să ia un loz, nu? Cine ştie!? Dar nu-şi duse gestul până la capăt. I se înfiripă un gând ciudat. La început simţi uimire, apoi altceva, un amestec format din presimţirea unei întâmplări extraordinare, pe punctul de-a se produce, şi îndoială raţională. Aşa ceva nu se poate întâmpla.

Se întoarse încet la locul său, lângă bara metalică din faţa casei de bilete. Se uită înspre grupul celor trei. Fata, iubita lui dansantă, de-o oră, de-o clipă, îşi aranjă din nou meşa ce-i aluneca pe frunte. Gornea îi văzu mâna, atât de vie, având parcă o existenţă de sine stătătoare. O dată cu încheierea gestului de aranjare a părului, fata se întoarse puţin spre el şi-i aruncă o privire, fără să zâmbească. În atitudinea ei, îşi zise inginerul, cochetăria este zero.

Gornea rămase nemişcat, cu ochii aţintiţi spre ea, dintr-o dată nemaivăzând-o, privind în gol, dincolo de peretele cu decoraţii ciudate din spatele ei. Un val de căldură urcă în el, miraculos, atotputernic. Este posibil, este posibil, este real, va fi real, îi veni să strige. Dar nu scoase nici-un sunet. Rămase înţepenit, fără să-i mai vadă pe cei din jurul lui, surd la zgomotele de motoare venite din spatele gării.

Văzu în toate amănuntele o secvenţă ce-avea să se petreacă peste câteva minute. El urma s-o trăiască. Nu se îndoi, reuşi să nu se îndoiască.

Se văzu înaintând decis către deschizătura din peretele de sticlă al chioşcului şi apoi întinzându-i vânzătoarei o bancnotă. Iar apoi luând un loz, ştiind de la bun început pe care să-l aleagă, văzând că „al lui” are o mică strălucire, desigur invizibilă pentru oricine altcineva decât el, copilărosul Gornea, inginerul din Bucureşti. Se văzu răzuind lozul şi trăind o teroare plăcută, dacă se poate aşa ceva. Presimţi. Este lozul cel mare, un autoturism. Iar apoi, confirmarea. Da, câştigase. O clipă de ezitare. Apoi întrebarea vânzătoarei din chioşc, zâmbetul ei de femeie cumsecade, probabil bunică. A ieşit ceva? Că v-aţi albit la faţă. Gornea, napoleonian, călare pe situaţie, cuprins de un calm suprafiresc, să zică: Nu, n-a ieşit nimic. Ce să iasă? Cu lozul ţinut aproape neglijent în mâna dreaptă, între degetul mare şi index, să se îndrepte agale către grupul celor trei şi să se oprească în dreptul bătrânului. Nu vă supăraţi, să înceapă el, ţinând lozul la vedere, aş vrea să vă rog ceva. Da, vă rog, să zică bătrânul, politicos. Mă numesc Roman Gornea, sunt inginer şi lucrez la un institut de proiectări din Bucureşti. Celălalt să nu-şi spună numele, ci doar să se încline puţin, cu un gest de-o eleganţă cam deplasată, având în

vedere locul unde se petrece scena. Fetele să se uite curioase la domnul din Capitală, un bărbat încă bine (barba de-o zi îi împrumută o anume expresie de duritate). Bătrânul să aştepte cu răbdare. Aş vrea să nu interpretaţi greşit gestul meu, să zică inginerul, întorcându-se pentru prima oară spre fată, spre fata lui dansantă. Ce gest? În vocea ei, Gornea să descopere complicitate amestecată cu tristeţe. Vă spun imediat. Dar mai întâi, să continue el, sigur de sine, aş vrea să vă spun că omul trebuie să ştie să şi câştige, dar şi să piardă. Tu, să i se adreseze fetei cu un zâmbet slab, va trebui să dovedeşti că ştii să câştigi. Cum? Stupoare, dar numai pe feţele celorlalţi doi. Acum două minute am câştigat o maşină. Iată lozul. Ţi-l dăruiesc. Îl accepţi? Să fie tăcere. Bătrânul. Om cu mirările vieţii epuizate, să râdă a neîncredere, ba chiar oarecum batjocoritor. El, Gornea, să-i întindă lozul. Bătrânul să-l ia, dar înainte de a-şi scoate ochelarii din buzunarul de la piept al cămăşii sale verzi, fata cu figură comună să vadă, necunoscutul n-a minţit. Şi să scoată un mic ţipăt. Ochelarii, un tremur al mâinilor, pornit pe neaşteptate. Fata cea frumoasă să-l privească în ochi cu mare atenţie, fără zâmbet, de parcă ar dori să-l hipnotizeze. El, Roman Gornea, inginer ratat, să se simtă ca un jucător de ruletă care a întors cursul dezastruos al unei seri, al unei vieţi. Da, să zică fata. Să-i dea lozul. Şi doar atunci că vadă cercul de oameni strânşi în jurul lor. Cineva l-a auzit, bineînţeles, când îşi făcea neobişnuita ofertă. Să zică la revedere şi să iasă din gară, să renunţe la rapid, la bilet. Să se îndepărteze şi să întrebe pe unde trece şoseaua către Bucureşti. Să facă autostopul şi să intre în vorbă cu şoferul.

Gornea nu cumpără nici un loz. Rapidul veni. Întâmplarea îi aduse pe cei trei în acelaşi vagon cu el, la numai două compartimente distanţă. Călătoria se desfăşură normal. Nimic deosebit nu interveni.

O renunţare

Iarăşi, renunţarea. Noţiunea. Îşi aminteşte o întâmplare trăită recent, foarte potrivită pentru a ilustra ce înseamnă un abandon autentic. Totul a fost posibil fiindcă aveam cheia apartamentului. Întâmplarea. Un prieten pleacă pentru mai multă vreme din Bucureşti. Cineva trebuie să întâmpine un unchi din provincie. Când? În fiecare după-amiază, mai multe zile la rând. Cine-ar fi bun pentru un asemenea rol? Alex, reporterul, omul conştiincios, celibatarul oricând disponibil.

Într-o după-amiază de iunie ploios, în jurul orei cinci, la uşa prietenului, un necunoscut. Aşteptata rudă din provincie? Nu. Un cetăţean cu un pronunţat început de calviţie. Trăsăturile şi privirile lui mobile denotă o înzestrare nativă pentru teatru. Un bărbat aflat în jurul vârstei de patruzeci, îmbrăcat în pantaloni subţiri, gri şi bluză roz. Alex, deschizând: Da, vă rog. Şi oprindu-se în prag. Vizitatorul face o jumătate de pas înapoi. Falsul amfitrion este îmbrăcat în pantaloni de trening bleumarin cu lampasuri albastre. Pe tricoul lui maro scrie cu litere albe, mici: jogging. În picioare, papuci de casă. Este ras proaspăt, bine pieptănat, miroase plăcut. Sunteţi domnul Alex? Da. De unde? Cum de unde? Vizitatorul pare uşor iritat. Adică de unde. Lumina, ceva? Pe faţa lui Alex, răzimat comod de uşorul din stânga, un zâmbet încurajator. Domnu' Alex, vă rog să nu... eu sunt inginer. Mă numesc... Ce specialitate? Electronist. Imediat după rostirea automată a acestui cuvânt pe faţa celui aflat în holul întunecat, razele piezişe, galbene, ale unui bec slab îi dau un aer sepulcral, o expresie de enervare, ca şi cum omul ar fi regretat posibilul servilism al unui răspuns atât de repede pronunţat. Aha! Atunci poftim înăuntru, te invit la o cafea. Tocmai voiam să-mi fac una. Am o cafea braziliană, ai să vezi. Hai domnu'..., intră! Şi la ezitările aceluia, o blândă, dar fermă apucare de braţ: Intră domnule, ce dracu'! Nu-i nici-o ambuscadă aici. În holul de unde pornesc trei uşi, Alex: Pe-aia de sticlă. Ia-o înainte, te rog! Eu mă duc să fac cafelele. Stai jos! Am apă fiartă, aşa că... Musafirul intră într-o încăpere întinsă şi înaltă. Canapele tapiţate cu o catifea aproximativ argintie, sclipind în ape ciudate, după unghiul privirii. Uşa balconului, deschisă. Imediat după ea o grămadă de găinaţ cenuşiu, înaltă de câţiva centimetri. Vocea veselă a lui Alex: Guano! Nu oricine are o sursă de guano, ca mine. Cafelele, mirosul lor plăcut. Un fâlfâit, un porumbel pe balustrada balconului, uguitul său repede reprimat. Alt fâlfâit, aşezarea porumbelului într-un loc deasupra pragului de sus al uşii. Fâşâitul uscat al penelor. Au cuib acolo, nu pot să le stric jucăria, ar fi ceva urât din partea mea, nu? Dar ia-ţi cafeaua. Hai, ia-o, la fapte! Nu stau bine cu timpul. Tot el: Bună cafea. Adevărul este că şi ştiu s-o fac. Asta este cafeaua celibatarului, dom'le. Unul dintre puţinele avantaje ale cetăţenilor singuri, fac cafele bune. Da, e bună, dar nu pentru aşa ceva am venit eu aici. Dar pentru ce? Uite ce e, domnu' Alex, n-am chef de glumă. N-am venit la Bucureşti ca să glumesc cu

un... Cu un ce? (Enervare bruscă.) Cu un ce? Că aud un dispreţ în vocea dumitale... Cu un declasat? Cu un imoral, poate? Ia zi! S-auzim! Pot să fumez? Mâna dreaptă a inginerului înspre buzunarul umflat al bluzei roz. Un pachet de ţigări ieftine. Dar nu am chibrit. Lasă, îţi dau eu foc, nu focul este problema. Ţigara aprinsă, micul nor al primului fum. Alex refuzând ţigara oferită, gestul său de părinte iubitor interzicându-i ceva copilului său nevârstnic, indexul mâinii drepte transformat în tija unui metronom aflat în mişcare. Domnule, suspină inginerul, am venit azi dimineaţă cu avionul. Sprâncenele ridicate ale lui gazdei. Şi uite, acum, când am ajuns aici, mi se pare ridicolă toată povestea. Reporterul, lăsându-se pe spate şi căutându-şi o poziţie cât mai comodă: Care poveste? Inginerul: Uite despre ce este vorba... Dar am să te rog să nu râzi, să mă asculţi cu atenţie. Fiindcă altfel s-ar putea să mă supăr... N-aş vrea să... Vreau să vorbim ca nişte oameni civilizaţi. Pe faţa gazdei, o strâmbătură, de parcă ar fi apărut un miros urât. Pe cea a oaspetelui, un rictus, hibrid între politeţe şi ură. Bustul îndreptat, privirile mărite ale inginerului. Hai, domnule! Glas atins de plictiseală al reporterului. Doar n-o să ne batem. Spune ce ai de spus şi să trecem la alte scena ele vieţilor noastre. Ia zi, ce te-a necăjit? Că toţi au ceva să le reproşeze celibatarilor. Acestor amărâţi, acestor bătuţi de soartă. Altfel nici nu le pot spune. Inginerul: Comoda aceea este chiar atât de veche? Draci, veche!? Cum să fie veche? A fost cumpărată acum vreo trei luni, după câte ştiu. Este nouă şi destul de ieftină. Ce, te pomeneşti că ai crezut că este din stejar masiv?! Nici vorbă, este o imitaţie. Să fie, totuşi, furnir de stejar? Ajuns rapid lângă comodă, Alex în rolul expertului de mobile, pipăind, ciocănind: Pe dinăuntru, nu este nici-o problemă, sunt plăci aglomerate. Dar furnirul? Nu te pricepi? Scuză-mă! Hai, spune despre ce este vorba! Uite, tac, nu te mai întrerup, tac precum un crap. Mort, cei vii scot un fel de gâlgâit destul de înfricoşător. Inginerul, cu un aer chinuit: Dom'le, soţia mea. A fost aici, la dumneata, acum săptămână. Am aflat numai ieri seară, am citit ce a scris într-un caiet. Ţi-a scris şi-o scrisoare. Aşa este? Alex: Da, acum am priceput. Ai venit să-mi ceri socoteală. Să-mi spui că-ţi stric casa, până acum totul a mers bine şi deodată... Strigăt teatral: Să nu-ţi baţi joc de vieţile oamenilor! Bine, văd că-ţi cam lipseşte simţul umorului. În după-amiaza asta, cel puţin. Întreabă-mă, am să-ţi răspund. Spune ce vei să ştii, îţi promit c-o să fiu sincer. Da, o să-ţi spun. Am citit ce-a scris nevastă-mea despre întâlnirea cu mata. Aici. A descris bine locul, are spirit de observaţie. Ce vreau să ştiu? Vreau să aflu ce s-a întâmplat în plus faţă de ce a descris ea. Asta vreau să ştiu. S-a întâmplat, nu? Cum altfel? Nu eşti dumneata omul... Să laşi să-ţi scape o asemenea ocazie. Alex: Aşa zici? Bine. Uite, fiindcă tot ai venit special la Bucureşti... Să nu zici că bucureştenii sunt... Vrei să-ţi povestesc tot? Exact aşa cum s-a întâmplat? (Capul inginerului pendulând a aprobare.) Perfect, o să-ţi spun, deşi, bineînţeles, întâmplarea era mai bine s-o fi scris... Ce să mai discutăm... Aşa păţesc întotdeauna. În loc să stau la masă şi să lucrez, mă apuc

şi vorbesc, nu-mi mai tace gura. Da. Iată cum s-a întâmplat. Am fost în oraşul dumitale cu vreo săptămână în urmă, cum zici. Am cules date pentru un reportaj. Ştii, cu aşa ceva mă ocup. M-am dus cu avionul, dimineaţa, iar după-amiaza, tot cu avionul, înapoi la Bucureşti. Acolo, la dumneata, am un prieten. Am mai mulţi, dar cu ăsta m-am întâlnit. M-a condus la autobuz. Am întâlnit o cunoştinţă a prietenului. Da, chiar onorabila dumitale soţie. O persoană blondă, masivă, cu ochi albaştri, foarte expresivi, îmbrăcată într-o rochie mov. Frumoasă rochie, dar şi mai frumoasă femeie. Vârsta? Circa treizeci şi trei, indicaţi de ridurile subţiri din jurul ochilor, tipice pentru femeile autentic blonde. Doamna ce blondă s-a apropiat de noi, mai bine zis de prietenul meu. Un zâmbet frumos. S-au făcut prezentările. Eu eram unul din Bucureşti, tocmai plecam. Repede a venit autobuzul, m-au urcat imediat, lăsându-i pe cei doi să converseze. M-am aşezat, am reţinut un loc, pentru orice eventualitate. Doamna cea blondă a venit taman lângă mine, deşi n-am invitat-o. Ca să vezi! Prietenul meu, rămas jos, ne-a făcut semne amicale, a şi zis ceva, n-am înţeles ce. Plecarea spre aeroport. Eu am, aşa, un dar de-a mă împrieteni cu lumea, dar nu totdeauna, numai atunci când mă aflu într-o împrejurare, cum să spun?, profesională. Or atunci eram în aşa ceva, nu? I-am spus doamnei tu. Ea a făcut la fel. Da, aşa se-ntâmplă în călătorii. Omul capătă o psihologie de copil aflat în vacanţă. În avion ea mi-a ţinut loc. Am discutat. I-am spus: Eşti frumoasă. Nici nu minţeam, dacă n-ai nimic împotrivă. Am ghicit, am intuit: Ai doi copii. De câteva ori s-a îmbujorat, ca să zic aşa, arătând dintr-o dată ca o adolescentă. O metamorfoză repetată de vreo trei ori. De fapt, dacă vrei să ştii, ea, metamorfoza, m-a făcut să-i dau numărul meu de telefon şi s-o rog, dar fără insistenţe, să mă caute încă în seara respectivă. Să nu amâne, a doua zi plec din Bucureşti. M-a sunat târziu, după ora zece. Am succes la telefon. Nu, nu te încrunta, nu-i vorba despre ceea ce crezi. Aşa stau lucrurile, în general, nu prea înţeleg de ce. Întotdeauna, dacă este posibil, încerc să fac marile cereri la telefon, nu mă prezint personal. Iese mai bine aşa. Explicaţia ar fi vocea, apar nişte inflexiuni noi. Autoritare? Sunt un ezitant, îmi pace să dau îndărăt, să amân şi să mă sustrag. Dumneata eşti mult mai decis decât mine. La telefon, felul meu de-a fi nu bate la

Ochi. Dar să revin. M-a sunat din camera ei de hotel. Să ne întâlnim a doua zi, după-amiaza. Ea avea o fereastră în program sau îşi făcea una, nu reţin. Da. La ora patru m-am prezentat la locul cuvenit. Ea, frumoasa, dolofana blondă, scuză-mă, era acolo. Se plimba agale, având pe umăr o geantă de voiaj cu mult prea mare pentru circumstanţa respectivă. Am dedus, cu o înduioşare aproape paternă: Proaspăta mea prietenă a minţit pe cineva, pentru a se întâlni cu mine. Altfel de ce să fi luat cu ea cogeamite geantă? Cine ştie unde-o fi spus sărăcuţa că se duce? De data asta era îmbrăcată într-un deux-pieces gălbui. Cam greoaie, dar puternică, o femeie pentru altă epocă, dintr-o vreme când bărbaţii erau într-o condiţie fizică mai bună decât cei de azi. Cei de azi preferă, cei mai mulţi, femeile filiforme. Nu te considera jignit, vei vedea până la urmă, n-ai nici un motiv să te superi pe mine sau pe soţia dumitale. Aşa. Unde-a avut loc întâlnirea? În faţa hotelului „Intercontinental”. Întâlnirea noastră, impactul, secvenţa primă – foarte lin, de parc-am fi fost doi vechi prieteni. Am sărutat-o pe obraz, ca un tată. Apoi ne-am îndreptat spre Piaţa Romană. Unde mergem? Păi, să bem o cafea, nu este bine? Ba da. Am luat-o pe jos, paşnici, precum doi cetăţeni vizitând centrul Capitalei înainte de-a pleca la gară. O plimbare, ceva cu totul inocent, orice-ai spune. Cafeaua am băut-o într-un loc favorabil. Foarte puţină lume, chelnerul s-a arătat uimitor de amabil. Trebuie să-ţi spun, exact genul de amabilitate stârnit de-o femeie frumoasă. Chelnerii se simt obligaţi. O fi modul lor de-a omagia. Sau presupun că

însoţitorul este mai generos? Nu se ştie. Cafelele ne-au fost servite în nişte pahare puse în suporturi de metal, pentru ceai. O idee destul de ciudată. N-am comis eroarea de a-mi manifesta în vreun fel nemulţumirea. Este o greşeală strategică să cârteşti, atunci când te afli lângă o femeie frumoasă. Ce vrei, eu nu sunt un criticist, ca dumneata. Acum o să urmeze un mic şoc, te rog să-l depăşeşti cât mai calm posibil. În timp ce beam cafelele, am întrebat-o dacă-mi dă voie s-o sărut. A zis da, gândindu-se probabil la un sărut cast. Nici eu nu intenţionam altceva. Dar pe parcursul scurtei mişcări către obrazul ei catifelat, către tenul ei perfect, am cotit-o. am sărutat-o pe gură. Îşi ţinea buzele întredeschise, a fost un sărut foarte reuşit, deşi scurt. Omule, nu mă privi ca pe un ucigaş, hombre, fii matur, apreciază sinceritatea, înghite realitatea, nu te profila pe minciuni agreabile, comode! S-a înroşit din nou, miracol, a arătat ca de şaptesprezece ani. Ce să mai comentezi o astfel de situaţie? Fireşte, nu m-a felicitat, dar, ciudat lucru, mi-a reproşat doar că ne-a văzut lumea. De fapt, nimeni nu se uita la noi. În Bucureşti, după cum ştii probabil şi dumneata, nimeni n-are timp să fie prea atent la ceea ce fac semenii lui. Ce să mai lungim vorba? Am ieşit din restaurant. Încotro să mergem? Spre Piaţa Victoriei, nu? Mai puţină lume, clădiri frumoase, vechi, mai interesante... Da, de ce nu? Dar după nu prea mult mers, am ajuns taman în faţa casei unde ne aflăm acum. Aici stau, te invit, o foarte scurtă vizită, vreau să-ţi arăt romanul (aşa ceva există doar în imaginaţia mea). A zis: Urc, numai dacă-mi promiţi că nu taberi pe mine. Nu prea reuşită exprimare, orice-ai zice. I-am promis, nu minţeam, nu mă ocup cu prinderea femeilor pe picior greşit. Este expresia unui amic, amator de fotbal şi de femei. Am urcat, casa asta are un şarm al ei, nu poţi nega, este în stare să impresioneze o doamnă care stă la bloc, fie şi la patru camere. Tot trucul constă aici în mulţimea de dependinţe. Pe vremuri oamenii îşi făceau case mai complicate, mai puţin funcţionale decât cele de azi, aveau mania dependinţelor. Cămăruţele şi coridoarele îi dau omului o impresie de imprevizibil. Imaginaţia sa este în permanenţă hrănită, satisfăcută. Ajunşi sus, de cafele nu mai putea fi vorba, ne-am aşezat pe canapelele astea, cam aşa cum stăm noi acum. Am discutat. Nu m-am putut abţine, i-am explicat de ce-am rugat-o să mă sune. Vezi dumneata, o femeie frumoasă primeşte tot timpul laude, nu asta este problema. Şi-atunci cum s-o mai uimeşti, dacă nu prin complimente inedite şi, în esenţa lor, poetice? Se pare că zicerea mea cum că ea reuşeşte să şteargă din când în când cincisprezece ani din propria vârstă a fost resimţită ca un compliment original, atingător. Am mai spus eu şi altele, bineînţeles. Acum o să te rog să fii foarte atent, fiindcă ajungem la miezul problemei. Hazardul, minunatul, marele regizor, mă pune în situaţia de-a repeta o teorie, cui?, tocmai soţului femeii alături de care aş fi putut realiza o secvenţă profundă şi adevărată, dacă s-ar fi coagulat, dacă s-ar fi pornit, dacă s-ar fi iniţiat un anumit scenariu. Domnule, nu sunt un mistic, dar mă feresc cu tot dinadinsul de întâmplările false, de împrejurările dătătoare de trăiri mimate

sau derizorii. Îmi dau silinţa să trăiesc doar întâmplări autentice, să ocolesc kitschurile, cu orice preţ. I-am spus şi ei, aici, era de asemenea o zi ploioasă: Între noi ar putea fi o iubire autentică, ceva nu numai părând ci chiar fiind un incendiu. I-am spus: Am impresia, s-ar putea. Nu i-am spus: Te-am aşteptat întreaga mea viaţă şi în fine te-am găsit. I-am spus: Am o presimţire, dar s-ar putea să mă înşel, iar întâlnirea noastră să fie un tropism oarecare. Vei zice: A fost un truc retoric, unei femei poţi să-i spui orice, numai să-ţi atingi scopul. Nu este chiar atât de simplu, amice. Ţi-am spus adevărul, aşa am gândit atunci, când vorbeau cu ea, aşa gândesc şi acum. Mai departe. Ea n-a fost de acord cu mine. Mi-a spus-o senină, cu simpatie prietenească. Nu crede c-ar exista vreo predestinare, în ceea ce ne priveşte, îţi este fidelă, nici-un bărbat n-o va deturna de la dumneata. Perfect, am zic. M-am simţit uşurat, nu prea mă-nghesui la treburi care presupun mari consumuri de energie. Şi unde este un consum mai mare decât atunci când te apropii de un om şi te sileşti să te sincronizezi cu el, ştergându-ţi obişnuinţele anterioare? Asta bineînţeles dacă nu vrei să te rezumi la ceva cu totul superficial. Ce ne mai rămânea de făcut? Nimic altceva decât să plecăm, să coborâm pe scările de marmură neagră, să ieşim în strada liniştită, în îngăduitoarea stradă a după-amiezii de duminică. Tocmai când ne pregăteam să ieşim, doi oameni edificaţi asupra unui rateu, s-a pornit o ploaie puternică, o mică furtună, de unde până atunci numai picurase. Ce să facem? Să aşteptăm, să ne uităm pe geam, cel al uşii dinspre balcon, să vedem un porumbel stând pe balustradă cu penele înfoiate, îi plăcea în ploaie. Şi, aflându-ne unul lângă celălalt, s-o ating, s-o îmbrăţişez, parcă fără voia mea, apoi s-o sărut cu o aviditate impusă mie de nu ştiu ce forţe străine, invadatoare ale psihicului meu, iar ea, contaminată, să reacţioneze din plin. Un sărut disperat, de despărţire definitivă, îţi urez să n-ai parte de aşa ceva în viaţa dumitale, lung, deplin, dulce, sfâşietor. Atât a fost, domnule, nimic mai mult. Apoi am plecat împreună, doi oameni apropiaţi cumva, poate chiar amanţi într-o epocă îndepărtată, dar actualmente simple cunoştinţe, gândindu-ne cum să ne despărţim mai repede, fără a renunţa la politeţe. Am mers pe stradă alături de o străină. La fel simţea şi ea, sunt sigur. Nu s-a întâmplat nimic, domnule, nimic ce-ar putea să te supere. Celălalt: Te cred. Şi ea a descris tot aşa scena. N-aveaţi cum să vă înţelegeţi atât de amănunţit. Gazda tace. Inginerul se ridică încet, cu nişte mici bălăbăneli de bătrân sau de bolnav. Deschide şi închide uşa de sticlă dinspre hol cu mişcări foarte precaute. Se aude apoi zgomotul uşii de la intrare.

Fetiţa şi Bobiţă

Fetiţa a apărut acum doi ani. Dacă n-ar fi avut picioarele prea scurte şi blana prea lungă, ai fi zis că este un ciobănesc german curat. Ochii ei exprimau inteligenţa şi severitatea. La început, stătea mai mult în faţa blocului, lătrându-i amarnic pe necunoscuţi. Şi la mine mai hămăia câteodată, deşi mă ştia. Făceam un oarecare efort de voinţă, pentru a trece nepăsător pe lângă ea. Cu timpul a devenit mai tolerantă. Nu m-a mai lătrat, dar nici nu mi-a arătat simpatie. Când intram, mă privea distant, vag ostil. Pe alţi locatari îi întâmpina cu semne de prietenie. Atitudinea ei mă punea pe gânduri, uneori. Nu cumva simţea la mine vreun defect ascuns? În cele din urmă, m-am consolat cu ideea că antipatiile nemotivate pot apărea şi la câini.

A venit a doua iarnă. Într-o bună zi, au apărut în preajma blocului cinci sau şase dulăi agitaţi. Lătrau fără încetare. Pe coridorul de la parter, cu urechile ciulite, Fetiţa îi asculta. În dimineaţa următoare, am văzut-o în hol. Stătea culcată, despărţită de haită doar de peretele de sticlă. Nu se uita la câini. Părea concentrată asupra unui proces ce se desfăşura în ea însăşi. După-amiaza era tot acolo. A doua zi de dimineaţă am văzut-o în faţa intrării, încălecată de un dulău care tremura ca apucat de friguri. Ceilalţi câini se uitau liniştiţi şi pânditori. La scenă asistau câteva bătrâne, vecine de palier cu mine. Uite-i cum se joacă, a spus una, cu un zâmbet înduioşat. Apoi Fetiţa n-a mai lătrat. A început să stea pe culoarul de la parter, dormind la nesfârşit.

La puţină vreme, în preajma blocului a apărut Bobiţă, un maidanez sadea. Era jigărit, ochii îi luceau ca de febră. Mai întâi, l-am crezut îndrăgostit de Fetiţa. Un cunoscător mi-a spus că aşa ceva nu este posibil. Bobiţă dădea târcoale blocului, agitat, neobosit. De câte ori încerca să intre, Fetiţa devenea o fiară.

Bobiţă a dovedit o încăpăţânare de catâr. Nimic nu l-a descurajat. A continuat să se milogească. Era câinele cel mai linguşitor din Bucureşti. Dădea cu frenezie din coadă ori de câte ori trecea cineva pe lângă el. Se comporta aşa nu numai cu locatarii blocului, ci şi cu oricare trecător. Strategia lui a dat roade. Oamenii au început să-l hrănească. După o vreme, Fetiţa l-a admis în spaţiul îngust dintre uşa de la intrare şi cea de la holul propriu-zis. Stătea acolo cu orele, încovrigat pe ciment. De câte ori intra cineva, se ridica pentru a-şi face numărul de simpatie deşănţată.

Între timp Fetiţa fătase. Căţeii dispăruseră imediat, trimişi într-o lume mai miloasă de un bătrân decis de la etajul întâi. Apoi a început un nou ciclu. Văzând-o cum se mişcă, am înţeles că avea să fete iarăşi. În acel moment s-a produs o mutaţie. Pe neaşteptate, nervii Fetiţei au cedat. A părăsit terenul. Deşi iarna era aproape, a început să stea numai afară, refuzând să mai intre. Locul ei l-a luat Bobiţă, devenit dintr-o dată foarte sigur de sine. Peste puţină vreme, Fetiţa a început să zacă. O loviseră cu pietre nişte copii. De ce? Nu se

ştia. Din sport? Din cruzime nemotivată? Sau fiindcă îi atacase, cuprinsă de o agresivitate sinucigaşă? A murit curând.

Mi-a trecut atunci prin minte o idee bizară. Fetiţa s-a sinucis de inimă rea, după ce a pierdut partida cu tenacele, linguşitorul, lipsitul de scrupule morale, Bobiţă. Acesta a învins-o prin insistenţele lui nemaipomenite, de buldozer canin.

Bobiţă este acum stăpânul blocului. A renunţat demult la milogelile ce i-au adus victoria. Se comportă ca un câine normal. Din când în când, are câte o izbucnire de bucurie nemotivată, exagerată, isterică, înfricoşătoare. În asemenea momente, până şi tolerantele bătrâne de la parter îl privesc descumpănite. Nici una dintre ele nu şi-a spus încă gândul: Bobiţă este un câine ţicnit.

Noaptea măturătorului

S-a întâmplat în 1959, pe când eram student în anul întâi la filologia din Iaşi. Într-o seară de ianuarie, nu ninsese încă. Vântul îngheţat mişca pe străzi un praf alb, Ersatz de zăpadă format din minuscule bucăţi de gheaţă.

Pe la ora opt, după ce mă întorsesem de la masă, nişte colegi m-au invitat „la un coniac”. Urma să mergem la braseria „Moldova”, cea mai selectă din Iaşii acelei vremi. „Plăteşte cutare”, mi s-a spus. Am acceptat, desigur, pe atunci şederea într-un restaurant nu mi se părea o corvoadă.

Cum eram şapte la număr, ne-am aşezat la o masă dintre cele încăpătoare, „familiale”. Acestea erau aşezate perpendicular pe înaltul perete de sticlă, ce despărţea restaurantul de strada Lăpuşneanu. Cine dădea la o parte draperia de catifea groasă, vişinie, putea vedea cum crivăţul devine vizibil în mişcările simulacrului de zăpadă.

Cel care urma să achite consumaţia purta un costum gri, cu revere late, la trei nasturi, asortat cu o cravată roşie (nodul ei „italian” redevine astăzi la modă). Ceilalţi eram îmbrăcaţi fără pretenţii, în pulovere modeste sau sacouri uzate. Cămăşile noastre în carouri se aflau într-o netă inferioritate faţă de cea bleu celest a liderului. (Se cuvine, cel puţin pentru moment, să-l considerăm astfel.)

Chelnerul nostru era un bătrân băut. Mustaţa lui de un alb îngălbenit se învecina cu riduri adânci, iar veselia stereotipă şi mişcările lui parkinsoniene erau de marionetă. Am observat cu admiraţie, elegantul nostru coleg avea darul de-a fi sau de-a părea autoritar. Ulterior am aflat, în felul protector-zeflemisitor de a-i vorbi chelnerului îl imitase pe fiul unui potentat al vremii, cunoscut cu puţină vreme înainte.

Au sosit primele şapte coniacuri mici, în nişte păhărele cu picior lung, principial destinate lichiorului. Am băut în rare înghiţituri mici, nu ne grăbeam.

Despre ce s-a discutat la masa noastră? Despre fotbal? Despre căsătoria neaşteptată a unui coleg? Examene? Nimeni, niciodată nu va fi în stare să răspundă la aceste întrebări.

Restaurantul s-a umplut repede. Se fuma mult. Nu ne găseam într-un loc favorabil nefumătorilor. Treptat, atmosfera a devenit, cum să spun?, confuză şi agitată. Bărbaţii se ridicau de pe scaune cu mişcări prea violente, un copil a început să plângă, unul dintre motanii casei, călcat pesemne pe coadă, a emis un miorlăit incredibil de gros. A izbucnit o ceartă între consumatori aşezaţi la două mese învecinate. Cineva azvârlea cu proiectile făcute din miez de pâine, ca în povestirea lui Borges, „Sudul”. Primul rând de coniacuri l-am terminat cam într-o oră. „Fiţi atenţi, a zis liderul nostru în şoaptă. Puneţi cu toţii mâinile pe pahare. Aşa, cu blândeţe, ca şi cum v-aţi juca. Vă uitaţi la mine, toţi. Când eu închid ochii, băgaţi paharele în buzunare. Mişcările să fie line, normale. Da? Nor-ma-le!”. Am făcut cum a zis el. Mi-am apucat încet paharul, ca şi cum aş fi

vrut să-l încălzesc. Din capul mesei, stând cu spatele la draperia de catifea vişinie, liderul putea să observe dacă se uită cineva la noi. Ochii lui albaştri, mi-i amintesc bine, se roteau frenetic, ca ai unui actor dintr-un film cu gangsteri (un film desigur văzut într-o altă perioadă istorică, fiindcă pe atunci nu se putea spera aşa ceva). Operaţia a decurs perfect. Nu ne-a dat nimeni vreo atenţie.

Scena s-a repetat de cinci sau de şase ori, fără să intervină vreo defecţiune. Buzunarele pantalonilor mi se umflaseră şi îmi închipuiam, cu groază amuzată de om pilit, ce se va întâmpla când va trebui să mă îndrept spre ieşire.

Între timp, chelnerul nostru se îmbătase de-a binelea, iar în restaurant fumul de ţigară şi aburii răsuflărilor se îndesiseră. Trecuse de miezul nopţii. Liderul ne-a dat noi instrucţiuni. Eu o să mai cer un rând. Când chelnerul nu se mai vede, ne cărăm. „O să ies primul. Nimeni nu se grăbeşte. Nu vom forma un grup. După ce eu ies de la masă, tu – şi a arătat în dreapta, înspre cel aflat la marginea dinspre sală -, numeri în gând până la cinci, te ridici şi pleci în urma mea”. A stabilit ordinea ieşirii. Zâmbea hâtru, de parcă ne-ar fi relatat o istorioară amuzantă.

Întâmplarea ne proteja, se pare. Ne-am întâlnit în faţa garderobei. Fata de acolo ne-a dat paltoanele. S-a ales cu o bancnotă de trei lei. Am luat-o în susul străzii Lăpuşneanu şi apoi am cotit-o la dreapta, pierzându-ne în nişte străduţe obscure. Ajunşi în dreptul unei statui – nu-mi amintesc ce reprezenta – ne-am oprit şi am izbucnit în hohote demente de râs, gesticulând aberant; unii se ţineau cu mâinile de burţi (o expresie demonetizată, dar potrivită), vreo doi au început să sară pe loc, în neştire (din buzunarele lor se auzeau clinchete cristaline). Probabil şi eu am făcut „ca toţi dracii”. Criza respectivă s-a oprit la fel de intempestiv, precum se

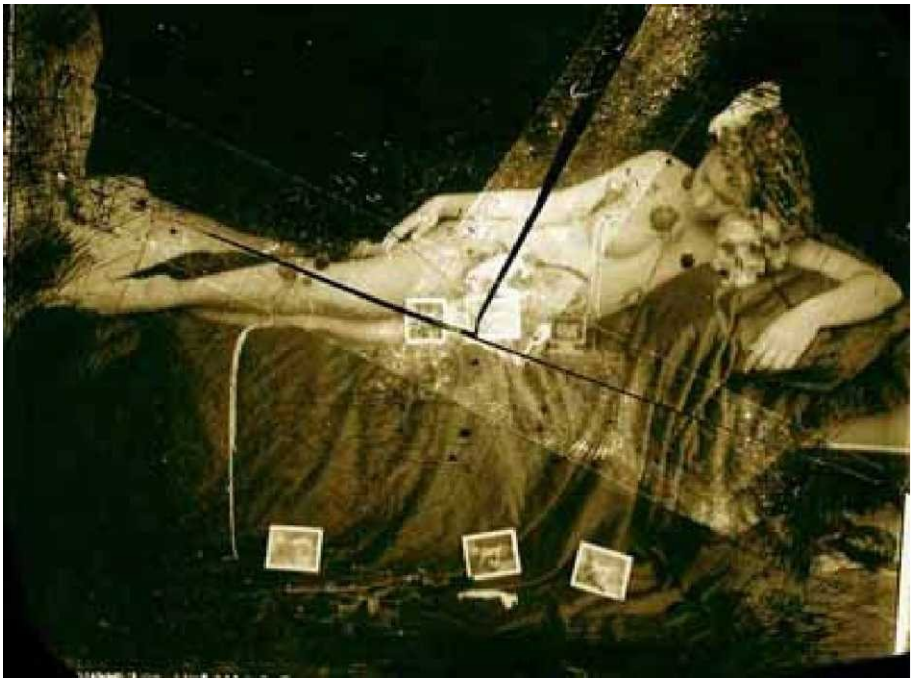

declanşase. Regizorul nostru (nu-l mai pot numi lider, fiindcă paltonul său era aproape răpănos) ne-a dovedit că traseul nostru fusese dinainte stabilit. Din spatele unei porţi de curte a scos la iveală un obiect făcut din scândurele de fag, subţiri şi uşor curbate: o ladă de aprozar. Capacul, după cum s-a dovedit, putea fi fixat prin nişte sârme, prin răsucire.

Regizorul s-a îndreptat spre un grilaj al cărui postament de ciment era suficient de lat. A aşezat acolo lădiţa. Am scos cu toţii păhărelele din buzunare şi le-am depus în lădiţă, cu maximă atenţie, nu cumva să se ciobească vreunul. Capacul a fost aranjat, iar apoi grupul nostru s-a pus din nou în mişcare. Urma cumva să ne îndreptăm spre cămin, pe jos sau încercând să găsim vreun tramvai de noapte? Nu. Purtătorul lădiţei, nu altul decât liderul devenit regizor, a luat-o într-o direcţie contrară. Am trecut pe străzi pustii, traseul nostru părând a fi dictat doar de dorinţa evitării Centrului şi a spaţiilor limitrofe ale acestuia. Ne-am îmbogăţit repede cu un bărbat situat în jurul lui cincizeci, băut, destul de bine îmbrăcat. „Ce-i cu voi, măi băieţi?” Nu părea că aşteaptă vreun răspuns. „Ce-aveţi voi în lădiţa aia?” Adevărul este că nici noi, după un număr de coniacuri mici, nu eram cu totul lucizi, deşi gerul „îţi făcuse datoria”. „Retorte, i s-a răspuns, pentru experienţe la chimie. Le ducem la laborator.” "Ce laborator? Care laborator?”, a mormăit omul. După puţină vreme, omul a început să se comporte ca şi cum ne-ar fi fost unchi. Ne-a spus ce este viaţa, ne-a cerut ţigări şi foc, ni s-a plâns că l-a părăsit nevasta, a fugit cu un şofer (un exasperant loc comun). Unul dintre noi avea patima nefastă a zeflemisirii. A început să-l ia la vale, dar el nu s-a sinchisit. Pe la vreo trei şi jumătate am ajuns pe un bulevard larg. Nu-mi amintesc preliminariile altercaţiei noastre cu nişte măturători de stradă. Mi-a rămas în memorie doar o secvenţă. Oponenţii noştri, patru femei şi doi bărbaţi, ne înjurau, ba chiar îşi ridicaseră târnurile. Purtătorul lădiţei cu pahare, metamorfozat în călăuză indecisă, a răcnit, speriindu-i pe ţigani, dar şi pe noi: „Staţi, nu mişcă nimeni!” Apoi, fără, fără să se grăbească şi punând în gesturile sale un ce maiestuos, a ridicat clinchetitorul recipient deasupra capului, ridicându-se pe vârfurile picioarelor, ca şi cum s-ar fi căznit să îl aşeze pe un dulap înalt. Umerii paltonului său s-au transformat în nişte protuberanţe bizare. S-a lăsat puţin pe spate şi apoi a aruncat lădiţa înspre mijlocul părţii carosabile, scoţând un icnet apăsat (asemenea sunete aveam să aud din nou peste ani, când la televiziune au început să fie transmise meciuri de tenis). Lădiţa, zăngănind precum un stol de îngeri cu aripi de sticlă, a descris un arc un cerc şi apoi s-a prăbuşit, desfăcându-se în bucăţi şi expulzând cioburi, multe cioburi strălucitoare. De fapt, pot spune că dezagregarea ei a fost echivalentul unei explozii. „Asta-i tot!”, a spus lansatorul bombei baroce (s-ar putea spune astfel). A făcut apoi gestul curăţirii reciproce a palmelor, amuzant, cel puţin pentru mine, doar după preluarea sa copioasă în filme de animaţie. Atunci, însă, n-am găsit nimic de râs. „Cum de s-a spart lădiţa atât de... bine? Atât de la fix?”, m-am interesat.

„Era preparată de mine”, mi-a explicat răbdător. „Şi, de ce...?” A avut o grimasă a maximei plictiseli: „Ce de ce? A fost un happening, nu-ţi dai seama?” Nu-mi dădeam, au trecut ani până când respectivul cuvânt – atunci greşit pronunţat sau rău auzit – să înceapă a însemna ceva pentru mine.

Acum este cazul, înainte de-a relata ce s-a întâmplat mai la vale, să aduc unele precizări, destinate mai ales moraliştilor purişti. Printre altele, aceştia sunt stăpâniţi de ideea că literatura (proza) nu se cuvine să prezinte acte ce uşor pot fi taxate drept antisociale. Ei bine, aflaţi. A doua zi fostul nostru lider-regizor-călăuză a făcut o chetă. Seara, împreună cu el, l-am căutat pe chelnerul cel bătrân. Era iarăşi afumat. Mărturisirea noastră nu l-a impresionat aproape deloc. Iar când i-am dat banii, am avut impresia că ne consideră de-a dreptul nişte prostănaci. Oricum ar fi fost, greşeala noastră fusese reparată. Moraliştii fiind astfel liniştiţi, sunt deci în măsură să povestesc mai departe.

Explozia lădiţei cu pahare a avut darul de-a calma cu totul spiritele. Era clar că nu numai eu, ci şi toţi ceilalţi, inclusiv echipa de măturători, fuseseră atinşi de o uimire-stupefacţie capabilă să le inhibe orice mânie. Asta cu atât mai mult cu cât barocul proiectil fusese aruncat într-o direcţie unde nu se afla nimeni, gestul fiind astfel curăţat de orice conţinut agresiv.

Uimirea măturătorilor a fost totuşi mai scurtă decât a noastră. Mânată de un reflex profesional, una dintre femei şi-a apucat făraşul special, semănând doar cu el însuşi, apoi, folosindu-şi târnul lung, a făcut să dispară rămăşiţele exploziei de pahare. Repede a venit clipa când nu ne mai rămânea decât să ne retragem. Dar secvenţa nu era încheiată. Pe neaşteptate, însoţitorul nostru, cel căruia îi fugise nevasta cu un şofer de taxi, s-a aşezat pe bordura trotuarului. S-a aşezat este un fel de-a spune, fiindcă mai degrabă i s-au muiat picioarele şi a aterizat în şezut, scoţând un sunet neplăcut de auzit. O dată aflat pe bordură a început să se balanseze abia vizibil. Gura i se închidea şi i se deschidea, lăsând să se scurgă un fir de salivă. Ochii îi erau holbaţi, părând a exprima uimire şi durere. Unul dintre noi s-a lăsat pe vine lângă el şi l-a întrebat dacă se simte rău, o întrebare desigur inutilă, iar apoi s-a aşezat alături de el, încercând să-l sprijine. Ca şi cum atât ar fi aşteptat, omul s-a lăsat moale peste el, scoţând nişte sunete ciudate, urmate de cuvintele: „Pieptul... Osul pieptului... În dosul lui... „ băiatul s-a tras ceva mai departe, iar alţi doi, printre care şi eu, l-am întins pe bolnav, aşezându-l cu capul pe genunchii lui.

Pe vremea aceea trăiam o sfântă ignoranţă, nici măcar nu auzisem vreodată despre un rău numit infarct de miocard. Astăzi pot spune aproape cu certitudine: o asemenea suferinţă s-a desfăşurat atunci în faţa noastră. Se pare că a fost o formă gravă, fiindcă omul a început să horcăie sau mai degrabă să sforăie, ca şi cum ar fi dormit sau un lichid i-ar fi umplut pe jumătate nările.

Unul dintre noi a alergat să caute un telefon public. L-am urmărit cum se tot duce în josul bulevardului şi apoi dispare pe-o stradă la dreapta. Măturătorii nu plecaseră. Stăteau în grup şi se uitau la noi cum ne agităm în jurul celui

întins pe asfalt. Fumau. Cel mai tânăr dintre bărbaţi, un ţigan scund şi neras, dantura lui, vizibilă în cursul altercaţiei, era perfectă, s-a mişcat încet, s-a apropiat de grupul nostru. Privirea lui gravă şi concentrată ne-a amuţit. Ne-am dat încet la o parte şi i-am făcut loc. S-a cinchit lângă cel întins şi a început să-şi plimbe palmele descărnate, cu degete lungi, la vreo patru-cinci centimetri de pieptul lui. Sinistrul sforăit persista. A urmat apoi o tăcere ce m-a făcut să cred, tresărind, că omul a murit. Am ascultat doar vântul şi fâşâitul străin al surogatului de zăpadă frecându-se de asfalt. Cel care plecase să dea telefon la Salvare a apărut cu o figură exasperată. Vântul bătea înspre el şi îi stingea vorbele. Văzând ce se petrece, a tăcut şi a rămas nemişcat. Respiraţia chinuită a muribundului s-a pornit din nou, am suspinat. Nu ştiu cât timp a trecut până când a redevenit normală. Un minut? Cinci? Mai mult? Nici n-are importanţă. Cert este că omul şi-a deschis ochii şi, înstrăinat, ne-a privit. Părea istovit, faţa i se scofâlcise, ca şi cum ar fi slăbit cu câteva kilograme. A vrut să se ridice, dar măturătorul l-a silit, printr-o apăsare uşoară, să mai rămână întins. „Mai stai puţin!”, a zis. Apoi s-a urnit cu greutate, genunchii îi tremurau, la fel mâinile. Pe faţa lui pustiită am văzut oboseala, deplină ca o moarte. Colegul lui de echipă s-a apropiat, iar el i s-a agăţat cu stânga de gât. Au închipuit astfel grupul rănitului şi al salvatorului, aşa cum acesta poate fi văzut în filmele de acţiune.

Ultimele rămăşiţe de alcool dispăruseră din creierele noastre. Eu, cel puţin, aşa simţeam. M-am uitat lung după măturători. S-au îndepărtat în susul bulevardului pustiu, s-au tot dus, au dispărut. S-a ridicat şi bolnavul. L-am scuturat de praf, atingându-l cu mare grijă, aproape mângâindu-i paltonul. L-am ajutat apoi să meargă. Respira normal şi zicea că nu-l mai doare pieptul. Privirea i se limpezise. Ne-a rugat să-l lăsăm într-o staţie de tramvai. L-am ascultat, ne-am despărţit. O mărturisire de prisos: Nu l-am mai văzut niciodată.

În zilele următoare am încercat să-l găsesc pe măturătorul cu pricina. Căutându-l, am trăit câteva întâmplări destul de bizare. Într-o dimineaţă de sâmbătă am avut certitudinea că l-am aflat. Dar în ochii omului din faţa mea n-am putut găsi decât falsă umilinţă şi viclenie. Nu-şi amintea nimic. Întâlnire cu el a avut o certă notă suprarealistă. De la acest dialog ratat ar fi trebuit probabil, să plec în relatarea de faţă.